

මූල්‍ය කාර්ය සාධනය සහ වගවීම්

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව මුදල් ප්‍රතිපත්ති, මූල්‍ය පද්ධති අධීක්ෂණය, ගෙවීම් පද්ධති නියාමනය, විදේශ විනිමය මෙහෙයුම් සහ මුදල් නිකුත් කිරීම සඳහා වගකිවයුතු අධිකාරියක් ලෙස අන්තර් අන්‍යෝන්‍ය වශයෙන් ක්‍රියා කරයි. එය 1949 අංක 58 දරන මුදල් නීති පනත යටතේ ස්ථාපිත කර ඇති අතර වර්තමානයේ, 2023 අංක 16 දරන ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු පනත මගින් පාලනය වේ. මෙම පනත මගින් ප්‍රධාන අරමුණ ලෙස දේශීය මිල ස්ථායීතාව ළඟා කර ගැනීම සහ පවත්වාගෙන යාම නියම කර ඇති අතර, මූල්‍ය පද්ධති ස්ථායීතාව සුරක්ෂිත කිරීම අනෙක් අරමුණ ලෙස හඳුනා ගනී. බැංකුවේ සාර්ථකත්වය මනිනු ලබන්නේ මෙම අරමුණු සාක්ෂාත් කර ගැනීමේ දී එහි ප්‍රතිපත්ති සහ ක්‍රියාවන්හි සඵලතාව මත මිස එහි ලාභදායීතාව මත නොවේ. මෙම වෙනස මහ බැංකුව වෙත රාජ්‍ය හෝ පෞද්ගලික ආයතනවලින් වෙන් කරයි. පොලී අනුපාත සහ විනිමය අනුපාත කෙරෙහි බලපෑම් කරමින් මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති උපකරණ හරහා ලාභ ඉපැයීමේ සුවිශේෂී හැකියාව බැංකුව සතු බැවින්, ලාභදායීත්වය කෙරෙහි පමණක් අවධානය යොමු කිරීම එහි අරමුණුවලට බාධා පමුණුවන ක්‍රියාවන් දිරිමත් කළ හැකිය. මෙම පසුබිම තුළ මහ බැංකුවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන මගින් විශේෂයෙන් මුදල් ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී, විනිමය අනුපාත කළමනාකරණය සහ මුදල් නිකුත් කිරීම යනාදියෙන් උපලබ්ධි වටිනාකම් අනුව ලැබූ ලාභ හෝ අලාභ පිළිබිඹු කරයි. මෙම ප්‍රකාශනයන්හි ඉදිරිපත් කර ඇති පරිදි බැංකුවේ මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය අර්ථ නිරූපණය කිරීම සහ අවබෝධ කරගැනීම සඳහා මෙම පසුකලය ඉතා වැදගත් වේ.

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු පනතෙහි XVI වන කොටස (වගන්ති 92 සිට 99 දක්වා) වාර්ෂික මූල්‍ය ප්‍රකාශ පිළියෙල කිරීම, ඉදිරිපත් කිරීම සහ ප්‍රකාශනය කිරීම ඇතුළුව මහ බැංකුව සම්බන්ධ මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන අඩංගු වේ. මහ බැංකු පනතේ 101 වන වගන්තිය ප්‍රකාර මහ බැංකුවේ ගිණුම් විගණකාධිපතිවරයා විසින් විගණනය කරනු ලැබිය යුතු අතර විගණකාධිපතිගේ මතය වාර්ෂික මූල්‍ය ප්‍රකාශ සමග ප්‍රකාශයට පත් කළ යුතුය. තවද මහ බැංකු පනතෙහි 103(4)(ඇ) වගන්තිය අනුව, විගණකවරුන් සමග වාර්ෂික මූල්‍ය ප්‍රකාශ සමාලෝචනය කිරීමට විගණන කමිටුවට භාර දී ඇත.

ඒ අනුව ඉදිරිපත් කරන ලද වාර්ෂික මූල්‍ය ප්‍රකාශ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු පනතෙහි විධිවිධානවලට අනුකූලව සකස් කර, සමාලෝචනය කර විගණනය කර ඇත.

2022 වසරට සාපේක්ෂව 2023 වසරෙහි මූල්‍ය ප්‍රකාශවල විශේෂතා

මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශය

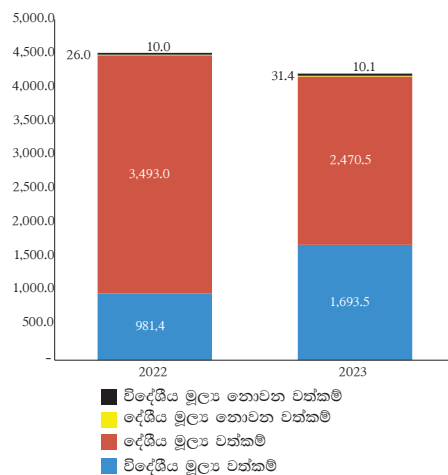
වත්කම් සංයුතිය

මුළු වත්කම් 2022 වසරේ පැවති රු.බි. 4,510.4 හා සැසඳීමේ දී රු.බි. 305.0 (6.1%)කින් රු.බි. 4,205.4 දක්වා 2023 වසරේ දී අඩු වී ඇත. මෙම පහත වැටීමට මූලික වශයෙන් හේතු වූයේ දේශීය මූල්‍ය වත්කම්වල රු.බි. 1022.5ක සැලකිය යුතු අඩු වීමයි.

දේශීය ණය ප්‍රශස්තකරණයේ (DDO) ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවෙහි භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ශේෂයන් සහ රජයට දෙන ලද කාලීන අත්තිකාරම් දිගුකාලීන භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර බවට පරිවර්තනය කිරීම ප්‍රධාන වශයෙන් මෙම අඩු වීමට හේතු විය. දැනට පවතින භාණ්ඩාගාර බිල්පත්වලට (රු.බි. 2,368.4) සහ රජයට දෙන ලද කාලීන අත්තිකාරම්වලට (රු.බි. 344.7ක) සාපේක්ෂව සාධාරණ අගය රු.බි. 1,946.7ක් වන නව භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර ආදේශ කිරීම නිසා එක් දින පාඩුව (Day one loss) රු.බි. 766.4ක් විය. දේශීය මුදල් වෙළෙඳපොළේ ද්‍රවශීලතා තත්ත්ව වැඩිදියුණු වීම හේතුවෙන් ප්‍රතිචක්‍රණී ගිවිසුම් සහ නිත්‍ය ණය පහසුකම් මත මිල දී ගත් සුරැකුම්පත්වල රු.බි. 364.1ක අඩු වීමක් ඇති විය.

කෙසේ වෙතත්, මහ බැංකුවේ විදේශ සංචිත ඇ.එ.ජ. ඩොලර් බි. 1.63 කින් ඉහළ යාම හේතුවෙන් විදේශීය මූල්‍ය වත්කම් 2022 වසරේ පැවති ඇ.එ.ජ. ඩොලර් බි. 1.85 සාපේක්ෂව ඇ.එ.ජ. ඩොලර් බි. 3.48 දක්වා ඉහළ ගොස් ඇත. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස මුදල් ශේෂවල රු.බි. 547.3ක වැඩිවීමත් ස්ථාවර ආදායම් සුරැකුම්පත් සහ භාණ්ඩාගාර බිල්පත්වල රු.බි. 212.5 ක වැඩි වීමත් සිදු විය. කෙසේ වෙතත් විශේෂ ගැනුම් හිමිකමට (වි.ගැ.හි.) සාපේක්ෂව ශ්‍රී ලංකා රුපියලේ අගය ඉහළ යාම (2022 අවසානයේ රු. 483.3276 සිට 2023 අවසානයේ රු. 437.9894 දක්වා), ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල ආශ්‍රිත වත්කම් රු.බි. 16.1කින් අඩු වීමට හේතු විය.

මුළු වත්කම් සංයුතිය (රු.බි.)

බැරකම් සංයුතිය

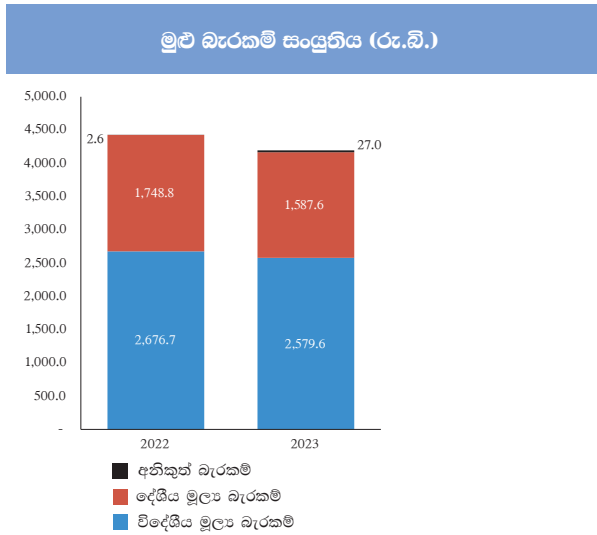
2022 වසරට (රු.බි. 4,428.1) සාපේක්ෂව 2023 වසරේදී (රු.බි. 4,194.2) ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ මුළු බැරකම් රු.බි. 233.9කින් අඩු වී ඇති අතර එය සියයට 5.3ක අඩු වීමක් නියෝජනය කරයි. මෙම අඩු වීමට මූලික වශයෙන් හේතු වූයේ දේශීය මූල්‍ය බැරකම්වල අඩු වීමයි. නිත්‍ය තැන්පතු

ශේෂයන්හි (SDF) රු.බි. 103.6ක අඩු වීම සහ 2023 අගෝස්තු මාසයේ සිට ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අනුපාතය (SRR) සියයට 4 සිට සියයට 2 දක්වා අඩු වීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස වාණිජ බැංකු සහ අනෙකුත් මූල්‍ය ආයතන සමඟ ඇති ශේෂය අඩු වීම හේතුවෙන් දේශීය මූල්‍ය බැරකම් අඩු විය. බැංකු අතර ද්‍රවශීලතා බෙදීයාමේ වෙනස්වීම් හේතුවෙන් නිත්‍ය තැන්පතු ශේෂයන් අඩු වී ඇත. සංසරණයේ පවතින මුදල් රු.බි. 159.9 කින් ඉහළ යාම නිසා මෙම බැරකම්වල අඩුවීම් අර්ධ වශයෙන් පියවී ඇත.

ප්‍රධාන වශයෙන් ආසියානු නිෂ්කාශන සංගමයට ගෙවිය යුතු රු.බි. 736.2 ක ශේෂය සහ ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ වගකීම් රු.බි. 160.6කින් අඩු වීම හේතුවෙන් විදේශීය මූල්‍ය බැරකම් රු.බි. 97.1කින් අඩු විය. ආසියානු නිෂ්කාශන සංගමයට ගෙවිය යුතු ශේෂය ඉන්දියානු මහ බැංකුවට දැනට ගෙවිය යුතු මුදල සමඟ ඒකාබද්ධ කරමින් මුදල් හුවමාරු ගිවිසුමක් බවට පරිවර්තනය කරන ලද අතර එය "අනිකුත්" කාණ්ඩය යටතේ වාර්තා කර ඇත.

ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ වගකීම්වල අඩු වීම සඳහා පසුගිය ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ විස්තීර්ණ ණය පහසුකම් යටතේ වසර තුළ සිදු කරන ලද ණය ආපසු ගෙවීම සහ වි.ගැ.හි. වලට සාපේක්ෂව ශ්‍රී ලංකා රුපියල සියයට 10.8කින් අතිප්‍රමාණය වීම හේතු විය.

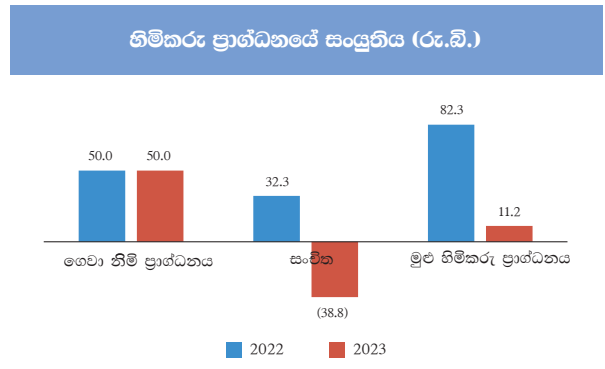
විදේශීය මූල්‍ය බැරකම්වල අඩු වීම "අනිකුත්" කාණ්ඩය යටතේ වාර්තා කරන ලද විදේශීය බැරකම්වල රු.බි. 914.8ක වැඩිවීම මගින් අර්ධ වශයෙන් නිෂ්ප්‍රභා විය. මෙම වර්ධනයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූයේ රු.බි. 800.56ක ඉන්දියානු මහ බැංකුව සමඟ ඇති විශේෂ මුදල් හුවමාරු ගිවිසුමේ වැඩි වීම සහ ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල, ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව සහ ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන සංගමයෙන් රජයට අරමුදල් ලැබීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ෆෙඩරල් රිසර්ව් බැංකුවේ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු ගිණුම සමඟ පැවති නියෝජ්‍ය භාණ්ඩාගාර ලේකම් (DST) ගිණුමේ ශේෂය රු.බි. 247.7කින් ඉහළ යාමයි.

මුළු හිමිකරු ප්‍රාග්ධනය

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ මුළු හිමිකරු ප්‍රාග්ධනය, ප්‍රාග්ධන අරමුදල සහ සංචිතවලින් සමන්විත වූ අතර එය රු.බි. 82.3 (2022) සිට රු.බි. 11.2 (2023) දක්වා අඩු වී ඇත. මෙම පහත වැටීම මූලික වශයෙන් සාධක 2ක් මගින් මෙහෙයවනු ලැබීය. දේශීය ණය ප්‍රශස්තකරණයෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස 2023 සැප්තැම්බර් මාසයේදී ගිණුම්ගත කළ එක්දින පාඩුව වූ රු.බි. 766.4 හේතුවෙන් 2023 දී සිදු වූ රු.බි. 114.4ක ශුද්ධ අලාභය එහි පළමු සාධකය වූ අතර ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතවලට අනුව රඳවා ගත් ලාභවලට එරෙහිව අයකරනු ලැබූ පශ්චාත් සේවක ප්‍රතිලාභ සැලසුම්වල ආයුගණනයේ රු.බි. 24.6 ක අලාභය එහි දෙවන සාධකය විය. කෙසේ වෙතත්, අනෙකුත් විස්තීර්ණ ආදායම් තුළින් සාධාරණ අගයට (FVOCI) ඇති උපකරණ සඳහා වෙළඳපළ මිල මත ඇගයීමේ ලාභ රු.බි. 63.6කින් සහ දේපළ පිරිසිදු උපකරණ ප්‍රත්‍යාගණන ලාභ රු.බි. 4.8කින් වැඩි වීම හේතුවෙන් මෙම පාඩු අර්ධ වශයෙන් නිෂ්ප්‍රභා විය.

මහ බැංකුවේ වත්කම්වල අගය එහි මුදල්මය බැරකම්වලට සහ එහි ගෙවා නිමි ප්‍රාග්ධනයෙහි එකතුවට වඩා අඩු බවට මහ බැංකුවේ විගණනය කරන ලද වාර්ෂික මූල්‍ය ප්‍රකාශවලින් පෙන්නුම් කරන විටෙක දී ප්‍රාග්ධනය යළි ස්ථාපිත කිරීමේ අවශ්‍යතාවයක් ඇති වන බව මහ බැංකු පනතෙහි 97 වන වගන්තිය යටතේ දක්වා ඇත. මුදල්මය බැරකම්වලට සංසරණය වන ව්‍යවහාර මුදල්, බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු සහ ආණ්ඩුවේ නියෝජ්‍යායතන විසින් මහ බැංකුව තුළ දරන ලබන තැන්පතු ඇතුළත් වේ. ඒ අනුව, 2023 දෙසැම්බර් 31න් අවසන් වූ වර්ෂය සඳහා, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවෙහි වත්කම්, එහි මූල්‍ය බැරකම් සහ ගෙවා නිමි ප්‍රාග්ධනය රු.බි. 2,837.1ක සැලකිය යුතු අගයකින් ඉක්මවා ඇත.

ආදායම් ප්‍රකාශය

ආදායම, වියදම සහ ශුද්ධ ලාභය/ (අලාභය)

ප්‍රධාන වශයෙන් 2022 වසරේ වාර්තා කළ රු.බි. 610.1ක විදේශ විනිමය ප්‍රත්‍යාගණන පාඩුවට සාපේක්ෂව 2023 වසරේ රු.බි. 140.1 ක විදේශ විනිමය ප්‍රත්‍යාගණන වාසි හේතුවෙන් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව 2022 වසරේ පැවති රු.බි. 374.3ක ශුද්ධ

අලාභයට සාපේක්ෂව 2023 වසරේ දී රු.බි. 114.4ක ශුද්ධ අලාභයක් වාර්තා කරන ලදී.

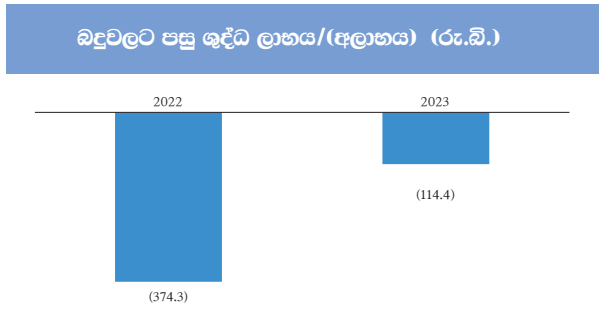
විදේශ සංචිත ප්‍රමාණයන් ඉහළ යාම නිසා පොලී ආදායමේ සිදු වූ වැඩි වීමත්, විදේශ වෙළෙඳපොළ ක්‍රියාකාරකම් සහ විදේශ විනිමය මුදල් හුවමාරු ගිවිසුම්වලින් ඇතිවූ ගනුදෙනු ලාභ සහ වෙළෙඳපොළ මිල මත ඇගයීමේ ලාභ, ශුද්ධ මෙහෙයුම් ආදායම වැඩි වීමට හේතු විය.

තවද, රජයේ සුරැකුම්පත්වල ඉහළ සාමාන්‍ය දෛනික ගිණිකම් සහ වෙළෙඳපොළ තුළ පැවති ඉහළ පොලී අනුපාත හේතුවෙන් 2023 වසර තුළදී ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව රජයේ සුරැකුම්පත්වලින් ඉහළ පොලී ආදායමක් උපයා ගන්නා ලදී.

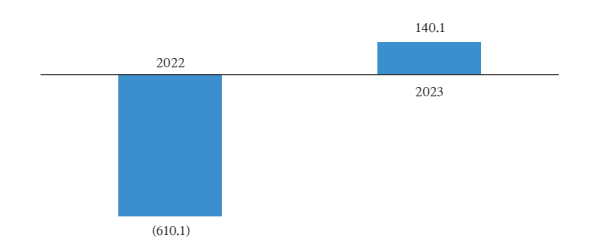
ප්‍රධාන වශයෙන් ආසියානු නිෂ්කාශන සංගමය වෙත ඇති බැඳීම් සඳහා වූ පොලී වියදම් රු.බි. 66.2 කින් සහ ඉන්දියානු මහ බැංකුව සමග ඇති වූ මුදල් හුවමාරු ගිවිසුමේ පොලී වියදම් රු.බි. 26.1කින් වැඩි වීම හේතුවෙන් 2023 වසරේ දී විදේශීය මූල්‍ය බැරකම් මත වූ පොලී වියදම රු.බි. 110.2කින් ඉහළ ගියේය. නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් මත පනවා ඇති සීමාවන් හේතුවෙන් අඩු වූ ගනුදෙනු පරිමාවන් නිසා නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් හි පොලී වියදම් අඩු වීමෙන් දේශීය පොලී වියදම් රු.බි. 15.8කින් අඩු වීම විදේශීය මූල්‍ය බැරකම් මත වූ පොලී වියදම නිසා ඇති වූ පොලී වියදමේ වැඩි වීම නිෂ්ප්‍රභා කළේය.

පශ්චාත් සේවක ප්‍රතිලාභ සැලසුම්හි 2023 වසරේ දී සිදු කරන ලද ආයුගණනය මත රු.බි. 15.5ක් වූ වෙන් කිරීම් ආපසු හැරවීම නිසා සේවක මණ්ඩල වියදම් හි ඇති වූ අඩු වීමෙන් මෙහෙයුම් වියදම්වල අඩු වීමක් වාර්තා වී ඇත.

කෙසේ නමුදු දේශීය ණය ප්‍රශස්තකරණය නිසා ඇති වූ රු.බි. 766.4ක එක්දින පාඩුව හේතුවෙන් රු.බි. 114.4ක ශුද්ධ අලාභයක් වාර්තා වූ අතර එසේ නොමැති නම් 2023 වසර සඳහා ශුද්ධ ලාභයක් වාර්තාවීමට ඉඩ පැවතීමිණ.

ශුද්ධ විදේශ විනිමය ලාභය/(පාඩුව) (රු.බි.)

බෙදීය හැකි ලාභය

බැංකුව 2023 වසරේ දී බදු වලට පසු ශුද්ධ අලාභයක් වාර්තා කරන ලදී. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු පනතෙහි 95 වන වගන්තියට අනුව බදු ගෙවීමෙන් පසු ශුද්ධ ලාභවලින්, මිල ප්‍රත්‍යාගණනවලින් උද්ගත වන උපලබ්ධි නොවූ ප්‍රත්‍යාගණන ලැබීම් සහ විනිමය අනුපාතවලින් උද්ගත වන උපලබ්ධි නොවූ ප්‍රත්‍යාගණන ලැබීම් සහ අලාභ බැහැර කළ යුතු වේ. ඉන් පසු එක් එක් මුදල් වර්ෂය අවසන් වීමෙන් පසු දින හැටක් ඉකුත්වීමට පෙර, මහ බැංකුවේ බෙදා හැරිය හැකි ඉපැයීම් මහ බැංකු පනතේ 96 වන වගන්තියට අනුව ගණනය කෙරේ. ඒ අනුව, බෙදාහැරිය හැකි ඉපැයීම් පළමුව පාලක මණ්ඩලය විසින් යෝග්‍ය යයි සලකනු ලැබිය හැකි විශේෂ සංචිත පිහිටුවීම් සඳහා වෙන් කරනු ලබයි. දෙවනුව, ගෙවා නිමි ප්‍රාග්ධනය සහ පොදු සංචිත මහ බැංකුවේ මුළු මුදල්මය බැරකම්වලින් යටත් පිරිසෙයින් සියයට හයක් වන තෙක් ඉහත විධිවිධානය ප්‍රකාරව විශේෂ සංචිතවලට වෙන් කිරීමෙන් පසු ඉතිරිව පවතින බෙදාහැරිය හැකි ඉපැයීම්වලින් සියයට 100කට සමාන මුදලක් පොදු සංචිත ගිණුමට බැර කරනු ලැබේ. තෙවනුව ඉතිරිව පවතින බෙදාහැරිය හැකි ඉපැයීම්, අමාත්‍යවරයා විමසා, පාලක මණ්ඩලය තීරණය කරන පරිදි මුදල් වර්ෂය අවසානයට ආණ්ඩුව විසින් මහ බැංකුව ගෙවිය යුතුව තිබෙන යම් බැඳීම් පියවා අවසන් කිරීම සඳහා යොදා ගැනීම හෝ ඒකාබද්ධ අරමුදලට ගෙවා බැරකිරීම හෝ සිදුකරනු ලැබේ.

මහ බැංකු පනතෙහි 96(1)(ආ) වගන්තියට අනුව, 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට ගෙවා නිමි ප්‍රාග්ධනය සහ පොදු සංචිතවල එකතුව මුළු මුදල්මය බැරකම්වලින් සියයට 6.15ක් විය.

කෙසේ නමුදු, මහ බැංකු පනතෙහි 96 වන වගන්තිය අනුව 2023 වසරේදී බෙදා හැරීම සඳහා කිසිදු ලාභයක් නොතිබුණි.

මූල්‍ය ප්‍රකාශ සහ විගණනය කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශ පිළිබඳ විගණකාධිපතිවරයාගේ මතය මින් ඉදිරියට ඉදිරිපත් කර ඇත.

2023 වසරේ අලාභය

පාලනය

අභ්‍යන්තර කළමනාකරණය

මහ බැංකුවේ කාර්යභාරය

මූල්‍ය ප්‍රකාශ

ජාතික විගණන කාර්යාලය

தேசிய கணக்காய்வு அலுவலகம்
NATIONAL AUDIT OFFICE

මගේ අංකය
எனது இல. }
My No.

බිඒඑන්/ඒ/සී/සීබීඑස්එල්/1/23/1

ඔබේ අංකය
உமது இல. }
Your No.

දිනය
திகதி }
Date

2024 අප්‍රේල් 10 දින

ගරු මුදල් අමාත්‍යතුමා,

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන සහ වෙනත් තෛතික හා නියාමන අවශ්‍යතා පිළිබඳව 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 12 වන වගන්තිය ප්‍රකාරව විගණකාධිපති වාර්තාව

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 මතය

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ (“බැංකුව”) 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ ආදායම් ප්‍රකාශනය, වෙනත් විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය, මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්, සාරාංශගත වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලින් සමන්විත මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ, 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ 13(1) වගන්තියේ සහ 2023 අංක 16 දරණ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු පනතේ 101 (4) වගන්තියේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(6) ව්‍යවස්ථාව ප්‍රකාරව මාගේ වාර්තාව යථා කාලයේදී පාර්ලිමේන්තුවේ සභාගත කරනු ලැබේ. මෙම විගණනය සඳහා ප්‍රසිද්ධ වෘත්තීයයෙහි යෙදී සිටින වරලත් ගණකාධිකාරී සමාගමක සහාය මා ලබා ගන්නා ලදී.

බැංකුවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට බැංකුවේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය වාර්තාකරණ ප්‍රමිතීන්ට (IFRSs) අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 මතය සඳහා පදනම

මා විසින් ජාත්‍යන්තර විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ISAs) අනුකූලව මාගේ විගණනය සිදු කරන ලදී. එම ප්‍රමිතීන් යටතේ වූ මාගේ වගකීම්, මාගේ වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය පිළිබඳ විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ පාලක මණ්ඩලයේ සහ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මූල්‍ය ප්‍රකාශන ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය වාර්තාකරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම පාලක මණ්ඩලයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී බැංකුව අඛණ්ඩ පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම සහ අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අදාළ වන පරිදි අනාවරණය කිරීම ද පාලක මණ්ඩලයේ වගකීමකි.

බැංකුවේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධව පරීක්ෂා කිරීමේ වගකීම, පාලනය කරන පාර්ශවයන් විසින් කරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16 (1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, බැංකුවේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන වංචා හෝ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරවන බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාගැනීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණකගේ වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ජාත්‍යන්තර විගණන ප්‍රමිතීන් (ISAs) ප්‍රකාරව විගණනය සිදුකිරීමේදී එය සෑමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා හෝ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇති විය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මකභාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කර ගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ජාත්‍යන්තර විගණන ප්‍රමිතීන් ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

2019 ආණ්ඩුක්‍රමලේඛන පාලනය අභ්‍යන්තර කළමනාකරණය මහ බැංකුවේ කාර්යාලය මූල්‍ය ප්‍රකාශ

- ප්‍රකාශකරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නාවූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, වෙනනාන්විත මහඟුරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවූව ද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳ අවබෝධයක් ලබා ගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ පාලක මණ්ඩලය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් බැංකුවේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේ ද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබා ගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම පාලක මණ්ඩලය යොදාගැනීමේ අදාලත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව් කිරීම්වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව් කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතුය. මාගේ විගණන වාර්තාවේ දිනය දක්වා ලබාගන්නා ලද විගණන සාක්ෂි මාගේ නිගමනයන්ට පදනම් වේ. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත බැංකුවේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් වීමට හැකිය.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ත ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

මාගේ විගණනයේදී හඳුනාගත් අනෙකුත් කරුණු අතර සැලසුම් කරන ලද විෂය පථය, විගණනයේ කාලය සහ අභ්‍යන්තර පාලනයේ සැලකිය යුතු යම් අඩුපාඩු ඇතුළත් සැලකිය යුතු සොයාගැනීම් සම්බන්ධයෙන් පාලනය කරන පාර්ශවයන් වෙත මම දැනුවත් කරමි.

2022 අගෝස්තු මාසයේ

පාලනය

අභ්‍යන්තර කළමනාකරණය

මහ බැංකුවේ කාර්යභාරය

මූල්‍ය ප්‍රකාශ

2. වෙනත් තෛතික හා නියාමන අවශ්‍යතා පිළිබඳ වාර්තාව

2.1 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ පහත සඳහන් අවශ්‍යතාවයන් සම්බන්ධයෙන් විශේෂ ප්‍රතිපාදන ඇතුළත් වේ.

2.1.1 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 12 (අ) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවන් අනුව, විගණනය සඳහා අවශ්‍ය සියලු තොරතුරු සහ පැහැදිලි කිරීම් මා විසින් ලබාගන්නා ලද අතර, මාගේ පරීක්ෂණයෙන් පෙනී යන ආකාරයට නිසි මූල්‍ය වාර්තා බැංකුව පවත්වාගෙන ගොස් තිබුණි.

2.1.2 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6 (1) (ඇ) (iii) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉකුත් වර්ෂය සමඟ අනුරූප වේ.

2.1.3 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6 (i) (ඇ) (iv) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව ඉකුත් වර්ෂයේදී මා විසින් සිදුකරන ලද සියලු ප්‍රමාණාත්මක නිර්දේශයන් ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත්ව ඇත.

2.2 අනුගමනය කරන ලද ක්‍රියාමාර්ග සහ ලබා ගන්නා ලද සාක්ෂි මත හා ප්‍රමාණාත්මක කරුණුවලට සීමා කිරීම තුළ, පහත සඳහන් දෑ ප්‍රකාශ කිරීමට තරම් කිසිවක් මාගේ අවධානයට ලක් නොවීය.

2.2.1 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 12 (ඇ) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව බැංකුවේ පාලක මණ්ඩලයේ යම් සාමාජිකයෙකුට බැංකුව සම්බන්ධවී ඇති යම් ගිවිසුමක් සම්බන්ධයෙන් සෘජුව හෝ අන්‍යාකාරයකින් සාමාන්‍ය ව්‍යාපාරික තත්වයෙන් බැහැරව සම්බන්ධයක් ඇති බව;

2.2.2 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 12 (ඊ) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ බැංකුවේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද පොදු සහ විශේෂ විධානවලට අනුකූල නොවන ලෙස ක්‍රියා කර ඇති බව;

2.2.3 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 12 (උ) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව බැංකුවේ බලතල , කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූල නොවන ලෙස කටයුතු කර ඇති බව;

2.2.4 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 12 (ඌ) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව බැංකුවේ සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර නොමැති බව.

අත්සන් කළේ :

ඩබ්ලිව්.පී.සී. වික්‍රමරත්න
විගණකාධිපති

මූල්‍ය තත්ව ප්‍රකාශය

දෙසැම්බර් 31 දිනට	සටහන	2023 රු. 000	2022 රු. 000
වත්කම්			
විදේශීය මූල්‍ය වත්කම්			
මුදල් සහ මුදල් සමානාස්‍ය	8	1,198,979,570	651,687,864
අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම් කළින් සාධාරණ මිලට ඇති සුරැකුම්පත්	9	223,406,791	10,867,425
ව්‍යුත්පන්න මූල්‍ය උපකරණ	10	5,775,226	401,580
ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල (ඡා.මු.අ.) සම්බන්ධ වත්කම්	11	265,339,197	281,421,074
අනිකුත් ලැබිය යුතු දෑ		-	37,022,631
මුළු විදේශීය මූල්‍ය වත්කම්		1,693,500,784	981,400,574
දේශීය මූල්‍ය වත්කම්			
ශ්‍රී ලංකා රජයේ සුරැකුම්පත්	12	2,044,347,592	2,498,995,015
ප්‍රති විකුණුම් ගිවිසුම් මත මිලදීගත් සුරැකුම්පත්	13	333,951,940	698,069,219
රජයට දෙන ලද කාලීන අත්තිකාරම්	14	-	235,638,700
මූල්‍ය සහ අනිකුත් ආයතනයන්හි ගිණිකරු ප්‍රාග්ධන ආයෝජන	15	2,169,541	1,817,132
බැංකු සඳහා දෙන ලද ණය	16	47,795,687	28,257,902
අනෙකුත් වත්කම්	17	42,184,721	30,182,560
මුළු දේශීය මූල්‍ය වත්කම්		2,470,449,481	3,492,960,528
මුළු මූල්‍ය වත්කම්		4,163,950,265	4,474,361,102
විදේශීය මූල්‍ය නොවන වත්කම්			
රන්	18	10,120,756	10,031,610
මූල්‍ය නොවන වත්කම්			
තොගය	19	5,433,838	4,788,407
අනෙකුත් ලැබිය යුතු දෑ හා කලින් ගෙවීම්		1,526,263	1,222,568
දේපල පිරිසක සහ උපකරණ	20	23,723,256	19,035,278
අස්පාලය වත්කම්	21	689,883	908,137
මුළු මූල්‍ය නොවන වත්කම්		41,493,996	35,986,000
මුළු වත්කම්		4,205,444,261	4,510,347,102
බැරකම් සහ ගිණිකරු ප්‍රාග්ධනය			
විදේශීය මූල්‍ය බැරකම්			
බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන	22	54,113,792	146,408,028
ව්‍යුත්පන්න මූල්‍ය උපකරණ	10	48,947,900	71,697,994
ආසියානු නිශ්කාණ සංගමය	23	-	736,258,129
ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල (ඡා.මු.අ.)	24	967,325,212	1,127,925,092
අනිකුත්	25	1,509,255,772	594,383,451
මුළු විදේශීය මූල්‍ය බැරකම්		2,579,642,676	2,676,672,694
දේශීය මූල්‍ය බැරකම්			
බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන විසින් තැන්පතු	26	142,472,582	323,046,181
රජය සහ රජයේ ආයතන විසින් තැන්පතු	27	2,073,290	221,411
ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ ඵලදායීත්වය මත අලෙවි කළ සුරැකුම්පත් හා නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම්	28	227,035,873	330,637,059
සංසරණයෙහි පවතින මුදල්	29	1,186,503,181	1,026,567,252
අනිකුත් ගෙවිය යුතු දෑ	30	29,507,806	68,320,347
මුළු දේශීය මූල්‍ය බැරකම්		1,587,592,732	1,748,792,250
මුළු මූල්‍ය බැරකම්		4,167,235,408	4,425,464,944
අනිකුත් බැරකම්			
විලම්භිත ප්‍රදාන	31	2,475	1,834
විශ්‍රාම වැටුප් හා අනෙකුත් පශ්චාත් රැකියා ප්‍රතිලාභ සැලසුම්	32	26,395,012	1,772,429
විවිධ බැරකම් සහ උපවිකාසන	33	626,310	855,043
මුළු අනිකුත් බැරකම්		27,023,797	2,629,306
මුළු බැරකම්		4,194,259,205	4,428,094,250
ගිණිකරු ප්‍රාග්ධනය			
ප්‍රාග්ධන අරමුදල		50,000,000	50,000,000
අනෙකුත් සංචිත	34	252,773,117	(191,184,970)
රඳවාගත් ලාභ		(291,588,061)	223,437,822
මුළු ගිණිකරු ප්‍රාග්ධනය		11,185,056	82,252,852
මුළු බැරකම් සහ ගිණිකරු ප්‍රාග්ධනය		4,205,444,261	4,510,347,102

පිටු අංක 12 සිට 89 දක්වා ඇති ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති හා සටහන් මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශවල කොටසක් වේ.

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශයන් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ අධිපති සහ ප්‍රධාන ගණකාධිකාරී විසින් 2024 අප්‍රේල් 05 වැනි දින පාලක මණ්ඩලය වෙනුවෙන් නිකුත් කිරීම සඳහා අනුමත කරන ලදී.

ආචාර්ය පී.නන්දලාල් චීරසිංහ - අධිපති

ඩී.එස්.එල්. සිරිමාන්න - ප්‍රධාන ගණකාධිකාරී

ආදායම් ප්‍රකාශය

දෙසැම්බර් 31 දිනට	සටහන	2023 රු. 000	2022 රු. 000
මෙහෙයුම් ආදායම:			
විදේශීය මූල්‍ය වත්කම් ආශ්‍රිත ආදායම			
පොළී ආදායම	36	18,031,111	1,579,295
උපලබ්ධි නොවූ මිල ප්‍රත්‍යාගණනයන්ගෙන් වාසිය/ (පාඩුව)	37	29,165,459	(127,286,104)
මිල වෙනස්වීම්වලින් උපලබ්ධි වාසිය/ (පාඩුව)		39,013,468	(9,968,941)
විදේශීය මූල්‍ය වත්කම්වලින් මුළු ආදායම		86,210,038	(135,675,750)
විදේශීය මූල්‍ය බැරකම් ආශ්‍රිත වියදම්			
පොළී වියදම	38	(142,515,856)	(32,293,277)
විදේශීය මූල්‍ය වත්කම් මත අපේක්ෂිත ණය අලාභ ආපසු හැරවූම/(අයකිරීම්)	39	(86,696)	(763,218)
විදේශීය මූල්‍ය බැරකම් ආශ්‍රිත මුළු වියදම		(142,602,552)	(33,056,495)
ශුද්ධ විදේශ විනිමය ප්‍රත්‍යාගණන වාසිය/ (පාඩුව)		140,077,201	(610,149,293)
විදේශීය මූල්‍ය ආයෝජන ආදායම		83,684,687	(778,881,538)
ශුද්ධ විදේශීය මූල්‍ය වත්කම් ආශ්‍රිත ආදායම			
පොළී ආදායම	36	595,962,421	482,676,527
මිල වෙනස්කම් මත උපලබ්ධි ලාභය/ (පාඩුව)	38	(1,293,472)	(7,866,974)
පොළී වියදම	38	(21,810,330)	(37,619,594)
දේශීය ණය ප්‍රශස්තකරණයේ බැහැර කිරීම් වල ලාභය/(පාඩුව)		6,775,702	-
දේශීය ණය ප්‍රශස්තකරණයේ පළමු දින ලාභය/(පාඩුව)		(766,413,281)	-
දේශීය මූල්‍ය වත්කම් මත අපේක්ෂිත ණය අලාභ ආපසු හැරවූම/(අයකිරීම්)	39	396,659	497,432
දේශීය මූල්‍ය වත්කම් ආශ්‍රිත ශුද්ධ ආදායම		(186,382,301)	437,687,391
අනිකුත් ආදායම	40	1,585,485	2,454,218
අනිකුත් වියදම්	40.1	(3,536,359)	(10,260,110)
මුළු ශුද්ධ මෙහෙයුම් ආදායම		(104,648,488)	(349,000,039)
මෙහෙයුම් වියදම් :			
සේවක මණ්ඩල වියදම් :	41		
- වැටුප් සහ වේතන		(7,253,093)	(6,691,770)
- නිශ්චිත ධායක සැලසුම් පිරිවැය		3,949,834	(11,550,422)
- පශ්චාත් සේවක ප්‍රතිලාභ සැලසුම් පිරිවැය		(891,177)	(2,091,404)
		(4,194,436)	(20,333,596)
ක්ෂයවීම් සහ ක්‍රමක්ෂය		(715,321)	(737,304)
නොග පිරිවැය (නව මුදල් නිකුතු පිරිවැය)		(2,108,575)	(2,339,653)
පරිපාලන සහ අනිකුත් වියදම්	42	(2,763,994)	(1,910,381)
මුළු මෙහෙයුම් වියදම්		(9,782,326)	(25,320,934)
බදු වලට පෙර අලාභය		(114,430,814)	(374,320,973)
බදු	43	-	-
වර්ෂය සඳහා ශුද්ධ අලාභය		(114,430,814)	(374,320,973)

වරහන් තුළ ඇති සංඛ්‍යා මගින් අඩුකිරීමක් නිරූපණය වේ.
පිටු අංක 12 සිට 89 දක්වා ඇති ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති හා සටහන් මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශවල කොටසක් වේ.

අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම් ප්‍රකාශය

දෙසැම්බර් 31 දිනට		2023 රු. 000	2022 රු. 000
වර්ෂය සඳහා වූ ශුද්ධ අලාභය		(114,430,814)	(374,320,973)
අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම්			
පසු කාලපරිච්ඡේදයකදී ආදායම් ප්‍රකාශයට නැවත වර්ගීකරණය වන හෝ විය හැකි අයිතම අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම තුළින් සාධාරණ අගයට ඇති සුරැකුම්පත් සඳහා වූ ශුද්ධ සාධාරණ වටිනාකම් ලාභය/(පාඩුව)	34	1,266,198	(1,189,382)
අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම තුළින් සාධාරණ අගයට වන රජයේ සුරැකුම්පත් සඳහා වූ ශුද්ධ සාධාරණ වටිනාකම් ලාභය/(පාඩුව)	34	61,897,210	11,225,713
		63,163,408	10,036,331
පසු කාලපරිච්ඡේදයකදී ආදායම් ප්‍රකාශයට නැවත වර්ගීකරණය නොවන අයිතම දේපල පිරිසිදු සහ උපකරණ ප්‍රත්‍යාගණනයෙන් ලද ලාභය		4,752,685	-
අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායමට ගලපන ලද පශ්චාත් සේවා ප්‍රතිලාභ සැලසුම්(වියදම)/ආදායම	32	(24,625,742)	14,163,877
අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම තුළින් සාධාරණ අගයට වන ස්කන්ධ ආයෝජන මත වූ ශුද්ධ සාධාරණ වටිනාකම් ලාභය	34	352,408	145,915
		(19,520,649)	14,309,792
අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම/(වියදම)		43,642,759	24,346,123
මුළු විස්තීරණ ආදායම/(වියදම)		(70,788,055)	(349,974,850)

වරහන් තුළ ඇති සංඛ්‍යා මගින් අඩුකිරීමක් නිරූපණය වේ.
පිටු අංක 12 සිට 89 දක්වා ඇති ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති හා සටහන් මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශවල කොටසක් වේ.

සිතියම ප්‍රාග්ධනයේ වෙනස්වීම් ප්‍රකාශය

දෙසැම්බර් 31 දිනේ අවසන් වර්ෂය සඳහා

	දායක ප්‍රාග්ධනය රු. 000	අනිකුත් සංචිත රු. 000	රඳවාගත් ලාභ රු. 000	එකතුව රු. 000
2022 ජනවාරි 1 දිනට ශේෂය	50,000,000	315,128,226	98,490,818	463,619,044
වර්ෂය සඳහා ශුද්ධ අලාභය	-	-	(374,320,973)	(374,320,973)
තත්කාලීන දළ පියවුම් පද්ධතිය සඳහා වූ නිධන්ගත අරමුදලට පැවරීම	-	438,146	(438,146)	-
අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායමේ හඳුනාගත් පශ්චාත් සේවක ප්‍රතිලාභ පිරිවැය	-	-	14,163,877	14,163,877
ශුද්ධ විදේශ විනිමය ප්‍රත්‍යාගණන ලාභය/(පාඩුව) මාරු කිරීම (IRR)	-	(610,149,293)	610,149,293	-
ශ්‍රී.ලං.ම.බැ. අභ්‍යන්තර අරමුදල්වලට මාරු කිරීම	-	-	(355,494)	(355,494)
අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම් තුළින් සාධාරණ මිලට ගණනය කරන ලද සුරැකුම්පත් හි ශුද්ධ සාධාරණ වටිනාකම මත වූ පාඩුව	-	(1,189,382)	-	(1,189,382)
රඳවාගත් ලාභයෙන් වෙළෙඳපොළ ප්‍රත්‍යාගණන සංචිතයට අරමුදල් මාරු කිරීම	-	49,638,590	(49,638,590)	-
පොදු සංචිතයට අරමුදල් මාරු කිරීම	-	27,526,076	(27,526,076)	-
2021 වර්ෂයට අදාළ ලාභය අනුව ප්‍රා.සං.දෙපාර්තමේන්තුවේ මෙහෙයුම් සඳහා මධ්‍යම හා දිගුකාලීන ණය සංචිතයට අරමුදල් මාරු කිරීම	-	15,000,000	(15,000,000)	-
2021 වසර සඳහා ලාභ විසර්ජනය - 2021 වසර සඳහා වන ලාභයෙන් ශ්‍රී ලංකා රජය සමග ඇති බැඳීම් අයකර ගැනීම	-	-	(31,035,788)	(31,035,788)
ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු සේවාදායක සහ විශ්‍රාම ආපදා සහන අරමුදලට අරමුදල් මාරු කිරීම	-	-	(60)	(60)
පශ්චාත් සේවක ප්‍රතිලාභ මූල්‍යනය සඳහා වූ සංචිතයට අරමුදල් මාරු කිරීම	-	1,051,039	(1,051,039)	-
අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම් තුළින් සාධාරණ අගයට වර්ගීකරණය කල රජයේ සුරැකුම්පත් වල වෙළෙඳපොළ ප්‍රත්‍යාගණනය මත වූ ලාභය	-	11,225,713	-	11,225,713
අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම් තුළින් සාධාරණ අගයට වර්ගීකරණය කල ප්‍රාග්ධන ආයෝජන වල වෙළෙඳපොළ ප්‍රත්‍යාගණනය මත වූ ලාභය	-	145,915	-	145,915
2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට	50,000,000	(191,184,970)	223,437,822	82,252,852
2023 ජනවාරි 1 දිනට ශේෂය	50,000,000	(191,184,970)	223,437,822	82,252,852
2022 වසර සඳහා ශ්‍රී.ලං.ම. බැංකුවේ බෙදාහැරිය හැකි ලාභය අතිරික්තය වෙත මාරු කිරීම	-	235,034,628	(235,034,628)	-
වර්ෂය සඳහා ශුද්ධ අලාභය	-	-	(114,430,814)	(114,430,814)
තත්කාලීන දළ පියවුම් පද්ධතිය සඳහා වූ නිධන්ගත අරමුදලට පැවරීම	-	512,228	(512,228)	-
අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායමේ හඳුනාගත් පශ්චාත් සේවක ප්‍රතිලාභ පිරිවැය	-	-	(24,625,742)	(24,625,742)
ශුද්ධ විදේශ විනිමය ප්‍රත්‍යාගණන ලාභය/(අලාභය) මාරු කිරීම (IRR)	-	140,077,201	(140,077,201)	-
ශ්‍රී.ලං.ම.බැ. අභ්‍යන්තර අරමුදල්වලට මාරු කිරීම	-	-	(345,219)	(345,219)
ස්ථාවර වත්කම් ප්‍රත්‍යාගණන සංචිතයට මාරු කිරීම	-	4,752,685	-	4,752,685
අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම් තුළින් සාධාරණ මිලට වූ සුරැකුම්පත්වල ශුද්ධ සාධාරණ වටිනාකම මත වූ ලාභය	-	1,266,198	-	1,266,198
ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු සේවාදායක සහ විශ්‍රාම ආපදා සහන අරමුදලට අරමුදල් මාරු කිරීම	-	-	(51)	(51)
අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම් තුළින් සාධාරණ අගයට වර්ගීකරණය කරන ලද රජයේ සුරැකුම්පත්වල වෙළෙඳපොළ ප්‍රත්‍යාගණනය මත වූ ලාභය	-	61,897,210	-	61,897,210
අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම තුළින් සාධාරණ අගයට වර්ගීකරණය කල ප්‍රාග්ධන ආයෝජනවල වෙළෙඳපොළ ප්‍රත්‍යාගණනය මත වූ ලාභය	-	352,408	-	352,408
අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම් තුළින් සාධාරණ අගයට වර්ගීකරණය කල ආයෝජන මත අපේක්ෂිත ණය අලාභ	-	65,529	-	65,529
2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට ශේෂය	50,000,000	252,773,117	(291,588,061)	11,185,056

වරහන් තුළ ඇති සංඛ්‍යා මගින් අඩුකිරීමක් නිරූපණය වේ. පිටු අංක 12 සිට 89 දක්වා ඇති ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති හා සටහන් මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශවල කොටසක් වේ.

මූල්‍ය ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය

දෙසැම්බර් 31 දිනෙහි අවසන් වර්ෂය සඳහා		2023 රු. 000	2022 රු. 000
මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම්වලින් ලද මුදල් ප්‍රවාහයන්	සටහන		
ලැබීම්:			
ලැබුණු පොළිය - විදේශීය මුදල්		15,104,897	1,550,703
ලැබුණු පොළිය - දේශීය මුදල් - අනිකුත්		19,813,449	3,498,481
ද්‍රවශීලතා කළමනාකරණ සහ වෙළෙඳ ආදායම්		37,719,996	(17,835,915)
උපලබ්ධි වූ විනිමය අලාභය		60,713,515	(179,967,468)
ලැබුණු අනිකුත් ආදායම්		1,571,269	8,020,273
		134,923,125	(184,733,926)
විය පැහැදීම:			
ගෙවන ලද පොළිය - විදේශීය මුදල්		146,093,995	23,170,613
ගෙවන ලද පොළිය - දේශීය මුදල්		19,520,364	40,437,692
සේවකයින්ට ගෙවීම්		11,295,646	12,435,846
සැපයුම්කරුවන්ට ගෙවීම්		50,131,974	(31,924,158)
		227,041,978	44,119,993
මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම් වලින් ලද ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහය	44	(92,118,853)	(228,853,919)
ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම්වලින් ලද මුදල් ප්‍රවාහයන්			
ලැබීම් :			
අනිකුත් දේශීය මූල්‍ය වත්කම්වල ශුද්ධ වැඩිවීම		(3,508,310)	(2,431,705)
අනිකුත් ආයතනවලට ප්‍රදානය කළ ණය සහ අත්තිකාරම් - ප්‍රාග්ධන අයකරගැනීම්		2,134	49,642
දේපල, පිරිසක හා උපකරණ විකිණීමෙන් ලද ආදායම		1,923	(234)
ප්‍රතිවිකුණුම් ගිවිසුම් යටතේ මිලට ගත් සුරැකුම්පත්වල ශුද්ධ (අඩුවීම)/වැඩිවීම		(103,511,000)	229,574,179
		(107,015,255)	227,191,882
විය පැහැදීම :			
විදේශ මුදල් සුරැකුම්පත්වල ශුද්ධ අඩුවීම		173,612,101	31,403,136
අනිකුත් විදේශීය මූල්‍ය වත්කම්වල ශුද්ධ වැඩිවීම/ (අඩුවීම)		10,037,550	(42,189,977)
අනිකුත් විදේශීය මූල්‍ය බැරකම්වල ශුද්ධ (වැඩිවීම)/ අඩුවීම		(182,850,778)	(704,622,720)
අනිකුත් දේශීය තැන්පතු සහ ගෙවිය යුතු මුදල්වල ශුද්ධ (වැඩිවීම)/ අඩුවීම		(17,173)	(3,660)
දේපල, පිරිසක හා උපකරණ මිලට ගැනීම් (ප්‍රදානයන් අඩු කිරීමෙන් පසු)		430,029	3,773
අස්පාෂ්‍ය වත්කම් මිලදී ගැනීම්		6,557	879,377
රන් සංවිකසේ ශුද්ධ අඩුවීම		-	(26,108,952)
අනෙකුත් ආයතන වෙත ලබා දුන්/ (අයකරගත්) ණය හා අත්තිකාරම්		19,370,476	(61,796,952)
		20,588,761	(802,435,975)
ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම්වලින් ලද ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහය		(127,604,016)	1,029,627,857
මූල්‍ය ක්‍රියාකාරකම්වලින් ලද මුදල් ප්‍රවාහයන්			
ලැබීම් :			
සංසරණ මුදල් නිකුතුව		469,219,521	347,595,479
සංසරණ මුදල් ආපසු ගැනීම්		(309,283,592)	(326,127,293)
සංසරණ මුදල් ශුද්ධ නිකුතුව		159,935,930	21,468,186
විය පැහැදීම :			
රජයේ ගනුදෙනු ආශ්‍රිත සංසරණ මුදල් ශුද්ධ නිකුතුව	45	(932,498,697)	851,954,489
බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන ගනුදෙනු ආශ්‍රිත සංසරණ මුදල් ශුද්ධ නිකුතුව/ (ආපසු ගැනීම්)	46	180,573,600	(22,342,019)
සංසරණ මුදල් ශුද්ධ නිකුතුව		(751,925,097)	829,612,470
සංසරණ මුදල් ශුද්ධ අඩුවීම		911,861,027	(808,144,284)
විය පැහැදීම :			
විදේශීය මුදල් කාලීන බැරකම් ලැබීම්/ (ආපසු ගෙවීම්)		54,502,758	27,384,295
අනිකුත් අරමුදල් සඳහා ගෙවීම්		51	60
විශ්‍රාම අරමුදල සඳහා ගෙවීම්		-	3,363,735
රජයේ ඒකාබද්ධ අරමුදල සඳහා ලාභ පැවරීම්		-	30,000,000
		54,502,809	60,748,090
මූල්‍ය ක්‍රියාකාරකම් සඳහා භාවිතා කළ ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහය		857,358,218	(868,892,374)
මුදල් සහ මුදල් සමානයන්ගේ ශුද්ධ වැඩිවීම/ (අඩුවීම)		637,635,350	(68,118,436)
මුදල් සහ මුදල් සමානයන් මත වන විනිමය අනුපාතයන්ගේ බලපෑම		(20,232,669)	(3,321,000)
වර්ෂය ආරම්භයේ දී මුදල් සහ මුදල් සමානයන්		126,065,050	197,504,486
දෙසැම්බර් 31 දිනට මුදල් සහ මුදල් සමානයන්	8	743,467,730	126,065,050
වරහන් තුළ ඇති සංඛ්‍යා මගින් අඩුකිරීමක් නිරූපණය වේ.			
පිටු අංක 12 සිට 89 දක්වා ඇති ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති හා සටහන් මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශවල කොටසක් වේ.			

2023 වර්ෂයේ මුදල් ප්‍රවාහය

සාමාන්‍ය

අභ්‍යන්තර කළමනාකරණය

මහ බැංකුවේ කාර්යභාරය

මූල්‍ය ප්‍රකාශ

2023 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා

1. වාර්තා කිරීමේ ඒකකය සහ ව්‍යවස්ථාපිත පදනම

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව (“බැංකුව” හෝ “ශ්‍රී. ලං. ම. බැ.”) 1949 අංක 58 දරණ මුදල් නීති පනත (සංශෝධිත පරිදි) යටතේ ස්ථාපිත කරන ලද අතර එමගින් මුදල් මණ්ඩලයට ශ්‍රී. ලං. ම. බැ. පරිපාලනයට අවශ්‍ය බලතල, ක්‍රියා පටිපාටීන් සහ නියාමනයට අවශ්‍ය බලතල පැවරී තිබුණි.

ශ්‍රී.ලං.ම.බැ. පිහිටුවීම සඳහා විධිවිධාන සැලැස්වීම පිණිස ද, මුදල් නීති පනත ඉවත් කිරීම පිණිස ද, සහ ඒ සම්බන්ධ හෝ ඊට අනුෂංගික කාරණා සඳහා විධිවිධාන සැලැස්වීම පිණිස ද 2023 අංක 16 දරණ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු පනත 2023/09/15 දින බලාත්මක කරන ලදී.

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු පනත, ශ්‍රී.ලං.ම.බැ. ශ්‍රී ලංකාවේ මුදල්, මූල්‍ය සහ ගෙවීම් පද්ධති පරිපාලනය, අධීක්ෂණය හා නියාමනය කිරීම සඳහා වගකිවයුතු අධිකාරිය ලෙස හඳුනාගෙන ඇත.

මහ බැංකුවේ කටයුතුවල පරිපාලනය සහ කළමනාකරණය අධීක්ෂණය කිරීමේ සහ මුදල් ප්‍රතිපත්ති නොවන මහ බැංකුවේ පොදු ප්‍රතිපත්තිය තීරණය කිරීමේ වගකීම පාලන මණ්ඩලයට පැවරී ඇත. මහ බැංකුවේ මුදල් ප්‍රතිපත්තිය සකස් කිරීමේ සහ දේශීය මිල ස්ථායීතාව අත්කර ගැනීම සහ පවත්වාගෙන යාම පිණිස, නමුත් උද්ධමන ඉලක්ක රාමුව සමඟ සමපාත වන්නා වූ නමුත් විනිමය අනුපාත උපායමාර්ගයක් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ වගකීම මුදල් ප්‍රතිපත්ති මණ්ඩලයට පැවරී ඇත. පාලක මණ්ඩලය වෙනුවෙන් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ අධිපති සහ ප්‍රධාන ගණකාධිකාරී විසින් මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශනයන්, 2024 අප්‍රේල් 05 දින අනුමත කරන ලදී.

1.1 ප්‍රාථමික ක්‍රියාකාරකම්

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු පනත අනුව ශ්‍රී.ලං.ම. බැංකුවේ පරිපාලනය හා මූල්‍ය ස්වාධීනත්වයට විශේෂ රීතින් ඇතුළත් කර ඇත. දේශීය මිල ස්ථායීතා අත්කර ගැනීම සහ පවත්වාගෙන යාම මහ බැංකුවේ ප්‍රධාන අරමුණ විය යුතු අතර මූල්‍ය පද්ධති ස්ථායීතාවය සුරක්ෂිත කිරීම අනෙක් අරමුණ විය යුතුය. මීට අමතරව මහ බැංකු පනතේ වගන්ති 7(1) ප්‍රකාරව මුදල් ප්‍රතිපත්තිය විනිමය අනුපාත ප්‍රතිපත්තිය තීරණය කිරීම සහ ක්‍රියාත්මක කිරීම, ශ්‍රී ලංකාවේ නිල ජාත්‍යන්තර සංචිත පවත්වාගෙන යාම සහ ඒ සංචිතවල විවක්ෂණශීලී සහ ඵලදායී කළමනාකරණය සහතික කිරීම, ශ්‍රී ලංකාවේ ව්‍යවහාර මුදල් නිකුත් කිරීම සහ කළමනාකරණය කිරීම, ගෙවීම් පද්ධති පරිපාලනය, අධීක්ෂණය හා නියාමනය හා සුරක්ෂිතභාවය, ඵලදායීතාවය සහ කාර්යක්ෂමතාව සහතික කිරීම, මූල්‍ය ආයතන ලියාපදිංචි කිරීම, බලපත්‍ර නිකුත් කිරීම, නියාමනය, අධීක්ෂණය හා නිරාකරණය අනෙකුත් කාර්ය සහ කර්තව්‍යවලට ඇතුළත් වේ.

ඉහත සඳහන් ප්‍රධාන අරමුණ හා අනෙකුත් අරමුණු සාක්ෂාත් කර ගැනීමට අනුගමනය කරන කටයුතු විදේශ මුදල් හා දේශීය මුදල් කටයුතු ලෙස ප්‍රධාන වශයෙන් වර්ග කෙරේ. එම කටයුතුවලින් ඇති වූ ප්‍රතිඵල ශ්‍රී.ලං.ම.බැංකුවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශවල ඉදිරිපත් කර ඇත.

2. මූල්‍ය වාර්තා ඉදිරිපත් කිරීමේ පදනම

2.1 අනුකූලතා ප්‍රකාශනය

2023 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනයන් ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය වාර්තාකරණ ප්‍රමිති (ජා.මු.වා.ප්‍ර.) ප්‍රකාර පිළියෙල කර තිබේ.

2.2 මිනුම් කිරීමේ පදනම

පහත අයිතමයන් හැරුණු කොට මූල්‍ය වාර්තා ඓතිහාසික පිරිවැය මත පදනම්ව පිළියෙල කරනු ලබයි.

- රන්, ආදායම් ප්‍රකාශය තුළින් සාධාරණ අගයට මිනුම් කිරීම.
- ව්‍යුත්පන්න මූල්‍ය උපකරණ, ලාභ අලාභ හා අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම් මගින් සාධාරණ අගයට මිනුම් කරන ව්‍යුත්පන්න නොවන මූල්‍ය උපකරණ සාධාරණ අගයට මිනුම් කිරීම.
- අත්පත් කර ගැනීමේදී පිරිවැයට මිනුම් කරන එහෙත් අනතුරුව ප්‍රත්‍යාගණනය කරනු ලබන වටිනාකමින් සමුච්චිත ක්ෂය හා සමුච්චිත හානිකරන වෙන්කිරීම් අඩුකරන ලද වටිනාකමට මිනුම් කරන ඉඩම් හා ගොඩනැගිලි.

- සේවා නියුක්තිකයන්ගේ නිශ්චිත ප්‍රතිලාභ බැඳියාව, අදාළ නිශ්චිත ප්‍රතිලාභ වගකීමෙහි වර්තමාන අගයෙන් ප්‍රතිලාභ යෝජනා ක්‍රම වල වත්කම්හි සාධාරණ අගය අඩුකර මිනුම් ගත කිරීම.

2.3 වාර්තා කිරීමේ ආකෘතිය

බැංකුව විසින් මූල්‍ය වත්කම් සහ මූල්‍ය බැරකම් ද ඒවාට අදාළ ආදායම් සහ වියදම් මාර්ග ද විදේශීය මුදල් සහ දේශීය මුදල් ක්‍රියාකාරකම් ලෙස වෙන්කොට ඉදිරිපත් කරනු ලැබේ. මූල්‍ය තත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශයේ වත්කම් සහ බැරකම් ඉදිරිපත් කිරීමේදී පුළුල් වශයෙන් එක් එක් වර්ගයන් යටතේ ද්‍රවශීලතාවයේ පිළිවෙලට දක්වා ඇත. මෙම වාර්තාකරණ ප්‍රවේශය මගින්, අංක 7 දරණ සටහනෙහි විස්තරාත්මකව දක්වා ඇති බැංකුවේ ක්‍රියාකාරකම් උචිතව වාර්තා කෙරෙන බව බැංකුවේ අදහස වේ.

2.4 ක්‍රියාකාරී හා වාර්තා කරන මුදල් ඒකකය

මූල්‍ය වාර්තා ශ්‍රී ලංකා රුපියල් වලින් ඉදිරිපත් කර ඇති අතර එය බැංකුවේ ක්‍රියාකාරී මුදල් ඒකකයද වේ. වාර්තා කර ඇති සියලු අගයන් ආසන්නතම දහස් සංඛ්‍යාවට දක්වා ඇති අතර බැංකුවේ ක්‍රියාකාරී හා වාර්තා කරන මුදල් ඒකකයන්හි කිසිදු වෙනසක් සලකා බලන කාලපරිච්ඡේදය තුළදී සිදුවී නැත.

2.5 ප්‍රමාණාත්මකභාවය හා සමානාත්‍යය

ප්‍රමාණාත්මකභාවය අඩු අයිතමයන් හැර එක් එක් ප්‍රමාණාත්මක කාණ්ඩයන්හි සමාන අයිතම හා අසමාන ස්වභාවයක් හා කාර්යයන් සහිත අයිතමයන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනයන්හි වෙන් වෙන් වශයෙන් වාර්තා කරනු ලැබේ.

2.6 හිලව් කිරීම

මූල්‍ය වත්කම් හා වගකීම් හිලව් කොට ඉදිරිපත් කරන මූල්‍ය ප්‍රකාශ වල ඉදිරිපත් කළ හැක්කේ බැංකුවට හඳුනාගත් අගයන් හිලව් කිරීමට නෛතික අයිතියක් හා ඉදිරිපත් කළ හැකි මත නිරවුල් කිරීමට හෝ වත්කම් උපලබ්ධි කිරීමට සමගාමීව වගකීම් නිරවුල් කිරීමට අපේක්ෂා කරයි නම් පමණි.

2.7 සංසන්දනාත්මක තොරතුරු

අවශ්‍ය විටක වර්තමාන කාලපරිච්ඡේදයේ ඉදිරිපත් කිරීමට අනුකූල වීම සඳහා සංසන්දනාත්මක තොරතුරු නැවත වර්ගීකරණය කරනු ලබයි.

3. ගිණුම් විනිශ්චයන් සහ ඇස්තමේන්තු භාවිතය

බැංකුවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කිරීම මත, වාර්තා කරන ලද ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් ප්‍රමාණයන් සහ අනුගාමී හෙළිදරව් කිරීම් මෙන්ම අසම්භාව්‍ය බැරකම්වල හෙළිදරව් කිරීම්වලට බලපාන්නා වූ විනිශ්චයන් ඇස්තමේන්තු හා උපකල්පනයන් සකස් කිරීමට කළමනාකරණයට සිදු වේ. මෙම උපකල්පනයන්, ඇස්තමේන්තු හා සම්බන්ධ අවිනිශ්චිතතාවය, වත්කම් හා බැරකම්හි ධාරණ අගයන්වලට අනාගත කාලපරිච්ඡේදවලදී බලපාන ලෙස ප්‍රමාණාත්මක ගැලපීමක් අවශ්‍ය කරන ප්‍රතිඵලයක් ඇති කළ හැක.

ඇස්තමේන්තු සහ ඒ සඳහා පාදක වූ උපකල්පන යාවත්කාලීන පදනමක් මත සමාලෝචනය කරනු ලැබේ. ඇස්තමේන්තුවල සංශෝධනයන් අනාගතයට බලපාන පරිදි හඳුනාගනු ලැබේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශ වල හඳුනාගෙන ඇති ප්‍රමාණාත්මක බලපෑමක් සහිත අයිතමයන් සඳහා පදනම් කරගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති සඳහා වූ විනිශ්චයන් පිළිබඳ තොරතුරු පහත සටහන් මගින් පැහැදිලි කෙරේ.

3.1 මූල්‍ය වත්කම් වර්ගීකරණය හා භාගීකරණය

බැංකුව විසින් මූල්‍ය වත්කම් වල ව්‍යාපාර ආකෘතිය හා ඒවාහි ගිවිසුම්ගත කොන්දේසි වලින් ඇතිවන මුදල් ප්‍රවාහ, මූලික මුදල හා ඒ මත වන පොලීය පමණක්ද යන්න තක්සේරු කිරීම සඳහා විනිශ්චයන් භාවිතා කරයි. තවද, බැංකුව විසින් මුල් වරට හඳුනාගැනීමෙන් පසු මූල්‍ය වත්කමක ණය අවධානයමෙහි සැලකිය යුතු වර්ධනයක් වී ඇත්දැයි යන්න තීරණය කිරීම සඳහා වන නිර්ණායකයන් ස්ථාපිත කිරීමේදී හා අපේක්ෂිත ණය අලාභ ගණනය කිරීම සඳහා ඉදිරි දැක්මක් සහිත තොරතුරු ඇතුළත් කිරීමේදී භාවිතා කරන ක්‍රමවේදය හා අපේක්ෂිත ණය අලාභ ගණනය කිරීම සඳහා වූ ආකෘති (Model) තෝරා ගැනීමේ හා අනුමත කිරීමේදී ද විනිශ්චයන් භාවිතා කරයි.

2023 වර්ෂයේ වාර්තා

පාලනය

අභ්‍යන්තර කළමනාකරණය

මහ බැංකුවේ කාර්යාලය

මූල්‍ය ප්‍රකාශ

3.2 විශ්‍රාම වැටුප් සහ අනිකුත් පශ්චාත් සේවා ප්‍රතිලාභ සැලසුම්

නිශ්චිත ප්‍රතිලාභ සැලසුම්වල පිරිවැය ආයුගණන ඇගයීම් මත තීරණය කරනු ලැබේ. ආයුගණන ඇගයීමක දී වට්ටම් අනුපාත, අනාගත වන්දි ගෙවීම් වැඩිවීම්, මරණ අනුපාතය සහ විශ්‍රාම වැටුප්වල අනාගත වැඩිවීම් පිළිබඳ උපකල්පනයන් සිදුකරනු ලැබේ. මෙම සැලසුම් වල දිගුකාලීන ස්වභාවය හේතුවෙන් එවැනි ඇස්තමේන්තු සැලකිය යුතු ලෙස අවිනිශ්චිතතාවයකට භාජනය වේ. ආයුගණන ඇගයීමේදී භාවිතා කරන ලද උපකල්පන සටහන් අංක 32 හි දැක්වේ.

3.3 මූල්‍ය උපකරණවල සාධාරණ අගය

මූල්‍ය වත්කම් හා වගකීම්වල සාධාරණ අගයන් මූල්‍ය තත්ව ප්‍රකාශයේ වාර්තාගත කරන විට එම අගයන් සක්‍රීය වෙළඳපල තුළින් ලබාගත නොහැකි අවස්ථාවලදී, එම අගයන් ලබා ගැනීම සඳහා විවිධ ආකාරයේ ආගණනය කරනු ලබන ගණිතමය ආකෘතිවලින් යුතු ශිල්පීය ක්‍රම උපයෝගී කරගෙන ඇත. මෙම ආකෘති තුළට යොදාගන්නා යෙදවුම් හැකි සෑම විටම නිරීක්ෂිත වෙළඳපොළ දත්ත මත ලබාගන්නා අතර, එවැනි දත්ත නොමැති අවස්ථාවන්හිදී විනිශ්චයන් මගින් සාධාරණ අගය ලබාගනු ලබයි. විනිශ්චයන්වලට එළඹීමේදී ද්‍රවශීලතාවය සහ දීර්ඝ කාලීන ව්‍යුත්පන්න මූල්‍ය උපකරණවල (longer-dated derivatives) වෙනස්වීම් වැනි ආකෘතිවලට යොදාගන්නා යෙදවුම් සැලකිල්ලට ගෙන ඇත.

4. වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති වල වෙනස්වීම්

මෙම මූල්‍ය වර්ෂය තුළදී ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති නොවෙනස්ව පැවති අතර ඒවා පූර්ව කාලපරිච්ඡේදයේදී භාවිතා කළ ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති හා ස්ථාවරව පවතී.

5. වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

5.1 විදේශීය මුදල් පරිවර්තනය හා ශේෂයන්

විදේශීය මුදල්වලින් වන ගනුදෙනු, එකී ගනුදෙනු සිදුවන දිනයේ දී පවතින විනිමය අනුපාතික ප්‍රකාර බැංකුවේ භාවිතා වන මුදල් වටිනාකමට සටහන් කරනු ලැබේ. විදේශීය මුදල්වලින් වූ මූල්‍ය වත්කම් සහ බැරකම්, වාර්තාකරන දිනට පවතින විනිමය අනුපාතිකයන් ප්‍රකාර නැවත පරිවර්තනය කරනු ලැබේ. වෙනස්කම් සියල්ල ආදායම් ප්‍රකාශනයට ගනු ලැබේ. වාර්තා කරන දිනට වටිනාකම් නැවත පරිවර්තනය කිරීමේ දී, ප්‍රධාන ව්‍යවහාර මුදල්වලට වූ පහත දැක්වෙන ශ්‍රී ලංකා රුපියලේ විනිමය අනුපාතයන් භාවිතා කරන ලදී.

මුදල් වර්ගය	2023 රු.	2022 රු.
ඕස්ට්‍රේලියානු ඩොලර් 1	220.2031	247.0237
කැනේඩියානු ඩොලර් 1	245.1179	268.4335
යුරෝ 1	375.4170	388.3461
ජපන් යෙන් 1	2.2983	2.7703
විශේෂ ගැනුම් හිමිකම් (වි.ගැ.හි.) 1	437.9894	483.3276
ස්ටර්ලින් පවුම් 1	412.2896	437.4023
ඇමරිකා එක්සත් ජනපද ඩොලර් 1	323.9233	363.1100
චීන යුවාන් 1 (අක්වෙරළ)	45.6377	52.6513

මූල්‍ය නොවන අයිතමයන් ඒවා සිදුවන දින තිබූ විදේශීය මුදල් පරිවර්තනයට අනුව ඓතිහාසික අගයට පොත්වලට සටහන් කර ඇත.

5.2 සාධාරණ අගය මිනුම් කිරීම

බැංකුව විසින් විදේශීය සුරැකුම්පත්, ව්‍යුත්පන්න උපකරණ වැනි මූල්‍ය උපකරණයන් සහ රන් ආදී වූ මූල්‍ය නොවන උපකරණයන් එකී වාර්තාකරණ දිනයන්හි දී සාධාරණ අගයන්ට මිනුම්ගත කර ඇත. මීට අමතරව, ක්‍රමකේෂය පිරිවැයට මිනුම්ගත කරන ලද මූල්‍ය උපකරණයන්හි සාධාරණ අගයන් අංක 50 සටහනෙහි හෙළිදරව් කර ඇත.

සාධාරණ අගය යනු වෙළෙඳපොළ ගනුදෙනුකරුවන් අතර සිදුවන ක්‍රමවත් ගනුදෙනුවක දී, මිනුම්ගත කරන ලද දිනයට, වත්කමක් විකිණීමෙන් ලැබෙන මුදල හෝ වගකීමක් හුවමාරු කිරීමේ දී ගෙවීමට සිදුවන මුදල ය.

මෙම සාධාරණ අගය මිනුම් කිරීම සඳහා පදනම් වන පූර්ව නිගමනය වනුයේ වත්කමක් විකිණීම හෝ වගකීමක් හුවමාරු කිරීම යන ගනුදෙනුවකි:

- වත්කම හෝ වගකීම අදාළ ප්‍රධාන වෙළෙඳපොළෙහි දී සිදුවීම හෝ,
- එවැනි ප්‍රධාන වෙළෙඳපොළක් නොමැති අවස්ථාවකදී එම වත්කම හෝ වගකීම සඳහා වඩාත් ම වාසි සහගත වෙළෙඳපොළෙහි දී සිදුවීමය.

මෙම ප්‍රධාන වෙළෙඳපොළ හෝ වඩාත් වාසිසහගත වෙළෙඳපොළ බැංකුවට පිවිසිය හැක්කක් විය යුතු ය.

වෙළෙඳපොළ ගනුදෙනුකරුවන්, ඔවුන්ට උපරිම ආර්ථික වාසි සැලසෙන ආකාරයට කටයුතු කිරීමේදී යොදාගනු ලබන උපකල්පනයක් මත පදනම්ව වත්කමක හෝ වගකීමක සාධාරණ අගය මිනුම් ගත කරයි. මූල්‍ය නොවන වත්කමක සාධාරණ අගය මිනුම් කිරීමේදී එම වත්කම වෙළෙඳපොළ ගනුදෙනුකරුවෙකුට එහි උපරිම හා විශිෂ්ට ලෙස භාවිතා කොට හෝ එම වත්කම එහි උපරිම හා විශිෂ්ට ලෙස භාවිතා කිරීමට හැකියාව ඇති වෙනත් වෙළෙඳපොළ ගනුදෙනුකරුවෙකුට විකිණීමෙන් ආර්ථික වාසි ජනනය කිරීමට ඇති හැකියාව සලකා බලනු ලැබේ.

බැංකුව විසින් සාධාරණ අගයන් මිනුම් කිරීමේ ක්‍රියාවලිය උදෙසා අවස්ථාවට ඉතාමත් උචිත සහ සාධාරණ අගයන් මිනුම්ගත කිරීම අදාළ නිරීක්ෂණ යෙදවුම් හි උපරිම භාවිතය සහ නිරීක්ෂණය කළ නොහැකි යෙදවුම් භාවිතය අවම කිරීම යන කාර්යයන් සඳහා ප්‍රමාණවත් දත්ත අගය කිරීමේ ක්‍රමවේදයන් යොදා ගනු ලබයි. මූල්‍ය වාර්තාවන්හි සාධාරණ අගය මිනුම්ගත කළ හෝ හෙළිදරව් කළ සියළු වත්කම් හා වගකීම් සාධාරණ අගයන් ධුරාවලිය තුළ පහත දැක්වෙන පරිදි වර්ගීකරණයට ලක් කර ඇති අතර එය සමස්තයක් වශයෙන් සාධාරණ අගයන් නිශ්චය කිරීම සඳහා වැදගත් වන අවම මට්ටමේ යෙදවුම් මත පදනම් වේ.

පළමුවන මට්ටම - අනන්‍ය වත්කම හා වගකීම සඳහා ක්‍රියාකාරී වෙළෙඳපොළ තුළ හිමි ප්‍රකාශිත (නො සැකසූ) මිළ ගණන් දෙවන මට්ටම - සෘජුව හෝ වක්‍රාකාරයෙන් නිරීක්ෂණය කළ හැකි, සාධාරණ අගයන් මිනුම් කිරීම සඳහා වැදගත් වන අවම මට්ටමේ යෙදවුම් භාවිතා කරන ඇගයුම් ක්‍රමවේදයන්

තෙවන මට්ටම - නිරීක්ෂණය කළ නොහැකි, සාධාරණ අගයන් මිනුම්ගත කිරීම සඳහා වැදගත්වන අවම මට්ටමේ යෙදවුම් භාවිතා කරන ඇගයුම් ක්‍රමවේදයන්.

පුනරාවර්තන පදනම මත හඳුනාගත් වත්කම් හා වගකීම් වල ඉහත ධුරාවලි මට්ටම් අතර මාරුවීම් සිදු වී ඇත්දැයි, යන්න වර්ගීකරණයේ නැවත තක්සේරු කිරීම් තුළින් (සාධාරණ අගයට මිණුම් කිරීම උදෙසා සමස්තයක් වශයෙන් වැදගත්වන අවම මට්ටමේ යෙදවුම් මත පදනම්ව) සෑම කාලපරිච්ඡේදයක් අවසානයේදීම බැංකුව තහවුරු කරනු ලබයි.

5.3 මූල්‍ය වත්කම් සහ බැරකම්

බැංකුව, මූල්‍ය වත්කම් සහ බැරකම් සහ ආශ්‍රිත ආදායම් හා වියදම් මාර්ගයන් ඉදිරිපත් කරනු ලබන්නේ විදේශීය මුදල් සහ දේශීය මුදල් ක්‍රියාකාරකම් වෙන්කොට හඳුනා දැක්වීමෙන්ය. විදේශීය මුදල් ක්‍රියාකාරකම් ප්‍රධාන වශයෙන් උද්ගත වන්නේ බැංකුවේ විදේශීය සංචිත කළමනාකරණ කාර්යයන්ගෙන්ය. මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාත්මක කිරීම, මුදල් නිකුතු සහ බැංකු කටයුතුවලට ආශ්‍රිත වත්කම් සහ බැරකම් දේශීය මූල්‍ය ක්‍රියාකාරකම්වලින් පිළිබිඹු වේ.

මෙම ක්‍රියාකාරකම් වෙන් වෙන්ව වාර්තා කිරීම මගින්, බැංකුවේ මූල්‍ය තත්ත්වය, මූල්‍ය කාර්ය සාධනය සහ අවදානම් ආකෘතිය වඩා යෝග්‍ය අයුරින් ඉදිරිපත් කිරීම අපේක්ෂා කරනු ලැබේ. විදේශීය සහ දේශීය මුදල් ක්‍රියාකාරකම් ඒකාබද්ධව වාර්තා කිරීමෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනයන්හි දැනුවත් කිරීමේ අගය දුර්වල වන බව බැංකුව විසින් සලකනු ලැබේ.

5.3.1 හඳුනාගැනීම හා මූලික මිනුම් කිරීම

සියළු මූල්‍ය වත්කම් හා වගකීම් මූලිකව පිරිවැය මත හඳුනාගනු ලබන අතර ආයෝජනයට අදාළ අත්පත් කර ගැනීමේ වියදම් ද ඇතුළුව, ඉදිරිපත් වන ප්‍රතිෂ්ඨාවෙහි සාධාරණ වටිනාකම පිරිවැයට ඇතුළත් වේ. සාමාන්‍යයෙන් මිලට ගනු ලබන සහ විකුණනු ලබන සියළු මූල්‍ය වත්කම් හා වගකීම් වෙළෙඳාම් දිනයේ දී හඳුනාගනු ලැබේ. මෙලෙස මිලට ගනු ලබන සහ විකුණන මූල්‍ය වත්කම් වූ කලි සාමාන්‍ය රෙගුලාසි මගින් හෝ වෙළෙඳපොළේ පවත්නා සම්ප්‍රදාය මගින් නියමිත කාල රාමුව තුළ දී භාරදිය යුතු මිලට ගනු ලැබූ හෝ විකුණනු ලැබූ මූල්‍ය වත්කම් වන්නේය.

2023 වර්ෂයේ වාර්තාව

සාමාන්‍ය

අදාළ වාර්තා කළමනාකරණය

මහ බැංකුවේ කාර්යාලය

මහ බැංකුව

5.3.2 වර්ගීකරණය

මූල්‍ය වත්කම්

මූලික මිනුම් හඳුනාගැනීමේදී බැංකුව විසින් මූල්‍ය වත්කම් පහත පරිදි වර්ගීකරණය කරනු ලබයි.

- මූල්‍ය වත්කම් ක්‍රමක්ෂය පිරිවැයට
- විස්තීරණ ආදායම තුළින් සාධාරණ අගයට මිනුම්කරණ මූල්‍ය වත්කම්
- ලාභ අලාභ තුළින් සාධාරණ අගයට මිණුම්කරණ මූල්‍ය වත්කම්

පහත සඳහන් කොන්දේසි වලට අනුකූලව යන ලාභ අලාභ තුළින් සාධාරණ මිලට ඇති සුරැකුම්පත් යටතේ වර්ගීකරණය නොකළ මූල්‍ය වත්කම් ක්‍රමක්ෂය පිරිවැයට අගය කරනු ලැබේ.

- එම මූල්‍ය වත්කම ගිවිසුම්ගත මුදල් ප්‍රවාහයන් රැස්කිරීමේ පරමාර්ථය සහිත ව්‍යාපාර ආකෘතියක පවත්වාගෙන යෑම.
- මූල්‍ය වත්කමේ ගිවිසුම්ගත කොන්දේසි මගින් නිශ්චිත දින වල ඇතිකරන මුදල් ප්‍රවාහ, මුල් මුදල හා මුල් මුදල මත ගෙවන පොළියෙන් පමණක් සමන්විත වීම.

මූල්‍ය වත්කමක් පහත සඳහන් කොන්දේසි වලට අනුකූල නම් සහ ලාභ හෝ පාඩු තුළින් සාධාරණ මිලට ඇති සුරැකුම්පත් යටතේ වර්ග කළ නොහැකි නම් එම මූල්‍ය වත්කම් අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම තුළින් සාධාරණ අගය කළ හැක.

- යම් කිසි මූල්‍ය වත්කමක් ගිවිසුම්ගත මූල්‍ය ප්‍රවාහ රැස්කිරීමේ හා මූල්‍ය වත්කම් විකිණීම යන පරමාර්ථ දේවත්වයෙන් ව්‍යාපාර ආකෘතියක පවත්වාගෙන යෑම.
- මූල්‍ය වත්කමේ ගිවිසුම්ගත කොන්දේසි මගින් නිශ්චිත දින වල ඇතිකරන මුදල් ප්‍රවාහ මුල් මුදල හා මුල් මුදල මත ගෙවන පොළියෙන් පමණක් සමන්විත වීම.

වෙළඳාම සඳහා තබා නොගත් ස්කන්ධ ආයෝජන වල සාධාරණ අගයෙන් පසුව සිදුවන වෙනස්වීම් විස්තීරණ ආදායම තුළින් හඳුනාගැනීමේ අවලංගු කළ නොහැකි තෝරා ගැනීමක් එම ආයෝජනය මූලික හඳුනාගැනීමේදී බැංකුවට කළ හැකිය. අනෙකුත් සියලු මූල්‍ය වත්කම් ලාභ අලාභ තුළින් සාධාරණ අගයට මිනුම් කිරීම සඳහා වර්ගීකරණය කොට ඇත.

ව්‍යාපාර ආකෘතිය තක්සේරු කිරීම

බැංකුව විසින් ව්‍යාපාර ආකෘතියේ අරමුණු තක්සේරු කිරීමේදී මූල්‍ය වත්කම් අන්තර්ගත වන ආයෝජන කළඹ අරමුණු කොට එය සිදු කරනු ලබයි. ව්‍යාපාරය කළමනාකරණය කරන ආකාරය හා කළමනාකාරීත්වයට තොරතුරු ලබාදෙන ආකාරය මෙමගින් හොඳින්ම නිරූපනය වීම එයට හේතුවයි.

එසේ සලකා බලන තොරතුරු වලට පහත ඒවා ඇතුළත් වන නමුත් ඒවාට පමණක් සීමා නොවේ.

- ව්‍යාපාරික ආකෘතියේ කාර්ය සාධනය සහ ව්‍යාපාරික අකෘතිය තුළ රඳවා ඇති මූල්‍ය වත්කම් අගය කිරීම හා ප්‍රධාන කළමනාකාරීත්වයට වාර්ථා කරන ආකාරය
- ව්‍යාපාරික ආකෘතියේ කාර්ය සාධනයට බලපෑ හැකි අවදානම් (සහ එම ව්‍යාපාරික ආකෘතිය තුළ රඳවාගෙන ඇති මූල්‍ය වත්කම්) සහ විශේෂයෙන් අවදානම් කළමනාකරණය කරන ආකාරය.
- පූර්ව කාලපරිච්ඡේදයේ විකුණුම්වල වාර ගණන, වටිනාකම්, එම විකුණුම්වල කාල නිර්ණය විකිණීමට බලපෑ හේතු සාධක සහ අනාගත විකුණුම්වල අපේක්ෂාවන් සලකා බැලීම අවශ්‍ය වේ. කෙසේ වෙතත් විකුණුම් මගින්ම ව්‍යාපාරික ආකෘතිය නිර්ණය නොවන බැවින් එය හුදෙකලාව සැලකිල්ලට ගත නොහැක. ඒ වෙනුවට එය බැංකුවේ මූල්‍ය වත්කම් කළමනාකරණය සඳහා ප්‍රකාශිත අරමුණු සාක්ෂාත් කර ගැනීම හා මුදල් ප්‍රවාහ උපලබ්ධි කරගන්නේ කෙසේද යන සමස්ථ තක්සේරුවේ කොටසක් ලෙස යොදා ගත යුතුවේ.

වෙළඳාම සඳහා තබාගත් හෝ සාධාරණ අගය වෙනස්වීම මත පදනම්ව කාර්ය සාධනය මනිනු ලබන මූල්‍ය වත්කම් ලාභ අලාභ තුළින් සාධාරණ අගයට මනිනු ලැබේ. එයට හේතුව ඒවා ගිවිසුම්ගත මුදල් ප්‍රවාහ රැස්කිරීම හා මූල්‍ය වත්කම් විකිණීමට හෝ රඳවාගෙන නොමැති නිසාය.

ගිවිසුම්ගත මුදල් ප්‍රවාහ යනු, මූලික මුදල හා ඒ මත වන පොළිය (SPPI) පමණක්දැයි විමසීම පිළිබඳව වන තක්සේරුව.

බැංකුව විසින් මූලික හා මූලික මුදල මත පොළිය පමණක් යන කොන්දේසිය (SPPI Test) තහවුරු කර ගැනීම සඳහා මූල්‍ය වත්කම් වල ගිවිසුම්ගත කොන්දේසි තක්සේරු කරනු ලැබේ. මේ සඳහා මූල්‍ය වත්කමක් පළමු වරට හඳුනාගැනීමේදී ඇති සාධාරණ අගය “මූලික මුදල” ලෙසද කිසියම් කාලසීමාවක් තුළ ගෙවීමට ඇති මුල් මුදල හා බැඳී ණය අවධානමත්, අනෙකුත් මූලික ණය දීමේ අවධානම හා පිරිවැයත්, මුදලේ කාලීන වටිනාකමෙහි අගයත් “මූලික මුදල මත වන පොළිය” ලෙස අර්ථ දැක්වේ.

මූලික ණය දීමේ එකඟතාවයකදී පොළියේ ඇති වඩාත් වැදගත් මූලිකාංගයන් ලෙස මුදලේ කාලීන අගය හා ණය අවධානම සඳහා ගෙවනු ලබන අගය හැඳින්විය හැකිය.

SPPF තක්සේරුව කිරීම සඳහා බැංකුව විසින් විනිශ්චයන් අදාළ කර ගන්නා අතර මූල්‍ය වත්කම් නිරූපනය කරන මුදල් ඒකකය හා පොළී අනුපාතය නියම කර ඇති කාලපරිච්ඡේදය යනාදිය අදාළ සාධක ලෙස සලකා බලනු ලබයි.

කෙසේ වුවද ණයදීම පිළිබඳ මූලික එකඟතාවයන් හා සම්බන්ධ නැති ගිවිසුම්ගත මුදල් ප්‍රවාහයන්හි අවධානම හෝ විචලනය වන ස්වභාවයට අනාවරණය වීම් හඳුන්වාදෙන ආකාරයේ ගිවිසුම්ගත කොන්දේසි, මූලික මුදල හා ඒ මත වන පොළිය (SPPF) පමණක් වූ මුදල් ප්‍රවාහ වලට හේතු නොවේ. එවන් අවස්ථාවන්හිදී, එකී මූල්‍ය වත්කම ලාභ අලාභ තුළින් සාධාරණ අගයට මිනුම් කරනු ලැබේ.

ප්‍රතිවර්ගීකරණය

බැංකුව විසින් මූල්‍ය වත්කම් කළමනාකරණය සඳහා වූ ව්‍යාපාර ආකෘතිය වෙනස් කිරීමේ දී හැර, මූල්‍ය වත්කම් පළමුවරට හඳුනාගත් පසු ප්‍රතිවර්ගීකරණය නොකරයි.

5.3.3. ඉවත් කිරීම්

මූල්‍ය වත්කම්

බැංකුවට මූල්‍ය වත්කමෙහි මුදල් ප්‍රවාහ සඳහා ඇති ගිවිසුම්ගත අයිතිවාසිකම් අවසන්වීමේදී හෝ මූල්‍ය වත්කමේ සියලු අවදානම් හා ප්‍රතිලාභ සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක් වෙනත් පාර්ශ්වයකට පවරන්නේ නම් හෝ මූල්‍ය වත්කමේ සියලු අවදානම් සහ ප්‍රතිලාභ සැඟහෙන දුරට පැවරුම් කර හෝ රඳවාගෙන නොමැති විට හා වත්කමේ පාලනය රඳවාගෙන නොමැති විට එය පොත් වලින් ඉවත් කළ යුතුය.

මූල්‍ය වත්කමක් ඉවත් කිරීමේදී,

- (i) එහි ධාරණ අගය හා ප්‍රතිශ්චාව අතර වෙනස සහ
- (ii) විස්තීරණ ආදායම් තුළ කලින් හඳුනා ගන්නා ලද සම්මුච්චිත ලාභය හෝ අලාභය යන දෙකම ආදායම ප්‍රකාශය තුළ නිරූපණය විය යුතුය.

අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම තුළින් සාධාරණ අගයට වන ස්කන්ධ ආයෝජන පොත් වලින් ඉවත් කිරීමේදී ඊට අදාළව විස්තීරණ ආදායම තුළ හඳුනාගත් සම්මුච්චිත ලාභ අලාභ ආදායම් ප්‍රකාශය තුළ ඇතුළත් නොකෙරේ.

පැවරුම් කිරීමකින් පොත්වලින් ඉවත් කරන ලද මූල්‍ය වත්කමකට අදාළව ජනනය කරන ලද හෝ රඳවා ගත් පොළිය වෙනම වත්කමක් හෝ බැරකමක් ලෙස හඳුනා ගැනේ.

මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශය මත හඳුනාගෙන පවරන ලද එහෙත් සියළු අවදානම් හා ප්‍රතිලාභයන් හෝ ඉන් වැඩි ප්‍රමාණයක් රඳවාගත් වත්කම් ඉවත් කරනු නොලබයි. සුරැකුම්පත් ණයට දීම, විකිණීම සහ ප්‍රතිමිලදී ගැනීම් ගනුදෙනු මේ සඳහා උදාහරණයන් වේ. මෙබඳු ගනුදෙනු වලදී බැංකුව අදාළ මූල්‍ය වත්කමෙහි හිමිකාරීත්වයේ අවදානම් හා ප්‍රතිලාභ සම්පූර්ණයෙන් හෝ කොටසක් රඳවා ගැනීම හෝ මාරු කිරීම සිදු කරනු නොලබන අතර වත්කමෙහි පාලනය බැංකුව සතුව රඳවා ගනී. අදාළ වත්කම කෙරෙහි බැංකුව දක්වන අඛණ්ඩ මැදිහත්වීමේ ප්‍රමාණය අනුව එම වත්කම හඳුනා ගැනේ.

මූල්‍ය බැරකම්

මූල්‍ය බැරකමක් ඉවත් කරනු ලබනුයේ එහි ගිවිසුම්ගත බැඳීම නිදහස් කිරීම, අවලංගු කිරීම හෝ කල් පිරීම සිදු වූ විටය.

5.3.4. මූල්‍ය වත්කම් හානිකරණය

බැංකුව විසින් ලාභ අලාභ තුළින් සාධාරණ අගයට අගය නොකළ පහත මූල්‍ය උපකරණ වෙනුවෙන් අපේක්ෂිත ණය අලාභ සඳහා හානිකරන අලාභ හඳුනා ගනී.

- අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම තුළින් සාධාරණ අගයට නිරූපිත මූල්‍ය වත්කම්
- ක්‍රමක්ෂය පිරිවැයට මූල්‍ය වත්කම්
- ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවේ ණය ඇපකර ගිවිසුම්

ස්කන්ධ ආයෝජන මත හානිකරණ අලාභ හඳුනා නොගැනේ. බැංකුව විසින් ඉහළ ආයෝජන ශ්‍රේණියෙහි පිහිටි (Baa3/BBB-සහ ඉහළ ශ්‍රේණිගත) ආයෝජන සඳහා මාස 12 ක අපේක්ෂිත ණය අලාභවලට සමාන හානිකරණ අලාභයන් හඳුනා ගනී. අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම තුළින් සාධාරණ අගයට හෝ ක්‍රමක්ෂය පිරිවැයට වර්ගීකරණය කරන ලද බැංකුවේ බහුතරයක්

අමතර තොරතුරු
පාලනය
අභ්‍යන්තර කළමනාකරණය
මහ බැංකුවේ කාර්යභාරය
මූල්‍ය ප්‍රකාශ

ආයෝජන Baa3/BBB- අගයට ඉහලින් ශ්‍රේණිගතය. මාස 12 ක අපේක්ෂිත ණය අලාභයක් හඳුනාගන්නා මූල්‍ය උපකරණ “පළමු අදියරේ මූල්‍ය උපකරණ” ලෙස හඳුනා ගැනේ.

මුල්වරට හඳුනාගැනීමේදී පහළ ආයෝජන ශ්‍රේණිගත හෝ මුල්වරට හඳුනාගැනීමෙන් පසුව ණය ශ්‍රේණිය පහළ හෙළන ලද (Baa3/BBB- අගයට වඩා පහළ ශ්‍රේණිගත) ආයෝජන උපකරණ සඳහා හෝ මුල්වරට හඳුනා ගැනීමෙන් පසු ගෙවීම් පැහැර හැරීමේ සම්භාවිතාවය දෙගුණයක් දක්වා වර්ධනය වූ ජීවකාලයේ අපේක්ෂිත ණය අලාභවලට සමාන හානිකරණ අලාභයක් ගණනය කරයි. ජීවකාලයේ අපේක්ෂිත ණය අලාභවලට සමාන හානිකරණ අලාභයන් හඳුනාගනු ලබන, එහෙත් මුළුමනින්ම ණය හානිකරණය නොකරන ලද ණය උපකරණ “දෙවන අදියරේ මූල්‍ය උපකරණ” ලෙස හඳුනා ගැනේ. ජීව කාලයේ අපේක්ෂිත ණය අලාභවලට සමාන හානිකරණ අලාභයක් ගණනය කරනු ලබන විට ඒවා (මුළුමනින්ම ණය හානිකරණය කරන ලද ණය උපකරණ) “තෙවන අදියරේ මූල්‍ය උපකරණ” ලෙස හැඳින්වේ.

අපේක්ෂිත ණය අලාභ මැනීම

අපේක්ෂිත ණය අලාභ ගණනය කිරීමේ යාන්ත්‍රණය පහත ප්‍රධාන මූලිකාංගයන් සමඟ විස්තර කර ඇත.

ණය පැහැර හැරීමේ සම්භාවිතාව

පැහැර හැරීමේ සම්භාවිතාව යනු දෙන ලද කාල සීමාවක් තුළ ගෙවීම් පැහැර හැරීමට ඇති නැඹුරුව සම්බන්ධ ඇස්තමේන්තුවයි. අදාළ පහසුකම (ආයෝජනය/ණය) පොත්වලින් ඉවත් කොට නොමැතිනම් හා තවමත් ආයෝජන කළඹෙහි ඇතුළත් නම් පමණක් තක්සේරු කරන කාලපරිච්ඡේදය තුළදී ගෙවීම් පැහැර හැරීම, යම් නිශ්චිත කාලයක් තුළ සිදුවිය හැක.

බැංකුව විසින් සියලු විදේශ ආයෝජන (ක්‍රමකෘත පිරිවැයට හා විස්තීරණ ආදායම තුළින් සාධාරණ අගයට මිනුම් කරන වත්කම්) සඳහා නිකුත් කරන්නන්ගේ හා ප්‍රතිපාර්ශ්වයන්ගේ නිශ්චිත ස්කන්ධ කොටස් මත වන පැහැර හැරීමේ සම්භාවිතයන් බ්ලූම්බර්ග් (Bloomberg) තොරතුරු පද්ධතිය තුළින් ලබා ගනී. එවන් නිශ්චිත ස්කන්ධ කොටස් මත වන පැහැර හැරීමේ සම්භාවිතයන් නැතිවිට බැංකුව විසින් අදාළ නිකුත් කරන්නන්ගේ හා ප්‍රතිපාර්ශ්වයන්ගේ ශ්‍රේණිගත කිරීම් සඳහා බ්ලූම්බර්ග් තොරතුරු පද්ධතියේ ඇති පොදු පැහැර හැරීමේ සම්භාවිතා වගුව (Common PD Table) මගින් වාර්තා කරන දිනට ඇති පැහැර හැරීමේ සම්භාවිතාවය ලබා ගනු ලැබේ.

ගෙවීම් පැහැර හැරීමේදී ඇති නිරාවරණය

ගෙවීම් පැහැර හැරීමේදී ඇති නිරාවරණය යනු අනාගත ගෙවීම් පැහැර හරින දිනයකදී බැංකුව නිරාවරණය වන මූල්‍ය වත්කමෙහි වටිනාකම පිළිබඳ ඇස්තමේන්තුවයි. එම ඇස්තමේන්තුව මූලික මුදල හා ඒ මත වන පොලීය ආපසු ගෙවීම, කොන්ත්‍රාත්තුවකින් හෝ වෙනත් ආකාරයකින් නියම කරනු ලබන ණය බැඳියාවන්ගේ අනාගත නිකුත් කිරීම හා මගහැරුණු ගෙවීම් සඳහා වන උපචිත පොලීය ඇතුළත්ව අනාගත නිරාවරණ ප්‍රමාණය මත වන අපේක්ෂිත වෙනස්වීම් සැලකිල්ලට ගනිමින් සිදු කරනු ලබයි.

පැහැර හැරීමකදී වන අලාභය

පැහැර හැරීමකදී වන අලාභය යනු දී ඇති දිනයකදී ගෙවීම් පැහැර හැරීම නිසා බැංකුවට සිදුවන අලාභය පිළිබඳ ඇස්තමේන්තුවයි. එය ලැබීමට නියමිත ගිවිසුම්ගත මුදල් ප්‍රවාහ හා බැංකුව ලැබීමට අපේක්ෂා කරන මුදල් ප්‍රවාහය අතර වෙනසට ඇප වශයෙන් තබා ඇති වත්කම් උපලබ්ධි කිරීමෙන් ලැබෙන ප්‍රමාණයද ඇතුළත් කිරීමෙන් ගණනය කෙරේ. බැංකුවට එක් එක් වෙන්වූ මූල්‍ය වත්කමෙන් වන අවදානම් නිරාවරණය මත පදනම්ව යොදාගත යුතු පැහැර හැරීමකදී වන අලාභ ප්‍රතිශතය තීරණය කිරීමට අභ්‍යන්තරව අනුමත කරන ලද ප්‍රතිපත්තියක් ඇත.

ආර්ථික සාධක ගැලපීම

යම් කාලපරිච්ඡේදයක් සඳහා බලපැවැත්වෙන පැහැර හැරීමේ සම්භාවිතාව, යම් මොහොතක පවතින (වාර්තා කරන දිනට) පැහැර හැරීමේ සම්භාවිතාවයකට පරිවර්තනය කිරීම සඳහා බැංකුව විසින් ආර්ථික සාධක ගැලපීම යොදා ගනී. බැංකුව, පැහැර හැරීමේ සම්භාවිතාව වෙනස් කිරීම සඳහා ප්‍රධාන ආර්ථික සාධක ලෙස දළ දේශීය නිෂ්පාදනය, උද්ධමනය හා පොළී අනුපාතය යන දත්ත යොදාගනී.

ණය අවධානයේ සැලකිය යුතු වැඩිවීමක් ඇත්දැයි ඇගයීම

මූල්‍ය වත්කම්/ උපකරණ මුල් වරට හඳුනාගැනීමේ දිනට පසු සිදුවන ගෙවීම් පැහැර හැරීමේ සම්භාවිතාවේ දෙගුණයක වර්ධනයක් හෝ අදාළ මූල්‍ය වත්කම්/ උපකරණ නිකුත් කරන්නන්ගේ හෝ ප්‍රතිපාර්ශ්වයේ ශ්‍රේණිගත කිරීම BBB - වලට වඩා පහළ යාමක් සිදුවේ නම් එය අදාළ මූල්‍ය උපකරණයේ ණය අවදානයේ සැලකිය යුතු වැඩිවීමක් ලෙස බැංකුව සලකා බලනු ලැබේ.

ඉහත කරුණු ඉහළ ආයෝජන ශ්‍රේණියක සිට පහළ ආයෝජන ශ්‍රේණියක් දක්වා වන සියලු ශ්‍රේණිගත කිරීම්වල පහළ වැටීමත් (Baa3 සිට Ba1 දක්වා වූ සුළු පහත වැටීමක්ද ඇතුළත්ව) ගෙවීම් පැහැර හැරීමේ සම්භාවිතාවය දෙගුණයක හෝ ඊට වැඩි අගයකින් වැඩිවීමට තුඩුදෙන බවට වන නිරීක්ෂණය මත පදනම් වේ.

ණය භානිකරණය වූ මූල්‍ය වත්කම්

ක්‍රමක්ෂය පිරිවැයට හා විස්තීරණ ආදායම තුළින් සාධාරණ අගයට මිනුම් කළ මූල්‍ය වත්කම් හා ණය ඇපකර යනාදිය ණය භානිකරණය වී ඇත්දැයි (අදියර 3 ලෙස සඳහන් කර ඇති මූල්‍ය වත්කම්) සෑම වාර්තා කරන දිනකදීම බැංකුව විසින් අගයනු ලබයි. මූල්‍ය වත්කම් එහි ඇස්තමේන්තු කළ අනාගත මුදල් ප්‍රවාහ වලට අවාසිදායක බලපෑමක් වී ඇති එකක් හෝ ඊට වැඩි සිද්ධීන් ඇති වූ විට එම මූල්‍ය වත්කම ණය භානිකරණය වී ඇත. මූල්‍ය වත්කම ණය භානිකරණය වී ඇති බවට නිරීක්ෂණය කළ හැකි සාක්ෂි වලට පහත සිද්ධීන් පිළිබඳව දත්ත ඇතුළත් වේ.

- නිකුත් කරන්නාගේ හෝ ණය ගන්නාගේ සැලකිය යුතු අන්දමේ මූල්‍ය දුෂ්කරතා
- ගෙවීම් පැහැර හැරීමක් හෝ කල් ඉකුත් වූ සිද්ධීන් වැනි ගිවිසුම් කඩ කිරීමක්
- ණය ගැණුම්කරුවන් බුන්වත් බවට හෝ වෙනත් මූල්‍ය ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමකට පත්වීම අපේක්ෂා කළ හැකි බව

අපේක්ෂිත ණය අලාභ සඳහා වන වෙන්කිරීම් මූල්‍ය තත්ව ප්‍රකාශය තුළ ඉදිරිපත් කිරීම

අපේක්ෂිත ණය අලාභ සඳහා වන වෙන්කිරීම්, මූල්‍ය තත්ව ප්‍රකාශයේ පහත අයුරින් ඉදිරිපත් කර ඇත.

- ක්‍රමක්ෂය පිරිවැයට මනිනු ලබන මූල්‍ය වත්කම් : අදාළ මූල්‍ය වත්කමේ දළ ධාරණ වටිනාකමෙන් අඩු කොට දැක්වීම.
- විස්තීරණ ආදායම තුළින් සාධාරණ අගයට මනිනු ලබන මූල්‍ය වත්කම් : මූල්‍ය තත්ව ප්‍රකාශය තුළ මෙවැනි දළ ධාරණ වටිනාකම සාධාරණ අගය වන හෙයින් ණය අලාභ වෙන් කිරීම් කිසිවක් මූල්‍ය තත්ව ප්‍රකාශය තුළ හඳුනාගනු නොලබයි. කෙසේ වෙතත් අදාළ ණය අලාභ වෙන් කිරීම් විස්තීරණ ආදායම තුළ හඳුනාගෙන අනාවරණය කර ඇත.
- ණය ඇපකර ගිවිසුම : වෙන්කිරීමක් ලෙස.

ලියා හැරීම

ණය දීමක් හෝ ණය සුරැකුම්පතක් නැවත අය කර ගැනීමට (සම්පූර්ණයෙන්ම හෝ අර්ධ වශයෙන්) බැංකුවට සාධාරණ අපේක්ෂාවක් නොමැති විට ඒවා ලියා හරිනු ලබයි. ලියා හැරීමට යටත් ණයගැතියන්ට ණය ආපසු ගෙවීම සඳහා ප්‍රමාණවත් මුදල් ප්‍රවාහ රැස්කර ගැනීමට හැකි වත්කම් හෝ ආදායම් මූලාශ්‍ර නොමැති විට මෙසේ ණය ලියා හරිනු ලබයි. මෙම ඇගයීම එක් එක් වත්කම සම්බන්ධයෙන් සිදුකරන අතර, කලින් ලියා හරින ලද ප්‍රමාණයන් ආපසු අයකර ගැනීමකදී එම මුදල ආදායම් ප්‍රකාශයේ හා විස්තීරණ ආදායම් ප්‍රකාශය තුළ “මූල්‍ය උපකරණ මත වන භානිකරණ අලාභ” යන මෑයෙන් ඇතුළත් කරනු ලැබේ.

5.4 ලාභය හෝ පාඩුව තුළින් සාධාරණ අගයට ඇති සුරැකුම්පත්

වෙළෙඳාම සඳහා ගැනෙන මූල්‍ය වත්කම්, “ලාභය හෝ පාඩුව තුළින් සාධාරණ අගයට ඇති වත්කම්” යටතේ වර්ග කර ඇතුළත් කර ඇත. මූලික හඳුනාගැනීමේදී ආරෝපණය කළ ගනුදෙනු පිරිවැය ආදායම් ප්‍රකාශය තුළ දරණ ලද ලෙස හඳුනාගනු ලැබේ. මෙම සුරැකුම්පත් අනතුරුව ප්‍රකාශිත වෙළෙඳපොළ මිල ප්‍රකාර අගය කරනු ලැබේ. වෙළෙඳපොළ අගයෙහි වෙනස්වීම්, මූල්‍ය තත්ව ප්‍රකාශනයෙහි සුරැකුම්පත් යටතේ වටිනාකම් වැඩිවීමක් හෝ අඩුවීමක් ලෙස හඳුනා ගන්නා අතර එයින් උද්ගත වන වාසිය/පාඩුව ආදායම් ප්‍රකාශයෙහි හඳුනාගනු ඇත.

සුරැකුම්පත් තවදුරටත් අයිතිව පවතින්නේ නම් අදාළ වාසිය/අවාසිය “උපලබ්ධි නොවූ මිල ප්‍රකාශනයෙන් වාසිය/(පාඩුව)” ලෙස වාර්තා කරනු ලැබේ. සුරැකුම්පත් විකිණීම මගින් වාසියක් හෝ අවාසියක් උද්ගත වන්නේ නම්, එය “මිල වෙනස්වීමේ උපලබ්ධි වාසිය/(පාඩුව)” ලෙස වාර්තා කරනු ලැබේ.

5.5 අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම තුළින් සාධාරණ අගයට ඇති මූල්‍ය වත්කම්

අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම තුළින් සාධාරණ අගයට ඇති මූල්‍ය වත්කම් වනුයේ ව්‍යුත්පන්න නොවන ආයෝජන හා අනෙකුත් මූල්‍ය වත්කම් කාණ්ඩයකට වාර්තා නොකරන ලද ආයෝජනයයි. මෙයට ස්කන්ධ සුරැකුම්පත් හා ණය සුරැකුම්පත් ඇතුළත් වේ.

මෙම ආයෝජන පසුව වෙළෙඳපොළ මිල අනුව අගය කරනු ලැබේ. වෙළෙඳපොළ අගයෙහි වෙනස්වීම්, මූල්‍ය තත්ව ප්‍රකාශයේ අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම තුළින් සාධාරණ අගයට ඇති සුරැකුම්පත් වල වටිනාකම වැඩිවීම හෝ අඩුවීම වශයෙන් හඳුන්වනු ලැබේ.

අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම තුළින් සාධාරණ අගයට ඇති ස්කන්ධ ආයෝජන, වෙළෙඳපොළ අගයන් නොමැතිවීම හේතුවෙන් ඒ ඒ ආයෝජන පවතින ආයතනයන්ගේ ශුද්ධ වත්කම් මත පදනම්ව අගය කර ඇත.

මෙම වර්ගීකරණයට අදාළ දේශීය හා විදේශීය ණය සුරැකුම්පත් හා ස්කන්ධ ආයෝජන වල වෙළෙඳපොළ අගයෙහි වෙනස්වීම් නිසා උද්ගතවන වාසි හෝ අවාසි එම වත්කම් විකිණීම, ප්‍රතිග්‍රහණය, ඉවත් කිරීම හෝ භානිකරණය වන තෙක් කෙලින්ම බැංකුවේ හිමිකරු ප්‍රාග්ධනය (විස්තීරණ ආදායම) හි ඇති අනෙකුත් සංචිත තුළ පෙන්වන අතර ඉහත සඳහන් ක්‍රමවලින් වත්කම පොත් වලින් ඉවත් කරන විට අදාළ ලාභ හා පාඩු, ආදායම් ප්‍රකාශය තුළ වාර්තා කරනු ලබයි.

2023	අගමසුරු
2023	ප්‍රකාශය
2023	අගමසුරු
2023	කළමනාකරණය
2023	මහ බැංකුවේ කාර්යාර්ථය
2023	මුදල ප්‍රකාශය

කෙසේ වෙතත් ස්කන්ධ ආයෝජන පොත් වලින් ඉවත් කිරීමේදී එයට අදාළ වෙළෙඳපොළ අගයන්ගේ වෙනස්වීමෙන් ලද ලාභ හා පාඩු, ආදායම් ප්‍රකාශනය තුළින් ප්‍රතිචක්‍රණය නොකෙරේ.

මෙම වත්කම් වලට අදාළ පොලී ආදායම සඵල පොලී ක්‍රමය භාවිතා කර ආදායම් ප්‍රකාශනය තුළ හඳුනාගනු ලැබේ.

5.6 ක්‍රමක්ෂය පිරිවැය යටතේ රඳවාගත් උපකරණ

ගිවිසුම්ගත මුදල් ප්‍රවාහ ලබාගැනීමේ අරමුණින් යුතු ව්‍යාපාර ආකෘතිය යටතේ රඳවාගත් හා ගිවිසුම්ගත කොන්දේසි අනුව නිශ්චිත දිනයන්හිදී මූලික මුදල හා ඒ මත පොළිය පමණක් ලබාදෙන මූල්‍ය වත්කම්, ක්‍රමක්ෂය පිරිවැය යටතේ රඳවාගත් උපකරණ ලෙස වර්ගීකරණය කරනු ලැබේ. මෙම උපකරණ පසුකාලීනව සඵල පොලී ක්‍රමය භාවිතා කර ක්‍රමක්ෂය පිරිවැය යටතේ මනිනු ලැබේ.

5.7 ව්‍යුත්පන්න මූල්‍ය උපකරණ

මුදල් හුවමාරු, ඉදිරි විදේශ විනිමය ගිවිසුම් වැනි ව්‍යුත්පන්න මූල්‍ය උපකරණ බැංකු විසින් භාවිතා කරනු ලබන අතර ඒවා භාවිතා කරනුයේ අවදානම් කළමනාකරණය කිරීමේ අරමුණු සඳහා මිස සමපේක්ෂාත්මක අරමුණු සඳහා නොවේ. ව්‍යුත්පන්න මූල්‍ය උපකරණ එහි සාධාරණ අගයට වාර්තා කරන අතර එහි සාධාරණ අගය ධන අගයක් ගන්නා විට වත්කමක් ලෙසත් එම අගය සෘණ අගයක් ගන්නා විට වගකීමක් ලෙසත් වාර්තා කරයි. ව්‍යුත්පන්න මූල්‍ය උපකරණයන්ගේ සාධාරණ අගයෙහි ඇතිවන වලනයන් “උපලබ්ධි නොවූ මිල ප්‍රත්‍යාගණනයන්ගෙන් වාසිය/(පාඩුව)” යටතේ වාර්තා කරනු ලැබේ.

ගනුදෙනුවක මිල ඒ හා සමාන ගනුදෙනු පවතින්නා වූ නිරීක්ෂණය කළ හැකි වර්ථමාන වෙළෙඳපළක සාධාරණ අගයෙන් වෙනස් වේ නම් හෝ මිල නිරීක්ෂණය කළ හැකි වර්ථමාන වෙළෙඳපළෙහි දත්ත පමණක් විචල්‍යත් ලෙස යොදාගත් ඇගයීම් ශිල්ප ක්‍රමයක් භාවිතයෙන් ලබාගත් මිලෙන් වෙනස් වේ නම්, බැංකුව විසින් එම ගනුදෙනුවේ මිල හා සාධාරණ අගය අතර වෙනස (දිනට වෙනස) “උපලබ්ධි නොවූ මිල ප්‍රත්‍යාගණන ලාභ/(පාඩු)” ලෙස හඳුනාගනු ලබයි. ගනුදෙනුවක සාධාරණ අගය නිරීක්ෂණය කළ නොහැකි දත්ත මත පැනවීම තීරණය කළ අවස්ථාවක එම ගනුදෙනුවේ මිල හා අදාළ ඇගයීම් රාමුවේ මිල අතර වෙනස, අදාළ යෙදවුම් නිරීක්ෂණය කළ හැකි වූ විට හෝ එම උපකරණ මූල්‍ය ප්‍රකාශ වලින් ඉවත් කල විට පමණක් ආදායම් ප්‍රකාශය තුළ ගලපනු ලබයි.

5.8 ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ ශේෂයන් (IMF)

බැංකුව විසින් ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල (ජා.මු.අ.) සමග කරනු ලබන ගනුදෙනු ශ්‍රී ලංකා රජයේ නියෝජිතයෙකු ලෙස නොව, තම බලතල ප්‍රකාර සිදුකරනු ලැබේ. බැංකුව විසින් ජා.මු.අ. සමග සිදුකෙරෙන සියළු ගනුදෙනු එම පදනම මත මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශනයන්හි ඇතුළත් කර ඇත.

ජා.මු.අ. සමග වූ පංගුව වත්කමක් වශයෙන් බැංකුව විසින් සටහන් කර ඇති අතර, එම පංගුව සඳහා ජා.මු.අ. වෙත ගෙවිය යුතු මුදල බැංකුවේ බැරකමක් ලෙස සටහන් කර ඇත. ජා.මු.අ. විසින් වෙන් කරන ලද සමුච්චිත විශේෂ ගැනුම් හිමිකම් (වි.ගැ.හි.) ප්‍රමාණය බැරකමක් ලෙස සලකනු ලැබේ. ජා.මු.අ. සමග වූ පංගුව ලාභය හෝ පාඩුව තුළින් සාධාරණ අගය ලෙස වර්ගීකරණය කර ඇති අතර අනෙකුත් ජා.මු.අ. හා අදාළ වන සියලුම වත්කම් සහ වගකීම් සඵල පොලී ක්‍රමය මත ක්‍රමක්ෂය පිරිවැයට හඳුනාගනු ලැබේ. ජා.මු.අ. විසින් වාර්තාකරණ දිනට ප්‍රකාශයට පත්කරන ලද විනිමය අනුපාතිකයන් අනුව ජා.මු.අ. වත්කම් සහ බැරකම් ප්‍රත්‍යාගණනයෙන් උද්ගත වන විනිමය ලාභ හෝ පාඩු ආදායම් ප්‍රකාශනයෙහි හඳුනාගනු ලැබේ.

ජා.මු.අ. සමග වූ ශේෂයන්ට අදාළ සියළුම ගාස්තු සහ පොළිය ආදායම් ප්‍රකාශනයෙහි සටහන් කරනු ලැබේ.

5.9 මුදල් සහ මුදල් සමානයන්

විදේශීය බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතනයන්හි ඇති මුදල්, කෙටිකාලීන තැන්පතු සහ පරිණත කාලය මාස තුනකට අඩු, සාධාරණ අගය වෙනස්වීමේ සැලකිය යුතු අවදානමක් නොමැති සහ බැංකුව මගින් එහි කෙටිකාලීන බැඳීම් කළමනාකරණය සඳහා යොදා ගන්නා ඉහළ ද්‍රවශීලතාවයකින් යුතු මූල්‍ය වත්කම් මුදල් සහ මුදල් සමානයන්ට අයත් වේ.

මුදල් සහ මුදල් සමානයන් ක්‍රමක්ෂය පිරිවැයට මූල්‍ය තත්ත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශනයේ ඇතුළත් කරනු ලැබේ.

දේශීය මුදල් ක්‍රියාකාරකම්වල අංගයක් වශයෙන් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව ඇතැම් ආදායම් ඉපැයීම් ද ඇතැම් වියදම් දැරීම ද සිදුකරන නමුත්, එමගින් මුදල් වලනයක් සිදු නොවේ. එම ක්‍රියාකාරකම්වලින් ඇතැම් වත්කම් සහ බැරකම් ද උද්ගත වන අතර එයට ප්‍රධාන වශයෙන් ශ්‍රී ලංකා රජය සමග සහ දේශීය බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන සමග ගනුදෙනු අදාළ වේ. ශ්‍රී ලංකා රජය සමග වන ගනුදෙනුවලට මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති කාරකයක් ලෙස රජය විසින් නිකුත් කරනු ලබන භාණ්ඩාගාර බිල්පත්වල දායක නොවූ කොටසක් සහ රජය විසින් නිකුත් කරනු ලබන බැඳුම්කර අයත් වේ. එවැනි මිලට ගැනීම්, බැහැර කිරීම් හෝ ඒ මත පොළිය හුදෙක් පොත් සටහන් වශයෙන් පමණක් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු වාර්තාවල සටහන් කරනු ලැබේ. මේවා මූල්‍ය ප්‍රකාශනයන්හි සටහන් 45 සහ සටහන් 46 යටතේ වෙන් වෙන්ව හෙළිදරව් කර ඇත.

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාර, ව්‍යවස්ථාපිත අධිකාරිය වශයෙන් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් මහජනයා වෙත මුදල් නිකුත් කරනු ලැබේ. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් නිකුත් කරනු ලබන මුදල්, දරන්නා වෙනුවෙන් බැංකුව මගින් හිමිකමක් පවතී. මෙය බැංකුවට බැරකමක් වන අතර දරන්නාට අතැති මුදල් වේ. සංසරණ මුදල්වල වලනය, මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනයෙන් ඉදිරිපත් කරන අතර, මහ බැංකු අතර පවත්නා පරිචය ප්‍රකාර, මූල්‍ය ක්‍රියාකාරකම්වල කොටසක් ලෙස ඇතුළත් කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් මුදල්/ගෙවීම් නියෝග ක්‍රියාවලිය මගින් නෝට්ටු සහ කාසි හෝ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව මගින් නිකුත් කරන චෙක්පත් මගින් ලබාගන්නා භාණ්ඩ සහ සේවා සඳහා සැපයුම්කරුවන් සහ සේවකයින් වන විවිධ අණ ලද්දන් වෙත මුදල් ගෙවනු ලැබේ. ඒවා සංසරණ මුදල් බැරකමට හෝ වාණිජ බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන සමග වන තැන්පතු ශේෂයන්ට හෝ එකතු කරනු ලැබේ. එවැනි කටයුතු සඳහා වූ මුදල් භාවිතා කිරීම ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවෙන් පිටතට යන මුදල් ප්‍රවාහයට අයත් වේ.

මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශයෙහි, මුදල් සහ මුදල් සමානයන්ට මුදල්/මුදල් විධානයන්ගේ ශුද්ධ ගලායැම් හා ඉහත විස්තර කරන ලද මුදල් සහ මුදල් සමානයන් ද අඩංගු වේ.

5.10 ප්‍රතිමිලදී ගැනුම් සහ ප්‍රතිචක්‍රණී ගනුදෙනු

ප්‍රතිචක්‍රණී ගිවිසුම් යටතේ මිලදීගනු ලබන සුරැකුම්පත්, වත්කම් ලෙස අඛණ්ඩව ශේෂ පත්‍රයෙහි සටහන් කරනු ලැබේ. ප්‍රතිමිලදී ගැනීම් සඳහා වූ වගකීම් (ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ ගිවිසුම් මත විකුණන ලද සුරැකුම්පත්) බැරකමක් ලෙස හඳුනාගනු ලැබේ. ප්‍රතිමිලදී ගැනීම් ගනුදෙනුවල විකුණුම් සහ ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ මිල සහ ප්‍රතිවර්තන මිලදී ගැනීමේ ගනුදෙනුවල මිලදී ගැනීමේ මිල සහ විකුණුම් මිල අතර වෙනස පිළිවෙලින් වියදමක් සහ ආදායමක් වන අතර, එය ආදායම් ප්‍රකාශනයෙහි හඳුනාගනු ලැබේ.

ප්‍රතිචක්‍රණී ගිවිසුම් මත රඳවාගෙන ඇති සුරැකුම්පත් (නැවත විකිණීම සඳහා වූ ගිවිසුම් මත මිලදීගත් සුරැකුම්) වත්කම් ලෙස මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයෙහි සටහන් කරනු ලැබේ. ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ සහ ප්‍රතිචක්‍රණී ගනුදෙනු ඒවායේ උපවිත ආදායම් හා වියදම් ද ඇතුළුව ක්‍රමක්ෂය පිරිවැය යටතේ වාර්තා කරනු ලැබේ.

5.11 නිත්‍ය තැන්පතු සහ ණයදීමේ පහසුකම්

2014 පෙබරවාරි 01 වන දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම (පෙර නිත්‍ය ප්‍රතිමිලදී ගැනුම් පහසුකම) සුරැකුම් රහිත තැන්පතු පහසුකමක් බවට පරිවර්තනය කරන ලදී. එබැවින් සහභාගී වන ආයතන තම අතිරේක අරමුදල් නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් අනුපාත යටතේ දෛනිකව ආයෝජනය කරනු ලබයි.

නිත්‍ය ණය පහසුකම, (පෙර නිත්‍ය ප්‍රතිචක්‍රණී පහසුකම) හා සර්ව සම අතර මෙය මූල්‍ය තත්ව ප්‍රකාශයේ ක්‍රමක්ෂය පිරිවැයට හඳුනාගනී.

5.12 ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු සුරැකුම්පත්

වෙළෙඳපොළේ අතිරික්ත ද්‍රවශීලතාවය අන්තර්ග්‍රහණය කර ගැනීම සඳහා මුදල් ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාත්මකවීම් යටතේ බැංකුව විසින් කලින් කලට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු සුරැකුම්පත් නිකුත් කරනු ලබයි. මෙසේ නිකුත් කරනු ලබන සුරැකුම්පත් වගකීමක් ලෙස වාර්තා කරනු ලැබේ.

5.13 ශ්‍රී ලංකා රජයේ සුරැකුම්පත්

ශ්‍රී ලංකා රජයේ සුරැකුම්පත්, ශ්‍රී ලංකා රජයෙන් මිලට ගන්නා ලද භාණ්ඩාගාර බිල්පත්වලින් වලින් සහ බැඳුම්කර වලින් සමන්විත වේ. ශ්‍රී ලංකා රජයේ සුරැකුම්පත්හි ආයෝජන මූල්‍ය තත්ව ප්‍රකාශයේ අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම තුළින් සාධාරණ අගය ලෙස වාර්තා කරනු ලැබේ.

5.14 රජයට දෙන ලද කාලීන අත්තිකාරම්

2023 අංක 16 දරණ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු පනතේ 127 වැනි වගන්තිය ප්‍රකාරව මහ බැංකුව විසින් මුදල් වර්ෂයේ පළමු මාසය ඇතුළත ඒකාබද්ධ අරමුදලින් දරණු ලැබීමට බලයලත් වියදම් මූල්‍යනය කිරීම සඳහා අලුත්, සෘජු තාවකාලික අත්තිකාරම් ආණ්ඩුව වෙත ලබාදිය හැකිය. ඒ සෑම අත්තිකාරමක් ම මාස 06කට නොවැඩි කාලසීමාවක් ඇතුළත ආපසු ගෙවනු ලැබිය යුතුය.

5.15 අනිකුත් ආයතනවලට දෙන ලද ණය

අනිකුත් ආයතනවලට දෙන ලද ණය ක්‍රමක්ෂය පිරිවැයට හඳුනාගෙන දක්වා ඇත.

5.16 සුරැකුම්පත් ණයට දීම සහ ණයට ගැනීම

බැංකුව විසින් එහි මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාකාරීත්ව අවශ්‍යතා සඳහා ප්‍රධාන සංස්ථාපිත ආයෝජකයින් වෙතින් රාජ්‍ය සුරැකුම්පත් ණයට ගැනීම සිදු කරයි. මෙම ණයට ගත් සුරැකුම්පත්, බැංකුව විසින් ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ ක්‍රියාකාරීත්වය මත වෙළෙඳපොළ තුළ පවතින අතිරික්ත ද්‍රවශීලතාවය අවශෝෂණය කර ගැනීමට යොදා ගනී.

සුරැකුම්පත් ණයට ගැනීම යනු නැවත බාරදීම අතපසු වන විටක දී, සුරැකුම්පත් නැවත භාරදීම, එකඟ වූ ගාස්තු ගෙවීම සහ වෙළෙඳපොළ වටිනාකම මත වන්දි ගෙවීම (බැංකුවේ රාජ්‍ය ණය දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ප්‍රාථමික වෙළෙඳපොළ සහභාගිවන්නන්ට දැනුම් දී ඇති වෙළෙඳපොළ මිල) සඳහා වන කොන්දේසි විරහිත ඇපවීමකි. ණයට ගත් සුරැකුම්පත් වෙළෙඳපොළ වටිනාකමින් කිසියම් අවස්ථාවක දී ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ ක්‍රියාකාරකම් සඳහා යොදා නොගත් සුරැකුම්පත් අසම්භාව්‍ය වගකීම් ලෙස වාර්තා කරනු ලැබේ. අදාළ ගාස්තු ගෙවීම උපවිත පදනම මත වාර්තාකරණු ලබයි.

ණයට දීමේ ගනුදෙනුවක් යටතේ ප්‍රතිපාර්ශ්වයකට සුරැකුම්පත් මාරු කිරීම මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයෙහි පෙන්නුම් කරනුයේ හිමිකාරීත්වයේ අවදානම් හා ප්‍රතිලාභයන්ද මාරු වූයේ නම් පමණි.

5.17 සේවක ණය

සහනදායී පොළී අනුපාත යටතේ ණය පහසුකම් ලබාගැනීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු සේවකයන්ට හිමිකම ලැබේ. 2008 වසරේ සිට නිකුත් කළ මෙම ණය, ජා.මු.වා.ප්‍ර. 9 අනුව, වට්ටම් කරන ලද මුදල් ප්‍රවාහ ක්‍රමය භාවිතා කරමින් ඒවායේ සාධාරණ අගයට ගණනය කරනු ලැබේ.

වට්ටම් අනුපාතය - ශ්‍රී.ලං.ම. බැංකුවේ ආර්ථික පර්යේෂණ දෙපාර්තමේන්තුව විසින් සකස්කරනු ලබන, නිශ්චිත කාලයක් සඳහා අදාළ වන දිගු කාලීන උද්ධමන ඉලක්ක හා අපේක්ෂිත මූර්ත පොළී අනුපාතයට බැංකුවේ උපදේශන විගණන කමිටුව මඟින් අනුමත කළ පරිදි සියයට 1ක අවදානම් අධිභාරයක් එකතු කළ අනුපාතය, වට්ටම් අනුපාතය ලෙස භාවිතා කරන අතර එය, ණයවල කාලපරිච්ඡේදය සමඟ වෙනස් වේ.

මෙම ණය සහනදායී පොළී අනුපාතයන් යටතේ ලබාදීම නිසා බැංකුව විසින් දරණ ලද වියදම වාර්තා කිරීමට සේවක ණයවල වර්ෂ ආරම්භ දිනට සහ වර්ෂ අවසාන දිනට වර්තමාන අගයන්ගේ වෙනස වාර්ෂිකව ක්‍රමක්ෂය කරන අතර බැංකුව විසින් මෙම ණය, වෙළෙඳපොළ අනුපාතිකයන්ට දෙනු ලැබුවේ නම්, බැංකුව විසින් උපයනු ලබන ආදායම වාර්තා කිරීමට සමාන අගයක්, අනෙකුත් ආදායම් ලෙස වාර්තා කරයි.

සාධාරණ අගය කිරීම ගණනය සඳහා යොදාගනු ලබන උපකල්පනයන්:

- සේවක ණය ලබාදුන් දිනය ලෙස ජනවාරි 01 දින සලකන ලදී.
- මෙම ණය සඳහා කිසිදු ආකාරයක ගැලපීමක් හෝ කලින් පියවීමක් සිදුවී නොමැත.

5.18 රන්

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු පනතේ ජාත්‍යන්තර සංචිත කළමනාකරණය පිළිබඳ දක්වෙන 40 (2) වගන්තිය ප්‍රකාරව, මහ බැංකුවේ ජාත්‍යන්තර සංචිතවලට, රත්‍රන් නියෝජනය කරන බැර ශේෂ ද ඇතුළත් රත්‍රන් ඇතුළත් විය හැකිය.

එසේම එම පනතේ 94 (2) වගන්තිය මඟින් මහ බැංකුව විසින් ලාභ බෙදා හැරීමට පෙරාතුව පාලක මණ්ඩලය විසින් අනුමත කරනු ලබන ජාත්‍යන්තරව පිළිගත් මූල්‍ය වාර්තාකරණ රාමුවට අනුකූලව ආදායම් ප්‍රකාශයේ වාර්තා වූ රත්‍රන් සම්බන්ධයෙන් මහ බැංකුවේ තත්ත්වය හේතු කොටගෙන, වෙළෙඳපොළ මිල ප්‍රත්‍යාගණනයෙන් උද්ගත වන උපලබ්ධි නොවූ ලැබීම් පිළිබඳව පැහැදිලි කරනු ලබයි.

5.19 මුදල් තොග

බැංකුවේ තොගය තුළ, සංසරණය සඳහා නිකුත් කර නොමැති නව ව්‍යවහාර මුදල් අන්තර්ගත වේ. නව මුදල් නෝට්ටු සහ කාසිවලට අදාළ නිෂ්පාදන සහ නිර්මාණ පිරිවැය, මුල්වරට පිරිවැයට හඳුනාගනු ලැබේ. සංසරණය සඳහා නිකුත් කරනු ලබන නව මුදල් නෝට්ටු සහ කාසිවල අදාළ පිරිවැය බර තබන ලද සාමාන්‍ය පදනමක් මත තීරණය කරන අතර, නිකුත් කරන අවස්ථාවේදී එය ආදායම් ප්‍රකාශනයට ගලපනු ලැබේ. සෙමෙන් වලනය වන තොගය සඳහා වෙන් කිරීම් සිදු කර ඇත.

5.20 අනෙකුත් තොග

අනෙකුත් තොග, පිරිවැය හෝ උපලබ්ධි වටිනාකම් වන දෙකෙන් අඩු ප්‍රමාණය මත දක්වා ඇත. බර තබන ලද සාමාන්‍ය පිරිවැය පදනමට පිරිවැය නිශ්චය කරනු ලැබේ.

5.21 දේපළ, පිරිසහ සහ උපකරණ

ඉඩම් සහ ගොඩනැගිලි හැර දේපළ, පිරිසහ සහ උපකරණ සමුච්චිත ක්ෂයවීම් සහ සමුච්චිත හානිකරණ වටිනාකම අඩුකළ පිරිවැයට දක්වනු ලැබේ. එකී දේපළ, පිරිසහ සහ උපකරණවල කොටස් ආදේශ කිරීමේ පිරිවැය එය දරන අවස්ථාවේදී හඳුනා ගැනීම සඳහා වූ නිර්නායකයන් සපුරන ලද්දේ නම්, එකී වියදම් ද එවැනි පිරිවැයට ඇතුළත් වනු ඇත.

ඉඩම් සහ ගොඩනැගිලි ප්‍රත්‍යාගණනය කරන දිනට එහි සාධාරණ අගය වන ප්‍රත්‍යාගණන අගයට අගය කර ඉන් අනතුරුව හඳුනාගන්නා සම්ප්‍රවේන ක්‍ෂයවීම් සහ සම්ප්‍රවේන හානිකරණ අලාභ අඩුකර දක්වනු ලැබේ.

සිත්තකර ඉඩම් හැර, වත්කම්වල පහත සඳහන් ඇස්තමේන්තු කළ ජීවකාලය තුළ සරළ මාර්ග ක්‍රමය අනුව ක්ෂය ගණනය කරනු ලැබේ.

වත්කම් වර්ගය	ජීවකාලය
සිත්තකර ඉඩම්වල පිහිටි ගොඩනැගිලි	වර්ෂ 50 ක් තුළ
කල්බදු ඉඩම්වල පිහිටි ගොඩනැගිලි	කල්බදු කාල පරිච්ඡේදය තුළ හෝ වසර 50 යන දෙකෙන් අවමය
පිරියත සහ පිරියත කොටස්	වර්ෂ 20 ක් තුළ
ලී බඩු සහ උපකරණ	වර්ෂ 10 ක් තුළ
මෝටර් රථ	වර්ෂ 5 ක් තුළ
2014 වර්ෂයේ සිට මිලදී ගත් මෝටර් රථ	වර්ෂ 10 ක් තුළ
පරිගණක දෘඩාංග	වර්ෂ 4 ක් තුළ
වෙනත්	වර්ෂ 3 ක් තුළ

ධාරණ අගයක් අයකරගත නොහැකි බවට සිද්ධීන් හෝ අවස්ථානුකූල වෙනස්කම් හෝ මගින් පෙන්නුම් කරන විටක දේපල, පිරියත හා උපකරණවල සාධාරණ අගය හානිකරණය සඳහා සමාලෝචනය කළ යුතුය.

බැංකුවේ ඉඩම් හා ගොඩනැගිලි ප්‍රත්‍යාගණනය සඳහා වූ ප්‍රතිපත්තිය වන්නේ අවම වශයෙන් වසර 3කට වරක් හෝ සැලකිය යුතු තක්සේරු ගැලපීමක් ඊට අඩු කාලසීමාවක් තුළදී ප්‍රත්‍යක්ෂ වූ විටය.

ප්‍රත්‍යාගණන අතිරික්තය ප්‍රත්‍යාගණන සංචිතයට බැරකර, මූල්‍ය තත්ව ප්‍රකාශයේ හිමිකරු ප්‍රාග්ධනය යටතේ දක්වනු ලැබේ. කෙසේ වුවද මීට පෙර එම වත්කමෙහි හඳුනාගත් ප්‍රත්‍යාගණන අඩුවීමක් ප්‍රතිවර්තනය කරනු ලබන ප්‍රමාණයට එම ප්‍රත්‍යාගණන වැඩිවීම, ආදායමක් ලෙස හඳුනාගෙන ආදායම් ප්‍රකාශනයෙහි දක්වනු ලැබේ. ප්‍රත්‍යාගණන අඩුවීම් ද ආදායම් ප්‍රකාශනයෙහි හඳුනාගනු ලැබේ. කෙසේ වුවද, ප්‍රත්‍යාගණන අඩුවීමක් එම වත්කම සම්බන්ධයෙන්ම වූ පෙර ප්‍රත්‍යාගණන අතිරික්තයක් නිෂ්ප්‍රභා කරන්නේ නම්, එම ප්‍රත්‍යාගණන අඩුවීම්, ප්‍රත්‍යාගණන සංචිතයේ ඇති අතිරික්තය සමග ගලපනු ලැබේ. වත්කමක් බැහැර කිරීමේදී, කිසියම් වත්කමකට සම්බන්ධ ප්‍රත්‍යාගණන අතිරික්තයක් වෙනොත් එය රඳවාගත් ඉපැයීම්වලට මාරු කරනු ලැබේ. කිසියම් වත්කමක් ඉවත් කිරීමෙන් භාවිතා කිරීමෙන් හෝ ඉවත්කිරීමේ අනාගත ප්‍රතිලාභ ලැබීමේ අපේක්ෂාවක් නොමැතිනම් එය දේපල, පිරියත සහ උපකරණ ලෙස හඳුනා ගනු නොලැබේ. එවැනි අවස්ථාවක උද්ගත වන ලාභ හා අලාභ (ඉවත් කිරීමෙන් ලබන ශුද්ධ මුදල සහ ධාරණ අගය අතර වෙනස) එම වර්ෂයේදීම ආදායම් ප්‍රකාශනයෙහි හඳුනාගනු ලැබේ. වත්කමෙහි අවශේෂ වටිනාකම, ජීවකාලය සහ ක්‍රමයන් සමාලෝචනයට භාජනය කරනු ලබන අතර අවශ්‍ය වේ නම් නිරතුරුව ගැලපීම් කරනු ලැබේ.

ප්‍රාග්ධන නොනිමි වැඩ එහි පිරිවැයට දක්වා ඇත. මෙම වියදම් ප්‍රාග්ධන ස්වභාවයේ වන අතර ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීමේ දී ප්‍රධාන පිරියත සහ යන්ත්‍ර සහ පද්ධති සංවර්ධනයේදී සෘජුව දරා ඇති අතර ප්‍රාග්ධනීකරණය කිරීමට සූදානමින් පවතින වියදම් වේ.

5.22 කල්බදු

යම් ගිවිසුමක් ආරම්භයේදී එම ගිවිසුම කල්බදු ගිවිසුමක්ද යන්න හෝ ගිවිසුමෙහි කල්බද්දක් අන්තර්ගත වේද යන්න බැංකුව විසින් නිර්ණය කරනු ලැබේ. ප්‍රතිශ්ඨාව සඳහා හුවමාරුවේදී යම් නිශ්චිත කාලපරිච්ඡේදයක් සඳහා හඳුනාගත් වත්කමක් භාවිතා කිරීමේ අයිතිය ගිවිසුමකින් පවරා දෙන්නේනම් එවන් ගිවිසුමක් කල්බද්දකින් සමන්විත වේ. යම් ගිවිසුමක් මගින් හඳුනාගත් වත්කමක් භාවිතා කිරීමේ අයිතියක් ලබාදේද යන්න නිර්ණය කිරීම සඳහා බැංකුව විසින් ජා.මු.වා.ප්‍ර. 16 හි ඇතුළත් වන කල්බදු සඳහා වන නිර්වචනය යොදා ගනු ලැබේ.

බැංකුව කල්බදු ගැණුම්කරුවෙකු ලෙස ක්‍රියා කිරීම.

බැංකුව විසින් කල්බද්ද ආරම්භ වන දිනයේදී වත්කම භාවිතා කිරීමේ හිමිකමක් හා කල්බදු වගකීමක් හඳුනාගනු ලැබේ. වත්කම භාවිතා කිරීමේ හිමිකම ආරම්භයේදී පිරිවැයට මනිනු ලැබේ. මෙහිදී පිරිවැය ලෙස සලකනුයේ කල්බද්ද ආරම්භ වන දින හෝ ඊට පෙර කරන ලද කල්බදු ගෙවීම් ගලපන ලද ආරම්භක කල්බදු වගකීමට බැංකුව විසින් දරන ලද මූලික සෘජු පිරිවැය හා අදාළ කල්බදු ඉඩම් හා කාර්යාල පරිශ්‍රයන් සඳහා කරන ලද නවීකරණයන් ඉවත්කිරීමට අවශ්‍ය වන ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැය එකතු කළ විට ලැබෙන අගයයි.

වත්කම භාවිතා කිරීමේ හිමිකම, කල්බද්ද ආරම්භ කළ දිනයේ සිට කල්බදු වාරය අවසන් වන දිනය තෙක් සරළ මාර්ග ක්‍රමයට ක්ෂය කරනු ලැබේ. මීට අමතරව වත්කම භාවිතා කිරීමේ හිමිකමෙන් හානිකරන අලාභ අඩුකරන අතර කල්බදු වගකීමේ නැවත මැනීම් ගැලපීමද සිදුකරනු ලැබේ.

2023 වර්ෂයේ අග වාර්ෂික ප්‍රකාශය
 අභ්‍යන්තර කළමනාකරණය
 මහ බැංකුවේ කාර්යභාරය
 මූල්‍ය ප්‍රකාශ

කල්බදු වාරය ආරම්භ කළ දිනට, නොගෙවූ කල් බදු ගෙවීම් වල වර්තමාන වටිනාකමට කල්බදු වගකීම් මනිනු ලැබේ. මේ සඳහා කල්බද්දේ ව්‍යංග පොලී අනුපාතිකය භාවිතයෙන් කල්බදු ගෙවීම් වට්ටම් කරනු ලබන අතර එම පොලී අනුපාතිකය නිශ්චය කළ නොහැකි විට ඒ සඳහා බැංකුවේ වර්ධක ණය අනුපාතිකය භාවිතා කරනු ලැබේ.

කල්බදු වගකීම් මැනීමේදී පහත සඳහන් කල්බදු ගෙවීම් සලකා බලනු ලැබේ.

- ප්‍රධාන ස්ථාවර ගෙවීම් ඇතුළත් වන ස්ථාවර ගෙවීම්;
- දර්ශකයක් හෝ අනුපාතිකයක් මත රඳා පවතින, කල්බද්ද ආරම්භක දිනට දර්ශකයක් හෝ අනුපාතිකයක් භාවිතයෙන් මනිනු ලැබූ විචල්‍ය කල්බදු ගෙවීම්;
- අවශේෂ වටිනාකම සහතික කිරීම් යටතේ බැංකුව විසින් ගෙවීමට අපේක්ෂා කරන අගය; හා
- බැංකුව විසින් මිලදී ගැනීමේ විකල්පයක් ක්‍රියාත්මක කිරීම සාධාරණ පමණින් නිශ්චිත නම් එම විකල්පය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ මිල, බැංකුවට කල්බදු වාරය දීර්ඝ කිරීම සඳහා අවස්ථාවක් ඇති විට, එසේ කල්බදු වාරය දීර්ඝ කිරීම සාධාරණ පමණින් නිශ්චිත නම් එම කාලය තුළදී ගෙවීමට අපේක්ෂිත කල්බදු ගෙවීම් හා කල්බදු වාරය අවසන් වීමට පෙර බැංකුව විසින් කල්බද්ද අවසන් කිරීමට ක්‍රියාත්මක වේ නම් ඒ සඳහා අදාළ වන දඩ ගෙවීම්.

කල්බදු වගකීම් සඵල පොලී අනුපාත ක්‍රමය භාවිතයෙන් ක්‍රමක්ෂය පිරිවැයට මනිනු ලැබේ. එනමුදු යම් දර්ශකයක් හෝ අනුපාතිකයක් වෙනස්වීමක් මත වන අනාගත කල්බදු වාරිකවල වන වෙනසක්, අවශේෂ වටිනාකම සහතික කිරීම් යටතේ බැංකුව විසින් ගෙවීමට අපේක්ෂිත අගයේ සිදුවන වෙනසක්, කල්බදු වාරය දීර්ඝ කිරීමේ අවස්ථාවක් ක්‍රියාත්මක කිරීම පිළිබඳ බැංකුවේ අදහස වෙනස්වීමක්, කල්බදු වාරය අවසන් වීමට පෙර කල්බද්දක් අවසන් කිරීම වෙනුවෙන් බැංකුව විසින් ගෙවිය යුතු දඩයක් හා ප්‍රධාන ස්ථාවර ගෙවීම්වල සිදුවන වෙනස්වීම් හේතුවෙන් කල් බදු වගකීම් නැවත මැනීමට සිදු වේ.

ඉහත අයුරින් නැවත මනින ලද කල්බදු වගකීමෙහි වන වෙනස්වීම් අදාළ වත්කම භාවිතා කිරීමේ හිමිකමෙහි ධාරණ අගයට ගලපනු ලැබේ. අදාළ වත්කම භාවිතා කිරීමේ හිමිකමෙහි ධාරණ අගය ශුන්‍ය වේ නම් එම කල්බදු වගකීමෙහි වෙනස් වීම් ආදායම් ප්‍රකාශයට ගලපනු ලැබේ.

බැංකුව විසින් වත්කම භාවිතා කිරීමේ හිමිකම හා කල්බදු වගකීම් මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශයෙහි පිළිවෙලින් දේපල, පිරිසත හා උපකරණ (සටහන 20) හා විවිධ බැරකම් හා උපවිනයන් (සටහන 33) තුළ දක්වා ඇත.

5.23 අස්පාශ්‍ය වත්කම්

පරිගණක දෘඩාංගවල සංරචකයන් නොවන පරිගණක මෘදුකාංග, අස්පාශ්‍ය වත්කම් ලෙස දක්වා පිරිවැයට හඳුනාගනු ලැබේ. මූලික හඳුනා ගැනීමෙන් අනතුරුව මෙම අස්පාශ්‍ය වත්කම්, සමුච්චිත ක්‍රමක්ෂය සහ සමුච්චිත හාණිකරණ අඩුකළ ධාරණ අගයකට පවත්වා ගෙන යනු ලැබේ.

මෘදුකාංග වත්කම් සඳහා පසුකාලීනව ඇතිවන වියදම් ප්‍රාග්ධනීකරණය කරන්නේ එමඟින් ඊට අදාළ නිශ්චිත වත්කමේ අන්තර්ගත අනාගත ආර්ථික ප්‍රතිලාභ ඉහළ යන්නේ නම් පමණි. අනෙකුත් සියලු වියදම් දරන ලද අවස්ථාවේදී ම වියදමක් ලෙස හඳුනාගනු ලැබේ.

වත්කමෙහි අන්තර්ගත අනාගත ආර්ථික ප්‍රතිලාභයන්ගේ අපේක්ෂිත පරිභෝජන රටාව මැනවින් පිළිබිඹු වන බැවින් අදාළ වත්කම පාවිච්චිය සඳහා සුදානම් දිනයේ සිට වසර 4ක ඵලදායී ජීව කාලයක් තුළ සෘජු පදනමක් යටතේ ක්‍රමයෙන් ආදායම් ප්‍රකාශයේ හඳුනාගනු ලැබේ.

පහත සඳහන් කරුණු සම්පූර්ණ වන්නේ නම් සංවර්ධනය තුළින් (හෝ ආයතන අභ්‍යන්තර ව්‍යාපෘතියක සංවර්ධන අදියරකින්) ඇති වන්නා වූ අස්පාශ්‍ය වත්කම් මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ හඳුනා ගනු ලැබේ.

- (අ) භාවිතයට ගැනීමට හෝ විකිණීමට හැකි වන පරිදි අස්පාශ්‍ය වත්කම් නිම කිරීමට ඇති තාක්ෂණික ශක්‍යතාව.
- (ආ) අස්පාශ්‍ය වත්කම සම්පූර්ණ කර එය භාවිතා කිරීම හෝ විකිණීමට ඇති අභිප්‍රාය
- (ඇ) අස්පාශ්‍ය වත්කම් භාවිතා කිරීමට හෝ විකිණීමට ඇති හැකියාව
- (ඈ) ආයතන තුළ අස්පාශ්‍ය වත්කම භාවිතා කිරීමට ඇති හැකියාව සහ අස්පාශ්‍ය වත්කම් භාවිතයෙන් නිම කරන්නා වූ නිමවුම් සඳහා වෙළෙඳපොළක් පැවතීම
- (ඉ) අස්පාශ්‍ය වත්කම් භාවිතා කිරීමට, විකිණීමට හෝ සංවර්ධනය කිරීමට ප්‍රමාණවත්. තාක්ෂණික, මූල්‍ය සහ වෙනත් සම්පත් පැවතීම.
- (ඊ) අස්පාශ්‍ය වත්කම් සංවර්ධනයට අදාළ වියදම් විශ්වාසදායක ලෙස මැනීමට ඇති හැකියාව.

5.24 අනෙකුත් වත්කම්

අනෙකුත් වත්කම් අපේක්ෂිත උපලබ්ධි වටිනාකමට පවත්වාගෙන යනු ලැබේ.

5.25 මූල්‍ය නොවන වත්කම් හානිකරණය

එක් එක් වාර්තා කිරීමේ දිනයේදී කිසියම් මූල්‍ය නොවන වත්කමක් හානිකරණයට භාජනය වීමේ සලකුණු දක්වන්නේ ද යන්න නිර්ණය කිරීම සඳහා බැංකුව විසින් එම වත්කම්වල ධාරණ අගය සමාලෝචනය කිරීම සිදු කරනු ලබයි.

වත්කම් හානිකරණ පරීක්ෂාව සඳහා, අනෙකුත් වත්කම්වල මුදල් ගලාඒම් වලින් බොහෝ දුරට ස්වාධීන වූ මුදල් ගලා ඒම් ඇති වත්කම් කුඩා වත්කම් සමූහවලට කාණ්ඩගත කරනු ඇත.

“වත්කමක අයකරගත හැකි වටිනාකම” එම වත්කමෙහි “භාවිතයේ පවතින වටිනාකම” හෝ සාධාරණ අගයෙන් විකිණීමට දරණ පිරිවැය අඩුකොට ගන්නා වටිනාකම යන දෙකෙන් ඉහළ අගය වේ. වත්කමක භාවිතයේ පවතින වටිනාකම වනුයේ එම වත්කමේ ඇස්තමේන්තුගත අනාගත මුදල් ප්‍රවාහ එකී වත්කමේ වර්තමාන වෙළෙඳපොළ තක්සේරුවේ කාල අගය හා එම වත්කමටම විශේෂ වූ අවදානම් පිළිබිඹු කරනා පූර්ව බදු වට්ටම් අනුපාතයකින් වට්ටම් කිරීමෙන් ලැබෙන වර්තමාන අගයයි.

වත්කමක ධාරණ අගය එකී වත්කමේ අයකර ගත හැකි වටිනාකම ඉක්මවා යයි නම් හානිකරණ අලාභයක් හඳුනාගනු ලබයි.

ගලපන ලද හානිකරණ අලාභ නැවත හැරවිය හැක්කේ අදාළ වත්කමේ ධාරණ අගය එම වත්කම මත හානිකරණ අගයක් හඳුනා නොගත් අවස්ථාවක නිර්ණය කළ, ක්ෂය හෝ ක්‍රමක්ෂය ගලපන ලද ශුද්ධ ධාරණ අගය ඉක්මවා නොයන අවස්ථාවක පමණි.

5.26 ප්‍රතිපාදන

අතීත සිදුවීමක ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් බැංකුවට වර්තමාන වගකීමක් (නෛතික හෝ සම්මුතියකින්) ඇතිවිටෙක දී වගකීම බේරුම් කිරීම සඳහා ආර්ථික වාසි ඇතුළු සම්පත් ගලායාමක් අවශ්‍යවීමත්, එම වගකීම පිළිබඳ විශ්වසනීය ඇස්තමේන්තුවක් පිළියෙල කිරීමට හැකිවීමත් මත ප්‍රතිපාදන හඳුනාගනු ලැබේ. ප්‍රතිපාදනයක් ප්‍රතිපූර්ණය කිරීමට බැංකුව අපේක්ෂා කරන්නේ නම්, එම ප්‍රතිපූර්ණය නිසැකවම තහවුරු වන්නා වූ අවස්ථාවලදී, එය වෙත ම වත්කමක් ලෙස හඳුන්වනු ලැබේ.

5.27 සංසරණයේ පවතින මුදල්

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් නිකුත් කරනු ලබන මුදල් ඒවා දරන්නන්ට බැංකුව මත හිමිකමක් පවතී. සංසරණයේ පවතින මුදල් සඳහා බැරකම, ඒවායේ මුහුණත වටිනාකම මත මූල්‍ය තත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශයේ සටහන් කරනු ලැබේ.

5.28 නිශ්චිත ප්‍රතිලාභ සැලසුම්

නිශ්චිත ප්‍රතිලාභ යෝජනා ක්‍රමයන් යනු නිශ්චිත දායක යෝජනා ක්‍රමයක් නොවන පශ්චාත් සේවා නියුක්ති ප්‍රතිලාභ යෝජනා ක්‍රමයකි.

බැංකුව විසින් විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රම, වැන්දඹු සහ අනන්දරු විශ්‍රාම වැටුප්, වැන්දඹු පුරුෂ හා අනන්දරු විශ්‍රාම වැටුප්, විශ්‍රාම පාරිතෝෂික සහ විශ්‍රාම සේවක වෛද්‍ය ප්‍රතිලාභ යන නිශ්චිත ප්‍රතිලාභ යෝජනාක්‍රම පවත්වා ගෙන යනු ලබයි. ඉන් වෙන් වෙන්ව පරිපාලනය කරනු ලබන පළමු යෝජනා ක්‍රම 3 ට බැංකුව සහ සුදුසුකම් ලත් ප්‍රතිලාභීන් විසින් දායක මුදල් ගෙවනු ලැබේ. නිශ්චිත ප්‍රතිලාභ යෝජනාක්‍රම යටතේ ප්‍රතිලාභ ගෙවීමේ පිරිවැය, පුරෝකථනය කළ ඒකීය බැර ආයුගණන ක්‍රමයක් මත එක් එක් යෝජනා ක්‍රමයට වෙන් වෙන් වශයෙන් තීරණය කරනු ලැබේ.

එක් එක් නිශ්චිත ප්‍රතිලාභ යෝජනා ක්‍රම සඳහා බැංකුවේ බැඳීම් වෙත වෙනම ගණනය කරන අතර එහිදී සේවා නියුක්තිකයින්ගේ වර්තමාන හා පෙර කාලසීමාවන් හි සපයන ලද සේවාවන්ට ඉපැයූ ප්‍රතිලාභවල අනාගත ප්‍රතිලාභ වටිනාකම ඇස්තමේන්තු කිරීමේදී ප්‍රතිලාභ වට්ටම් කර එහි වර්තමාන අගය තීරණය කරයි. මෙහිදී හඳුනානොගත් අතීත සේවා පිරිවැය සහ යෝජනා ක්‍රමයේ වත්කම්වල සාධාරණ අගය අඩුකරනු ලැබේ. වට්ටම් අනුපාතය වනුයේ ඉදිරියට ඇති සේවා කාලයේ සාමාන්‍යයට ආසන්න කල්පිරීම් දිනයන් සහිත රජයේ බැඳුම්කරවල තක්සේරු දිනට ඉපැයීම් අනුපාතයයි. සටහන් අංක 32 හි හෙලිදරව් කල සියළුම ප්‍රධාන ආයුගණන උපකල්පන, වාර්ෂිකව සංශෝධනය කරනු ලැබේ.

5.29 නිශ්චිත දායක සැලසුම්

අදාළ ව්‍යවස්ථා සහ රෙගුලාසි ප්‍රකාර සේවකයින්ට සේවක අර්ථසාධක අරමුදලේ දායකත්වය සහ සේවා නියුක්තිකයන්ගේ භාර අරමුදලේ දායකත්වයට හිමිකමක් ලැබේ. බැංකුව විසින් සේවකයින්ගේ දළ පාරිශ්‍රමිකයෙන් සියයට 24 ක් සහ සියයට 3 ක් පිළිවෙලින් සේවක අර්ථසාධක අරමුදලට සහ සේවා නියුක්තිකයන්ගේ භාර අරමුදලට දායක වශයෙන් ගෙවනු ලැබේ. මෙම අරමුදලේ නිශ්චිත දායක සැලසුම් වෙන් වෙන්ව පරිපාලනය කරනු ලැබේ.

නිශ්චිත දායක යෝජනා ක්‍රමයේ දායකත්ව වගකීම් ඒවා පැන නගින අවස්ථාවන්හිදී ආදායම් ප්‍රකාශනයේ විෂදමක් ලෙස හඳුනාගනී.

2023-2024 අවසරයේ වාර්තාව
පාලනය
අභ්‍යන්තර කළමනාකරණය
මහ බැංකුවේ කාර්යාර්ය
මූල්‍ය ප්‍රකාශ

5.30 ප්‍රදානයන්

සාධාරණ වටිනාකමට හඳුනාගෙන ඇති ප්‍රදානයන්, ඒවා ලබා ගැනීම සඳහා පමුණුවා ඇති කොන්දේසිවලට අනුකූලවීමට ඇති ඉඩකඩ පිළිබඳ සාධාරණ තහවුරුවක් ඇතිවීමට ඒවා හිමිකරු ප්‍රාග්ධනය යටතේ දක්වනු ලැබේ. ප්‍රදානයන් වියදම් විෂයකට අදාළ වන අවස්ථාවක දී වියදමට සරිලන කාල පරිච්ඡේදයක් තුළ ක්‍රමානුකූල පදනමක් මත එය ආදායම් ප්‍රකාශනයෙහි සටහන් කරනු ලැබේ. ප්‍රදානයක් වත්කමට අදාළ වන අවස්ථාවක දී එහි සාධාරණ අගය රජයේ විලම්භිත ප්‍රදාන ගිණුමකට බැරකර, එම වත්කමේ ක්ෂය ප්‍රතිපත්තියට අනුකූල වූ ක්‍රමානුකූල පදනමක් මත එහි අපේක්ෂිත ප්‍රයෝජනවත් ආයුකාලය තුළ ආදායම් ප්‍රකාශයට මුදාහරිනු ලැබේ.

5.31 අසම්භාව්‍ය වගකීම් සහ බැඳීම්

නිශ්චිත නොවන අනාගත සිදුවීම් මගින් පවතින බවට තහවුරු කෙරෙන හෝ ආර්ථික ප්‍රතිලාභ මාරුවීම් නිශ්චිත නොවන හෝ එහි ප්‍රතිලාභ විශ්වාසනීය ලෙස අගය කළ නොහැකි බැඳීමක් අසම්භාව්‍ය වගකීමක් ලෙස හැඳින්වේ. ණය ගැතිකම් සහතිකවීම්, ඉදිරි විදේශ විනිමය ගනුදෙනු සහ අනිකුත් බැඳීම් සියල්ල මූල්‍ය තත්ව ප්‍රකාශයේ හඳුනා නොගන්නා අතර අදාළ ශීර්ෂ යටතේ අසම්භාව්‍ය වගකීම් හා බැඳීම් අයිතම ලෙස හෙලිදරව්කර ඇත. අවශ්‍යවන අවස්ථාවන්හිදී මෙම ප්‍රමාණ වඩාත් උචිත ඇස්තමේන්තු අනුව මිනුම් කර ඇත.

ආදායම් ප්‍රකාශය සහ විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශය

5.32 ආදායම සහ වියදම

බැංකුව වෙත ආර්ථික ප්‍රතිලාභ ගලාපීමේ හැකියාව සහ ආදායම නිසැකව ම මිනුම් කළ හැකි ප්‍රමාණය අනුව ආදායම් ගිණුම්ගත කරනු ලැබේ. දරන ලද පිරිවැය සහ උපයන ලද නිශ්චිත ආදායම අතර සෘජු සම්බන්ධතාවය පදනම් කරගෙන ආදායම් ප්‍රකාශනයෙහි වියදම් සටහන් කරනු ලැබේ. ව්‍යාපාරය පවත්වාගෙන යාම සහ දේපල, පිරිසත, උපකරණ කාර්යක්ෂමව පවත්වා ගැනීම සඳහා දරන ලද සියළුම වියදම්, වර්ෂය සඳහා ප්‍රතිඵල ගණනය කිරීම පිණිස ආදායමට එරෙහිව සටහන් කර ඇත.

ආදායම් හා වියදම් හඳුනාගැනීමට පෙර පහත දැක්වෙන ගිණුම්ගත කිරීම් හඳුනාගැනීමේ නිර්ණායකයන් සපුරාලිය යුතුය.

5.32.1 පොළී ආදායම් සහ වියදම්

පොළිය ලැබීම පිළිබඳ සැකයක් නොමැති නම්, මිලට ගැනීමේ සත්‍ය මිල පදනම්ව, සඵල ඵලදායීත්ව ක්‍රමයට, උපචිත පදනම මත පොළී ආදායම සහ වියදම, ආදායම් ප්‍රකාශනයෙහි සටහන් කරනු ලැබේ. ස්ථාවර ආදායම් ආයෝජන හා සුරැකුම්පත් මත උපයන කුපන්, භාණ්ඩාගාර බිල්පත් හා අනිකුත් වට්ටම් උපකරණ මත උපචිත වට්ටම් සහ අධිමිල, පොළී ආදායමට ඇතුළත් ය. ණය අයකර ගැනීම සැක සහිත අවස්ථාවල දී පොළී ආදායම අත්හිටුවන අතර, ඒවා ලැබෙනතුරු පොළී ආදායමෙන් බැහැර කරනු ලැබේ.

5.32.2 ලාභාංශ

ලාභාංශ ආදායම කොටස්හිමියා වෙත ලැබීමේ අයිතිය තහවුරු වූ විට හඳුනාගනු ලැබේ.

5.32.3 විවිධ ආදායම් හා වියදම්

විවිධ ආදායම් සහ වියදම් උපචිත පදනම මත හඳුනාගනු ලැබේ. දේපල, පිරිසත සහ උපකරණ බැහැර කිරීමේදී උද්ගතවන ආදායම් ස්වභාවයේ ශුද්ධ ලාභ හෝ පාඩු, (විකුණුම් ප්‍රතිශ්ඨාවෙන් වත්කමේ ධාරණ අගය සහ විකුණුම් වියදම් අඩු කිරීමෙන් ලැබෙන) විකුණුම් වියදම්, ආදායම් ප්‍රකාශනයෙහි ගිණුම්ගත කර ඇත.

ප්‍රධාන ලාභ උත්පාදන ක්‍රියාකරකම්වලට අනුෂාංගික ක්‍රියාකාරකම්වලින් උද්ගතවන සහ සමාන ගනුදෙනු සමූහයකින් උද්ගතවන එතරම් වැදගත් නොවන ලාභ සහ පාඩු එකතුවකට ශුද්ධ පදනම මත වාර්තාකර ඉදිරිපත් කරනු ලැබේ.

5.32.4 සේවක මණ්ඩල වියදම්

සේවක මණ්ඩල වියදම්වලට, මුළු කාර්ය මණ්ඩල ප්‍රතිලාභවල පූර්ණ පිරිවැය ඇතුළත් ය. වර්ෂය අවසානයේ දී ගෙවිය යුතු වැටුප් සහ සම්බන්ධිත වියදම්, අනිකුත් දේශීයව ගෙවිය යුතු ශේෂයන් යටතේ දක්වනු ලැබේ.

5.32.5 ආදායම් බදු වියදම

2023 අංක 16 දරණ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු පනතේ 116 වගන්තිය, 2017 අංක 24 දරණ දේශීය ආදායම් පනතේ 9 (1) වගන්තිය සහ ඉන්පසුව කරන ලද 2021 අංක 10 දරණ දේශීය ආදායම් (සංශෝධන) පනත, 2022 අංක 45 දරණ දේශීය ආදායම් (සංශෝධන) පනත සහ 2023 අංක 04 දරණ දේශීය ආදායම් (සංශෝධන) පනත ප්‍රකාරව බැංකුවේ ආදායම, ආදායම් බද්දෙන් නිදහස් වේ.

2017 අංක 7 දරණ ආර්ථික සේවා ගාස්තු (සංශෝධන) පනත අනුව 2017 අප්‍රේල් 1 වන දින සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි බැංකුව විසින් ආර්ථික සේවා ගාස්තු ගෙවිය යුතු වේ. එහෙත් 2018 අංක 33 දරණ ආර්ථික සේවා ගාස්තු (සංශෝධන) පනත අනුව 2018 ඔක්තෝබර් මස සිට උපලබ්ධි නොවූ ලාභ සහ විදේශ මූල්‍ය වත්කම්වල මිල වෙනස්වීමෙන් වන උපලබ්ධි නොවූ ලාභ ආර්ථික සේවා ගාස්තුවලින් නිදහස් වේ. තවද 2013 අංක 17 දරණ එකතු කල අගය මත බදු (සංශෝධන) පනත යටතේ මූල්‍ය සේවා සැපයීම මත එකතු කල අගය මත බද්දෙන් බැංකුව නිදහස් වේ.

2020 ජනවාරි 1 දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි ආර්ථික සේවා ගාස්තු අහෝසිකරන ලදී.

5.3.3 වාර්තාකරණ කාලපරිච්ඡේදයට පසු සිද්ධීන්

වාර්තාකරණ කාලපරිච්ඡේදයට පසු සිදු වූ සියළුම ප්‍රමාණාත්මක සිදුවීම් සැලකිල්ලට ගෙන අදාළ පරිදි, මූල්‍ය ප්‍රකාශයන්හි නියමිත සටහන් තුළ සංශෝධන හෝ හෙළිදරව් කිරීම් ලෙස දක්වා ඇත.

මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය

ජා.ගි.ප්‍ර. 7 - මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශන සමග අනුකූලව, මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය සැකසීම සඳහා වන “සෘජු ක්‍රමය” භාවිතයෙන් මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය පිලියෙල කර ඇත. මුදල්/මුදල් විධානයන්ගේ ගලායාම් ගැලපීමෙන් අනතුරුව ලැබෙන අගය ඉහත නිර්වචනය කළ පරිදි මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශයෙහි මුදල් හා මුදල් සමානයන් ලෙස දක්වා ඇත.

6. ප්‍රකාශිත නමුත් වාර්තා කරන දිනට බල සහිත නොවූ ප්‍රමිතීන් මත වූ සංශෝධන සහ නිර්වචනයන්

නව සංශෝධන හා බැඳුණු නව නිර්වචනයන් 2023 ජනවාරි 01 දිනට පසු එළඹෙන වාර්ෂික කාලපරිච්ඡේදවලට බල පැවැත්වෙන අතර ඒවා නියමිත දිනට පෙර යොදා ගැනීමට අවසර ඇත. එසේ වුවද, මෙම මූල්‍ය වාර්තා පිළියෙල කිරීමේ දී බැංකුව විසින් මෙකී සංශෝධන ප්‍රමිතීන් නියමිත දිනට පෙර අදාළ කර නොගන්නා ලදී. තවද පහත දක්වා ඇති සංශෝධන ප්‍රමිත බැංකුවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශ මත සැලකිය යුතු බලපෑමක් ඇති කරනු ඇතැයි බැංකුව බලාපොරොත්තු නොවන අතර 2023 වසර සඳහා අදාළ වන නව ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන් නොතිබුණි.

7. ක්‍රියාකාරකම්වල ස්වභාවය සහ විෂය පථය

7.1 විදේශීය මුදල් ක්‍රියාකාරකම්

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් එහි විදේශීය සංචිත කළමනාකරණය යටතේ පවත්වාගෙන යනු ලබන විදේශීය මුදල් වත්කම්වලින් විදේශීය මුදල් ක්‍රියාකාරකම් ප්‍රධාන වශයෙන් ජනිත වේ. විදේශීය සංචිත කළමනාකරණ කළඹ, විදේශීය මුදල් මැදිහත්වීමේ කාර්යයන් සඳහා වූ විදේශීය මුදල් වත්කම් සහ වෙළෙඳ කටයුතු සඳහා වූ අනිකුත් විදේශීය මුදල් වත්කම්වලින් සමන්විත වේ. විදේශීය මුදල් වත්කම් විවිධ මුදල් වර්ගවලින් පවත්වා ගනු ලැබේ. එයින් වැඩි ප්‍රමාණයක් ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපද ඩොලර්, ඔස්ට්‍රේලියානු ඩොලර්, යුරෝ, බ්‍රිතාන්‍ය පවුම්, ජපන් යෙන් සහ නවසීලන්ත ඩොලර් වලින් පවතී.

මෙම විදේශීය මුදල් කළඹ තුළ වූ මූල්‍ය ලියවිලි ප්‍රධාන වශයෙන් සෛවරී සුරැකුම්පත්, ප්‍රතිවිකුණුම් ගනුදෙනු යටතේ රඳවා ගත් සුරැකුම් හෝ අනිකුත් මහ බැංකු, වාණිජ බැංකු හා අනිකුත් භාරකාර ආයතන සමඟ පවත්නා වූ ශේෂයන්ගෙන් සමන්විත වේ. විදේශීය වෙළෙඳපොළේ මෙහෙයුම්වලින් උද්ගත වන්නා වූ විදේශීය මුදල් වත්කම් සහ බැරකම් ද, කලින් කලට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් දරනු ලැබේ.

7.2 දේශීය මුදල් ක්‍රියාකාරකම්

දේශීය මුදල් ක්‍රියාකාරකම් පහත සඳහන් පරිදි උද්ගත වේ.

- (i) ද්‍රවශීලතා කළමනාකරණ මෙහෙයුම්: බැංකු පද්ධතියට අරමුදල් අත්තිකාරම් දීමෙන් හෝ බැංකු පද්ධතියෙන් අරමුදල් ආපසු ගැනීමෙන් රජයට හෝ මූල්‍ය වෙළෙඳපොළට දෛනිකව සිදුවන ශුද්ධ ගලායාම්/ගලාඒම් නිලවී කිරීම මගින් ද්‍රවශීලතා කළමනාකරණය සිදුකරනු ලබයි. මෙම කටයුතු බොහොමයක් දෛනික විවට වෙළෙඳපොළ මෙහෙයුම් මගින් සිදුකරනු ලැබේ.
- (ii) විවෘත වෙළෙඳපොළ කටයුතු සඳහා ආධාරකයක් වශයෙන් ශ්‍රී ලංකා රජයේ සුරැකුම්පත් වලින් සමන්විත ආයෝජන කළඹක් බැංකුව පවත්වා ගනී. බැංකුවේ ප්‍රතිපත්තිය වන්නේ මෙම ආයෝජන වෙළඳාම සඳහා නොව මුදල් මෙහෙයුම් කටයුතු සඳහා පමණක් පවත්වා ගැනීමය.

7.3 භාර සහ භාරකාරත්ව ක්‍රියාකාරකම්

භාරකාරත්ව සහ පරිපාලන විධිවිධාන යටතේ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් පරිපාලනය කරනු ලබන අගයන්, බැංකුවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල මූලිකාංගයන්ට අයත් කොටසක් නොවන බැවින් මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශයන්හි ඇතුළත් කර නොමැත.

2023 වාර්ෂික වාර්තාව

පාලනය

අභ්‍යන්තර කළමනාකරණය

මහ බැංකුවේ කාර්යභාරය

මූල්‍ය ප්‍රකාශ

8. මුදල් සහ මුදල් සමානයන්

	2023 රු. 000	2022 රු. 000
බැංකු සමඟ ඇති ශේෂයන්	239,279,034	7,626,592
බැංකු සමඟ ඇති කාලීන තැන්පතු	486,868,385	-
එක්දින ස්ථාපනය කිරීම්	16,422,911	118,410,171
මුදල් සහ මුදල් සමානයන් සඳහා ලැබිය යුතු පොලී	897,400	28,287
මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශයට අනුව මුදල් සහ මුදල් සමානයන්	743,467,730	126,065,050
සීමාසහිත භාවිතයන් සඳහා පවතින මුදල් සහ මුදල් සමානයන් (සටහන 8.1)	456,377,841	526,467,646
අඩුකළා: මුදල් සහ මුදල් සමානයන් මත අපේක්ෂිත ණය අලාභ (සටහන 8.2)	(866,001)	(844,832)
එකතුව	1,198,979,570	651,687,864

8.1 25.5 සටහනෙහි දක්වා ඇති ආකාරයට ශ්‍රී.ලං.ම.බැ. හා පීපල්ස් බැංකු ඔෆ් ඩයියනා අතර ඇති වූ ද්විපාර්ශවික මුදල් හුවමාරු පහසුකම් යටතේ ලැබුණු චීන යුආන් බිලියන 10ක මුදල සීමාසහිත භාවිතයන් සඳහා පවතින මුදල් සහ මුදල් සමානයන් ලෙස දක්වා ඇත. මෙම පහසුකම් යටතේ ලැබුණු මුදල්, රටවල් දෙක අතර වෙළඳ කටයුතුවලදී, සෘජු ආයෝජනවලදී සහ දෙපාර්ශවය මගින් එකඟවන වෙනත් කාරණයක් සඳහා යොදාගත හැකිය.

8.2 මුදල් සහ මුදල් සමානයන් මත අපේක්ෂිත ණය අලාභයන්ගේ වලනය

	2023			2022		
	අදියර I රු. 000	අදියර II රු. 000	එකතුව රු. 000	අදියර I රු. 000	අදියර II රු. 000	එකතුව රු. 000
ජනවාරි 1 දිනට ශේෂය	841,441	3,392	844,833	52,009	33,359	85,368
වර්ෂය තුළ අය කිරීම් / (ආපසු හැරවුම්)	(206,032)	227,200	21,168	789,432	(29,967)	759,465
දෙසැම්බර් 31 දිනට ශේෂය	635,409	230,592	866,001	841,441	3,392	844,833

9. විදේශීය සුරැකුම්පත්වල ආයෝජනයන්

	2023 රු. 000	2022 රු. 000
අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම තුළින් සාධාරණ අගයට ඇති සුරැකුම්පත් - විදේශීය සුරැකුම්පත්වල ආයෝජනයන්	223,406,791	10,867,425
විදේශ සුරැකුම්පත් ආයෝජනවල එකතුව	223,406,791	10,867,425
අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම තුළින් සාධාරණ අගයට ඇති සුරැකුම්පත් මත අපේක්ෂිත ණය අලාභ (සටහන 9.1)	70,273	4,744

9.1 අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම් තුළින් සාධාරණ අගයට වූ සුරැකුම්පත් මත අපේක්ෂිත ණය අලාභවල වලනය

	2023			2022		
	අදියර I රු. 000	අදියර II රු. 000	එකතුව රු. 000	අදියර I රු. 000	අදියර II රු. 000	එකතුව රු. 000
ජනවාරි 1 දිනට ශේෂය	4,744	-	4,744	995	-	995
වර්ෂය තුළ අය කිරීම්/(ආපසු හැරවුම්)	65,529	-	65,529	3,749	-	3,749
දෙසැම්බර් 31 දිනට ශේෂය	70,273	-	70,273	4,744	-	4,744

10. ව්‍යුත්පන්න මූල්‍ය උපකරණ

10.1 පහත දැක්වා ඇති වගුව මගින් ව්‍යුත්පන්න මූල්‍ය උපකරණයන්හි සාධාරණ අගයන් එහි කාලීන අගයන් සමග වත්කම් හෝ බැරකම් වශයෙන් වාර්තා කර ඇත. දළ අගයන් වශයෙන් වාර්තා කර ඇති කාලීන අගයන් ලෙස හඳුනා ගනුයේ ව්‍යුත්පන්නයට පාදක වූ වත්කමෙහි නිර්දේශ අනුපාතයෙහි හෝ දර්ශකයෙහි අගය වන අතර ව්‍යුත්පන්න උපකරණයන්ගේ අගයන්හි සිදුවන වෙනස්වීම් මිනුම් කිරීමේ පදනම ද වේ. කාලපරිච්ඡේදයේ අවසාන දිනට හිඟව පවතින ගනුදෙනුවල පරිමාව කාලීන අගයන්ගෙන් නිරූපණය වන අතර එමගින් වෙළඳපල අවදානම හෝ ණය අවදානම නොහැරවේ.

	2023			2022		
	වත්කම රු. 000	වගකීම් රු. 000	කාලීන අගය රු. 000	වත්කම රු. 000	වගකීම් රු. 000	කාලීන අගය රු. 000
මුදල් හුවමාරු (Currency SWAPS)	5,775,226	46,740,483	396,845,081	401,580	71,669,551	208,591,719
ඉදිරියෙහි වූ හුවමාරු (Forex Forward)	-	2,207,417	72,882,743	-	28,443	1,724,773
එකතුව	5,775,226	48,947,900	469,727,824	401,580	71,697,994	210,316,492

10.2 ඉහත සඳහන් ව්‍යුත්පන්න මූල්‍ය උපකරණ සමන්විත වනුයේ මුදල් හුවමාරු සහ ඉදිරි විදේශ විනිමය ගිවිසුම් වලිනි. මෙවැනි උපකරණ යොදා ගනුයේ බැංකුවේ ව්‍යවස්ථාපිත අරමුණක් වන ජාත්‍යන්තර අරමුදල් පවත්වා ගැනීමේ දී පැන නගින්නා වූ වෙළෙඳපොළ සහ ද්‍රවශීලතා අවදානම් කළමනාකරණය කිරීම සඳහාය. මීට අමතරව මහ බැංකුව විසින් බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු, බලපත්‍රලාභී විශේෂිත බැංකු සහ විදේශ මහ බැංකු සමඟ හුවමාරු ගිවිසුම් සහ ඉදිරි විදේශ විනිමය ගිවිසුම්වලට එළඹීම මගින් ශ්‍රී ලංකා රුපියල අන්තර්ජාතිකව ස්ථාවරව පවත්වා ගැනීමත්, දේශීය මූල්‍ය පද්ධතිය ශක්තිමත් කිරීමත්, විදේශ මුදල් රට තුළට ගෙන ඒමට එම බැංකු දිරිමත් කිරීමත් අපේක්ෂා කෙරේ.

10.3 ව්‍යුත්පන්නයන් යනු පොලී අනුපාත, මූල්‍ය උපකරණවල වටිනාකම, භාණ්ඩ මිල ගණන්, විදේශ විනිමය අනුපාත, ණය අවදානම් සහ දර්ශක වෙනස්වීම්වලට අනුව අගය තීරණය වන මූල්‍ය ගිවිසුම්ය.

10.4 විනිමය අනුපාත අවදානම සහ කෙටිකාලීන ද්‍රවශීලතාවය පාලනය කිරීම සඳහා වූ උපායමාර්ගයක් ලෙස එළඹුණු මුදල් හුවමාරු (Currency SWAP) බැංකුවේ ව්‍යුත්පන්න මූල්‍ය උපකරණ කළඹයෙහි වැදගත් කොටසක් වශයෙන් අඩංගු වී ඇත. මුදල් හුවමාරුවකදී බැංකුව, නියමිත දින දෙකකදී එක් මුදල් වර්ගයකින් නිශ්චිත ප්‍රමාණයක් තවත් මුදල් වර්ගයක් සමඟ එකඟ වූ අනුපාතයන් යටතේ හුවමාරු කර ගනී.

10.5 ඉදිරි විදේශ විනිමය ගිවිසුම් මගින් බැංකුව, එකඟ වූ අනුපාතයකට, එකඟ වූ ඉදිරි දිනයකදී නිශ්චිත විදේශ මුදල් ප්‍රමාණයක් මිලදී ගැනීමට හෝ විකිණීමට බැඳී සිටී.

10.6 සමස්ථ අවදානම් කළමනාකරණයෙහි කොටසක් ලෙස ව්‍යුත්පන්න මූල්‍ය උපකරණවලින් අපේක්ෂිත ප්‍රතිලාභ බැංකුව වෙත ලැබීම තහවුරු කිරීමට, බැංකුව විසින් ව්‍යුත්පන්න ගිවිසුම් වෙත නිරාවරණය වීම සම්ප වශයෙන් අධීක්ෂණය කරනු ලබයි.

10.7 දිගු කාලීන ඇ.එ.ජ. ඩොලර්/රුපියල් විකුණුම් මිලදී ගැනීම් හුවමාරු පහසුකම් (USD/LKR Buy-Sell Swap Agreements) යටතේ ලංකා බැංකුවට, මහජන බැංකුවට, DFCC බැංකුවට, කොමර්ෂල් බැංකුවට හා ජාතික සංවර්ධන බැංකුවට ගෙවිය යුතු මුදල්

විදේශ සංචිත ඉහළ නැංවීමේ අරමුණින් බැංකුව විසින් බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු සමඟ දිගුකාලීන ඇ.එ.ජ. ඩොලර්/රුපියල් විකුණුම් මිලදී ගැනීම් හුවමාරු පහසුකම් වලට එළඹෙන ලදී. 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට එක් එක් වාණිජ බැංකුව සමඟ පවතින දිගුකාලීන හුවමාරු පහසුකම් සඳහා ගෙවිය යුතු මුදල් පහත පරිදි වේ.

2023 වර්ෂයේ අග වර්ෂයේ පාලනය
 අභ්‍යන්තර කළමනාකරණය
 මහ බැංකුවේ කාර්යභාරය
 මූල්‍ය ප්‍රකාශ

බැංකුව	ගිවිසුම්ගත දිනය	කාලපනික ගෙවිය යුතු මුදල ඇ.එ.ජ. ඩොලර් මිලියන	අවසාන වාරිකය කල් පිරෙන දිනය	කාලසීමාව/ කොන්දේසි	ගනුදෙනුවේ අදාළත්වය
ලංකා බැංකුව	2023 අගෝස්තු 15	225.00	2025 අගෝස්තු 12	<ul style="list-style-type: none"> මෙම හුවමාරු පහසුකමේ ඉදිරි පියවීමේ දිනය හා ඉදිරි පියවීමේ දිනයේ පවතින විනිමය අනුපාතිකය සමඟ සමපාත වන පරිදි, බැඳුම්කර හුවමාරු කරන දිනයට (2023 අගෝස්තු 15) ලංකා බැංකුවෙන් ඇ.එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 225ක් මිලදීගැනීම සඳහා අවුරුදු 02ක ස්ථිර පදනම මත ඇතිකරගනු ලබන ඉදිරි ගනුදෙනුවේ (forward transaction) ඉදිරි පියවීමේ දිනය හා ඉදිරි පියවීමේ දිනයේ පවතින විනිමය අනුපාතිකය සකස්කර, එම ඉදිරි පියවීම්වලදී අදාළ ඇ.එ.ජ. ඩොලර් ප්‍රමාණය සහ ශ්‍රී ලංකා රුපියල් ප්‍රමාණය එකිනෙකට පියවී යන ලෙසට සැකසිය යුතුය. 	දේශීය ණය ප්‍රශස්තකරණය වැඩසටහන යටතේ ලංකා බැංකුවට අයත් ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කරවල පැවති ආයෝජන ශ්‍රී ලංකා රුපියල්වලින් පවතින රජයේ බැඳුම්කරවලට හුවමාරු කිරීමට අවස්ථාව සලසාදෙන ලදී.
ලංකා බැංකුව	2021 අප්‍රේල් 22	35.00	2027 දෙසැම්බර් 15	<ul style="list-style-type: none"> අවුරුදු 6ක් සඳහා ශුන්‍ය පිරිවැය ලෙස ආසන්න වශයෙන් ඇ.එ.ජ. ඩොලර් මි. 10 ක් සෑම මාස 6ක දීම පියවෙන පරිදි අදියර 5 කදී පියවීම කළ යුතුය. 	Asian Infrastructure Investment Bank මගින් කොවිඩ්-19 හදිසි හා ආපදා සහන ලබාදීමේ ව්‍යාපෘතිය සඳහා ලබාදුන් ණය
ලංකා බැංකුව	2021 ජූනි 29	44.78			
මහජන බැංකුව	2021 අප්‍රේල් 23	35.00			
මහජන බැංකුව	2021 සැප්තැම්බර් 30	44.78			
DFCC බැංකුව	2021 නොවැම්බර් 15	118.75	2028 අගෝස්තු 15	<ul style="list-style-type: none"> අවුරුදු 7ක් සඳහා ශුන්‍ය පිරිවැය ලෙස ඇ.එ.ජ. ඩොලර් මි. 6.25 ක් සෑම මාස 3කට වරක්ම පියවෙන පරිදි අදියර 20කදී පියවීම කළ යුතුය. 	United States International Development Finance Corporation මගින් ලබාදුන් ණය.
කොමර්ෂල් බැංකුව	2021 නොවැම්බර් 17	35.00	2026 නොවැම්බර් 23	<ul style="list-style-type: none"> වසර 05 ක කාලසීමාවක් සහිත මෙම ගිවිසුම පළමු මාස 18 සඳහා ශුන්‍ය පිරිවැය යටතේ, ඉතිරි කාලසීමාව සඳහා ඇ.එ.ජ. ඩොලර් 01 කට ශ්‍රී ලංකා රුපියල් 1ක් බැගින් අර්ධ වාර්ෂිකවත් පියවිය යුතුය. කල් පිරෙන දිනයේදී සම්පූර්ණ මුදලම පියවිය යුතුය. 	එක්සත් රාජධානියේ CDC PLC වෙතින් ලැබුණු ණය.
ජාතික සංවර්ධන බැංකුව (NDB)	2022 මාර්තු 18	33.00	2029 මාර්තු 19	<ul style="list-style-type: none"> සම්පූර්ණ කාලසීමාව අවුරුදු 7කි. ඉන් පළමු මාස 18 තුළදී ඇ.එ.ජ. ඩොලර් 01 කට ශ්‍රී ලංකා රුපියල් 1ක් බැගින් ඉතිරි කාලසීමාව සඳහා ඇ.එ.ජ. ඩොලර් 01 කට ශ්‍රී ලංකා රුපියල් 1ක් බැගින් අර්ධ වාර්ෂිකවත් පියවිය යුතුය. ඇ.එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 3ක් අර්ධ වාර්ෂිකව පියවෙන පරිදි අදියර 12 ක් යටතේ පියවිය යුතුය. 	United States International Development Finance Corporation මගින් ලබාදුන් ණය.

II. ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල (ජා.මු.අ.) සම්බන්ධ වත්කම්

	2023 රු. 000	2022 රු. 000
ලාභ/අලාභ මත සාධාරණ අගයට මිනුම් කළ ජා.මු.අ. පංගුව (සටහන 11.1)	253,508,295	279,779,554
විශේෂ ගැනුම් හිමිකමේ දැරීම (සටහන 11.2)	10,991,665	626,461
	264,499,960	280,406,015
ක්‍රමක්ෂය පිරිවැය යටතේ මිනුම් කළ ජා.මු.අ. තැන්පතු (සටහන 11.3)	345,479	377,081
කලින් ගෙවීම් - ජා.මු.අ. ණය	493,765	637,986
අඩුකළා: ජා.මු.අ. සම්බන්ධිත වත්කම් මත අපේක්ෂිත ණය අලාභ (සටහන 11.4)	(7)	(8)
	839,237	1,015,059
	265,339,197	281,421,074

II.1 ජා.මු.අ. පංගුව (IMF quota)

ජා.මු.අ. හි වත්කම් වල ප්‍රාථමික මූලාශ්‍රය වන්නේ එහි සාමාජික රටවලින් ලබා ගන්නා ලද ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල් පංගුව හෙවත් ප්‍රග්ධන දායකත්වයයි. එක් එක් රටවල පංගුව, පුළුල් වශයෙන්, එම රටෙහි සාපේක්ෂ ආර්ථික වටිනාකම පදනම් කර ගනිමින් තීරණය කරනු ලබයි. ජා.මු.අ.අරමුදලෙහි සාමාජිකත්වය ලබාගැනීමෙන් පසු තම පංගුවෙන් 25%ක ප්‍රමාණයක් පුළුල්ව පිළිගත් විදේශ මුදලකින් හෝ විශේෂ ගැනුම් හිමිකම මගින්ද ඉතිරි 75%ක මුදල එම රටෙහි දේශීය මුදලින්ද ගෙවිය යුතුය. ජා.මු. අරමුදලේ කොන්දේසිවලට අනුව රජය වෙනුවෙන් බැංකුව සිය ගිණුමෙන්ම ගනුදෙනු සිදුකරනු ලබන හෙයින් ජා.මු.අ. පංගුව බැංකුවේ වත්කමක් ලෙස නියෝජනය වේ.

ජා.මු. අරමුදලේ පොදු පංගු සමාලෝචන ගිවිසුම යටතේ, 2016 ජනවාරි මස දී 189ක් වූ ජා.මු.අ. සාමාජිකයන්ගේ පංගුව වැඩි කිරීමට තීරණය කරන ලදී. (වර්තමානයේ ජා.මු.අ. සාමාජිකයින් ගණන 190 කි.)

එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් ශ්‍රී ලංකා ජා.මු.අ. පංගුව වි.ගැ.හි. මිලියන 413.40 ක් වූ පෙර පංගු ප්‍රමාණයේ සිට 2016 පෙබරවාරි 17 වන දිනට වි.ගැ.හි. මිලියන 578.80 දක්වා වර්ධනය විය.

ජා.මු.අ. පංගුව සඳහා ගෙවිය යුතු මුදල 24 වන සටහනේ පංගු බැරකම් ශීර්ෂය යටතේ දක්වා ඇත. සාමාජික පංගුව මගින් ජා.මු.අ. සමඟ රටක පවතින මූල්‍යමය සහ සංවිධානාත්මක සම්බන්ධතාවය තහවුරුකරනු ලබන අතර පහත පහසුකම් ද මේ සඳහා ඇතුළත් වේ.

සාමාජිකයෙකු ජා.මු.අ. වෙතින් ඉවත්වුවහොත්, එහි පංගු දායකත්වය ජා.මු.අ. වෙත ශුද්ධ බැඳීම් පියවීමට අවශ්‍ය නොවන ප්‍රමාණය දක්වා ආපසු ගෙවනු ලැබේ. කෙසේ වෙතත්, සාමාජිකයන්ට ජා.මු.අ. පංගුව සඳහා පොළියක් හිමි නොවන අතර එම නිසා මුදල් වල කාල වටිනාකම සඳහා වන්දි මුදලක් හිමි නොවේ. එම නිසා, ජා.මු.ව.ප්‍ර. 9 යටතේ මෙය ලාභ හෝ අලාභ තුළින් සාධාරණ මිලට පවතින අගයක් ලෙස වර්ගීකරණය කරනු ලැබේ. සාධාරණ අගය ගණනය කිරීමට කල්පිරීමේ කාලයක් නොමැති බැවින් සාධාරණ අගය ක්‍රමක්ෂය පිරිවැය අගයට සමාන වේ.

- i) දායකය** - ජා.මු.අ. වෙත සාමාජිකයෙකුගේ දායකය සාමාජිකයාගේ පංගුවට සමාන වේ. එමගින් සාමාජිකයා විසින් ජා.මු.අ. වෙත ලබාදීමට බැඳී ඇති උපරිම මූල්‍ය සම්පත් ප්‍රමාණය නිශ්චය කරනු ලැබේ. සාමාජිකයකු විසින් දායකය සම්පූර්ණයෙන් ම ගෙවිය යුතු අතර, සියයට 25 ක් ජා.මු.අ. විසින් නියම කරනු ලබන සංචිත වත්කම්වලින් (වි.ගැ.හි. හෝ පාවිච්චි කළ හැකි මුදල්) ගෙවිය යුතුය. ඉතිරි ප්‍රමාණය සාමාජිකයාගේ ව්‍යවහාර මුදලින් ගෙවිය යුතුය.
- ii) ඡන්දය දීමේ බලතල** - ජා.මු.අ. තීරණවලදී සාමාජිකයාගේ ඡන්දය දීමේ බලතල පංගුව මගින් නිර්වචනය වේ. එක් එක් ජා.මු.අ. සාමාජිකයාට මූලික ඡන්දයක් ද පංගුවෙහි සෑම වි.ගැ.හි. 100,000 ක් සඳහා එක් අතිරේක ඡන්දයක් ද බැගින් හිමි වේ. 2008 ප්‍රතිසංස්කරණ මගින් මූලික ඡන්ද සංඛ්‍යාව මුළු ඡන්ද සංඛ්‍යාවෙන් සියයට 5.50 ක් ලෙස ස්ථාවර කරන ලදී.
- iii) මූල්‍යකරණයට පිවිසීම** - ජා.මු.අ. මගින් සාමාජිකයෙකුට ලබාගත හැකි මූල්‍ය පහසුකම් ප්‍රමාණය (එහි පිවිසීමේ සීමා) සාමාජිකයාගේ පංගුව මත තීරණය වේ. සම්පස්ථ සහ ව්‍යාජන කළ සැලසුම් ප්‍රකාර සාමාජිකයෙකුට වාර්ෂිකව පංගුවෙන් සියයට 145 ක් ද (ජා.මු.අ. කොවිඩ් -19 තත්වයට ප්‍රතිචාර වශයෙන් තාවකාලිකව මෙය පංගුවෙන් සියයට 245ක් දක්වා 2021 වර්ෂය අවසාන තෙක් වැඩි කරන ලදී.) සම්මුච්චිත වශයෙන් සියයට 435 ක් ද දක්වා ණය ලබාගත හැකිය. අසාමාන්‍ය අවස්ථාවකදී ප්‍රවේශය මීට වැඩිවිය හැකිය.

2023 වර්ෂයේ අග වත්කම
 සාමාජිකයන්ගේ
 අභ්‍යන්තර
 කළමනාකරණය
 මහ බැංකුවේ
 කාර්යභාරය
 මූල්‍ය ප්‍රකාශ

iv) වි.ගැ.හි. වෙන්කිරීම් - සාමාජිකයන්ගේ පංගුවලට සමානුපාතිකව ඔවුන්ගේ වි.ගැ.හි. වෙන්කිරීම් ප්‍රමාණය නියම කරනු ලැබේ. ඇ.එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 650 කට සමාන, සාමාන්‍ය වි.ගැ.හි. වෙන්කිරීමක් ජා.මු.අ සාමාජිකයන් මෙන්ම වි.ගැ.හි. දෙපාර්තමේන්තුවේ සහභාගිවන්නන්හට ඔවුන්ගේ පවතින පංගුවට සමානුපාතිකව 2021 අගෝස්තු 23 වන දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි ලබාදෙන ලදී. මෙම සාමාන්‍ය වි.ගැ.හි වෙන් කිරීමෙන් ශ්‍රී ලංකාව ලද කොටස වි.ගැ.හි මිලියන 554.80 ක් විය.

11.2 විශේෂ ගැනුම් හිමිකම් දැරීම

විශේෂ ගැනුම් හිමිකම් (වි.ගැ.හි.) දැරීම වූ කලී ජා.මු.අ. සාමාජිකයන් හට බාධාවකින් තොරව පාවිච්චි කළ හැකි මුදල් වර්ග සඳහා පවතින විභවය හිමිකම්කරු. එනම්, වි.ගැ.හි. දරන්නන් විසින් එම මුදල් සඳහා අනෙකුත් සංචිත මුදල් හුවමාරු කරගත හැකිවීමය. වි.ගැ.හි සංචිත වත්කමක් ලෙස සලකනුයේ ජා.මු.අ. සාමාජිකයින් වි.ගැ.හි දැරීමට සහ පිළිගැනීමට බැඳී සිටීම සහ වි.ගැ.හි. පද්ධතියේ මෙහෙයුම්වලට අදාළ විවිධ වගකීම්වලට ගරු කිරීමට බැඳී සිටීම තුළිණි. අබාධව පාවිච්චි කළ හැකි මුදල් මත වි.ගැ.හි. වල පවතින හිමිකම් දෙයාකාරයකින් ගරු කිරීම ජා.මු.අ. විසින් තහවුරු කරනු ලැබේ. එනම්, දුර්වල විදේශීය තත්ත්වයන්හි පවතින සාමාජිකයන්ගෙන් වි.ගැ.හි. මිලට ගැනීම සඳහා බලවත් විදේශීය තත්ත්වයන් පවත්නා සාමාජිකයන් නම් කිරීම මගින් සහ කළමනාකරණය කළ වෙළෙඳපොළක් තුළ සාමාජිකයන් අතර, ස්වේච්ඡා හුවමාරු කිරීම මගින් ය. අදාළ වාර්තාකරණ දිනයේ දී බැංකුව විසින් දරන ලද මුළු ප්‍රමාණය ඉහත සංඛ්‍යාවන්ගෙන් දැක්වේ.

විශේෂ ගැනුම් හිමිකම් දැරීම සතුව මුදල් වලට සමාන ලක්ෂණ පවතී. එමනිසා, ජා.මු.වා.ප්‍ර. 9 යටතේ මෙය ලාභ හෝ අලාභ තුළින් සාධාරණ මිලට පවතින අගයක් ලෙස වර්ගීකරණය කරනු ලැබේ. සාධාරණ අගය ගණනය කිරීමට කල්පිරීමේ කාලයක් නොමැති බැවින් සාධාරණ අගය ක්‍රමක්ෂය පිරිවැය අගයට සමාන වේ.

11.3 ජා.මු. අරමුදලේ තැන්පතු - දිළිඳුකම පිටුදැකීමේ සහ වර්ධන පහසුකම - (PRGF - HIPC) භාර තැන්පතුව

දැඩි ණයගැති භාවයට පත්වී සිටින රටවල් වෙනුවෙන් දිළිඳුකම පිටුදැකීමේ සහ වර්ධන පහසුකම (PRGF - HIPC) වෙනුවෙන්, 2000 අප්‍රේල් 21 වන දින, ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල සමඟ ශ්‍රී ලංකාව පවත්වාගෙන යනු ලබන (පරිපාලිත - Administered) වි.ගැ.හි. 788,783 ක ශේෂයකින් යුත් විශේෂ විලම්භිත ගිණුම (SCA 2) පැවරීමෙන් අරඹන ලදී. මෙම ගිණුම අරඹන ලද්දේ ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලෙහි මග පෙන්වීම මත SCA 2 ගිණුම වසා දැමීමට තීරණය කිරීමේ දී SCA 2 ගිණුමෙහි පැවැති ශේෂය මාරු කිරීමෙනි.

මෙම ගිණුමෙහි ශේෂයන් ඇති රටවලින් ජා.මු.අ. පහත දැක්වෙන ඉල්ලීම් කරන ලදී. උක්ත ගිණුමෙහි සඳහන් ශේෂයන් (PRGF-HIPC) භාර ගිණුම වෙත ප්‍රතිපාදන කිරීම කළ යුත්තේ එකවර දෙනු ලබන පැවැරුමක් ලෙසින් හෝ සහනාධාරයක් ලෙසිනි. මෙය PRGF-HIPC ණය වෙනුවෙන් සපයා දිය යුතුය. ඒ අනුව SCA 2 ගිණුමේ ශේෂය PRGF-HIPC භාර ගිණුම වෙත පවරා දීමට ශ්‍රී ලංකා රජය එකඟ විය. මෙය පවරා දෙනු ලබන්නේ එකවර මුදාහරිනු ලබන සහනාධාරයක් ලෙසින් නොව 2018 වසර දක්වා බල පැවැත්වෙන පොළී රහිත තැන්පතුවක් වශයෙනි. පසුව මෙය 2024 දක්වා දීර්ඝ කරන ලදී.

11.4 ජා.මු.අ. සම්බන්ධිත වත්කම් මත අපේක්ෂිත ණය අලාභවල වලහය

	2023 රු. 000	2022 රු. 000
අදියර 1		
ජනවාරි 1 දිනට ශේෂය	8	3
වර්ෂය තුළ දී අයකිරීම්/(ආපසු හැරවුම්)	(1)	5
දෙසැම්බර් 31 දිනට ශේෂය	<u>7</u>	<u>8</u>

12. ශ්‍රී ලංකා රජයේ සුරැකුම්පත්

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් 2023 අංක 16 දරණ ශ්‍රී.ලං.ම. බැංකු පනතේ 86 (4) වගන්තිය ප්‍රකාරව ප්‍රාථමික වෙළෙඳපොළෙන් හා 86 (5) වගන්තිය ප්‍රකාරව ද්විතීක වෙළෙඳපොළෙන් රජයේ සුරැකුම්පත් මිලදී ගැනීම සිදුකරයි.

	2023 රු. 000	2022 රු. 000
භාණ්ඩාගාර බිල්පත්	208,344,310	2,480,822,291
භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර	1,804,175,760	17,708,352
ලැබිය යුතු පොළී	31,827,522	464,372
	<u>2,044,347,592</u>	<u>2,498,995,015</u>

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ දේශීය රජයේ සුරැකුම්පත් කළඹ අනෙකුත් විස්තීර්ණ ආදායම් තුළින් සාධාරණ මිලට ඇති සුරැකුම්පත් ලෙස වර්ගීකරණය කෙරෙන අතර මෙම කළඹ 2023 සැප්තැම්බර් මස 21 වැනි දින දේශීය ණය ප්‍රශස්තකරණ වැඩසටහනට යටත් විය. මූලික හඳුනාගැනීමේදී, නව මූල්‍ය උපකරණ සාධාරණ අගයට ගණනය කළ අතර එහිදී සිදුවූ රු.බි. 766.4 ක 'එක්දින පාඩුව' ආදායම් ප්‍රකාශයේ වාර්තා කරන ලදී. සාධාරණ අගය ගණනය කිරීමේදී වෙළෙඳපොළ අවදානම හා ණය අවදානම යන කරුණු පිළිබඳව සලකා බැලූ බැවින් රජයේ සුරැකුම්පත් කළඹ හා සම්බන්ධ ඕනෑම පාඩුවක් 'එක්දින පාඩුව' ඔස්සේ සලකා බැලූ අතර 2023 ගිණුම්කරණ වර්ෂයේ ආදායම් ප්‍රකාශයේ එම පාඩු ගිණුම්ගත කර ඇත.

12.1 ශ්‍රී ලංකා රජයේ සුරැකුම්පත් කෙරෙහි දේශීය ණය ප්‍රශස්තකරණයේ බලපෑම

දේශීය ණය ප්‍රශස්තකරණයේ කොටසක් ලෙස රු.බි. 345ක් වූ ශ්‍රී.ලං.ම. බැංකුව විසින් රජයට දෙන ලද නොපියවූ කාවකාලික අත්තිකාරම් හා රු.බි. 2,368ක් වූ රජයෙන් මිලදීගත් භාණ්ඩාගාර බිල්පත්, ක්‍රමයෙන් අඩුවන ස්ථාවර කුපන් පොළියක් ලැබෙන නව භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර හා භාණ්ඩාගාර බිල්පත් බවට ප්‍රතිව්‍යුහගත කර පරිවර්තනය කිරීම 2023 සැප්තැම්බර් මස 21 වැනි දින සිදු විය.

පරිවර්තනය කිරීමේදී, 2024 වර්ෂයේ පෙබරවාරි මස සිට සැප්තැම්බර් මාසය දක්වා වන කාලසීමාවේදී කල්පිරෙන භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ වසර 6 සිට 15 දක්වා කාලසීමාවකදී කල්පිරීමට නියමිත, 2024 වසර තෙක් 12.4% ක් (2024 ද ඇතුළත්ව), 2026 වසර තෙක් 6%ක් (2026 ද ඇතුළත්ව) හා ඉන්පසුව කල්පිරෙන දිනය තෙක් 5%ක් වශයෙන් ක්‍රමයෙන් අඩුවන ස්ථාවර කුපන් පොළියක් ලැබෙන භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර ලැබී ඇත.

නව භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර හා භාණ්ඩාගාර බිල්පත්වල සාධාරණ අගය සහ ගනුදෙනු අගය අතර වෙනස හේතුවෙන් ඉහත ප්‍රතිව්‍යුහගතකරණයේදී රු.බි. 766.4ක 'එක්දින පාඩුවක්' (Day one loss) නිර්මාණය විය. ජා.මු.වා.ප්‍ර. 9 හි මූල්‍ය උපකරණ සටහන් කිරීමේ අවශ්‍යතාවය අනුව මෙම 'එක්දින පාඩුව' ආදායම් ප්‍රකාශයෙහි දක්වා ඇත.

නව මූල්‍ය උපකරණවල සාධාරණ අගය විනිශ්චය කිරීම සඳහා ජා.මු.වා.ප්‍ර. 13 හි සඳහන් සාධාරණ අගය මිනුම්කරණ රීතියට අනුව දෙවන මට්ටමේ යෙදවුමක් යොදා ගන්නා ලදී. 2 වන මට්ටමේ යෙදවුම් යනු පළමුවන මට්ටමේ යෙදවුමට අයත් නොවන සෘජුව හෝ වක්‍රාකාරයෙන් නිරීක්ෂණය කළ හැකි, සාධාරණ අගයන් මිනුම් කිරීම සඳහා වැදගත්වන අවම මට්ටමේ යෙදවුම් භාවිතා කරමින් කරනු ලබන ඇගයුම් ක්‍රමවේදයයි. භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කරවල, කල්පිරෙන දිනය සලකා නිරීක්ෂණ යෙදවුමක් ලෙස පොළී අනුපාතික ඵලදා වක්‍රය යොදාගෙන ඇත. එහිදී එම යෙදවුම්වලට ගැලපුම් ලෙස ක්‍රමයෙන් අඩුවන ස්ථාවර කුපන් පොළිය අතර හා ස්ථාවර කුපන් පොළිය අතර පොළී අනුපාත පැතිකඩ භාවිත කර ඇත.

එක්දින පාඩුව ගණනය කරන දිනයේදී අනෙකුත් සියළුම විචල්‍යයන් ස්ථාවරව පවතින බවට සැලකූ අවස්ථාවක ප්‍රධාන උපකල්පනවල වඩා සාධාරණ හා විය හැකි වෙනස්වීම් පහතින් දක්වා ඇත.

වට්ටම් අනුපාතවල උපකල්පනය කළ වෙනස්කම්වල බලපෑම ආදායම් ප්‍රකාශයේ සංවේදීතාවය වන අතර එය පහත පරිදි දැක්විය හැකිය.

- එක්දින පාඩුව වන අවස්ථාවේදී 1% දී සංවේදීතා විශ්ලේෂණය
- "-" වට්ටම් අනුපාතිකය වෙනස්වීමේ බලපෑම - රු.බි. 652.8
- "+" වට්ටම් අනුපාතිකය වෙනස්වීමේ බලපෑම - රු.බි. 869.7

13. ප්‍රතිවිකුණුම් ගිවිසුම් මත මිලදීගත් සුරැකුම්පත්

	2023 රු. 000	2022 රු. 000
ප්‍රතිවිකුණුම් ගිවිසුම් මත මිලදීගත් සුරැකුම්පත්	332,862,000	691,637,000
ප්‍රතිවිකුණුම් ගිවිසුම් මත මිලදීගත් සුරැකුම්පත් මත ලැබිය යුතු පොළී	1,089,940	6,432,219
	333,951,940	698,069,219

අමතර තොරතුරු
 පාලනය
 අභ්‍යන්තර කළමනාකරණය
 මහ බැංකුවේ කාර්යභාරය
 මූල්‍ය ප්‍රකාශ

14. රජයට දෙන ලද කාලීන අත්තිකාරම්

2023 අංක 16 දරණ ශ්‍රී.ලං.ම. බැංකු පනතේ 127 වැනි වගන්තිය ප්‍රකාරව මහ බැංකුව විසින්, මුදල් වර්ෂයේ පළමු මාසය ඇතුළත ඒකාබද්ධ අරමුදලින් දරණ ලැබීමට බලයලත් වියදම් මූල්‍යනය කිරීම සඳහා අලුත් සෘජු තාවකාලික අත්තිකාරම් ආණ්ඩුව වෙත ලබාදිය හැකිය. ඒ සෑම අලුත් අත්තිකාරමක් ම මාස 06කට නොවැඩි කාලසීමාවක් ඇතුළත ආපසු ගෙවනු ලැබිය යුතු අතර, ගෙවීමට පවතින ඒ මුළු අත්තිකාරම් මුදල, අදාළ කාලසීමාව සඳහා 2003 අංක 3 දරණ මූල්‍ය කළමනාකරණ (වගකීම) පනත යටතේ අමාත්‍යවරයාගේ අමාත්‍යාංශය විසින් පළ කරන ලද අර්ධ වාර්ෂික වාර්තාවේ වාර්තා කරන ලද පූර්ව මුදල් වර්ෂයේ පළමු මාස තනරෙහි ආදායමෙන් 10%ක් නොඉක්මවිය යුතුය. ඒ අලුත් අත්තිකාරම් සඳහා, මහ බැංකුව විසින් තීරණය කරනු ලබන, පවතින වෙළෙඳපොළ ආශ්‍රිත අනුපාතික අනුව වූ පොළියක් අයකරනු ලැබිය යුතුය.

15. මූල්‍ය සහ අතිකුත් ආයතන වල හිමිකරු ප්‍රාග්ධන ආයෝජන

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු පනතේ 114 (2) (අ) වගන්තිය යටතේ මෙම ආයෝජන සිදු කරනු ලබයි. මෙය යටතේ පාලක මණ්ඩලයේ අභිමතය පරිදි බැංකු සහ මූල්‍ය අංශයේ මානව සම්පත් සහ තාක්ෂණික සංවර්ධනය, දියුණුව සහ ප්‍රවර්ධනය සඳහා හෝ ශ්‍රී ලංකාවේ ක්‍රියාත්මක වාණිජ බැංකුවල ගනුදෙනු නියෝජන සේවාව පහසු කිරීම සඳහා පිහිටුවන ලද සමාගමක කොටස් අත්පත්කර ගැනීමට බැංකුව වෙත බලතල පවරා තිබේ.

15.1 ආයෝජන තත්ත්වය

ආයතනය	ව්‍යාපාර කටයුතුවල ස්වභාවය	2023			2022		
		කොටස් ගණන	සාධාරණ අගය රු.000	කොටසක සාධාරණ අගය රු.	කොටස් ගණන	සාධාරණ අගය රු.000	කොටසක සාධාරණ අගය රු.
සීමාසහිත ලංකා ජේ (පුද්ගලික) සමාගම	ස්වයංක්‍රීය වෙත්පත් නියෝජන	2,986,824	938,965	314.37	2,986,824	769,866	257.75
ලංකා ෆයිනෑන්ෂල් සර්විසස් බ්‍රෝකර් ලිමිටඩ්	ස්වයංක්‍රීය අරමුදල් හුවමාරුව	500,000	-	(0.81)	500,000	-	(4.60)
සීමාසහිත ශ්‍රී ලංකා ණය තොරතුරු කාර්යාංශය	ණය තොරතුරු සම්පාදනය	48,244	1,230,576	25,507.33	48,244	1,047,266	21,707.69
			<u>2,169,541</u>			<u>1,817,132</u>	

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ස්කන්ධ ආයෝජන 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට පැවති සාධාරණ අගයට වාර්තා කර ඇත.

16. බැංකු සඳහා දෙන ලද ණය

	2023 රු. 000	2022 රු. 000
බැංකු සඳහා දෙන ලද ණය (සටහන 16.1)	47,931,158	28,601,832
අඩු කළා: බැංකු සඳහා දෙන ලද ණය මත අපේක්ෂිත ණය අලාභ (සටහන 16.2)	(135,471)	(343,930)
	<u>47,795,687</u>	<u>28,257,902</u>

16.1 බැංකු සඳහා දෙන ලද ණය

මුදල් නීති පනතේ 5 වන පරිච්ඡේදයේ III (අ) කොටසට අනුව ඵලදායීතා කටයුතු සඳහා ලබාදෙනු ලබන ණය වේ. 2023 අංක 16 දරණ නව ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු පනත හඳුන්වාදීමත් සමඟ, එම පනතේ 134 වන වගන්තිය යටතේ මෙම ණය පාලනය වීමට යටත් වේ.

	2023 රු. 000	2022 රු. 000
මධ්‍යම සහ දිගුකාලීන ණය යෝජනා ක්‍රමය		
- සම්බන්ධිත පාර්ශ්වයන්	16,039	18,173
උතුරු හා නැගෙනහිර හානි වූ නිවාස ප්‍රතිසංස්කරණය		
- සම්බන්ධිත පාර්ශ්වයන්	8,448	42,260
සෞභාග්‍යා කොවිඩ් 19 පුනරුද සහන ණය පහසුකම (සටහන 16.1.1)		
- සම්බන්ධිත පාර්ශ්වයන්	34,612	1,337,217
- අනෙකුත්	38,215	484,532
සෞභාග්‍යා කොවිඩ් 19 පුනරුද ප්‍රතිමූල්‍ය ණය පහසුකම (සටහන 16.1.2)		

- සම්බන්ධිත පාර්ශ්වයන්	576,334	11,207,691
- අනෙකුත් සෞභාග්‍යා ණය පහසුකම් (සටහන 16.1.3)	212,185	2,570,533
- සම්බන්ධිත පාර්ශ්වයන්	12,356,860	10,469,090
- අනෙකුත්	1,455,216	2,087,594
ශ්‍රී.ලං.ම.බැංකුවේ ණය ඇපකර පහසුකම යටතේ ලබාදුන් ණය		
- සම්බන්ධිත පාර්ශ්වයන්	101,226	86,307
- අනෙකුත්	9,091	-
දේශීය කෘෂිකර්මාන්තය නගාසිටුවීමේ ණය යෝජනා ක්‍රමය (නියමු ව්‍යාපෘතිය) (සටහන 16.1.4)		
- සම්බන්ධිත පාර්ශ්වයන්	508,007	227,305
- අනෙකුත්	114,925	71,130
බැංකු සඳහා ලබාදුන් ද්‍රවශීලතා ආධාරක පහසුකම (සටහන 16.1.5)	32,500,000	-
	47,931,158	28,601,832

අමතර තොරතුරු

පාලනය

අභ්‍යන්තර කළමනාකරණය

මහ බැංකුවේ කාර්යභාරය

මූල්‍ය ප්‍රකාශ

- 16.1.1 සෞභාග්‍යා කොවිඩ්-19 පුනරුද සහන ණය පහසුකම: කොවිඩ්-19 පැතිරයාම හේතුවෙන් බලපෑමට ලක් වූ ආර්ථිකය පුනර්ජවනය කිරීමට පහසුකම් සැපයීමක් ලෙස 1949 අංක 58 දරණ මුදල් නීති පනතේ 83 කොටස ප්‍රකාරව ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු වෙත කොවිඩ්-19 පැතිර යාමෙන් අහිතකර බලපෑමට ලක් වූ ව්‍යාපාර වෙත ණය ලබාදීම යන කොන්දේසියට යටත්ව ලබා දෙන ලදී.
- 16.1.2 සෞභාග්‍යා කොවිඩ්-19 පුනරුද ප්‍රතිමූල්‍ය ණය පහසුකම: කොවිඩ්-19 පැතිර යාම හේතුවෙන් අහිතකර බලපෑමට ලක් වූ ක්‍ෂුද්‍ර කුඩා හා මධ්‍යම අංශයේ ව්‍යාපාර පුනර්ජවනය කිරීම සහ රටේ ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් ප්‍රවර්ධනය කිරීම උදෙසා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් මෙම නව ප්‍රතිමූල්‍ය ණය පහසුකම සෞභාග්‍යා ණය යෝජනා ක්‍රමය යටතේ 2020 වසරේදී දියත් කරන ලදී.
- 16.1.3 සෞභාග්‍යා ණය පහසුකම: මුදල් නීති පනතේ 88(අ) වගන්තිය ප්‍රකාරව, ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව මඟින් කෘෂිකාර්මික, පශු සම්පත්, ක්ෂුද්‍ර, කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර සහ ආපදාවන්ගෙන් හානිවූ ක්ෂුද්‍ර, කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර සඳහා ණය පහසුකම් සැපයීම අරමුණු කරගනිමින් සෞභාග්‍යා ණය යෝජනා ක්‍රමය 2010 වසරේදී හඳුන්වා දෙන ලදී.
- 16.1.4 දේශීය කෘෂිකර්මාන්තය නගාසිටුවීමේ ණය යෝජනා ක්‍රමය - (නියමු ව්‍යාපෘතිය) (DAD-PP): මුදල් නීති පනතේ 88(අ) වගන්තිය ප්‍රකාරව, ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව මඟින් සැමට ප්‍රතිලාභ බෙදී යන කෘෂිකාර්මික සංවර්ධනයන් ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා කුඩා පරිමාණ ගොවි ප්‍රජාව වෙත දැරිය හැකි මූල්‍ය පහසුකම් ලබාදීම ඇතුළුව වඩාත් හොඳ වෙළෙඳපොළ අවස්ථා උදාකීර්ම හා තාක්ෂණික සහය ලබාදීම සඳහා මෙම ණය යෝජනා ක්‍රමය ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.
- 16.1.5 බැංකු සඳහා ලබාදුන් ද්‍රවශීලතා ආධාරක පහසුකම: මුදල් නීති පනතේ 83 (1) වගන්තිය ප්‍රකාරව 2022.12.20 දින පැවති මුදල් මණ්ඩලයේ තීරණයක් අනුව සියළුම බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු සහ ජාතික ඉතිරි කිරීමේ බැංකුවට අවස්ථානුකූලව ද්‍රවශීලතා පහසුකම් සැපයීම අනුමත කරන ලදී. මෙම ස්ථාවරය නව ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු පනතේ 36 වන වගන්තිය යටතේ ද දක්වා ඇත.

16.2 බැංකුවලට ලබා දුන් ණය මත අපේක්ෂිත ණය අලාභවල වලනය

	2023				2022			
	අදියර 1	අදියර 2	අදියර 3	එකතුව	අදියර 1	අදියර 2	අදියර 3	එකතුව
	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000
ජනවාරි 1 දිනට ශේෂය	6,057	251,565	86,307	343,929	14,435	21,477	13,016	48,928
වර්ෂය තුළදී අය කිරීම් / (ආපසු හැරවුම්)	8,639	(241,108)	24,011	(208,458)	(8,378)	230,088	73,291	295,001
දෙසැම්බර් 31 දිනට ශේෂය	14,696	10,457	110,318	135,471	6,057	251,565	86,307	343,929

17. අනිකුත් වත්කම්

	2023 රු. 000	2022 රු. 000
මූල්‍ය වත්කම්		
අභ්‍යන්තර අරමුදලීන් ආයෝජන	21,441,883	18,557,124
අඩුකලා: අභ්‍යන්තර අරමුදලේ ආයෝජන මත අපේක්ෂිත ණය අලාභ (සටහන 17.1)	(236)	(405)
ශුද්ධ අභ්‍යන්තර අරමුදලීන් ආයෝජන	21,441,647	18,556,719
ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් මෙහෙයවන ආයෝජන	-	-
අඩුකලා: ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවේ ආයෝජන මත අපේක්ෂිත ණය අලාභ (සටහන 17.2)	-	-
කුමක්ෂය පිරිවැයට කාර්ය මණ්ඩල ණය	5,778,336	5,355,855
භාණ්ඩාගාර සහ අනෙකුත් අමාත්‍යාංශ වලින් ලැබිය යුතු දෑ	8,698,715	3,540,585
අනෙකුත් ලැබිය යුතු දෑ	5,487,471	2,258,723
අඩුකලා: අනෙකුත් ලැබීම් මත අපේක්ෂිත ණය අලාභ (සටහන 17.3)	(2,226,887)	(2,226,887)
	17,737,635	8,928,276
	39,179,282	27,484,994
මූල්‍ය නොවන වත්කම්		
කාර්ය මණ්ඩල ණය මත වූ විලම්භිත වත්කම්	3,005,439	2,697,566
	42,184,721	30,182,560

17.1 අභ්‍යන්තර අරමුදලීන් ආයෝජන මත අපේක්ෂිත ණය අලාභවල වලහය

	2023			2022		
	අදියර 1 රු. 000	අදියර 2 රු. 000	එකතුව රු. 000	අදියර 1 රු. 000	අදියර 2 රු. 000	එකතුව රු. 000
ජනවාරි 1 දිනට ශේෂය	86	319	405	39	241	280
වර්ෂය තුළ අයකිරීම්/(ආපසු හැරවීම්)	(23)	(146)	(170)	47	78	125
දෙසැම්බර් 31 දිනට ශේෂය	63	173	235	86	319	405

17.2 ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවෙන් මෙහෙයවන ආයෝජන මත අපේක්ෂිත ණය අලාභවල වලහයන්

	2023 අදියර 01 රු. 000	2022 අදියර 01 රු. 000
ජනවාරි 1 දිනට ශේෂය	-	150
වර්ෂය තුළදී අය කිරීම්	-	(150)
දෙසැම්බර් 31 දිනට ශේෂය	-	-

17.3 අනෙකුත් ලැබීම් මත අපේක්ෂිත ණය අලාභවල වලහය

	2023 අදියර 03 රු. 000	2022 අදියර 03 රු. 000
ජනවාරි 1 දිනට ශේෂය	2,226,887	2,226,887
වර්ෂය තුළදී අය කිරීම්	-	-
ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් පවත්වාගෙන ගිය ශේෂයන් මාරු කිරීම්	-	-
දෙසැම්බර් 31 දිනට ශේෂය	2,226,887	2,226,887

18. රන්

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු පනතේ ජාත්‍යන්තර සංවිත කළමනාකරණය පිළිබඳ දැක්වෙන 40 (2) වගන්තිය ප්‍රකාරව මහ බැංකුවේ ජාත්‍යන්තර සංවිතවලට, රත්‍රන් නියෝජනය කරන බැර ශේෂද ඇතුළු රත්‍රන් ඇතුළත් විය හැකිය.

19. තොග

	2023 රු. 000	2022 රු. 000
සංසරණය සඳහා ඇති නෝට්ටු	3,433,564	2,485,880
සංසරණය සඳහා ඇති කාසි	1,657,594	2,074,163
මාර්ගස්ථ නෝට්ටු	239,803	144,188
පිරිවැය ගැළපීම	3,344	-
	5,334,305	4,704,231
අඩුකළා : සෙමින් වලනය වන අයිතමයන් සඳහා වෙන්කිරීම්	(415)	(2,446)
	5,333,890	4,701,785
ලිපි ද්‍රව්‍ය සහ විවිධ තොග	99,948	86,622
මුළු තොගය	5,433,838	4,788,407

2023 දී තොගයන්හි වටිනාකමින් රුපියල් මිලියන 2,108.58 (2022 - රු.මිලියන 2,339.65) තොග පිරිවැය (නව මුදල් නිකුතු පිරිවැය) ලෙස ආදායම් ප්‍රකාශයේ සටහන් කර ඇත.

20. දේපළ පිරිසහ සහ උපකරණ

පිරිවැය/තක්සේරු වටිනාකම	ඉඩම් සහ ගොඩනැගිලි	පිරිසහ පිරිසහ උපකරණ	ලී බඩු සහ උපකරණ	මෝටර් වාහන	පරිගණක	වත්කම් භාවිතා කිරීමේ ගිණිකම	අනිකුත්	තොනිම් ඉදිකිරීම්	එකතුව 2023	එකතුව 2022
	රු.000	රු.000	රු.000	රු.000	රු.000	රු.000	රු.000	රු.000	රු.000	රු.000
ජනවාරි 01 දිනට ශේෂය	18,176,536	1,629,425	1,611,293	611,793	1,149,356	69,049	57,703	193,083	23,498,238	23,218,062
එකතු කිරීම්	-	9,119	141,422	-	351,755	9,378	33	237,369	749,076	465,348
බැහැර කිරීම්	-	-	(3,523)	-	(39,043)	-	-	-	(42,566)	(7,477)
මාරු කිරීම්	-	-	-	-	-	-	-	(327,335)	(327,335)	(177,699)
ප්‍රත්‍යාගණනය කළ වත්කම් මත සමුච්චිත ක්ෂය මාරු කිරීම	(657,379)	-	-	-	-	-	-	-	(657,379)	-
වසර තුළදී ලැබුණු ප්‍රත්‍යාගණන ලාභ	4,760,946	-	-	-	-	-	-	-	4,760,946	-
වත්කම් භාවිතා කිරීමේ අයිතිය නැවත මිනුම් කිරීම	-	-	-	-	-	(21,728)	-	-	(21,728)	-
දෙසැම්බර් 31 දිනට අගය	22,280,103	1,638,544	1,749,192	611,793	1,462,068	56,699	57,736	103,117	27,959,252	23,498,234
සමුච්චිත ක්ෂය	රු.000	රු.000	රු.000	රු.000	රු.000	රු.000	රු.000	රු.000	එකතුව 2023	එකතුව 2022
ජනවාරි 01 දිනට අගය	438,228	1,219,435	1,210,502	494,359	1,045,251	15,355	39,826	-	4,462,956	3,982,068
වර්ෂය සඳහා ක්ෂය	219,150	30,062	99,115	30,973	86,184	7,172	191	-	472,847	488,051
බැහැර කිරීම්	-	-	(3,487)	-	(38,942)	-	-	-	(42,429)	(7,163)
ප්‍රත්‍යාගණනය කළ වත්කම් මත සමුච්චිත ක්ෂය මාරු කිරීම	(657,378)	-	-	-	-	-	-	-	(657,378)	-
දෙසැම්බර් 31 දිනට අගය	-	1,249,497	1,306,130	525,332	1,092,493	22,527	40,017	-	4,235,997	4,462,956
ඉදිකළ පොත් අගය	22,280,103	389,047	443,062	86,461	369,575	34,172	17,719	103,117	23,723,255	19,035,278

ඉඩම් සහ ගොඩනැගිලිවල ධාරණ වටිනාකම, සාධාරණ වටිනාකම අනුව සටහන් කරනු ලැබේ. ඉතා ආසන්නම ස්වාධීන තක්සේරුව 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට වරලත් තක්සේරුකරු ඒ.ඒ.එම්. ආනන්ද මහතා විසින් සිදු කරන ලද අතර 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට එය වාර්තා කර තිබුණි.

මෙම මූල්‍ය වර්ෂය තුළදී බැංකුව විසින් මුදල් ගෙවීම මගින් රු. මිලියන 412.36 (2022 - රු.මිලියන 617.28) මුළු වටිනාකමින් යුත් දේපළ, පිරිසහ සහ උපකරණ අත්පත් කරගන්නා ලදී.

2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට මුළුමනින්ම ක්ෂය කරන ලද නමුත් භාවිතයේ ඇති වත්කම්වල වටිනාකම රු. මිලියන 3,399.34 ක් වේ (2022 - රු. මිලියන 2,939.00).

තක්සේරුකරණ ප්‍රවේශය සහ සිත්තක්කර ඉඩම්, ගොඩනැගිලි සහ කල්බදු ක්‍රමය යටතේ ලබාගත් ඉඩම්වල ඇති ගොඩනැගිලි තක්සේරු කිරීමේදී යොදාගත් සැලකිය යුතු නිරීක්ෂණය කළ නොහැකි යෙදවුම්

දේපළ	වරලත් තක්සේරුකරුවන්ගේ නම	තක්සේරු ප්‍රවේශය	පරිවෘත්තීය අගයන මිල (රු.)	වර්ග අඩියක ඇස්තමේන්තුගත මිල (රු.)	ඇස්තමේන්තුගත මාසික කුලිය (රු.)	පිටතට යන වියදම්	වසර මිලදී ගැනීම	දෙසැම්බර් 31 දිනට සාධාරණ අගය (රු.000)
ඉඩම් හා ගොඩනැගිලි								
ප්‍රධාන කාර්යාලය - කොළඹ 01	ඒ.ඒ.එම්. ෆාහිනු	වෙළෙඳපොළ ප්‍රවේශය හා පිරිවැය ප්‍රවේශය	21,000,000	14,000-23,500	-	-	-	12,914,256
වයිව(අ)වේස් ගොඩනැගිල්ල -කොළඹ - 01	- එම -	වෙළෙඳපොළ ප්‍රවේශය හා ආදායම් ප්‍රවේශය	18,500,000	-	7,596,000	40%	16.66	876,986
සෙන්ට්‍රල් පොයින්ට් ගොඩනැගිල්ල කොළඹ - 01	- එම -	වෙළෙඳපොළ ප්‍රවේශය හා ආදායම් ප්‍රවේශය	21,000,000	-	10,800,000	40%	16.66	1,196,644
බැංකු විදු පියස - රාජගිරිය	- එම -	වෙළෙඳපොළ ප්‍රවේශය හා පිරිවැය ප්‍රවේශය	5,000,000	4,000 - 15,000	-	-	-	3,507,578
අධිපති නිල නිවස - කොළඹ 07	- එම -	වෙළෙඳපොළ ප්‍රවේශය හා පිරිවැය ප්‍රවේශය	12,000,000	5,000 - 13,500	-	-	-	2,047,831
ප්‍රාදේශීය කාර්යාලය - මාතර	- එම -	වෙළෙඳපොළ ප්‍රවේශය හා පිරිවැය ප්‍රවේශය	2,250,000 - 4,500,000	5,000 - 12,000	-	-	-	445,062
ප්‍රාදේශීය කාර්යාලය - මාතලේ	- එම -	වෙළෙඳපොළ ප්‍රවේශය හා පිරිවැය ප්‍රවේශය	200,000 - 1,000,000	4,000 - 12,000	-	-	-	308,500
නිවාඩු නිකේතනය - නුවරඑළිය	- එම -	වෙළෙඳපොළ ප්‍රවේශය හා පිරිවැය ප්‍රවේශය	2,000,000	6,000 - 18,000	-	-	-	446,400
නිවාඩු නිකේතනය - කතරගම	- එම -	වෙළෙඳපොළ ප්‍රවේශය හා පිරිවැය ප්‍රවේශය	400,000	5,000 - 15,500	-	-	-	272,891
කල්බදු ඉඩම්වල ඇති ගොඩනැගිලි								
ප්‍රාදේශීය කාර්යාලය - අනුරාධපුරය	- එම -	පිරිවැය ප්‍රවේශය	-	5,800 - 12,500	-	-	-	53,625
නිවාඩු නිකේතනය - අනුරාධපුරය	- එම -	පිරිවැය ප්‍රවේශය	-	9,050	-	-	-	18,953
ප්‍රාදේශීය කාර්යාලය - කිලිනොච්චි	- එම -	පිරිවැය ප්‍රවේශය	-	2,500 - 10,500	-	-	-	135,850
නිවාඩු නිකේතනය - සෝමාවතිය	- එම -	පිරිවැය ප්‍රවේශය	-	15,900 - 16,000	-	-	-	55,529

ඉඩම් සහ ගොඩනැගිලිවල සංයුතිය

	ධාරණ අගය 2023 රු. 000	ධාරණ අගය 2022 රු. 000
සිත්තක්කර ඉඩම්	14,197,619	10,855,725
සිත්තක්කර ඉඩම්වල ගොඩනැගිලි	7,874,058	6,593,850
කල්බදු ඉඩම්වල ගොඩනැගිලි	208,429	288,733
	22,280,105	17,738,308

ප්‍රත්‍යාගණනය කළ ඉඩම් සහ ගොඩනැගිලි, මූල්‍ය ප්‍රකාශනයන්හි ක්ෂය අඩුකළ පිරිවැයට දැක්වූයේ නම් ඒවායේ ධාරණ වටිනාකම රු.මි. 6,991.47 ක් වේ (2022 - රු.මි. 7,133.73).

21. අස්පෘෂ්‍ය වත්කම්

පරිගණක මෘදුකාංග : පිරිවැය:	2023			2022
	අස්පෘෂ්‍ය වත්කම් රු. 000	නොනිම් අස්පෘෂ්‍ය වත්කම් රු. 000	එකතුව රු. 000	රු. 000
ජනවාරි 01 දිනට අගය	1,962,918	197,500	2,160,418	1,564,916
වර්ෂය තුළදී එකතු කිරීම්	6,557	23,434	29,991	1,209,009
වර්ෂය තුළදී මාරු කිරීම්	-	(6,000)	(6,000)	(613,507)
දෙසැම්බර් 31 දිනට අගය	1,969,475	214,934	2,184,409	2,160,418
ක්‍රමක්ෂය:				
ජනවාරි 01 දිනට අගය	1,252,281	-	1,252,281	1,003,284
වර්ෂය සඳහා ක්‍රමක්ෂය ගාස්තුව	242,245	-	242,245	248,997
දෙසැම්බර් 31 දිනට අගය	1,494,526	-	1,494,526	1,252,281
ශුද්ධ පොත් අගය:				
දෙසැම්බර් 31 දිනට අගය	474,949	214,934	689,883	908,137

වර්ෂය තුළ දී බැංකුව විසින් මුදල් ගෙවීම මගින් රු.මි. 23.99 (2022 - රු.මි. 879.38) මුළු වටිනාකමකින් යුතු අස්පාෂ්‍ය වත්කම් අත්පත් කර ගන්නා ලදී.

2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට සම්පූර්ණයෙන් ක්‍රමක්ෂය කරන ලද එහෙත් තවදුරටත් ප්‍රයෝජනයට ගන්නා අස්පාෂ්‍ය වත්කම්වල ප්‍රමාණය රු. මි. 1,004.92 (2022 රු. මි. 982.69)ක් වේ.

22. බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන

	2023 රු. 000	2022 රු. 000
විදේශීය බැංකුවලට ගෙවිය යුතු මුදල්	53,459,271	146,381,827
අනිකුත් විදේශීය මූල්‍ය ආයතනයන්ට ගෙවිය යුතු මුදල්	654,521	26,201
	54,113,792	146,408,028

23. ආසියානු නිශ්කාෂණ සංගමය

	2023 රු. 000	2022 රු. 000
ආසියානු නිශ්කාෂණ සංගමය වෙත ඇති බැඳීම්	-	731,375,677
උපවින පොළිය	-	4,882,452
	-	736,258,129

සහභාගිවන රටවල මහ බැංකු අතර ගෙවීම් බේරුම් කිරීමේ ආයතනයක් වශයෙන් එක්සත් ජාතීන්ගේ ආසියානු සහ පැසිෆික් කලාපයේ ආර්ථික සහ සාමාජික කටයුතු කොමිෂමේ මූලිකත්වය යටතේ ආසියානු නිශ්කාෂණ සංගමය 1974 වර්ෂයේ දී පිහිටුවන ලදී. ශ්‍රී ලංකාව, බංගලාදේශය, භූතානය, ඉන්දියාව, ඉරානය, මාලදිවයින, මියන්මාරය, නේපාලය සහ පකිස්ථානය එහි සහභාගි රටවල් වේ. මෙය සහභාගි වන රටවල් අතර ජාත්‍යන්තර ගනුදෙනු බහුපාර්ශ්වීය පදනමක් මත බේරුම් කිරීම සඳහා වූ නිශ්කාෂණ ක්‍රමයකි. එක් එක් සහභාගිවන රටවල ශුද්ධ පියවුම් තත්වය (හිඟ පොළිය ද ඇතුළත්ව) මාස 02ක ණය කාල පරිච්ඡේදය අවසානයේදී පියවනු ලැබේ. දෛනික හිඟ ශේෂය මත ගණනය කරනු ලබන පොළිය සෑම පියවීම් කාලසීමාවක් අවසානයේදීම සහභාගිවන්නන්ගේ ගිණුමට හර/බැර කරනු ලබයි. අදාළ පියවීම් ඊළඟ මාසයේ වැඩ කරන දින 4ක් තුළ සිදුකරනු ඇත. මෙයට අදාළ පොළී අනුපාතිකය 2023 වර්ෂය තුළ 4.32% න් 5.35% (2022 වර්ෂය තුළදී 0.10% සහ 4.09%) න් අතර පරාසයක් තුළ පැවතී.

දකුණු ආසියානු කලාපීය සහයෝගීතා මූල්‍ය සංවිධානයේ ද්විපාර්ශ්වික මුදල් හුවමාරු රාමුව යටතේ ගෙවිය යුතුව පැවති ඇ.එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 0.4ක මුදල සහ ආසියානු නිශ්කාෂණ සංගමයට ගෙවීම කල්දමන ලද ඇ.එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 2.2ක මුදල එකතුව ශ්‍රී.ලං.මි. බැංකුව සහ ඉන්දියානු මහ බැංකුව අතර 2023 ඔක්තෝබර් මාසයේදී ඇ.එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 2.6ක විශේෂ මුදල් හුවමාරු පහසුකමක් සඳහා එකඟතාවයක් ඇතිකර ගන්නා ලදී.

2023.12.31 දිනට මෙම හුවමාරු පහසුකමේ තත්වය 25 සහ 25.6 යන සටහන් ඔස්සේ දක්වා ඇත.

24. ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල (ජා.මු.අ.)

	සටහන	2023 රු. 000	2022 රු. 000
පොළිය දරන ණය	24.1	292,928,957	385,639,212
වි.ගැ.හි. වෙන්කිරීම්	24.2	416,183,699	459,264,653
පංගු බැරකම්	24.3	117,593,131	129,765,698
ජා.මු.අ. වෙත ගෙවිය යුතු අනිකුත් මුදල්	24.4	140,619,425	153,255,529
		967,325,212	1,127,925,092

24.1 පොලී දරණ ණය, ජා.මු. අරමුදලෙන් ලබාගන්නා විස්තීර්ණ ණය පහසුකම් (EFF) වලින් සමන්විත වේ. විස්තීර්ණ ණය පහසුකම යනු රජයේ ආර්ථික ප්‍රතිසංස්කරණ න්‍යායාය පත්‍රයට සහය දීමට හා ශේෂය පියවීම සඳහා සහය දීමට ජා.මු.අ. විසින් දෙන ලද තුන් අවුරුදු පහසුකමකි. ජා.මු.අ. 2016 ජුනි හිදී විස්තීර්ණ ණය පහසුකම් වි.ගැ.හි බිලියන 1.10 ක් (ආසන්න වශයෙන් ඇ.ඩො.බිලියන 1.50 ක්) ලබා දීමට අනුමැතිය දී තිබේ. මෙම මුදල ජා.මු. අරමුදලේ රටවල්වල

2023 වර්ෂයේ මුල් ප්‍රකාශය
 අමතර තොරතුරු
 පාලනය
 අභ්‍යන්තර කළමනාකරණය
 මහ බැංකුවේ කාර්යභාරය
 මූල්‍ය ප්‍රකාශ

වර්තමාන පංගුවෙන් සියයට 185 කට සමාන වේ. 2016 ජුනි මස විස්තීර්ණ ණය පහසුකම යටතේ පළමුවැනි වාරිකය ලෙස වි.ගැ.හි මිලියන 119.89 ක් (ආසන්න වශයෙන් ඇ.ඩො.මිලියන 168.10) ලබා දෙන ලදී. විස්තීර්ණ ණය පහසුකම යටතේ දෙවන වාරිකය ලෙස වි.ගැ.හි මිලියන 119.89 (ආසන්න වශයෙන් ඇ.ඩො. මිලියන 162.56), තෙවන වාරිකය ලෙස වි.ගැ.හි මිලියන 119.89 ක් (ආසන්න වශයෙන් ඇ.ඩො. මිලියන 167.20), හතරවන වාරිකය ලෙස වි.ගැ.හි මිලියන 177.77 ක් (ආසන්න වශයෙන් ඇ.ඩො. මිලියන 251.40), පස්වන වාරිකය ලෙස වි.ගැ.හි මිලියන 177.77 ක් (ආසන්න වශයෙන් ඇ.ඩො. මිලියන 252.00) හයවන වාරිකය ලෙස වි.ගැ.හි මිලියන 118.50 ක් (ආසන්න වශයෙන් ඇ.ඩො. මිලියන 164.10) සහ හත්වන වාරිකය ලෙස වි.ගැ.හි මිලියන 118.50 ක් (ආසන්න වශයෙන් ඇ.ඩො. මිලියන 164.00) පිළිවෙලින් 2016 නොවැම්බර්, 2017 ජූලි, 2017 දෙසැම්බර්, 2018 ජුනි, 2019 මැයි සහ නොවැම්බර් 2019 යන මාස වලදී ලබාදී ඇත. හත්වන වාරිකය නිදහස් කිරීමත් සමඟ විස්තීර්ණ ණය පහසුකම යටතේ ඇ.ඩො. බිලියන 1.31 ක් ශ්‍රී ලංකාව වෙත ලැබී ඇත. විස්තීර්ණ ණය පහසුකම සඳහා අදාළ වන පොලී අනුපාතය භාර මූලික අනුපාතය වේ. මෙය වි.ගැ.හි පොලී අනුපාතයට (2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට වාර්ෂිකව 4.103%) පදනම් අංක 100 ක එකතුවට සමාන වේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ අය වැය හිඟය මූල්‍යනය කිරීම සඳහා 2023 මාර්තු 20 වැනි දින ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ විධායක මණ්ඩලය විසින් වි.ගැ.හි බිලියන 2.3 ක (ඇ.එ.ජ. ඩොලර් බි. 3.0) විස්තීර්ණ ණය පහසුකමක් ලබාදීමට අනුමත කරන ලදී. ශ්‍රී.ලං.ම.බැ. සහ මුදල් අමාත්‍යාංශය අතර අත්සන් කරන ලද අවබෝධතා ගිවිසුම ප්‍රකාරව අය වැය හිඟය මූල්‍යනය කිරීමේ කටයුතු සම්බන්ධයෙන් ජා.මු.අ. වෙත සිදුකරන බැඳීම් පියවීම් ශ්‍රී.ලං.ම. බැංකුවට මූල්‍ය බරක් සිදු නොවන අයුරින් සිදුකළ යුතු අතර එමනිසා එම කටයුතු මහ බැංකුවේ ශේෂ පත්‍රයේ වාර්තා නොවේ. මෙම විස්තීර්ණ ණය පහසුකම ලබාගැනීම සම්බන්ධව උද්ගත වූ සියළුම වියදුම් දැරීම ශ්‍රී ලංකා රජයේ වගකීමක් වන අතර රජය වෙනුවෙන් මුදල් අමාත්‍යාංශය විසින් එම වියදුම් දරණු ලබයි.

මෙම විස්තීර්ණ ණය පහසුකම යටතේ ජා.මු.අ. වෙතින් ණය වාරික දෙකක් ලැබී ඇත. ඉන් පළමුවැන්න ලෙස 2023 මාර්තු 22 දින වි.ගැ.හි මිලියන 254ක් ලැබුණු අතර එහිදී එයට සමාන ඇ.එ.ජ. ඩොලර් 331,626,865.25ක මුදලක් භාණ්ඩාගාර මෙහෙයුම් දෙපාර්තමේන්තුවේ DST විශේෂ ඩොලර් ගිණුම වෙත මාරුකරන ලදී. දෙවැනි වාරිකය ලෙස 2023 දෙසැම්බර් මස 14 වැනි දින තවත් වි.ගැ.හි මිලියන 254ක් ලැබුණු අතර එහිදී එයට සමාන ඇ.එ.ජ. ඩොලර් 337,800,661.18ක මුදලක් DST විශේෂ ඩොලර් ගිණුම වෙත මාරුකරන ලදී.

ජා.මු.අ. විසින් ඉහත එක් එක් ණය වාරිකය ලැබෙන අවස්ථාවේදී මුදල් අමාත්‍යාංශයේ ලේකම්වරයා විසින් ජා.මු.අ. වෙනුවෙන් පොරොන්දු නෝට්ටු (Promissory Notes) නිකුත් කරනු ලබන අතර එලෙස 2023 මාර්තු හා 2023 දෙසැම්බර් මාස වලදී ලැබුණු පළමු වාරික දෙක වෙනුවෙන් නිකුත් කළ පොරොන්දු නෝට්ටු ඉහත සඳහන් කළ අවබෝධතා ගිවිසුම ප්‍රකාරව ශ්‍රී.ලං.ම.බැ. භාරයේ ආරක්ෂිතව තබා ඇත.

	2023.12.31 ට වි.ගැ.හි සමඳ පොලී අනුපාතිකය %	පරිණත වර්ෂය	2023 රු. 000	2022 රු. 000
විස්තීර්ණ ණය පහසුකම (EFF)	5.103	2029	292,928,957	385,639,212
පොලී දරණ මුළු ණය මුදල			292,928,957	385,639,212

24.2 විශේෂ ගැණුම් හිමිකම (වි.ගැ.හි.) යනු පවත්නා සංචිත වත්කම්වලට පරිපූරණයන් වශයෙන් දිගුකාලීන ගෝලීය අවශ්‍යතාවයන් සපුරාලීම සඳහා ජා.මු.අ. විසින් පිහිටුවන ලද සංචිත වත්කමකි. සාමාජික රටවලට ඒවායේ ජා.මු.අ. පංගු ප්‍රකාර වි.ගැ.හි වෙන්කිරීම් සිදු කරයි. ජා.මු.අ.රමුදලෙහි වි.ගැ.හි දෙපාර්තමේන්තුවට (ජා.මු.අ. තුළ පිහිටි ගිණුම් ඒකකයකි), සහභාගි වන රටවලට පමණක් වි.ගැ.හි වෙන් කළ හැකිය. ජා.මු.අ. සතු රන්, විදේශ විනිමය සහ සංචිත තත්වයන් ආදී වූ නිල සංචිත වත්කම්වලට පරිපූරක වශයෙන් ජා.මු.අ. විසින් වි.ගැ.හි බිහි කරන ලදී. බැංකුව විසින් ශ්‍රී ලංකා රජය වෙනුවෙන් අත්සන් කරන ලද ගිවිසුමේ සඳහන් ඇතැම් කොන්දේසි ප්‍රකාර, ජා.මු.අ. විසින් සාමාජිකයන්ට ඔවුන්ගේ ජා.මු.අ. පංගු ප්‍රමාණය අනුව වි.ගැ.හි වෙන් කළ හැකි වන්නේය. ජා.මු.අ. විසින් වි.ගැ.හි වෙන්කිරීම මගින් එක් එක් සාමාජිකයාට පිරිවැය රහිත වත්කමක් උද්ගත වන අතර ඒ සඳහා පොලී ඉපැයීමක් හෝ ගෙවීමක් සිදු නොවේ. වි.ගැ.හි අවලංගු කිරීමට ද ගිවිසුමේ කොන්දේසිවලින් විධිවිධාන සලසා තිබෙන නමුත් මෙතෙක් එම විධිවිධාන ක්‍රියාත්මක කර නොමැත. වි.ගැ.හි වෙන් කිරීම් වැඩි වීමෙන් 11 වැනි සටහනේ විස්තර කර ඇති පරිදි වි.ගැ.හි දැරීම් වැඩි වේ. ජා.මු.අ.රමුදලෙහි වි.ගැ.හි දෙපාර්තමේන්තුව අවසන් කරන හෝ ඇවර කරන අවස්ථාවක දී සාමාජිකයන් විසින් ශුද්ධ සමුච්චිත වෙන්කිරීම්වලට සමාන මුදලක් සහ වි.ගැ.හි දෙපාර්තමේන්තුවේ කටයුතුවලට සහභාගි වීම හේතුවෙන් ගෙවිය යුතු අනෙකුත් යම් මුදලක් වෙතොත් එය ද ජා.මු.අ. වෙත ගෙවීමට බැඳී සිටී.

24.3 පංගු බැරකම: අංක 11.1 දරණ සටහනේ විස්තර කර ඇති ජා.මු.අ. පංගුව සඳහා ගෙවිය යුතු මුදල පංගු බැරකම ශීර්ෂය යටතේ දක්වා ඇත.

24.4 ජා.මු.අ. වෙත ගෙවිය යුතු අනිකුත් මුදල්: මෙහෙයුම් සහ පරිපාලන ගනුදෙනු වෙනුවෙන් බැංකුව ජා.මු.අ. වෙත ගෙවිය යුතු ප්‍රමාණය මෙයින් දැක්වේ.

25. අනෙකුත්

	2023 රු. 000	2022 රු. 000
DST එස්කෝ ගිවිසුම (Escrow Agreement) යටතේ ක්‍රියාත්මක වන ප්‍රමුඛතා මාර්ග ව්‍යාපෘතිය III (සටහන 25.1)	-	179
DST - එස්කෝ ගිවිසුම (Escrow Agreement) යටතේ ක්‍රියාත්මක වන ප්‍රමුඛතා මාර්ග ව්‍යාපෘතිය III අදියර II (සටහන 25.2)	-	30,071
DST විශේෂ ඩොලර් ගිණුම 2 (සටහන 25.3)	248,714,938	991,218
මුදල් හුවමාරු පහසුකම යටතේ බංගලාදේශ මහබැංකුවට (Bangladesh Bank) වෙත ගෙවීමට ඇති මුදල (සටහන 25.4)	-	73,060,873
මුදල් හුවමාරු පහසුකම යටතේ පීපල්ස් බැංකුවේ ඔෆ් වයිනා වෙත ගෙවීමට ඇති මුදල (සටහන 25.5)	459,955,000	520,231,000
විශේෂ මුදල් හුවමාරු පහසුකම යටතේ ඉන්දියානු මහ බැංකුවට (RBI) වෙත ගෙවීමට ඇති මුදල (සටහන 25.6)	800,490,754	-
අනෙකුත් විදේශීය බැරකම්	95,080	70,110
	1,509,255,772	594,383,451

25.1 එස්කෝ ගිවිසුම යටතේ ක්‍රියාත්මක වන ප්‍රමුඛතා මාර්ග ව්‍යාපෘතිය III

ඇ.එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 300 ක් සඳහා වූ මෙම පහසුකම් ගිවිසුම චීන සංවර්ධන බැංකුව සහ ශ්‍රී ලංකා රජය අතර 2014 මාර්තු 11 වන දින අත්සන් කර ඇත. ප්‍රමුඛතා මාර්ග III වන ව්‍යාපෘතියේ I වන අදියර තවදුරටත් දියුණු කිරීම සහ යළි නගා සිටුවීම සඳහා වන වියදම් මූල්‍යනය කිරීම මෙම ණය මුදලේ අරමුණ වේ. ණය පහසුකම් ගිවිසුමට අනුව රජයේ බැංකුව ලෙස ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව පත් කරගන්නා ලදී. ඒ අනුව, හුදෙක් ණය මුදල් තැන්පත් කිරීම සහ එවැනි ලැබුණු මුදල් මාර්ග ව්‍යාපෘති වෙත බෙදා හැරීම සඳහා පමණක් පොදු ලෙජරයේ ගිණුමක් විවෘත කෙරිණි. 2019 වර්ෂය තුළදී ඇ.එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 19.13 ක් බෙදාහරින ලදී. 2020 වර්ෂය තුළදී සිදුකල බෙදාහැරීම් වලින් අනතුරුව 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට මෙහි ශේෂය ඇ.එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 0.0004කි. 2021 සහ 2022 වර්ෂ තුළදී කිසිදු ගනුදෙනුවක් සිදුනොවූ බැවින් 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනටද මෙහි ශේෂය ඇ.එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 0.0004 කි. 2023 මාර්තු මාසයේදී ශේෂය ලෙස පැවති ඇ.එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 0.0004ක මුදල, චීන සංවර්ධන බැංකුව වෙත ආපසු ගෙවන ලද බැවින් 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට ශේෂයක් නොමැත.

25.2 එස්කෝ ගිවිසුම යටතේ ක්‍රියාත්මක වන ප්‍රමුඛතා මාර්ග ව්‍යාපෘතිය III අදියර II

එස්කෝ ගිවිසුම යටතේ ක්‍රියාත්මක වන II වන අදියර සඳහා වන ඇ.එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 100 ක් 2014 නොවැම්බර් 24 වන දින හිමි විය, 2019 වසරේදී ඇ.එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 20.24 ක් බෙදාහරින ලදී. 2020 වර්ෂය තුළදී ඇ.එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 13.83ක් බෙදාහරින ලද අතර 2021 සහ 2022 වර්ෂ තුළදී කිසිදු බෙදාහැරීමක් සිදු නොකළ බැවින් 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට ඉතිරි වූ ශේෂය ඇ.එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 0.082 කි. 2023 මාර්තු මාසයේදී, ශේෂය ලෙස පැවති ඇ.එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 0.082ක මුදල, චීන සංවර්ධන බැංකුව වෙත ආපසු ගෙවන ලද බැවින්, 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට ශේෂයක් නොමැත.

25.3 DST විශේෂ ඩොලර් ගිණුම 2

මෙම ඩොලර් ගිණුම, භාණ්ඩාගාරය වෙනුවෙන් ඇ.එ.ජ. ඩොලර් වලින් දැක්වෙන ලැබීම් සටහන් කිරීම සඳහා භාණ්ඩාගාර මෙහෙයුම් දෙපාර්තමේන්තුව වෙනුවෙන් පවත්වාගෙන යනු ලබයි.

2023 වර්ෂය තුළදී, අයවැය මූල්‍යනය සඳහා ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල්වලින් ලබාදුන් ඇ.එ.ජ. ඩොලර් මි. 331.63ක පළමු වාරිකය හා ඇ.එ.ජ. ඩොලර් මි. 337.80 ක දෙවන වාරිකය මෙම ගිණුමට බැරකරන ලදී. ඊට අමතරව, 2023 වර්ෂය තුළදී, දේශීය හා විදේශීය ආයතනවලින් භාණ්ඩාගාරයට ලැබුණු විවිධ ඇ.එ.ජ. ඩොලර් ලැබීම් හා එම අරමුදල් මත කළ ආයෝජන සඳහා ලැබුණු පොළී ආදායම් මෙම ගිණුමට බැර කරන ලද අතර ඒවා භාවිතයෙන් සිදුකළ ණය පියවීම් සහ රජය වෙනුවෙන් සිදුකළ වෙනත් ගෙවීම් සටහන් කර ඇත. 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට ශේෂය ඇ.එ.ජ. ඩොලර් මි. 767.82ක් ලෙස දැක්වේ.

25.4 බංගලාදේශ මහ බැංකුව (Bangladesh Bank) සහ ශ්‍රී.ලං.ම.බැ. අත්සන් කරන ලද මුදල් හුවමාරු පහසුකම යටතේ බංගලාදේශ මහ බැංකුවට ගෙවීමට ඇති මුදල

ශ්‍රී.ලං.ම. බැංකු සහ බංගලාදේශ මහ බැංකුව ද්විපාර්ශ්වික මුදල් හුවමාරු පහසුකමට එළඹුණු අතර 2021 අගෝස්තු මාසයේදී, 2022 මැයි මාසයේදී සහ 2023 පෙබරවාරි මාසයේදී මෙම ගිවිසුමට අතිරේක ගිවිසුම් එකතු විය. මෙම ගිවිසුම් පරිදි එකතු වූ ඇ.එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 200ක මුදල, ඒ හා සමාන ශ්‍රී ලංකා රුපියල්වලින් අදියර 03ක් යටතේ 2021 අගෝස්තු සහ සැප්තැම්බර් මාසවලදී ලැබුණු අතර එය එක සමාන මාස 03 කාලසීමාවන් සඳහා අවස්ථා හතකදී නැවත ලබාගන්නා ලදී (rolled over). ඒ අනුව, මෙම හුවමාරු පහසුකම 2023 අගෝස්තු සහ සැප්තැම්බර් මාසවලදී කල්පිරුණු අතර, එය ගෙවාදැමීම සඳහා අවශ්‍ය කටයුතු ශ්‍රී.ලං.ම. බැංකුව විසින් සම්පාදනය කරන ලදී.

2023 වර්ෂයේ මුල් භාගයේ අවසාන සටහන
 සාමාන්‍ය
 අභ්‍යන්තර කළමනාකරණය
 මහ බැංකුවේ කාර්යභාරය
 මූල්‍ය ප්‍රකාශ

25.5 පීපල්ස් බැංකි ඔෆ් චයිනා (People's Bank of China) සහ ශ්‍රී.ලං.ම.බැ. අත්සන් කරන ලද මුදල් හුවමාරු පහසුකම යටතේ පීපල්ස් බැංකි ඔෆ් චයිනා වෙත ගෙවීමට ඇති මුදල

ශ්‍රී.ලං.ම.බැ. සහ පීපල්ස් බැංකි ඔෆ් චයිනා 2021 මාර්තු 19 වැනි දින මුදල් හුවමාරු ගිවිසුමකට එළඹෙන ලදී. මෙම ගිවිසුම ප්‍රකාරව, 2021 දෙසැම්බර් මාසයේදී සීමා සහිත භාවිතයක් සඳහා (සටහන 8.1) ඒක යුද්ධ බිලියන 10ක මුදලක් (ඇ.එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 1.4කට සමාන මුදලක්) ඒ හා සමාන ශ්‍රී ලංකා රුපියල් අගයකට, වසරක කාලයක් සඳහා හුවමාරු කරගන්නා ලදී. 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට ඉතිරි ශේෂය ලෙස 2023 දෙසැම්බර් මාසයේදී වසරක කාලයක් සඳහා දෙවැනි වරටත් ලබාගත් ඒක යුද්ධ බිලියන 10 ක මුදල දැක්වෙන අතර, මෙම ගිවිසුම 2024 දෙසැම්බර් මාසයේදී කල් ඉකුත්වීමට නියමිතය.

25.6 ඉන්දියානු මහ බැංකුව (Reserve Bank of India) සහ ශ්‍රී.ලං.ම. බැංකුව අත්සන් කරන ලද විශේෂ මුදල් හුවමාරු පහසුකම යටතේ ඉන්දියානු මහ බැංකුවට ගෙවීමට ඇති මුදල

ඉහත 23 වන සටහනේ දැක්වූ පරිදි 2023 ඔක්තෝබර් මාසයේදී ශ්‍රී.ලං.ම. බැංකුව සහ ඉන්දියානු මහ බැංකුව ඇ.එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 2.6ක විශේෂ මුදල් හුවමාරු පහසුකමක් සඳහා එකඟතාවයක් ඇතිකරගන්නා ලදී.

ඒ යටතේ ශ්‍රී.ලං.ම. බැංකුව විසින් 2023 අගභාගයේ සිට අදාළ පොළීය ද සමඟ වන මාසික වාරිකය නැවත ගෙවීම ආරම්භ කරන ලද අතර සම්පූර්ණ ණය මුදල වසර 03කදී පියවීමට අපේක්ෂා කරනු ලබයි.

26. බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතනයන් විසින් තැන්පතු

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු පනත් 32 වන වගන්තිය ප්‍රකාරව ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අවශ්‍යතා සපුරාලීම පිණිස බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු පවත්වාගෙන යන තැන්පතු සහ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු පනතේ විධිවිදාන යටතේ තත්කාලීන දළ පියවුම් ක්‍රමය යටතේ (RTGS) සහභාගිවන්නන් වන බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු රජයේ සුරැකුම්පත්වල ප්‍රාථමික වෙළෙඳුන් සහ සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් යන ආයතනවල තැන්පතු මේ යටතේ වේ. මෙම ක්‍රමය යටතේ, පියවුම් පද්ධතියේ සුමට ක්‍රියාකාරීත්වය සඳහා සහභාගී පාර්ශ්වයන්ට අදාළ ගෙවීම් අවශ්‍යතාවයන් දිනක් තුළදී සපුරාලීමට රජය විසින් සම්පූර්ණයෙන්ම සුරැකුම් සහිත, පොලී රහිත එක් දින ද්‍රවශීලතා පහසුකම ලබා ගැනීමේ හැකියාව ඇත. ගිණුම්කරණ හෙළිදරව් කිරීමේ අවශ්‍යතාවයන් මත මෙම තැන්පතු, සම්බන්ධිත පාර්ශ්ව සහ අනෙකුත් ලෙස වර්ග කළද, එය බැංකුව හා සඳහන් කළ ආයතන අතර වූ විශේෂ ව්‍යාපාර සම්බන්ධතා නිසා හටගන්නක් නොවේ.

	2023 රු. 000	2022 රු. 000
බැංකුව විසින් තැන්පත් කිරීම්:		
- සම්බන්ධිත පාර්ශ්වයන්	93,734,580	240,719,873
- අනිකුත්	36,014,842	70,817,929
	129,749,422	311,537,802
මූල්‍ය ආයතන විසින් තැන්පත් කිරීම්:		
- සම්බන්ධිත පාර්ශ්වයන්	233	216
- අනිකුත්	12,722,927	11,508,163
	12,723,160	11,508,379
බැංකු සහ අනිකුත් මූල්‍ය ආයතන විසින් කරන ලද මුළු තැන්පතු	142,472,582	323,046,181

27. රජය සහ රජයේ ආයතන විසින් තැන්පතු

	2023 රු. 000	2022 රු. 000
රජයේ තැන්පතු	1,694,698	160,513
රජයේ නියෝජිතයන් සහ අරමුදල්	378,592	60,898
	2,073,290	221,411

රජයේ සහ/හෝ රජයේ නියෝජිතයන්ගේ හෝ ආයතනවල නිල තැන්පතුධාරී වශයෙන් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු පනතේ 81 හා 82 යන වගන්තිවලට යටත්ව මෙම තැන්පතු පවත්වාගෙන යනු ලබයි.

28. ප්‍රති මිලදී ගැනීමේ එකඟතාවය මත අලෙවි කළ සුරැකුම්පත් සහ හිතාස්තුව පහසුකම

	2023 රු. 000	2022 රු. 000
හිතාස්තුව පහසුකම	227,035,873	330,637,059
	227,035,873	330,637,059

මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තිය හැසිරවීමේ අංශයක් ලෙස ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු පනතේ 31 වන වගන්තිය යටතේ මුදල් වෙළෙඳපොළ ද්‍රවශීලතාවය කළමනාකරණය කිරීමට විවෘත වෙළෙඳපොළ මෙහෙයුම් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා බැංකුව විසින් ප්‍රති මිලදී ගැනීමේ එකඟතාවන් නිර්මාණය කරනු ලබයි. මෙම ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ එකඟතාවයන් බැංකුව විසින් කලින් කලට තීරණය කරනු ලබන වෙළෙඳපොළ ද්‍රවශීලතා උපක්‍රම මත රඳා පවතිමින් එක් දිනක් සඳහා වන පදනම මත හෝ කාලීන පදනම මත රජයේ සුරැකුම්පත් පමණක් යොදා ගනිමින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබේ. 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට ප්‍රතිමිලදී ගැනීම් යටතේ වන ශ්‍රී ලංකා රජයේ සුරැකුම්පත් ශේෂයක් නොමැත. (2022-ශේෂයක් නොමැත)

මුදල් වෙළෙඳපොළ ද්‍රවශීලතා කළමනාකරණයට විවෘත වෙළෙඳපොළ මෙහෙයුම් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ද නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම යොදාගනී. මෙම පහසුකම, සහභාගිවන ආයතනවල පවතින අතිරික්ත ද්‍රවශීලතාවය එක්දින පදනම යටතේ තැන්පතු කිරීම සඳහා අදාළ වේ. මෙය එක්දින පදනම යටතේ පමණක් සිදුවන සුරැකුම් රහිතව පවතින පහසුකමක් වේ.

29. සංසරණයේ ඇති මුදල්

ශ්‍රී ලංකාවේ මුදල් නිකුත් කිරීමේ එකම බලධාරියා වශයෙන් බැංකුව විසින් අඛණ්ඩව නීතියෙන් වලංගු මුදල් නිකුත් කිරීම සිදු කරනු ලැබේ. වාර්තාකරණ දිනට නිකුත්කර සංසරණයේ තිබූ මුදල් ප්‍රමාණයන් පහත සඳහන් පරිදි විය.

මුහුණත වටිනාකම	2023 රු. 000	2022 රු. 000
කාසි		
සහ 1	3,631	3,631
සහ 2	5,709	5,709
සහ 5	23,267	23,267
සහ 10	39,236	39,236
සහ 25	122,475	122,475
සහ 50	185,093	185,097
රුපියල් 1	1,073,741	1,054,291
රුපියල් 2	1,657,217	1,633,948
රුපියල් 5	5,477,594	5,373,467
රුපියල් 10	8,709,257	8,278,530
රුපියල් 20	149,841	149,777
සමරු කාසි	609,633	604,099
	18,056,694	17,473,527
නෝට්ටු		
රුපියල් 1	4,981	4,981
රුපියල් 2	26,694	26,694
රුපියල් 5	37,190	37,191
රුපියල් 10	1,245,351	1,247,314
රුපියල් 20	7,818,764	7,714,028
රුපියල් 50	7,491,942	7,672,840
රුපියල් 100	28,520,217	27,890,398
රුපියල් 200	126,164	126,206
රුපියල් 500	57,752,961	52,838,832
රුපියල් 1,000	160,871,342	154,427,683
රුපියල් 2,000	2,363,611	2,709,640
රුපියල් 5,000	902,187,270	754,397,918
	1,168,446,487	1,009,093,725
සංසරණයේ ඇති මුළු මුදල් ප්‍රමාණය	1,186,503,181	1,026,567,252

30. අනෙකුත් ගෙවිය යුතු දෑ

	2023 රු. 000	2022 රු. 000
වෙන්කිරීම් සහ අයකිරීම්	895,496	7,910,908
ණය පියවීම් සඳහා වාණිජ බැංකුවලින් ලද මුදල්	3,231,613	-
අත්හරින ලද දේපළ ලැබීම් සඳහා වූ වගකීම් (සටහන 30.1)	20,788,599	15,415,255
සේවක ප්‍රතිලාභ සැලසුම්වල වූ ශේෂයන් (සටහන 30.2)	29,533	12,361
අනෙකුත් ගෙවිය යුතු මුදල්	4,562,565	44,981,823
	29,507,806	68,320,347

අමතර තොරතුරු
 පාලනය
 අභ්‍යන්තර කළමනාකරණය
 මහ බැංකුවේ කාර්යභාරය
 මූල්‍ය ප්‍රකාශ

30.1 අන්තර්ගත ලද දේපලවලට අදාළව ගෙවිය යුතු මුදලින් නියෝජනය වන්නේ බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකුවල අන්තර්ගත ලද දේපල හඳුනාගැනීම, වාර්තා කිරීම, මාරු කිරීම හා පවත්වාගෙන යෑමට අදාළ 2009 අංක 05 දරණ බැංකු පනතේ විධානයට අනුකූලව බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකුවලින් සහ මූල්‍ය ආයතනවලින් රැස් කරගත් අරමුදල වේ. අන්තර්ගත ලද දේපල වලට හිමිකම් පාන අවස්ථාවකදී බැංකුව තැන්පතු මුදල හා එයට අදාළ පොළිය ගෙවීමට වගකීමෙන් බැඳේ. එම නිසා මුළු තැන්පතු මුදල හා බරතලු සාමාන්‍ය භාණ්ඩාගාර බිල්පත් පොළී අනුපාතය අනුව ගණනය කරන ලද පොළිය බැංකුවෙහි වගකීමක් ලෙස වාර්තා කරයි.

30.2. සේවක ප්‍රතිලාභ සැලසුම්වල වූ ශේෂයන්

බැංකුව විසින්, බැංකුවේ සාමාන්‍ය කාර්යයන් ලෙස එහි සේවක ප්‍රතිලාභ සැලසුම් සඳහා ජංගම ගිණුම් පහසුකම් සපයනු ලැබේ. වෙනමම පරිපාලනය කරනු ලබන බැංකුවේ සේවක ප්‍රතිලාභ සැලසුම්වලට අදාළ ජංගම ගිණුම්වල සහ අන්තර් ඒකක ගිණුම්වල ශේෂයන් මෙසේය.

	2023 රු. 000	2022 රු. 000
ශ්‍රී.ලං.ම.බැ. අර්ථසාධක අරමුදල, ශ්‍රී.ලං.ම.බැ. විශ්‍රාම යෝජනා ක්‍රමය සහ වැන්දඹු/ වැන්දඹු, පුරුෂ හා අනන්දරු විශ්‍රාම යෝජනා ක්‍රමයන් හි ශේෂය	29,533	12,361
	29,533	12,361

31. විලම්භිත ප්‍රදානයන්

	2023 රු. 000	2022 රු. 000
ජනවාරි 01 වන දිනට	1,834	1,178
වර්ෂය තුළදී එකතු කිරීම්	1,404	1,288
වර්ෂය තුළදී භාවිත කිරීම්	(735)	-
වර්ෂය තුළ ක්‍රමක්ෂය	(28)	(632)
දෙසැම්බර් 31 දිනට	2,475	1,834

විලම්භිත ප්‍රදානයන් අදාළ වත්කමෙහි ක්ෂය පිළිවෙතට සරිලන පරිදි කාලය පුරා ක්‍රමක්ෂය කරනු ලැබේ. ගෙවීමක් නොමැතිව බැංකුවට හිමි වූ වත්කම් මෙහි ඇතුළත් වේ. වත්කමෙහි සාධාරණ අගය විලම්භිත ප්‍රදානයන් ගිණුමට බැර කරන ලද අතර අදාළ වත්කමෙහි ක්ෂය පිළිවෙත හා සංගත වන පරිදි ප්‍රයෝජනවත් ජීවිත කාලය පුරා අනෙකුත් ආදායම් වෙත ලියා හරින ලදී. මෙම එකතු කිරීම් අතර, කුඩා පරිමාණ කෘෂි ව්‍යාපාර සහභාගිත්ව වැඩසටහන (SAPP) සඳහා නව ස්වයංක්‍රීය පද්ධතියක් සකස්කිරීමට අවශ්‍ය මෘදුකාංග වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා වැයවන මුදලෙන් 70% ක් වන පරිදි SAPP හි ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ ඒකකය විසින් ශ්‍රී.ලං.ම.බැංකුවට කරන ලද ප්‍රදානයක් (රු.මි.1.29), Bank of Korea හි Knowledge Partnership Program මගින් 2020, 2021 සහ 2023 වසරවල දී ශ්‍රී.ලං.ම.බැංකුවේ සේවක සේවිකාවන් සඳහා වන පුහුණු වැඩසටහන් වල විද්‍යමුදා දරා ගැනීම සඳහා ලබාදුන් රු.මි. 2.85ක පරික්ෂණ ප්‍රදානයන් තුනක් (2023 වසර තුළදී රු.මි. 0.73 ක් එම පුහුණු වැඩසටහන් සඳහා භාවිතා කර ඇත.) සහ එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවර්ධන වැඩපිළිවෙළ යටතේ තිරසාර මූල්‍යනය සඳහා වන දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් පැවැත්වීම සඳහා ලබාදුන් රු.මි. 2.32 ක ප්‍රදානයක් ඇතුළත් වේ.

32. විශ්‍රාම වැටුප් සහ අනිකුත් පශ්චාත් සේවා ප්‍රතිලාභ සැලසුම්

සියළුම සුදුසුකම්ලත් සේවකයින් ආවරණය වන නිශ්චිත ප්‍රතිලාභ සැලසුම් හතක් බැංකුව විසින් මෙහෙයවනු ලැබේ. සේවක විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය (පැරණි) යටතේ, 1998 ජනවාරි 01 දිනට පෙර බැංකුවට බැඳුණු සේවකයින්, වර්ෂ 10 ක සේවා කාලයක් නිම කිරීමෙන් අනතුරුව එයට සුදුසුකම් ලබති. 1998 ජනවාරි 01 දිනට පසු බැංකු සේවයට එක්වී වසර 10 ක සේවා කාලය සම්පූර්ණ කළ සේවකයන් නව විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය සඳහා සුදුසුකම් ලබයි. සේවක විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය ආසන්න මුදල් නොගෙවන විශ්‍රාමවැටුප් යෝජනා ක්‍රමයක් වන අතර, එහි ප්‍රතිලාභ පිරිවැය සම්පූර්ණයෙන්ම බැංකුව විසින් දරනු ලැබේ. පිරිමි සේවකයන් සඳහා වූ වැන්දඹු සහ අනන්දරු විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය, කාන්තා සේවිකාවන් සඳහා වූ වැන්දඹු පුරුෂ සහ අනන්දරු විශ්‍රාම වැටුප් ක්‍රමය, 1998 ජනවාරි 01 දිනට පෙර බැංකුවේ සේවයට බැඳුණු සේවකයින්ට විවෘතය. 1998 ජනවාරි 01 දිනට පසුව එකතු වූ සේවකයින් සඳහා නව වැන්දඹු සහ අනන්දරු සහ වැන්දඹු පුරුෂ සහ අනන්දරු විශ්‍රාම වැටුප් ක්‍රමය විවෘතව පවතී. වැන්දඹු සහ අනන්දරු (පැරණි) සහ වැන්දඹු පුරුෂ සහ අනන්දරු (පැරණි) විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රම සඳහා 1994 අගෝස්තු 01 දිනට පෙර බඳවා ගත් සේවකයින් මාසික මූලික වැටුපෙන් 5% ක ප්‍රමාණයකින් ආසන්න වන

	2023 රු. 000	2022 රු. 000
සේවක විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය	21,003,126	1,609,738
සේවක විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය - නව	(4,507,114)	(4,147,765)
වැන්දඹු හා අනන්දරු විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය	4,845,307	1,018,938
වැන්දඹු හා අනන්දරු සහ වැන්දඹු පුරුෂ හා අනන්දරු විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය - නව*	-	(455,747)
පාරිතෝෂික විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය (දළ අගය)	562,315	316,311
වෛද්‍ය ප්‍රතිලාභ යෝජනා ක්‍රමය (දළ අගය)	4,491,378	3,430,954
	26,395,012	1,772,429

* ආයු ගණන තක්සේරුවේ ගැළපීමක් ලෙස රු.බි. 455.75ක් 2023 වසරේ අනෙකුත් විස්තීර්ණ ආදායම් යටතේ ගළපා ඇත.

2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට

ප්‍රතිලාභ බැරකම/(වත්කම) වෙනස් වීම	සේවක විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය	සේවක විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය - නව	වැන්දඹු හා අනන්දරු විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය	වැන්දඹු පුරුෂ හා අනන්දරු විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය	වැන්දඹු හා අනන්දරු සහ වැන්දඹු පුරුෂ හා අනන්දරු විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය - නව	පාරිතෝෂික විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය	වෛද්‍ය ප්‍රතිලාභ යෝජනා ක්‍රමය	එකතුව
	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000
2023 ජනවාරි 01 දිනට	1,609,738	(4,147,766)	1,018,938	(1,382,294)	(844,696)	105,741	654,844	(2,985,495)
ලැබූ ප්‍රතිලාභ වියදම්/(ආදායම්)	305,850	(767,483)	159,280	(268,352)	(258,672)	42,575	139,566	(647,236)
අනෙකුත් විස්තීර්ණ ආදායම් හි හඳුනාගත් අගය	19,317,266	908,895	3,667,089	(276,961)	288,528	174,887	90,291	24,169,995
දායක ගෙවීම්	(229,728)	(500,761)	-	-	-	-	-	(730,489)
2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට	21,003,126	(4,507,115)	4,845,307	(1,927,607)	(814,840)	323,203	884,701	19,806,775

පුරෝකථනය කළ ප්‍රතිලාභ බැඳීම් වර්තමාන වටිනාකම්වල වෙනස්වීම්	සේවක විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය	සේවක විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය - නව	වැන්දඹු හා අනන්දරු විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය	වැන්දඹු පුරුෂ හා අනන්දරු විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය	වැන්දඹු හා අනන්දරු සහ වැන්දඹු පුරුෂ හා අනන්දරු විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය - නව	පාරිතෝෂික විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය	වෛද්‍ය ප්‍රතිලාභ යෝජනා ක්‍රමය	එකතුව
	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000
2023 ජනවාරි 01 දිනට	28,743,485	742,361	6,594,557	769,222	256,344	316,311	3,430,954	40,853,234
පොළී පිරිවැය	5,461,262	141,049	1,252,966	146,152	48,705	60,099	651,881	7,762,114
ප්‍රවර්තන සේවා පිරිවැය	-	20,592	-	-	-	22,484	49,063	92,139
අරමුදලින් ගෙවූ ප්‍රතිලාභ බැඳීම් මත ආයුගණනා ලාභ	(4,117,977)	(24,216)	(949,036)	(69,192)	(1,102)	(77,904)	(511,274)	(5,750,701)
2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට	52,618,936	2,964,009	12,463,640	1,310,948	966,603	562,315	4,491,378	75,377,829

සැලසුම් වත්කම්/ ආයෝජනවල සාධාරණ අගයේ වෙනස්වීම්	සේවක විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය	සේවක විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය - නව	වැන්දඹු හා අනන්දරු විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය	වැන්දඹු පුරුෂ හා අනන්දරු විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය	වැන්දඹු හා අනන්දරු සහ වැන්දඹු පුරුෂ හා අනන්දරු විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය - නව	පාරිතෝෂික විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය	වෛද්‍ය ප්‍රතිලාභ යෝජනා ක්‍රමය	එකතුව
	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000
2023 ජනවාරි 01 දිනට	27,133,747	4,890,127	5,575,619	2,151,516	1,101,040	210,570	2,776,110	43,838,729
පොළී ආදායම	5,155,412	929,124	1,059,368	408,788	209,198	40,008	527,461	8,329,359
සේවායෝජක දායකත්වය	229,728	500,761	-	-	-	-	-	730,489
සේවාදායක දායකත්වය	-	-	34,318	5,716	98,179	-	33,917	172,130
අරමුදලින් ගෙවූ ප්‍රතිලාභ සැලසුම් වත්කම්/ආයෝජන මත ප්‍රතිලාභ, පොළී ආදායම හැර	(4,117,977)	(24,216)	(949,036)	(69,192)	(1,102)	(77,904)	(511,274)	(5,750,701)
2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට	31,615,810	7,471,124	7,618,333	3,238,555	1,781,443	239,112	3,606,677	55,571,054

2023 දෙසැම්බර් 31 න් අවසන් වර්ෂය සඳහා අනෙකුත් විස්තීර්ණ ආදායමිති හඳුනාගත් වියදම්/(ආදායම්)	සේවක විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය	සේවක විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය - නව	වැන්දඹු හා අනන්දරු විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය	වැන්දඹු පුරුෂ හා අනන්දරු විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය	වැන්දඹු හා අනන්දරු සහ වැන්දඹු පුරුෂ හා අනන්දරු විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය - නව	පාරිතෝෂික විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය	වෛද්‍ය ප්‍රතිලාභ යෝජනා ක්‍රමය	එකතුව
	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000
වර්ෂය සඳහා බැඳීම් මත ආයුගණන (ලාභ)/ අලාභ								
මූල්‍ය උපකල්පනවල වෙනස්වීම් මත පලපුරුද්ද මත	23,834,427 (1,302,261)	2,076,957 7,266	5,697,363 (132,210)	719,047 (254,281)	708,123 (45,467)	241,566 (241)	1,369,209 (498,455)	34,646,692 (2,225,649)
සැලසුම් වත්කම්/ආයෝජන මත ප්‍රතිලාභ, පොළී ආදායම හැර	(3,214,900)	(1,175,328)	(1,898,064)	(741,727)	(374,128)	(66,438)	(780,463)	(8,251,048)
වර්ෂය සඳහා අනෙකුත් විස්තීර්ණ ආදායමෙහි හඳුනාගත් ශුද්ධ (ආදායම)/ වියදම	19,317,266	908,895	3,667,089	(276,961)	288,528	174,887	90,291	24,169,995
2023 දෙසැම්බර් 31 න් අවසන් වර්ෂය සඳහා ප්‍රතිලාභ වියදම								
	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000
ප්‍රතිලාභ බැඳීම් මත පොළී පිරිවැය	5,461,262	141,049	1,252,966	146,152	48,705	60,099	651,881	7,762,114
සැලසුම් වත්කම්/ආයෝජන මත පොළී ආදායම	(5,155,412)	(929,124)	(1,059,368)	(408,788)	(209,198)	(40,008)	(527,461)	(8,329,359)
ප්‍රවර්තන සේවා පිරිවැය	-	20,592	-	-	-	22,484	49,063	92,139
සේවාදායක දායකත්වයන්	-	-	(34,318)	(5,716)	(98,179)	-	(33,917)	(172,130)
ප්‍රතිලාභ වියදම/(ආදායම)	305,850	(767,483)	159,280	(268,352)	(258,672)	42,575	139,566	(647,236)
සැලසුම් වත්කම්/ආයෝජනවල සංයුතිය								
	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000
රජයේ සුරැකුම්පතවල ආයෝජන	30,555,775	7,218,808	7,485,779	3,045,981	1,751,938	233,868	3,469,118	53,761,267
ප්‍රතිවිකුණුම්වල ආයෝජන	495,113	31,143	83,296	136,060	9,102	-	59,935	814,649
ණයකරවල ආයෝජන	561,664	217,706	46,234	52,506	17,431	5,244	77,624	978,409
ජංගම ගිණුම්වල ඉතිරි ශේෂය	3,258	3,467	3,024	4,008	2,971	-	-	16,729
2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට සැලසුම් වත්කම්/ආයෝජනවල එකතුව	31,615,810	7,471,124	7,618,333	3,238,555	1,781,442	239,112	3,606,677	55,571,054
2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට								
ප්‍රතිලාභ බැරකම්/(වත්කම) වෙනස්වීම්								
	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000
2022 ජනවාරි 01 දිනට	15,142,138	(3,589,011)	2,649,217	(1,147,643)	(455,747)	53,957	291,888	12,944,799
ශුද්ධ ප්‍රතිලාභ වියදම්/(ආදායම්)	1,753,459	(336,011)	258,156	(146,789)	(175,238)	35,323	1,131,049	2,519,949
අනෙකුත් විස්තීර්ණ ආදායම හි හඳුනාගත් අගය දායක ගෙවීම්	(11,675,870) (3,609,989)	342,225 (564,969)	(1,777,027) (111,408)	(87,862)	(213,711)	16,461	(768,093)	(14,163,877) (4,286,366)
2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට	1,609,738	(4,147,766)	1,018,938	(1,382,294)	(844,696)	105,741	654,844	(2,985,495)

2023 දෙසැම්බර් 31 න් අවසන් වර්ෂය සඳහා අනෙකුත් විස්තීර්ණ ආදායමිති හඳුනාගත් වියදම්/(ආදායම්)

ප්‍රතිලාභ වියදම

අභ්‍යන්තර කළමනාකරණය

මහ බැංකුවේ කාර්යභාරය

මූල්‍ය ප්‍රකාශ

	සේවක විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය	සේවක විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය - නව	වැන්දඹු හා අනන්දරු විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය	වැන්දඹු පුරුෂ හා අනන්දරු විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය	වැන්දඹු හා අනන්දරු සහ වැන්දඹු පුරුෂ හා අනන්දරු විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය	පාරිතෝෂික විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය	වෛද්‍ය ප්‍රතිලාභ යෝජනා ක්‍රමය	එකතුව
	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000
පුරෝකථනය කළ ප්‍රතිලාභ බැඳීමිති වර්තමාන වටිනාකම්වල වෙනස්වීම								
2022 ජනවාරි 01 දිනට	47,559,244	2,047,071	10,151,236	1,537,384	801,139	379,275	3,803,864	66,279,213
පොළී පිරිවැය	5,507,360	237,051	1,175,513	178,029	92,772	43,920	440,487	7,675,132
ප්‍රවර්තන සේවා පිරිවැය	-	79,596	-	-	-	29,075	63,979	172,650
අරමුදලින් ගෙවූ ප්‍රතිලාභ පසුගිය සේවා පිරිවැය	-	-	-	-	-	-	1,040,563	1,040,563
පසුගිය සේවා පිරිවැය	(4,024,579)	(10,118)	(844,658)	(62,097)	(803)	(68,904)	(327,305)	(5,338,464)
බැඳීම් මත ආයුගණන (ලාභ)/ අලාභ	(20,298,540)	(1,611,239)	(3,887,534)	(884,094)	(636,764)	(67,055)	(1,590,634)	(28,975,860)
2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට	28,743,485	742,361	6,594,557	769,222	256,344	316,311	3,430,954	40,853,234
	සේවක විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය	සේවක විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය - නව	වැන්දඹු හා අනන්දරු විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය	වැන්දඹු පුරුෂ හා අනන්දරු විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය	වැන්දඹු හා අනන්දරු සහ වැන්දඹු පුරුෂ හා අනන්දරු විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය - නව	පාරිතෝෂික විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය	වෛද්‍ය ප්‍රතිලාභ යෝජනා ක්‍රමය	එකතුව
	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000
සැලසුම් වත්කම්/ආයෝජනවල සාධාරණ අගය වෙනස්වීම								
2022 ජනවාරි 01 දිනට	32,417,106	5,636,082	7,502,019	2,685,027	1,256,886	325,318	3,511,976	53,334,414
පොළී ආදායම	3,753,901	652,658	868,734	310,926	145,547	37,672	406,687	6,176,125
සේවායෝජක දායකත්වය	3,609,989	564,969	111,408	-	-	-	-	4,286,366
සේවාදායක දායකත්වය	-	-	48,623	13,892	122,463	-	7,293	192,271
අරමුදලින් ගෙවූ ප්‍රතිලාභ	(4,024,579)	(10,118)	(844,658)	(62,097)	(803)	(68,904)	(327,305)	(5,338,464)
සැලසුම් වත්කම්/ආයෝජන මත ප්‍රතිලාභ, පොළී ආදායම හැර	(8,622,670)	(1,953,464)	(2,110,507)	(796,232)	(423,053)	(83,516)	(822,541)	(14,811,983)
2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට	27,133,747	4,890,127	5,575,619	2,151,516	1,101,040	210,570	2,776,110	43,838,729
	සේවක විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය	සේවක විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය - නව	වැන්දඹු හා අනන්දරු විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය	වැන්දඹු පුරුෂ හා අනන්දරු විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය	වැන්දඹු හා අනන්දරු සහ වැන්දඹු පුරුෂ හා අනන්දරු විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය - නව	පාරිතෝෂික විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය	වෛද්‍ය ප්‍රතිලාභ යෝජනා ක්‍රමය	එකතුව
	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000
2022 දෙසැම්බර් 31 න් අවසන් වර්ෂය සඳහා අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායමිති හඳුනාගත් වියදම්/(ආදායම්)								
වර්ෂය සඳහා බැඳීම් මත ආයුගණන (ලාභ)/ අලාභ								
මූල්‍ය උපකල්පනවල වෙනස්වීම් මත පලපුරුද්ද මත	(21,280,959)	(1,681,421)	(5,338,738)	(821,271)	(690,550)	(149,497)	(1,908,889)	(31,871,325)
සැලසුම් වත්කම්/ආයෝජන මත ප්‍රතිලාභ, පොළී ආදායම හැර	8,622,670	1,953,464	2,110,507	796,232	423,053	83,516	822,541	14,811,983
වර්ෂය සඳහා අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායමෙහි හඳුනාගත් ශුද්ධ (ආදායම)/ වියදම	(11,675,870)	342,225	(1,777,027)	(87,862)	(213,711)	16,461	(768,093)	(14,163,877)
	සේවක විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය	සේවක විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය - නව	වැන්දඹු හා අනන්දරු විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය	වැන්දඹු පුරුෂ හා අනන්දරු විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය	වැන්දඹු හා අනන්දරු සහ වැන්දඹු පුරුෂ හා අනන්දරු විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය - නව	පාරිතෝෂික විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය	වෛද්‍ය ප්‍රතිලාභ යෝජනා ක්‍රමය	එකතුව
	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000
2022 දෙසැම්බර් 31 න් අවසන් වර්ෂය සඳහා ප්‍රතිලාභ වියදම								
ප්‍රතිලාභ බැඳීම් මත පොළී පිරිවැය	5,507,360	237,051	1,175,513	178,029	92,772	43,920	440,487	7,675,132
සැලසුම් වත්කම්/ආයෝජන මත පොළී ආදායම	(3,753,901)	(652,658)	(868,734)	(310,926)	(145,547)	(37,672)	(406,687)	(6,176,125)
ප්‍රවර්තන සේවා පිරිවැය	-	79,596	-	-	-	29,075	63,979	172,650
අනිකුත් සේවා පිරිවැය	-	-	-	-	-	-	1,040,563	1,040,563
සේවාදායක දායකත්වයන්	-	-	(48,623)	(13,892)	(122,463)	-	(7,293)	(192,271)
ප්‍රතිලාභ වියදම/ (ආදායම)	1,753,459	(336,011)	258,156	(146,789)	(175,238)	35,323	1,131,049	2,519,949

සැලසුම් වත්කම්/ආයෝජනවල සංයුතිය	සේවක විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය	සේවක විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය - නව	වැන්දඹු හා අනන්දරු විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය	වැන්දඹු පුරුෂ හා අනන්දරු විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය	වැන්දඹු හා අනන්දරු සහ වැන්දඹු පුරුෂ හා අනන්දරු විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය - නව	පාරිතෝෂික විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය	වෛද්‍ය ප්‍රතිලාභ යෝජනා ක්‍රමය	එකතුව
	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000
රජයේ සුරැකුම්පත්වල ආයෝජන	25,156,360	4,598,490	5,063,782	1,955,169	1,072,593	196,145	2,658,415	40,700,954
ප්‍රතිවිකුණුම්වල ආයෝජන	112,927	42,808	33,002	2,015	9,225	9,252	43,525	252,754
ණයකරවල ආයෝජන	817,628	222,411	342,261	58,157	17,361	5,173	74,170	1,537,161
ස්ථාවර තැන්පතු වල ආයෝජන	1,043,051	24,187	134,333	134,847	968	-	-	1,337,386
ජංගම ගිණුම්වල ඉතිරි ශේෂය	3,781	2,231	2,241	1,328	893	-	-	10,474
2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට සැලසුම් වත්කම්/ආයෝජනවල එකතුව	27,133,747	4,890,127	5,575,619	2,151,516	1,101,040	210,570	2,776,110	43,838,729

සියලුම සේවක ප්‍රතිලාභ බැඳීම් නිශ්චය කිරීමේ දී යොදාගන්නා ලද ප්‍රධාන උපකල්පනයන් පහත දැක්වේ.

	2023	2022
වට්ටම් අනුපාතිකය	12.60%	19.00%
වත්කම් මත අපේක්ෂිත ප්‍රතිලාභ අනුපාතිකය	12.60%	19.00%
වැටුප් වැඩිවීම් අනුපාතය - පාරිතෝෂික හා විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය (පැරණි)	7.00% - 17.98%	7.00%
වැටුප් වැඩිවීම් අනුපාතය - විශ්‍රාම (නව)	6.50%	6.50%
අනාගත විශ්‍රාම වැටුප් වැඩිවීමේ අනුපාතය - විශ්‍රාම (පැරණි)	6% - 16.00%	6.00%
අනාගත විශ්‍රාම වැටුප් වැඩිවීමේ අනුපාතය - විශ්‍රාම (නව)	2.50% - 12.50%	2.50%
සේවය හැරයාමේ අනුපාතය	2.00%	2.00%
වෛද්‍ය පිරිවැයෙහි උද්ධමන අනුපාතය	4.00%	4.50%
ඉතිරි සාමාන්‍ය සේවා කාලය		
ශ්‍රී ලං.ම.බැ. විශ්‍රාම වැටුප්	අවුරුදු 26	අවුරුදු 26
ශ්‍රී ලං.ම.බැ. විශ්‍රාම වැටුප් - නව	අවුරුදු 38	අවුරුදු 39
වැන්දඹු හා අනන්දරු	අවුරුදු 26	අවුරුදු 26
වැන්දඹු පුරුෂ හා අනන්දරු	අවුරුදු 26	අවුරුදු 26
වැන්දඹු හා අනන්දරු හා වැන්දඹු පුරුෂ හා අනන්දරු - නව	අවුරුදු 39	අවුරුදු 39
පාරිතෝෂික විශ්‍රාම වැටුප්	අවුරුදු 17	අවුරුදු 17
වෛද්‍ය ප්‍රතිලාභ	අවුරුදු 27	අවුරුදු 27
විශ්‍රාමික වයස	අවුරුදු 60	අවුරුදු 60

0.5% දී සංවේදීතා විශ්ලේෂණය (2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට)	සේවක විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය	සේවක විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය - නව	වැන්දඹු හා අනන්දරු විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය	වැන්දඹු පුරුෂ හා අනන්දරු විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය	වැන්දඹු හා අනන්දරු සහ වැන්දඹු පුරුෂ හා අනන්දරු විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය - නව	පාරිතෝෂික විශ්‍රාම වැටුප් යෝජනා ක්‍රමය	වෛද්‍ය ප්‍රතිලාභ යෝජනා ක්‍රමය
	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000
පුරෝකථනය කරන ලද ප්‍රතිලාභ සඳහා වන බැඳීම් මත ඇති වත්මන් උපකල්පනයන්	52,618,936	2,964,009	12,463,640	1,310,948	966,603	562,315	4,491,378
"+" වට්ටම් අනුපාතිකය වෙනස්වීමේ බලපෑම	(1,810,742)	(254,862)	(456,757)	(63,684)	(100,615)	(16,814)	(165,170)
"-" වට්ටම් අනුපාතිකය වෙනස්වීමේ බලපෑම	1,932,210	286,405	490,367	68,908	116,062	17,775	178,470
"+" සේවය හැර යාමේ ශීඝ්‍රතාවය වෙනස්වීමේ බලපෑම	-	-	-	-	-	116,333	-
"-" සේවය හැර යාමේ ශීඝ්‍රතාවය වෙනස්වීමේ බලපෑම	-	-	-	-	-	(125,769)	-
"+" වැටුප් වැඩි වීමේ ශීඝ්‍රතාවය වෙනස්වීමේ බලපෑම	-	-	-	-	59,664	18,581	-
"-" වැටුප් වැඩි වීමේ ශීඝ්‍රතාවය වෙනස්වීමේ බලපෑම	-	-	-	-	(55,192)	(17,688)	-

2023 ආරම්භක තොරතුරු
 පාලනය
 අභ්‍යන්තර කළමනාකරණය
 මහ බැංකුවේ කාර්යභාරය
 මූල්‍ය ප්‍රකාශ

33. විවිධ බැරකම් හා උපචිතයන්

විවිධ බැරකම් හා උපචිතයන්හි ශේෂය තුළ, ගෙවීමට ඇති කල්බදු හා අනෙකුත් ගෙවිය යුතු ගිණුම්, කොන්ත්‍රාත් මත රඳවා ගැනීම් හා නැවත ලබාදිය යුතු ටෙන්ඩර් තැන්පතු අන්තර්ගතය.

	2023 රු. 000	2022 රු. 000
කල්බදු වගකීම් (සටහන 33.1.4)	24,602	60,142
ණය ඇපකර සඳහා වෙන් කිරීම් (සටහන 33.2)	31,293	220,347
අනෙකුත් වගකීම්	570,415	574,554
	626,310	855,043

33.1 කල්බදු

බැංකුව විසින් ඉඩම් හා ගොඩනැගිලි කිහිපයක් කල්බදු පදනම මත ලබාගෙන ඇති අතර එවැනි කල්බදු කාල පරාසය වසර 2න් 30ත් අතර වේ. අදාළ කාල සීමාවෙන් පසු ගිවිසුම් නැවත අලුත් කිරීමේ විකල්ප මින් ගිවිසුම් කිහිපයක ඇතුළත්ය. වෙළෙඳපොළ මිල ගණන්වල වෙනස්වීම් වලට අනුරූපව වසර 05කට වරක් කල්බදු වාරිකය නැවත සලකාබැලීම ඉහත කල්බදු කිහිපයක් සඳහා සිදුකරනු ලබයි. බැංකුව කල්බදු ගැණුම්කරුවෙකු වන කල්බදු සම්බන්ධ තොරතුරු පහත ඉදිරිපත් කර ඇත.

33.1.1 වත්කම් භාවිතා කිරීමේ හිමිකම

වත්කම් භාවිතා කිරීමේ හිමිකම, දේපළ, පිරිසත හා උපකරණ (සටහන 20) යටතේ දක්වා ඇති කල්බදු පදනම මත ලබාගත් ඉඩම් හා ගොඩනැගිලි අදාළ වේ.

33.1.2 ආදායම් ප්‍රකාශය තුළ හඳුනාගත් ප්‍රමාණය

	2023 රු. 000	2022 රු. 000
කල්බදු වගකීම් මත පොළිය	5,908	6,030
වත්කම භාවිතා කිරීමේ හිමිකමෙහි ක්‍රමක්ෂය	7,172	7,161

33.1.3 මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය තුළ හඳුනාගත් ප්‍රමාණය

	2023 රු. 000	2022 රු. 000
කල්බදු මත මුළු මුදල් පිටතට ගලා යෑම්	6,418	7,032

33.1.4 කල්බදු වගකීම්

	2023 රු. 000	2022 රු. 000
ජනවාරි 01 දිනට ශේෂය	60,142	61,144
වර්ෂය තුළදී එකතුවීම්	9,378	-
වර්ෂය තුළදී නැවත මැනීම්	(44,408)	-
වර්ෂය තුළ පොළී වියදම	5,908	6,030
වර්ෂය තුළ කල්බදු වාරික ගෙවීම්	(6,418)	(7,032)
දෙසැම්බර් 31 දිනට ශේෂය	24,602	60,142

33.1.5 කල්බදු වගකීම් කල්පිරීම් විශ්ලේෂණය

	2023 රු. 000	2022 රු. 000
දිගුකාලීන	19,182	57,642
කෙටිකාලීන	5,420	2,500
දෙසැම්බර් 31 දිනට ශේෂය	24,602	60,142

33.1.6 වට්ටම් නොකළ ගිවිසුම් ගත කල්බදු මුදල් ප්‍රවාහ මත පදනම් වූ කල්පිරීම් විශ්ලේෂණය

	2023 රු. 000	2022 රු. 000
වර්ෂ 1 ට අඩු	7,861	8,303
වර්ෂ 1 සිට 5 දක්වා	11,379	23,198
වර්ෂ 5 ට වැඩි	35,235	119,492
මුළු වට්ටම් නොකළ කල්බදු වගකීම්	<u>54,475</u>	<u>150,993</u>

33.2 ණය ඇපකර සඳහා වෙන් කිරීම්

	2023 රු. 000	2022 රු. 000
ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව මෙහෙයවන ණය ඇපකර මත විලම්භිත ආදායම	-	1,023
ණය ඇපකර මත අපේක්ෂිත ණය අලාභ (සටහන 33.2.1)	31,293	219,324
දෙසැම්බර් 31 දිනට ශේෂය	<u>31,293</u>	<u>220,347</u>

33.2.1 ණය ඇපකර මත අපේක්ෂිත ණය අලාභවල වෙනස්වීම්

	2023 අදියර 1 රු. 000	2022 අදියර 1 රු. 000
ජනවාරි 01 දිනට ශේෂය	219,324	1,011,732
වර්ෂය තුළදී අය කිරීම්	(188,031)	(792,408)
දෙසැම්බර් 31 දිනට ශේෂය	<u>31,293</u>	<u>219,324</u>

34. හිමිකරු ප්‍රාග්ධනය

හිමිකරු ප්‍රාග්ධන විෂයයන්ගේ ස්වභාවය

34.1 ප්‍රාග්ධන අරමුදල්

දායක ප්‍රාග්ධනය - මුදල් නීති පනතේ 6 වැනි වගන්තිය ප්‍රකාර බැංකුවේ ප්‍රාග්ධනය, ප්‍රාග්ධන ගිණුමෙන් පෙන්වනු ලබයි. 2014 අංක 15 දරණ මුදල් නීති පනතෙහි (සංශෝධන) 6 වන වගන්තියට අනුව බැංකුවේ දායක ප්‍රාග්ධනය රුපියල් බිලියන 50.00 ක් දක්වා ඉහළ නංවන ලදී. ඒ අනුව බැංකුව විසින් මුදල් ඇමතිගේ එකඟතාවය ඇතිව 2014 සැප්තැම්බර් මස බැංකුවේ සංචිත ප්‍රාග්ධනීක කරමින් දායක ප්‍රාග්ධනය රුපියල් බිලියන 50.00 තෙක් වැඩි කරන ලදී. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු පනත හඳුන්වාදීමත් සමඟ එහි 4වැනි වගන්තිය ශ්‍රී. ලං. ම. බැංකුවේ ප්‍රාග්ධනය කෙරෙහි බලපැවැත්වේ.

34.2 ස්ථාවර වත්කම් ප්‍රත්‍යාගණන සංචිතය

ජා.ගි.ප්‍ර 16 - දේපළ පිරිසිදු හා උපකරණ අනුව දේපළ පිරිසිදු හා උපකරණ ප්‍රත්‍යාගණන අධිකාරයන්ගේ එකතුවෙන් මෙම සංචිතය නිර්මාණය වී ඇත.

34.3 අනෙකුත් සංචිත පහත සඳහන් දේ වලින් සමන්විත වේ;

- i. ජාත්‍යන්තර ප්‍රත්‍යාගණන සංචිතය (IRR) :** ජාත්‍යන්තර ප්‍රත්‍යාගණන සංචිතය වූ කලී ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු පනතේ 94 (3) හා 95 වගන්ති ප්‍රකාර පිහිටුවන ලද සංචිතයකි. මෙම වගන්තිය ප්‍රකාර, රන් හෝ විදේශ මුදල්වලින් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ශුද්ධ වත්කම් සහ බැරකම් ප්‍රත්‍යාගණනයෙන් උපලබ්ධි නොවූ ලාභ හෝ පාඩු බැංකුවේ ශුද්ධ ලාභය ගණනය කිරීම සඳහා සැලකිල්ලට නොගත යුතු අතර, ඒ වෙනුවට එම ලාභ හෝ පාඩු ජාත්‍යන්තර ප්‍රත්‍යාගණන සංචිතයට මාරු කළ යුතුය.
- ii. වෙළෙඳපොළ ප්‍රත්‍යාගණන සංචිතය (MRR) :** ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළ තුළ සිදුවන අහිතකර වලන ප්‍රතිඵලයන් හි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය වත්කම් වල වෙළෙඳපොළ මිල ගණන් හි සිදුවන අහිතකර වෙනස්වීම්වලට මුහුණ දීමේ පරමාර්ථයෙන් ජාත්‍යන්තර වත්කම් වෙළෙඳපොළ මිල මත ඇගයීමේ ලාභ මාරු කිරීම සඳහා 2003 ජනවාරි 30 දින ලබා දුන් මුදල් මණ්ඩල තීරණයට අනුව වෙළෙඳපොළ ප්‍රත්‍යාගණන සංචිතය පිහිටුවන ලදී. මුදල් මණ්ඩලය විසින් මෙම සංචිතය ශ්‍රී.ලං.ම.බැ. දළ විදේශ සංචිත වලින් සියයට දහයක ප්‍රමාණයක් දක්වා ගොඩනැගීමට තීරණය කරන ලදී.

තවද, 2016 පෙබරවාරි 29 වන දින මුදල් මණ්ඩලයේ යෝජිත සංශෝධිත බැංකුවේ ලාභ බෙදා දීමේ ප්‍රතිපත්තියට අනුව, මුදල් මණ්ඩලයට අවශ්‍යයැයි සලකන ඕනෑම අවස්ථාවකදී උපලබ්ධි නොවූ ප්‍රත්‍යාගණනයන්ගෙන් ඇතිවන්නා වූ පාඩු වැඩිවීම නිසා රඳවාගත් ලාභයන් සෘණ අගයක් ගන්නා අවස්ථාවකදී වෙළෙඳපොළ ප්‍රත්‍යාගණන සංචිතයේ සිට රඳවාගත් ලාභයන් වෙත හුවමාරු කිරීමක් සිදු කළ හැක.

2023 ආරම්භක ප්‍රකාශය
 අභ්‍යන්තර කළමනාකරණය
 මහ බැංකුවේ කාර්යභාරය
 මූල්‍ය ප්‍රකාශ

2021 දී වාර්තා වුණු පසුකාලීන වෙළෙඳපොළ ප්‍රත්‍යාගණන ලාභ සැලකිල්ලට ගෙන 2022 පෙබරවාරි 24 දිනැති මුදල් මණ්ඩල තීරණය පරිදි රු. බිලියන 49.64 ක් රඳවාගත් ලාභයෙන් වෙළෙඳපළ ප්‍රත්‍යාගණන සංචිතයට මාරු කරන ලදී. නව ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු පනතේ 94 හා 95 වගන්ති වෙළෙඳපළ ප්‍රත්‍යාගණන සංචිත කෙරෙහි දැන් බලපැවැත්වේ.

- iii. අනෙකුත් සංචිත : පොදු සංචිතය, ගොඩනැගිලි සංචිතය හා ණය ඇපකර සංචිතයන් අනෙකුත් සංචිතයන් තුළ ඇතුළත් වේ. මුදල් මණ්ඩලය විසින් රඳවාගත් ලාභයන්ගෙන් වෙන්කළ ප්‍රමාණයන්ගෙන් පොදු සංචිතය සමන්විත වේ.
- iv. අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම තුළින් සාධාරණ අගයට වන සුරැකුම්පත් මත ශුද්ධ සාධාරණ ලාභය/(පාඩුව) : අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම තුළින් සාධාරණ අගයට ඇති සුරැකුම්පත් ප්‍රත්‍යාගණනයෙන් උපලබ්ධි නොවූ ලාභ සහ පාඩු මෙම සංචිතයට මාරු කරන ලදී.
- v. තත්කාලීන දළ පියවුම් නිධන් අරමුදල : තත්කාලීන දළ පියවුම් පද්ධතිය සඳහා සහභාගිවන්නන්ගේ අයකිරීම්වලින් මෙම අරමුදල ගොඩනගා ඇත.
- vi. විශ්‍රාම ප්‍රතිලාභ සංචිතය : මෙම සංචිතය 2007 වර්ෂයේ ලාභයෙන් රුපියල් බිලියන 3.00 ක් මාරු කිරීමෙන් ආරම්භ කරන ලද අතර, බාහිර අවදානම් තත්ත්වයන් යටතේ බැංකුවේ ආදායම් ඉපැයීමේ ධාරිතාවයේ වන උච්ඡාවචනයන් හමුවේ විශ්‍රාම අරමුදලේ වන හිඟතාවයන් සඳහා යොදාගැනීමට අපේක්ෂා කෙරේ. 2011 ලාභවලින් තවත් රුපියල් බිලියන 1.00 ක් මෙම සංචිතයට මාරු කරන ලදී. මුදල් මණ්ඩල අනුමැතියෙන් නව විශ්‍රාම යෝජනා ක්‍රමය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා 2015 ජූනි මාසය තුළදී විශ්‍රාම ප්‍රතිලාභ සංචිතයෙන් රුපියල් බිලියන 2.00ක් නව විශ්‍රාම ගිණුමට මාරු කරන ලදී.
- vii. තාක්ෂණික අභිවර්ධන සංචිතය : මෙම සංචිතය 2007 වර්ෂයේ ලාභයෙන් ගොඩනගා ඇති අතර එය මහ බැංකුවේ දැනට භාවිතා කරන තොරතුරු තාක්ෂණ පද්ධති වන පොදු ලෙජර පද්ධතිය, තත්කාලීන ගෙවුම් පියවුම් පද්ධතිය, භාණ්ඩාගාර මෙහෙයුම් කළමනාකරණ පද්ධතිය හා නිර්ලේඛනගත සුරැකුම්පත් පියවීම් ක්‍රමය යන පද්ධතීන්වල සිදු කළ යුතු නවීකරණ කටයුතු හෝ වැඩි දියුණු කිරීම් සඳහා අවශ්‍ය අරමුදල් සැපයීම සඳහා මෙය යොදා ගැනීමට අපේක්ෂා කෙරේ. 2018 මාර්තු මසදී 2017 වර්ෂයේ ලාභයෙන් රු. බිලියන 2.00 ක අමතර මුදලක් මෙම සංචිතයට මාරු කරන ලදී.
- viii. විශේෂිත ණය ඇප ක්‍රම සංචිතය : මධ්‍යම හා දීර්ඝකාලීන ණය අරමුදලින් රුපියල් බිලියන 2.00 ක් මාරු කිරීමෙන් 2014 දී මෙම අරමුදල පිහිටුවන ලද අතර ඉන් රුපියල් බිලියන 1.00 ක් බැංකුවේ ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ක්‍රියාත්මක කරන සෞභාග්‍යා ණය ක්‍රමය, පිබිඳෙන උතුර (අදියර II), නැගෙනහිර පළාත තුළ ආර්ථික කටයුතු ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීම (අදියර II) සහ උතුරු හා නැගෙනහිර හානි වූ නිවාස ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම යන ණය ක්‍රමයන් ප්‍රති ව්‍යුහගත කිරීම සඳහා වෙන්කර ඇත. අනෙක් රුපියල් බිලියන 1.00 කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යාපාරවලට ණය දීම සඳහා වාණිජ බැංකු මගින් විශේෂිත ණය ඇප ක්‍රමයක් ක්‍රියාවට නැංවීමට වෙන් කර ඇත.
- ix. පශ්චාත් සේවක ප්‍රතිලාභ සැලසුම් මූල්‍යනය සඳහා වූ සංචිතය : 2016 දෙසැම්බර් 16 දිනැති මුදල් මණ්ඩල තීරණයට අනුව ප්‍රමාණවත් බෙදාහැරිය හැකි ලාභ පවතින්නේනම් යම් වසරක (2016 න් ආරම්භ වන) ආයුගණනයේ ප්‍රතිලාභ වියදමින් සියයට 50 ක් වෙනම සංචිතයකට මාරු කිරීමට යෝජනා කර ඇත. මෙය ආයුගණනයේ අලාභ හා ප්‍රතිලාභ වියදම්වලින් බැංකුවේ ප්‍රාග්ධනය මත වන අහිතකර බලපෑම අවම කිරීමේ අරමුණ ඇතිව සිදු කරයි. 2021 වර්ෂයේ දී බැංකුවේ බෙදාහැරිය හැකි ලාභවලින් රු. මිලියන 1,051.04ක් 2022 පෙබරවාරි මාසයේදී මෙම සංචිතයට මාරු කරන ලදී.
- x. මධ්‍යම හා දිගු කාලීන ණය සංචිතය : 2020 අප්‍රේල් 15 දිනැති මුදල් මණ්ඩල තීරණ සහ 2020 ජූනි 11 දිනැති මුදල් මණ්ඩල තීරණවලට අනුව, කෝවිඩ් 19 වසංගතයෙන් ඇති වූ බලපෑම මැඩපැවැත්වීම සඳහා බැංකුව විසින් දියත් කරන ලද ප්‍රතිමූල්‍ය ණය යෝජනා ක්‍රමය මූල්‍යනය කිරීම සඳහා පොදු සංචිතයෙන් සහ ගොඩනැගිලි සංචිතයෙන් රු. බිලියන 15.46ක් ද, විශේෂිත ණය ඇප ක්‍රම සංචිතයෙන් රු. බිලියන 1.96ක් ද තාක්ෂණික අභිවර්ධන සංචිතයෙන් රු. බිලියන 3.00 ක්ද පශ්චාත් සේවක ප්‍රතිලාභ සැලසුම් මූල්‍යනය සඳහා වූ සංචිතයෙන් රු. බිලියන 4.33ක් ද 2020 වර්ෂය තුළදී මධ්‍ය හා දිගු කාලීන ණය සංචිතයට මාරු කරන ලදී.

තවද, 2022 පෙබරවාරි 24 දිනැති මුදල් මණ්ඩල තීරණයට අනුව 2021 දෙසැම්බර් 31 දින සිදුකරන ලද ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවේ ශුද්ධ වත්කම් අවශෝෂණයේදී, එම අවශෝෂණයේ දළ බලපෑම වූ රු. බිලියන 15.0 ක මුදල, 2021 වර්ෂයේ බැංකුවේ බෙදාහැරිය හැකි ලාභයෙන් මෙම සංචිතයට මාරු කරන ලදී.

අනෙකුත් සංචිතවල වෙනස් වීම් පහත පරිදි වේ.

	මධ්‍ය සහ දිගු කාලීන ණය සංචිතය	වෙළඳපළ ප්‍රත්‍යාගණන සංචිතය	අනෙකුත් සංචිත	විශේෂිත ණය ඇරඹුම සංචිතය	තත් කාලීන දළ පියවුම් නිධන් අරමුදල	ස්ථාවර වත්කම් ප්‍රත්‍යාගණන සංචිතය	ඡාන්‍යතර ප්‍රත්‍යාගණන සංචිතය	අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම් තුළින් සාධාරණ මිලට ඇති සුදුසුම පත්වල ශුද්ධ සාධාරණ ලාභය/(අලාභය)	විශ්‍රාම අරමුදල් සංචිතය	පත්වත් සේවක ප්‍රතිලාභ සැලසුම් මූලාසනය සඳහා වන සංචිතය	එකතුව
	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000
2023 ජනවාරි 01 දිනට ශේෂය	44,577,739	136,676,102	31,527,302	40,000	3,678,072	11,902,670	(428,113,261)	3,971,781	2,000,000	2,554,624	(191,184,970)
තත්කාලීන දළ පියවුම් නිධන් අරමුදලට මාරු කිරීම	-	-	-	-	512,228	-	-	-	-	-	512,228
2022 වර්ෂයේ බෙදාහැරිය හැකි ලාභයන් අතිරික්ත සංචිතයට මාරු කිරීම	-	-	235,034,628	-	-	-	-	-	-	-	235,034,628
විදේශ විනිමය ප්‍රත්‍යාගණන ශුද්ධ ලාභය / (හාදුට) මාරු කිරීම	-	-	-	-	-	-	140,077,201	-	-	-	140,077,201
අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම් මගින් සාධාරණ අගයට වූ සුදුසුම පත්වල ශුද්ධ අලාභය	-	-	-	-	-	-	-	1,266,198	-	-	1,266,198
වෙළඳපළ ඇගයීම් සංචිතය - අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම් තුළින් සාධාරණ අගයට ඇති රජයේ සුදුසුම පත්	-	-	-	-	-	-	-	61,897,210	-	-	61,897,210
අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම් තුළින් සාධාරණ අගයට ඇති උපකරණවල අපේක්ෂිත ණය අලාභ මත සිදුකරන වර්ධන ගැලපීම්	-	-	-	-	-	-	-	65,529	-	-	65,529
දේපළ, පිරිසහ සහ උපකරණ ප්‍රත්‍යාගණනයෙන් ලද ලාභ	-	-	-	-	-	4,752,685	-	-	-	-	4,752,685
වෙළඳපළ ඇගයීම් සංචිතය - අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම් තුළින් සාධාරණ අගයට ඇති ස්කන්ධ ආයෝජන	-	-	-	-	-	-	-	352,408	-	-	352,408
2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට	44,577,739	136,676,102	266,561,930	40,000	4,190,300	16,655,355	(288,036,060)	67,553,126	2,000,000	2,554,624	252,773,117

35. ලාභ බෙදාහැරීම

i. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු පනතේ 95 වන වගන්තිය අනුව බෙදිය හැකි ලාභය ගණනය කිරීමේදී වසර සඳහා වන ශුද්ධ ලාභය සඳහා පහත දැක්වෙන ගැලපීම් කරනු ලැබේ.

(අ) බෙදාහැරීමට ඇති ඉපැයීම් තීරණය කිරීමේදී, බදු ගෙවීමෙන් පසු ශුද්ධ ලාභවලින්, මිල ප්‍රත්‍යාගණනවලින් උද්ගතවන උපලබ්ධි නොවූ ප්‍රත්‍යාගණන ලැබීම් සහ විනිමය අනුපාතවලින් උද්ගතවන උපලබ්ධි නොවූ ප්‍රත්‍යාගණන ලැබීම් සහ අලාභවල මුළු මුදල අඩුකිරීම සහ,

(ආ) උපලබ්ධි නොවූ ප්‍රත්‍යාගණන සංචිත ගිණුමේ ශුන්‍ය ශේෂයක් පවතින තෙක්, විනිමය අනුපාතවලින් උද්ගතවන උපලබ්ධි නොවූ ප්‍රත්‍යාගණන අලාභ, අදාළ උපලබ්ධි නොවූ ප්‍රත්‍යාගණන සංචිත ගිණුමට මාරුකර ඉන්පසු, ඒ අලාභ, රඳවාගන්නා ලද ඉපැයීම්වලින් ආවරණය කරගැනීම සිදුකරනු ලැබේ.

ii. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු පනතේ 96 වන වගන්තිය අනුව කළ යුතු වෙනත් ඕනෑම ගැලපුමක් සිදුකරනු ලැබේ.

තවද ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති සහ කළමනාකාරිත්වයේ තීරණ අනුව කළ යුතු ගැලපුම් ද බෙදිය හැකි ලාභය ගණනය කිරීමේ දී ගලපනු ලැබේ. ඉහත ගැලපීම් මත පදනම්ව, 2023 දෙසැම්බර් 31 න් අවසන් වූ වර්ෂය සඳහා බෙදාහැරිය හැකි ලාභය පහත පරිදි වේ.

අයිතමය	2023 රු. 000
බෙදාහැරීමේ ලාභය/(අලාභය) ගණනය කිරීම	
ගිණුම්කරණ ලාභය/(අලාභය)	(114,430,814)
අඩුකළා :	
අ) විදේශ විනිමය ප්‍රත්‍යාගණන ලාභය ඡාන්‍යතර ප්‍රත්‍යාගණන සංචිතයට (IRR) මාරු කිරීම (ශ්‍රී.ලං.ම. බැංකු පනතේ 94.3 හා 95.2 (අ) වගන්ති ප්‍රකාරව)	140,077,201
ආ) විදේශ වත්කම් මත වෙළඳපළ ප්‍රත්‍යාගණන ලාභ, වෙළඳපළ ප්‍රත්‍යාගණන සංචිතයට මාරු කිරීම (ශ්‍රී.ලං.ම. බැංකු පනතේ 94.3 හා 95.2 (අ) වගන්ති ප්‍රකාරව)	33,746,758
ඇ) ඡාන්‍යතර අරමුදල් මත පොළී ආදායම අදාළ අරමුදල් වෙත මාරු කිරීම	857,637
රඳවා තබාගත් ඉපැයීම් මත අයකිරීම් - විස්තීරණ ආදායම් ප්‍රකාශයට (ජා.හි.ප්‍ර. 19 ට අනුව සේවක ප්‍රතිලාභ)	24,625,742
ශ්‍රී.ලං.ම. බැංකු පනතට අනුව බෙදා හැරීමේ ලාභය/(අලාභය)	(313,738,153)

2023 වසර සඳහා බෙදා හැරීමේ ලාභයක් නොමැති බැවින්, සංචිත සඳහා හෝ රජය විසින් ශ්‍රී.ලං.ම.බැංකුවට ගෙවීමට ඇති රු.බි. 7.4ක ණය ප්‍රමාණය නැවත අය කර ගැනීමට හෝ ඒකාබද්ධ අරමුදල වෙත හෝ කිසිදු මාරු කිරීමක් සිදු නොකරන ලදී.

36. මූල්‍ය වත්කම්වලින් පොළී ආදායම

	2023 රු. 000	2022 රු. 000
විදේශීය මූල්‍ය වත්කම්වලින් ඉපැයූ පොළී ආදායම		
මුදල් හා කෙටිකාලීන තැන්පතු	14,709,026	1,229,509
මූල්‍ය වත්කම්	3,322,085	349,787
විදේශීය මූල්‍ය වත්කම්වලින් ඉපැයූ මුළු පොළී ආදායම	18,031,111	1,579,295
දේශීය මූල්‍ය වත්කම්වලින් ඉපැයූ පොළී ආදායම		
ශ්‍රී ලංකා රජයේ සුරැකුම්පත්	522,475,608	357,442,399
ප්‍රතිවිකුණුම් ගිවිසුම් මත මිලදීගත් සුරැකුම්	51,508,176	117,769,763
අනිකුත් ණය සහ අත්තිකාරම්	2,743,852	5,661,688
බැංකුවලට ලබාදුන් ද්‍රවශීලතා ආධාරක පහසුකම්වලින් ලද පොළී ආදායම	16,749,184	-
අනිකුත් වත්කම් වලින් ලද පොළී ආදායම	2,485,601	1,802,677
දේශීය මූල්‍ය වත්කම් වලින් ඉපැයූ මුළු පොළී ආදායම	595,962,421	482,676,527
මුළු මූල්‍ය වත්කම්වලින් ඉපැයූ මුළු පොළී ආදායම	613,993,532	484,255,823

2023 වසර තුළදී සඵල පොළී අනුපාත ක්‍රමය යටතේ ගණනය කරන ලද මුළු පොළී ආදායම රු. මිලියන 525,759.07 (2022 - රු. මිලියන 357,606.08)

37. උපලබ්ධි නොවූ මිල ප්‍රත්‍යාගණනයන්ගෙන් ලද ලාභ/(අලාභ)

	2023 රු. 000	2022 රු. 000
රන්	1,041,718	(3,106,177)
විදේශ විනිමය සහ මුදල් හුවමාරු	28,123,741	(124,179,927)
උපලබ්ධි නොවූ මිල ප්‍රත්‍යාගණනයන්ගෙන් ලද සම්පූර්ණ ලාභය	29,165,459	(127,286,104)

	2023 රු. 000	2022 රු. 000
ව්‍යුත්පන්න මූල්‍ය උපකරණ - වත්කම්	5,775,226	401,580
ව්‍යුත්පන්න මූල්‍ය උපකරණ - වගකීම්	48,947,900	71,697,994
දළ වත්කම්/(වගකීම්) ප්‍රමාණය	(43,172,674)	(71,296,415)

	2023 රු. 000	2022 රු. 000
ආරම්භක දළ වත්කම්/(වගකීම්) ප්‍රමාණය	(71,296,415)	52,883,513
අවසාන දළ වත්කම්/(වගකීම්) ප්‍රමාණය	(43,172,674)	(71,296,415)
උපලබ්ධි නොවූ මිල ප්‍රත්‍යාගණනයන්ගෙන් ලද ලාභ/(අලාභ) සටහන 37හි විදේශ විනිමය හා මුදල් හුවමාරු	28,123,741	(124,179,927)

38. මූල්‍ය බැරකම් මත පොළී වියදම

	2023 රු. 000	2022 රු. 000
විදේශීය මූල්‍ය බැරකම් මත වූ පොළී වියදම		
ආසියානු නිශ්කාභණ සංගමයට ගෙවිය යුතු මුදල	79,303,654	13,109,060
ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල සම්බන්ධ වගකීම්	32,155,485	14,332,873
අනෙකුත් ගෙවිය යුතු මුදල් - විදේශීය	31,056,717	4,851,344
විදේශීය මූල්‍ය බැරකම් මත වූ මුළු පොළී වියදම	142,515,856	32,293,277
දේශීය මූල්‍ය බැරකම් මත වූ පොළී වියදම		
ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ ගිවිසුම් මත අලෙවිකරණ ලද සුරැකුම්පත්	-	465,598
නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම	15,893,789	29,948,163
අත්හල දේපල	4,480,200	3,072,799
විවිධ පොළී වියදම්	1,436,341	4,133,034
දේශීය මූල්‍ය බැරකම් මත වූ මුළු පොළී වියදම	21,810,330	37,619,594
මූල්‍ය බැරකම් මත වූ සම්පූර්ණ පොළී වියදම	164,326,186	69,912,871

39. මූල්‍ය වත්කම් මත අපේක්ෂිත ණය අලාභ (අය කිරීම්)/හැරවුම්

	2023 රු. 000	2022 රු. 000
විදේශීය මූල්‍ය වත්කම්		
ක්‍රමයෙන් පිරිවැයට වූ මූල්‍ය වත්කම්		
මුදල් සහ මුදල් සමානාස්‍රයන් (සටහන 8.2)	(21,168)	(759,464)
ජා.මු.අ. සම්බන්ධ වත්කම් (සටහන 11.4)	1	(5)
අනෙකුත් විස්තීර්ණ ආදායම තුළින් සාධාරණ අගයට වූ සුරැකුම්පත් (සටහන 9.2)	(65,529)	(3,749)
විදේශීය මූල්‍ය වත්කම් මත මුළු අපේක්ෂිත ණය අලාභ (අය කිරීම්)/හැරවුම්	(86,696)	(763,218)
දේශීය මූල්‍ය වත්කම්		
ක්‍රමයෙන් පිරිවැයට වූ මූල්‍ය වත්කම් බැංකු සඳහා දෙන ලද ණය (සටහන 16.2)	208,458	(295,001)
අභ්‍යන්තර අරමුදල් මගින් කල ආයෝජන (සටහන 17.1 හා 17.2)	170	25
ණය ඇපකර සඳහා වෙන්කිරීම් (සටහන 33.2.1)	188,031	792,408
දේශීය මූල්‍ය වත්කම් මත මුළු අපේක්ෂිත ණය අලාභ අය කිරීම්	396,659	497,432
මූල්‍ය වත්කම් මත මුළු අපේක්ෂිත ණය අලාභ (අය කිරීම්)/හැරවුම්	309,963	(265,786)

40. අනෙකුත් ආදායම්

	2023 රු. 000	2022 රු. 000
ලාභාංශ ආදායම - සම්බන්ධිත පාර්ශ්වයන්	135,642	138,037
විලම්බිත ප්‍රදානය ක්‍රමයේ වීම	28	28
මූල්‍ය ආයතනයන්ට අදාළ බලපත්‍ර ගාස්තු	718,550	673,300
කුලී ආදායම්	208,276	207,766
තත්කාලීන දළ පියවුම් පද්ධතියෙහි සහභාගීකරුවන්ගෙන් අයකරන ලද ගාස්තු	76,269	71,809
ප්‍රා.සං.දෙපාර්තමේන්තුවේ ශුද්ධ වත්කම් අවශෝෂණයේදී ලද වෙනත් ආදායම්	-	597,118
විවිධ ආදායම්	438,459	766,160
දේපළ, පිරිසිඳු සහ උපකරණ ප්‍රත්‍යාගණනයෙන් ලද ලාභ	8,261	-
මුළු අනෙකුත් ආදායම්	1,585,485	2,454,218

40.1 වෙනත් වියදම්

	2023 රු. 000	2022 රු. 000
විදේශ ග්‍රම්ක ප්‍රේෂණ සඳහා වූ දිරිගැන්වීම්	3,536,359	10,260,110
	3,536,359	10,260,110

විධිමත් අරමුදල් මාරුකිරීමේ මාර්ග හරහා වැඩි වශයෙන් ග්‍රම්කයන්ගේ ප්‍රේෂණ දිරිගැන්වීමේ අරමුණින්, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විදේශයන්හි සේවය කරන ශ්‍රී ලාංකිකයන් සඳහා ග්‍රම්කයන්ගේ ප්‍රේෂණ සඳහා දරණ ගනුදෙනු පිරිවැය ප්‍රතිපූරණය කරමින් දිරිගැන්වීමක් ලබාදීමට තීරණය කරන ලදී. ඒ අනුව, 2023 හා 2022 වර්ෂය වලදී බලපත්‍රලාභී බැංකු වෙත ප්‍රතිපූරණය කරන ලද මුළු ගනුදෙනු පිරිවැය වෙනත් වියදම් යටතේ අනාවරණය කර ඇත.

41. සේවක මණ්ඩල වියදම්

	2023 රු. 000	2022 රු. 000
වේතන සහ වැටුප්	7,253,093	6,691,770
නිශ්චිත ආයතන සැලසුම් පිරිවැය	(3,949,834)	11,550,422
පශ්චාත් සේවක නිශ්චිත ප්‍රතිලාභ සැලසුම් පිරිවැය	891,177	2,091,404
මුළු සේවක මණ්ඩල වියදම්	4,194,436	20,333,596

42. පරිපාලන හා අනිකුත් වියදම්

	2023 රු. 000	2022 රු. 000
අලුත්වැඩියා සහ නඩත්තු	1,883,442	1,277,530
රොයිටර්, බ්ලූම්බර්ග්, SWIFT ආදිය වෙනුවෙන් මෙහෙයුම් වියදම්	266,933	285,862
ගමනාගමන වියදම්	27,499	48,967
කුලී වියදම්	375	-
මුද්‍රණ වියදම්	55,016	61,428
විගණන ගාස්තු	9,499	12,338
පාලක මණ්ඩලයේ/ අනුකමිටු සාමාජිකයින්ට පාරිශ්‍රමිතය	5,750	4,500
ප්‍රචාරණ වියදම්	43,359	50,765
උපදේශාත්මක, සන්නිවේදන සහ වෘත්තීමය ගාස්තු	97,074	220,071
කල්බදු වගකීම් සඳහා පොළී වියදම්	5,908	6,030
විවිධ වියදම්	369,139	(57,110)
මුළු පරිපාලන හා අනිකුත් වියදම්	2,763,994	1,910,381

43. බදු

2017 අංක 24 දරන දේශීය ආදායම් පනතේ වගන්ති 9 (i) ප්‍රකාරව හා 2021 අංක 10 දරණ දේශීය ආදායම් (සංශෝධිත) පනත, 2022 අංක 45 දරණ දේශීය ආදායම් (සංශෝධිත) පනත හා 2023 අංක 04 දරණ දේශීය ආදායම් (සංශෝධිත) පනත්වල සංශෝධිත ප්‍රකාරව ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවට ආදායම් බදු ගෙවීම සඳහා වගකීමක් නොමැත.

2023 වසර තුළදී බැංකුව කිසිදු බදු මුදලක් ගෙවා නොමැත. (2022 වසරේදී ද කිසිදු බදු මුදලක් ගෙවා නැත.)

44. මෙහෙයුම් ලාභය මෙහෙයුම් මුදල් ප්‍රවාහය සමග සැසඳීම

	2023 රු. 000	2022 රු. 000
මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම්වලින් වාර්තා කෙරුණු ශුද්ධ අලාභය	(114,430,814)	(374,320,973)
මුදල් නොවන අයිතමයන් එකතුකළා/(අඩුකළා)		
ක්ෂයවීම් හා ක්‍රමක්ෂය	715,321	737,304
දේශීය මුදල් ආයෝජන කළඹ මගින් ලැබිය යුතු පොලිය	(573,983,784)	(475,212,162)
නිශ්චිත සේවක ප්‍රතිලාභ සැලසුම් සඳහා වන ශුද්ධ වෙන්කිරීම්	(7,306,344)	7,810,442
උපලබ්ධි නොවූ දළ විදේශ විනිමය ලාභය	(79,363,686)	430,181,826
දේපල පිරිසක හා උපකරණ විකිණීමෙන් ලද (ලාභය)/අලාභය	(1,787)	548
වෙන් කිරීම් හා උපවිනයන්	(34,383,058)	43,215,464
මූල්‍ය වත්කම් මත අපේක්ෂිත ණය අලාභ වෙන් කිරීම	(309,962)	265,786
විලම්භීත ප්‍රදාන	641	656
ප්‍රත්‍යාගණන අලාභ	(8,261)	-
PRGF තැන්පතු ක්‍රමක්ෂය	(3,671)	(3,953)
ස්ථාවර ආදායම් සුරැකුම්පත් ක්‍රමක්ෂය වියදම්	(2,051,097)	(9,800)
ප්‍රා.සං.දෙපාර්තමේන්තුවේ ශුද්ධ වත්කම් අවශෝෂණයෙන් ලද අනෙකුත් ආදායම්	(1,137)	5,568,805
දේශීය ණය ප්‍රශස්තකරණයෙන් බැහැර කිරීම් ලාභය/(පාඩුව)	(6,775,702)	-
දේශීය ණය ප්‍රශස්තකරණයෙන් එක්දින ලාභය/(පාඩුව)	766,413,281	-
එකතුකළා / (අඩුකළා) අනෙකුත් කාරක ප්‍රාග්ධන අයිතමයන්ගේ වෙනස්වීම්		
තොගවල අඩුවීම	(645,431)	140,126
ලැබිය යුතු පොලිය අඩුවීම	34,439,321	(33,191,964)
විවිධ බැරකම්වල වැඩිවීම	(1,634,405)	(6,324,458)
ගෙවිය යුතු පොලිය වැඩිවීම	811,875	12,431,642
අනෙකුත් ලැබීම් වැඩිවීම	(44,434,691)	32,570,689
එකතුකළා/(අඩුකළා) ආයෝජන සහ මූල්‍ය ක්‍රියාකාරකම්		
ශුද්ධ උපලබ්ධි නොවූ වෙළෙඳපොළ අගය වෙනස්වීම්	(29,165,459)	127,286,104
මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම්වලින් ලද ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහය	(92,118,853)	(228,853,919)

45. රජයේ ගනුදෙනු මත සංසරණ මුදල් ශුද්ධ හිකුතු/ (ආපසු ගැනීම්)

	2023 රු. 000	2022 රු. 000
ශ්‍රී ලංකා රජයේ සුරැකුම්පත් මිලදී ගැනීම	(390,878,737)	1,132,877,429
ලැබුණු පොළිය - දේශීය මුදල් - ශ්‍රී ලංකා රජයේ සුරැකුම්පත්	(648,857,381)	(367,603,730)
ශ්‍රී ලංකා රජයට දෙන ලද ණය සහ අත්තිකාරම් අඩුවීම	109,089,300	85,509,900
රජය සහ රජයේ ආයතන සමග ශේෂ (වැඩිවීම)/අඩුවීම	(1,851,878)	1,170,890
	(932,498,697)	851,954,489

46. බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතනයන්ගේ ගනුදෙනු මත සංසරණ මුදල් ශුද්ධ හිකුතු/(ආපසු ගැනීම්)

	2023 රු. 000	2022 රු. 000
බැංකු හා මූල්‍ය ආයතනයන්ගේ තැන්පතු අඩුවීම/(වැඩිවීම)	180,573,600	(22,342,019)
	180,573,600	(22,342,019)

47. අරමුදල්කරණයේ සංකේන්ද්‍රණය වීම

වර්ෂ අවසානයට බැංකුවේ අරමුදල්කරණයේ සැලකිය යුතු සංකේන්ද්‍රණය වීම පහත පරිදිය.

	ශ්‍රී ලංකා රජය රු. 000	ශ්‍රී ලංකා මහජනයා රු. 000	ශ්‍රී ලංකා වාණිජ බැංකු රු. 000	විදේශීය රජය රු. 000	විදේශීය බැංකු හා මූල්‍ය ආයතන රු. 000	අධි ජාතික මූල්‍ය ආයතන රු. 000	අනෙකුත් රු. 000	එකතුව රු. 000
47.1 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට								
විදේශීය මූල්‍ය වත්කම්								
මුදල් හා මුදල් සමානාත්‍ය	-	-	-	657,775,375	211,612,258	329,591,937	-	1,198,979,570
අනෙකුත් විස්තීර්ණ ආදායම තුළින් සාධාරණ මිලට ඇති සුරැකුම්පත්	-	-	-	175,243,644	-	48,163,147	-	223,406,791
ව්‍යුත්පන්න මූල්‍ය උපකරණ	-	-	5,775,226	-	-	-	-	5,775,226
ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල (ජා.මු.අ.) සම්බන්ධ වත්කම්	-	-	-	-	-	265,339,197	-	265,339,197
මුළු විදේශීය මූල්‍ය වත්කම්	-	-	5,775,226	833,019,019	211,612,258	643,094,281	-	1,693,500,784
දේශීය මූල්‍ය වත්කම්								
ශ්‍රී ලංකා රජයේ සුරැකුම්පත්	2,044,347,592	-	-	-	-	-	-	2,044,347,592
ප්‍රතිවිකුණුම් ගිවිසුම් මත මිලදීගත් සුරැකුම්පත්	-	-	333,951,940	-	-	-	-	333,951,940
මූල්‍ය හා අනෙකුත් ආයතනයන්ගේ ගිවිසුම් ප්‍රාග්ධන ආයෝජන	-	-	-	-	-	-	2,169,541	2,169,541
බැංකු සඳහා දෙන ලද ණය	-	-	47,795,687	-	-	-	-	47,795,687
අනෙකුත් වත්කම්	29,493,288	-	458,824	-	-	-	12,232,609	42,184,721
මුළු දේශීය මූල්‍ය වත්කම්	2,073,840,880	-	382,206,451	-	-	-	14,402,150	2,470,449,481
මුළු මූල්‍ය වත්කම්	2,073,840,880	-	387,981,677	833,019,019	211,612,258	643,094,281	14,402,150	4,163,950,265
විදේශීය මූල්‍ය නොවන වත්කම්								
රන්	-	-	-	10,120,756	-	-	-	10,120,756
	-	-	-	10,120,756	-	-	-	10,120,756
මූල්‍ය නොවන වත්කම්								
තොගය	-	-	-	-	-	-	5,433,838	5,433,838
අනෙකුත් ලැබිය යුතු දෑ හා කලින් ගෙවීම්	-	-	-	-	-	-	1,526,263	1,526,263
දේපල පිරිසහ සහ උපකරණ	-	-	-	-	-	-	23,723,256	23,723,256
අස්පාශ්‍ය වත්කම්	-	-	-	-	-	-	689,883	689,883
මුළු මූල්‍ය නොවන වත්කම්	-	-	-	-	-	-	31,373,240	31,373,240
මුළු වත්කම්	2,073,840,880	-	387,981,677	843,139,775	211,612,258	643,094,281	45,775,390	4,205,444,261

2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට සංසන්දනාත්මක සංඛ්‍යා පහත පරිදිය.

	ශ්‍රී ලංකා රජය	ශ්‍රී ලංකා මහජනයා	ශ්‍රී ලංකා වාණිජ බැංකු	විදේශීය රජය	විදේශීය බැංකු හා මූල්‍ය ආයතන	අධි ජාතික මූල්‍ය ආයතන	අනෙකුත්	එකතුව
47.2 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000
විදේශීය මූල්‍ය වත්කම්								
මුදල් හා මුදල් සමානාත්‍ය	-	-	-	647,504,532	643,040	3,540,292	-	651,687,864
අනෙකුත් විස්තීර්ණ ආදායම් තුළින් සාධාරණ මිලට ඇති සුරැකුම්පත්	-	-	-	9,777,301	-	1,090,124	-	10,867,425
ව්‍යුත්පන්න මූල්‍ය උපකරණ	-	-	401,580	-	-	-	-	401,580
ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල (ජා.මු.අ.) සම්බන්ධ වත්කම්	-	-	-	-	-	281,421,074	-	281,421,074
අනෙකුත් ලැබිය යුතු දෑ	-	-	37,022,631	-	-	-	-	37,022,631
මුළු විදේශීය මූල්‍ය වත්කම්	-	-	37,424,211	657,281,833	643,040	286,051,490	-	981,400,574
දේශීය මූල්‍ය වත්කම්								
ශ්‍රී ලංකා රජයේ සුරැකුම්පත්	2,498,995,015	-	-	-	-	-	-	2,498,995,015
ප්‍රතිවිකුණුම් ගිවිසුම් මත මිලදීගත් සුරැකුම්පත්	-	-	698,069,219	-	-	-	-	698,069,219
රජයට දෙන ලද කාලීන අත්තිකාරම්	235,638,700	-	-	-	-	-	-	235,638,700
මූල්‍ය හා අනෙකුත් ආයතනයන්ගේ ගිණිකරු ප්‍රාග්ධන ආයෝජන	-	-	-	-	-	-	1,817,132	1,817,132
බැංකු සඳහා දෙන ලද ණය	-	-	28,257,902	-	-	-	-	28,257,902
අනෙකුත් වත්කම්	21,460,386	-	448,729	-	-	-	8,273,445	30,182,560
මුළු දේශීය මූල්‍ය වත්කම්	2,756,094,101	-	726,775,850	-	-	-	10,090,577	3,492,960,528
මුළු මූල්‍ය වත්කම්	2,756,094,101	-	764,200,061	657,281,833	643,040	286,051,490	10,090,577	4,474,361,102
විදේශීය මූල්‍ය නොවන වත්කම්								
රන්	-	-	-	10,031,610	-	-	-	10,031,610
මුළු නොවන වත්කම්	-	-	-	10,031,610	-	-	-	10,031,610
මූල්‍ය නොවන වත්කම්								
තොගය	-	-	-	-	-	-	4,788,407	4,788,407
අනෙකුත් ලැබිය යුතු දෑ හා කලින් ගෙවීම්	-	-	-	-	-	-	1,222,568	1,222,568
දේපොළ පිරිසහ සහ උපකරණ	-	-	-	-	-	-	19,035,278	19,035,278
අස්පාශ්‍ය වත්කම්	-	-	-	-	-	-	908,137	908,137
මුළු මූල්‍ය නොවන වත්කම්	-	-	-	-	-	-	25,954,390	25,954,390
මුළු වත්කම්	2,756,094,101	-	764,200,061	667,313,443	643,040	286,051,490	36,044,967	4,510,347,102

	ශ්‍රී ලංකා රජය	ශ්‍රී ලංකා මහජනතාව	ශ්‍රී ලංකා වාණිජ බැංකු	විදේශීය රජය	විදේශීය බැංකු හා මූල්‍ය ආයතන	අධි ජාතික මූල්‍ය ආයතන	අනෙකුත්	එකතුව
	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000
47.3 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට								
විදේශීය මූල්‍ය බැරකම්								
බැංකු හා මූල්‍ය ආයතනවලට ගෙවිය යුතු මුදල්	644,173	-	-	-	53,447,345	-	22,274	54,113,792
ව්‍යුත්පන්න මූල්‍ය උපකරණ	-	-	44,366,600	-	-	4,581,300	-	48,947,900
ජා.මු.අ.	-	-	-	-	-	967,325,212	-	967,325,212
අනෙකුත්	248,714,938	-	-	1,260,445,754	-	95,080	-	1,509,255,772
මුළු විදේශීය මූල්‍ය බැරකම්	249,359,111	-	44,366,600	1,260,445,754	53,447,345	972,001,592	22,274	2,579,642,676
දේශීය මූල්‍ය බැරකම්								
බැංකු හා මූල්‍ය ආයතන විසින් තැන්පතු	-	-	129,749,422	-	-	-	12,723,160	142,472,582
රජය හා රජයේ ආයතන විසින් තැන්පතු	2,073,199	91	-	-	-	-	-	2,073,290
ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ එකඟතාවය මත අලෙවිකල සුරැකුම්පත් හා නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම්	-	-	209,235,873	-	-	-	17,800,000	227,035,873
සංසරණයේ ඇති මුදල්	-	1,186,503,181	-	-	-	-	-	1,186,503,181
අනෙකුත් ගෙවිය යුතු දෑ	259,101	-	3,231,613	-	-	-	26,017,092	29,507,806
මුළු දේශීය මූල්‍ය බැරකම්	2,332,300	1,186,503,272	342,216,908	-	-	-	56,540,252	1,587,592,732
මුළු මූල්‍ය බැරකම්	251,691,411	1,186,503,272	386,583,508	1,260,445,754	53,447,345	972,001,592	56,562,526	4,167,235,408
අනෙකුත් බැරකම්								
විලම්භිත ප්‍රදානයන්	-	-	-	-	-	-	2,475	2,475
විශ්‍රාම වැටුප් හා අනෙකුත් පශ්චාත් රැකියා ප්‍රතිලාභ සැලසුම්	-	-	-	-	-	-	26,395,012	26,395,012
විවිධ බැරකම් හා උපවිනයන්	-	-	-	-	-	-	626,310	626,310
මුළු අනෙකුත් බැරකම්	-	-	-	-	-	-	27,023,797	27,023,797
මුළු වත්කම්	251,691,411	1,186,503,272	386,583,508	1,260,445,754	53,447,345	972,001,592	83,586,323	4,194,259,205
	ශ්‍රී ලංකා රජය	ශ්‍රී ලංකා මහජනතාව	ශ්‍රී ලංකා වාණිජ බැංකු	විදේශීය රජය	විදේශීය බැංකු හා මූල්‍ය ආයතන	අධි ජාතික මූල්‍ය ආයතන	අනෙකුත්	එකතුව
	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000
47.4 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට								
විදේශීය මූල්‍ය බැරකම්								
බැංකු හා මූල්‍ය ආයතනවලට ගෙවිය යුතු මුදල්	20,312	-	-	146,368,457	-	-	19,259	146,408,028
ව්‍යුත්පන්න මූල්‍ය උපකරණ	-	-	71,697,994	-	-	-	-	71,697,994
ආසියානු නිෂ්පාදන සංගමය	-	-	-	-	-	736,258,129	-	736,258,129
ජා.මු.අ.	-	-	-	-	-	1,127,925,092	-	1,127,925,092
අනෙකුත්	1,021,468	-	-	593,291,873	-	69,173	937	594,383,451
මුළු විදේශීය මූල්‍ය බැරකම්	1,041,780	-	71,697,994	739,660,330	-	1,864,252,394	20,196	2,676,672,694

අමතර තොරතුරු
පාලනය
අභ්‍යන්තර කළමනාකරණය
මහ බැංකුවේ කාර්යභාරය
මූල්‍ය ප්‍රකාශ

දේශීය මූල්‍ය බැරකම්								
බැංකු හා මූල්‍ය ආයතන විසින් තැන්පතු	-	-	311,537,802	-	-	-	11,508,379	323,046,181
රජය හා රජයේ ආයතන විසින් තැන්පතු	221,406	5	-	-	-	-	-	221,411
ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ එකඟතාවය මත අලෙවිකල සුරැකුම්පත් හා නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් සංසරණයේ ඇති මුදල්	-	1,026,567,252	-	-	-	-	-	1,026,567,252
අනෙකුත් ගෙවිය යුතු දෑ	86,808	-	-	-	-	-	68,233,539	68,320,347
මුළු දේශීය මූල්‍ය බැරකම්	308,214	1,026,567,257	642,174,861	-	-	-	79,741,918	1,748,792,250
මුළු මූල්‍ය බැරකම්	1,349,994	1,026,567,257	713,872,855	739,660,330	-	1,864,252,394	79,762,114	4,425,464,944
අනෙකුත් බැරකම්								
විලම්බිත ප්‍රදානයන්	-	-	-	-	-	-	1,834	1,834
විශ්‍රාම වැටුප් හා අනෙකුත් පශ්චාත් රැකියා ප්‍රතිලාභ සැලසුම්	-	-	-	-	-	-	1,772,429	1,772,429
විවිධ බැරකම් හා උපවිනයන්	-	-	-	-	-	-	855,043	855,043
මුළු අනෙකුත් බැරකම්	-	-	-	-	-	-	2,629,306	2,629,306
මුළු බැරකම්	1,349,994	1,026,567,257	713,872,855	739,660,330	-	1,864,252,394	82,391,420	4,428,094,250

48. අවදානම් කළමනාකරණය

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සිය ප්‍රතිපත්ති අරමුණ කර ගෙන විමේ දී විවිධාකාර වූ මූල්‍ය හා මූල්‍ය නොවන අවදානම් රැසකට මුහුණ දෙනු ලබයි. මෙම අවදානම් වලින් ඇතිවිය හැකි බරපතල වූ හානිකර බලපෑම් පාලනය කරනු වස් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව තුළ නිසි පරිදි සැලසුම් කළ අවදානම් කළමනාකරණ රාමුවක් ස්ථාපිත කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. ඒ අනුව ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව මුහුණ දෙන අවදානම් නිසි පරිදි කළමනාකරණය කිරීම සඳහා බැංකුව විසින්, ආයතනික අවදානම් කළමනාකරණ රාමුවක් (Enterprise-wide Risk Management Framework) ස්ථාපිත කරන ලදී.

මුදල් මණ්ඩලය විසින් අනුමත කරන ලද අවදානම් යහපාලන රාමුව, අවදානම් යහපාලනය හා අවදානම් කළමනාකරණය ව්‍යුහයන්ගෙන් සමන්විත වන අතර බැංකුව විසින් මුහුණ දෙනු ලබන මූල්‍යමය හා මූල්‍යමය නොවන අවදානම් මෙමගින් ආවරණය වේ. අවදානම් යහපාලන ව්‍යුහය, පාලක මණ්ඩලයෙන්ද පාලක මණ්ඩල අවදානම් අධීක්ෂණ කාරක සභාව සහ විගණන කමිටුව යන අනුකමිටු වලින් ද සමන්විත වේ. පාලක මණ්ඩලය විසින් බැංකුවේ සමස්ත අවදානම් කළමනාකරණ ක්‍රියාවලියේ මූලිකත්වය ද අවසාන වගකීමද දරනු ලැබේ.

පාලක මණ්ඩලය විසින් සිදුකළ විධිමත් බලය පැවරීමකට අනුව, පාලක මණ්ඩල අවදානම් අධීක්ෂණ කාරක සභාව, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ සමස්ත අවදානම් කළමනාකරණය සහ අනුකූලතා කාර්යයන් අධීක්ෂණය කිරීම සහ බැංකුවේ අවදානම් කළමනාකරණ සහ අනුකූලතා කාර්යය සඳහා පුළුල් උපායමාර්ග සහ ප්‍රතිපත්තින් සකස් කිරීම සිදු කරනු ලබයි. බැංකුවේ අවදානම් කළමනාකරණ සහ අනුකූලතාවය තහවුරු කිරීම වෙනුවෙන් පාලක මණ්ඩලයට සහාය ලබා දීමද පාලක මණ්ඩල අවදානම් අධීක්ෂණ කාරක සභාව විසින් සිදු කරනු ලැබේ.

අවදානම් කළමනාකරණ රාමුව, මූල්‍ය නොවන අවදානම් කළමනාකරණ කමිටුව, ආයෝජන අධීක්ෂණ කමිටු සහ සියලු දෙපාර්තමේන්තුවලින් සමන්විත වේ. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව අවදානම් කළමනාකරණය කිරීමේදී තෙවැදෑරුම් ආරක්ෂණ පිළිවෙතක් (Three lines of defense) අනුගමනය කරනු ලබයි. මෙහි ප්‍රථම පෙළ ආරක්ෂණ කටයුතු සඳහා සියලු දෙපාර්තමේන්තු විසින් වගකීම දරනු ලබයි. ඒ අනුව මෙහෙයුම් දෙපාර්තමේන්තු විසින් බැංකුවේ අවදානම් කළමනාකරණ ව්‍යුහයට අනුකූලව ඔවුන්ගේ කාර්යයන් හා සබැඳි මූල්‍ය සහ /හෝ මෙහෙයුම් අවදානම් හඳුනාගැනීම, විශ්ලේෂණය, ඇගයීම, පිළියම් යෙදීම, අධීක්ෂණය, සමාලෝචනය හා ඒවා තම වාර්තාකරණ දුරුවලිය හරහා වාර්තා කිරීමේ වගකීමෙන් බැඳී සිටියි. දෙවන පෙළ ආරක්ෂක වැඩපිළිවෙල ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන අවදානම් කළමනාකරණ දෙපාර්තමේන්තුව, අවදානම් කළමනාකරණය හා බැඳි කාර්යයන් සම්බන්ධීකරණය, මග පෙන්වීම හා උපදේශනය තුළින් බැංකුවේ මූල්‍ය හා මෙහෙයුම් අවදානම්වලට අදාළ අවදානම් කළමනාකරණ ක්‍රියාවලියට පහසුකම් සැපයීමේ වගකීම දරනු ලබයි. අවදානම් කළමනාකරණ දෙපාර්තමේන්තුව විසින් 'මූල්‍ය නොවන අවදානම් කළමනාකරණ කමිටුව' හරහා මෙහෙයුම් අවදානම් 'පාලක මණ්ඩල අධීක්ෂණ කාරක සභාව' වෙතද මූල්‍ය අවදානම්, ආයෝජන අධීක්ෂණ කමිටුවකදී සාකච්ඡා කර, ඉන්පසුව 'පාලක මණ්ඩල අධීක්ෂණ කාරක සභාවට'ද

දී වාර්තා කරනු ලබයි. තෙවන පෙළ ආරක්ෂක ක්‍රමවේදය ලෙස ක්‍රියාකරන අභ්‍යන්තර විගණන දෙපාර්තමේන්තුවේ වගකීම වන්නේ, ස්වාධීන තහවුරු කිරීමේ හා නිර්දේශ ඉදිරිපත් කිරීම කළින් අගය වැඩි කිරීම් සහ බැංකුවේ මෙහෙයුම් කටයුතු විගණනයෙන් ඒ හා බැඳි අභ්‍යන්තර පාලන පරිසරය වැඩි දියුණු කිරීම වේ. අභ්‍යන්තර විගණන දෙපාර්තමේන්තුව කාර්තුවකට වරක් සිය විගණන කටයුතුවල ප්‍රගතිය හා විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කරන ලද විගණන වාර්තාවල තොරතුරු ද පාලක මණ්ඩලයට සහ විගණන කමිටුව වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලබයි.

ආයතනික අවදානම් කළමනාකරණ රාමුවට අනුකූලව, අවදානම් කළමනාකරණ දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සඳහා අවදානම් කළමනාකරණ ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශයක් සකස්කොට ඇති අතර සමස්ත බැංකුව තුළ අවදානම් කළමනාකරණ ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා අවශ්‍යවන ප්‍රතිපත්ති එහි ඇතුළත් වේ. මෙම ක්‍රියාවලිය තුළදී, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සිය අවදානම් කළමනාකරණය සඳහා පිළිගත් ප්‍රමිතීන් හා මාර්ගෝපදේශ අනුගමනය කරන අතරතුර අවදානම් හිමිකාරීත්වය හා කළමනාකරණය විවිධ පාර්ශවයන් වෙත පැහැදිලි වගවීමක් සහිතව පවරා දීමක් සිදුකරනු ලබයි.

අවදානම් කළමනාකරණ දෙපාර්තමේන්තුව ජාත්‍යන්තර සංවිත, අභ්‍යන්තර ආයෝජන අරමුදල් සහ රජය සඳහා නියෝජිතයන්ත කාර්යයක් ලෙස සිදු කරනු ලබන සේවක අර්ථ සාධක අරමුදලේ අරමුදල් කළමනාකරණ ක්‍රියාකාරකම්වල මූල්‍ය අවදානම් කළමනාකරණය කිරීමට පහසුකම් සැපයීම සඳහා වගකියනු ලැබේ. ඒ අනුව, ඉහත අරමුදල් තුනම කළමනාකරණය කිරීම සඳහා අවදානම් කළමනාකරණ දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ආයෝජන ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශය, උපාය මාර්ගික වත්කම් විභජනය හා ආයෝජන මාර්ගෝපදේශය සකස්කොට ඇති අතර ඒවාට අදාළ වෙනස්කම් ඇතුළත් කිරීම සඳහා ඒවා නීතිපතා සමාලෝචනයට ලක් කරයි. තවද අවදානම් කළමනාකරණ දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ඉහත අරමුදල් කළමනාකරණ කාර්යයන් හා සබැඳි වෙළෙඳපොළ හා ණය අවදානම් ස්වාධීනව නිරීක්ෂණය කරන අතර එමඟින් මෙම ආයෝජන පාලක මණ්ඩලය විසින් අනුමත කරන ලද උපායමාර්ගික වත්කම් විභජනය, ආයෝජනය ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශය හා ආයෝජන මාර්ගෝපදේශවල නියම කර ඇති ආයෝජන සීමාවන් තුළ පවතින්නේ ද යන්න තහවුරු කරනු ලබන අතර එම තොරතුරු අදාළ ආයෝජන අධීක්ෂණ කමිටු, පාලක මණ්ඩල අවදානම් අධීක්ෂණ කාරක සභාව සහ පාලක මණ්ඩලය වෙත නිශ්චිත කාලසීමාවන් වලදී වාර්තා කරනු ලබයි. තවද, ශ්‍රී ලං.ම. බැංකුවේ ශේෂ පත්‍රයේ පවතින අවදානම් මැන බැලීම සඳහා ද අවදානම් කළමනාකරණ දෙපාර්තමේන්තුවේ විෂය පථය පුළුල් කරන ලදී. ඒ අනුව, ඒ සඳහා ගැලපෙන රාමුවක් සකස් කිරීම හා එම ක්‍රියාවලිය සිදුකිරීමට අවශ්‍ය නියමිත ධාරිතාවය ගොඩනැගීම සඳහා අවදානම් කළමනාකරණ දෙපාර්තමේන්තුව මේ වන විට කටයුතු සූදානම් කරමින් සිටී.

අවදානම් කළමනාකරණය සඳහා පහසුකම් සලසනු වස්, අවදානම් කළමනාකරණ දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ මෙහෙයුම් අවදානම් වර්ගීකරණය වාර්ෂිකව සමාලෝචනය කරන අතර එයට අවදානම් වර්ග ඇතුළත් කිරීම / ඉවත් කිරීම හා පවතින අවදානම් පරිසරයට ගැලපෙන අනෙකුත් වෙනස්කම් සිදු කිරීම මගින් යාවත්කාලීන කරනු ලැබේ. බැංකුව තුළ අවදානම් සංස්කෘතියක් ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා අවදානම් කළමනාකරණ දෙපාර්තමේන්තුව බැංකුවේ සේවකයන් සඳහා අවදානම් පිළිබඳ දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් රාශියක් විවිධ අවස්ථාවලදී වර්ෂය පුරා පවත්වන ලදී. ඊට අමතරව, පවතින මෙහෙයුම් අවදානම් කළමනාකරණ යාන්ත්‍රණය පිළිබඳ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු සේවකයන්ගේ දැනුවත්භාවය තීරණය කරනු වස්, ද්විවාර්ෂික සංජනන සමීක්ෂණයක් අවදානම් කළමනාකරණ දෙපාර්තමේන්තුව විසින් සිදු කරනු ලබයි. මෙම සමීක්ෂණයේ ප්‍රතිඵල ඉදිරි දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් සුදුසු පරිදි සැලසුම් කිරීමටත් එමඟින් මහ බැංකුව තුළ අවදානම් සංස්කෘතිය වැඩි දියුණු වීමත් දැනට පවතින මෙහෙයුම් අවදානම් කළමනාකරණ යාන්ත්‍රණය දියුණු කිරීමටත් ඉවහල් වනු ඇත.

තවද, අවදානම් කළමනාකරණ දෙපාර්තමේන්තුව අනෙකුත් දෙපාර්තමේන්තු සමග වැඩ කරමින් කාලානුරූපීව අවදානම් ලේඛනය යාවත්කාලීන කිරීම පිළිබඳව පහසුකම් සලසයි. මෙම දෙපාර්තමේන්තු අවදානම් ලේඛණ හා ඉහළ කළමනාකාරීත්වයේ විශේෂඥ මත අනුව ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ අවදානම් ගොනුව (Risk Profile) පිළියෙල කරනු ලබයි. මේ වන විට, අවදානම් කළමනාකරණ දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සඳහා 'අවදානම් රුචිකත්ව රාමුවක්' පිළියෙල කිරීම ආරම්භ කර ඇති අතර එම කටයුතු වසර 02කට වැඩිකාලයක් තුළ සිදු කිරීමට නියමිතය.

අවදානම් කළමනාකරණ දෙපාර්තමේන්තුව විසින්, සිදුවීම් වාර්තා කරන පද්ධතිය ඔස්සේ වාර්තාවන සිද්ධීන් අධීක්ෂණය කිරීම තවදුරටත් සිදුකළ අතර, එමඟින් කේන්ද්‍රගත සිදුවීම් දත්ත ගබඩාවක් ගොඩනැගීම සහ අනුගමනය කළ නිවැරදි කිරීමේ ක්‍රියා පටිපාටියේ ප්‍රගතිය මැන බැලීම සිදු කරන ලදී. මෙම පද්ධතිය ඔස්සේ ලබා ගත් තොරතුරු ඇතිවිය හැකි අවදානම් ප්‍රවණතා හඳුනා ගැනීම, අවදානම් සහගත කලාප හඳුනා ගැනීම සහ අවදානම් අවම කිරීමේ පියවර වැඩි දියුණු කිරීම යන කරුණු සඳහා උපකාරී වේ.

2023-2024 අවසරයේ පාලනය අභ්‍යන්තර කළමනාකරණය මහ බැංකුවේ කාර්යභාරය මූල්‍ය ප්‍රකාශ

48.1 ණය අවදානම

(අ) භූගෝලීය ප්‍රදේශ අනුව ණය සංකේන්ද්‍රණය

බැංකුවේ වර්ෂය අවසානයේ දී සැලකිය යුතු ණය සංකේන්ද්‍රණයන් භූගෝලීය ප්‍රදේශ අනුව (ආයතනයේ අයිතිකාරත්ව රටවල් පදනම් කරගෙන) පහත දැක්වේ.

	2023 රු. 000	2022 රු. 000
ශ්‍රී ලංකාව	2,476,224,707	3,530,384,740
ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදය	160,310,832	129,318,087
ජපානය	178,630,838	158,350
බ්‍රිතාන්‍යය	4,385,444	140,790
යුරෝපය	1,245,101	2,232,018
අධි ජාතික මූල්‍ය ආයතන	643,094,281	284,961,366
වෙනත්	700,059,062	527,165,751
මුළු මූල්‍ය වත්කම්	4,163,950,265	4,474,361,102

(ආ) ආයතනය අනුව ණය සංකේන්ද්‍රණය

බැංකුවේ වර්ෂය අවසානයට වන සැලකිය යුතු ණය සංකේන්ද්‍රණය වීම ආයතන වර්ගයන් අනුව පහත දැක්වේ.

	2023 රු. 000	2022 රු. 000
රජයන්	2,906,859,899	3,413,375,934
අධි ජාතික මූල්‍ය ආයතන	643,094,281	286,051,490
විදේශීය බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන	211,612,258	643,040
ශ්‍රී ලංකා බැංකු හා මූල්‍ය ආයතන	387,981,677	764,200,061
අනිකුත්	14,402,150	10,090,577
මුළු මූල්‍ය වත්කම්	4,163,950,265	4,474,361,102

(ඇ) ණය ශ්‍රේණිගත කිරීම මගින් ණය අවදානම මැනීම

ස්ටෑන්ඩර්ඩ් ඇන්ඩ් පුචර්ස් සහ ෆිච් රේටිංග්ස් සමාගමට අනුව ණය ශ්‍රේණිගත කිරීම සිදුකළ බැංකුවේ මූල්‍ය වත්කම් හෝ මූල්‍ය වත්කම් නිකුතුකරුවන් පහත වගුවෙන් දැක්වේ. ස්ටෑන්ඩර්ඩ් සහ පුචර්ස් සහ ෆිච් රේටිංග්ස් සමාගමේ ශ්‍රේණිගත කිරීම් අනුව AAA සංකේතය ඉතා ඉහළම ශ්‍රේණිගත කිරීම හා අවම අපේක්ෂිත ණය අවදානම පෙන්නුම් කරන අතර, යම්කිසි ආයතනයකට පොළීය සහ මුද්‍රා මුදල් ගෙවීමට හැකි ශක්තිමත් තත්වයක් තිබෙන බව දැක්වයි. AA සංකේතයෙන් ඉතා ඉහළ ශ්‍රේණිගත කිරීමක් හා ඉතා අඩු අපේක්ෂිත ණය අවදානමක් දැක්වෙන අතර, ශක්තිමත් තත්වයක් දැක්වයි. A සංකේතයෙන් ඉහළ මධ්‍යම ශ්‍රේණියන් දැක්වන අතර ශක්තිමත් තත්වයක් හා ණය අවදානමේ පහළ තත්වයක් දැක්වයි. BBB සංකේතයෙන් පහළ ම ආයෝජන ශ්‍රේණිගත කිරීම හා පහළ මට්ටමේ ණය අවදානමක් බවට බව දැක්වන අතර, ප්‍රමාණවත් ආරක්ෂක පරාමිති පෙන්නුම් කරයි. AAA සංකේතයට පහළ ශ්‍රේණි ප්‍රධාන ප්‍රභේදයන් අතර පවත්නා තත්වය දැක්වීම පිණිස + හෝ - ලකුණු මගින් කාණ්ඩකරණය කළ හැකිය. බැඳුම්කර, ණය හෝ වෙනත් සැලකිය යුතු මූල්‍ය බැඳීම් මත ගෙවීම් පැහැර හැරීම් හෝ අවාසිසහගත ණය හුවමාරු කිරීම් RD ශ්‍රේණිගත කිරීම මගින් පෙන්නුම් කෙරේ. ස්ටෑන්ඩර්ඩ් ඇන්ඩ් පුචර්ස් හා ෆිච් රේටිංග්ස් සමාගම් විසින් ණය ශ්‍රේණිගත නොකළ බව NR සංකේතයෙන් දැක්වේ.

ණය ශ්‍රේණිගත කිරීම මගින් ණය අවදානම මැනීම	ණය ශ්‍රේණිය	2023 රු. 000	%	2022 රු. 000	%
මුදල් හා මුදල් සමානස්‍ය					
ලොවරල් රිසිබ් බැන්ක් - ඇ.එ.ජ./ රිසිබ් බැන්ක් ඔෆ් ඕස්ට්‍රේලියා /බැන්ක් ටෝ ඉන්ටර්නැෂනල් සෙවිල්මන්ට්ස්/බැන්ක් ඔෆ් ජැපාන්/ඩොයිෂ් බුන්ඩෙස් බැන්ක්/බැන්ක් ඔෆ් ඉන්ග්ලන්ඩ්/සෙවර්ස් රික්ස් බැන්ක්/බැන්ක් ඔෆ් කැනඩා/රිසිබ් බැන්ක් ඔෆ් නිව්සීලන්ඩ්/රිසිබ් බැන්ක් ඔෆ් ඉන්දියා/පීපල්ස් බැන්ක් ඔෆ් චයිනා		987,367,312	23.71%	651,044,824	14.55%
අනෙකුත් ප්‍රතිපාර්ශ්වයන්	AAA	37,683,915	0.91%	-	0.00%
	AA-	104,984,678	2.52%	96,911	0.00%
	A+	68,374,063	1.64%	80,743	0.00%
	A	124,988	0.00%	-	0.00%
	A-	402,174	0.01%	353,258	0.01%
	BBB	1,094	0.00%	68,247	0.00%
	NR	41,346	0.00%	43,881	0.00%
		1,198,979,570	28.79%	651,687,864	14.56%
අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම කුලීන් සාධාරණ අගයට ඇති සුරැකුම්පත්	AAA	64,574,785	1.55%	1,090,124	0.03%
	AA+	152,580,340	3.66%	9,777,301	0.23%
	AA-	6,251,666	0.15%	-	0.00%
		223,406,791	5.37%	10,867,425	0.24%
ව්‍යුත්පන්න මූල්‍ය උපකරණ					
දේශීය ශ්‍රේණිගත කිරීම	A	5,192,375	0.12%	343,437	0.01%
	A-	582,851	0.01%	58,143	0.00%
		5,775,226	0.14%	401,580	0.01%
ජා.මු.අ. සම්බන්ධ වත්කම්		265,339,197	6.37%	281,421,074	6.29%
අනෙකුත් ලැබිය යුතු දෑ	A	-	0.00%	37,022,631	0.83%
		-	0.00%	37,022,631	0.83%
මුළු විදේශීය මූල්‍ය වත්කම්		1,693,500,784	40.67%	981,400,574	21.93%
දේශීය මූල්‍ය වත්කම්					
ශ්‍රී ලංකා රජයේ සුරැකුම්පත්	RD	2,044,347,592	49.10%	2,498,995,015	55.85%
නැවත විකිණීමේ හිඟ මිලදී ගත් සුරැකුම්පත්	AAA	2,890,380	0.07%	8,624,339	0.19%
	A	146,546,928	3.52%	650,453,702	14.54%
	A-	94,502,257	2.27%	15,966,586	0.36%
	BBB-	26,838,814	0.64%	3,327,832	0.07%
	NR	63,173,560	1.53%	19,696,760	0.44%
රජයට දෙන ලද කාලීන අත්තිකාරම්	RD	-	0.00%	235,638,700	5.27%
මූල්‍ය සහ අනෙකුත් ආයතනවල හිමිකරු ප්‍රාග්ධන ආයෝජන බැංකු සඳහා ලබාදුන් ණය	NR	2,169,541	0.05%	1,817,132	0.04%
	AAA	-	0.00%	3,327	0.00%
	AA	32,499,239	0.78%	-	0.00%
	A	3,143,169	0.08%	12,416,991	0.28%
	A-	1,121,277	0.03%	5,473,684	0.12%
	BBB+	-	0.00%	79,516	0.00%
	BBB-	516,621	0.01%	1,134,172	0.03%
	BB+	653,159	0.02%	9,070,842	0.20%
	NR	9,862,224	0.24%	79,370	0.00%
අනෙකුත් වත්කම්	AAA	188,269	0.00%	-	0.00%
	AA-	-	0.00%	188,211	0.00%
	A	305,936	0.01%	299,219	0.01%
	A-	152,888	0.00%	149,510	0.00%
	RD	29,493,288	0.71%	21,460,386	0.48%
	NR	12,044,339	0.29%	8,085,234	0.18%
මුළු දේශීය මූල්‍ය වත්කම්		2,470,449,481	59.33%	3,492,960,528	78.07%
මුළු මූල්‍ය වත්කම්		4,163,950,265	100.00%	4,474,361,102	100.00%

අමතර තොරතුරු
සාමාන්‍ය
අභ්‍යන්තර කළමනාකරණය
මහ බැංකුවේ කාර්යභාරය
මූල්‍ය ප්‍රකාශ

(අ) ප්‍රධාන ණය ශ්‍රේණිවල සාරාංශය	ණය ශ්‍රේණිය	2023 රු. 000	%	2022 රු. 000	%
විදේශීය මූල්‍ය වත්කම්					
ෆෙඩරල් රිසර්ව් බැංකු - ඇ.එ.ජ./රිසර්ව් බැංකු					
ඕස්ට්‍රේලියා/බැංකු ආදායම ඉන්ටර්නැෂනල් සෙට්ලිමන්ට්ස්/බැංකු ආදායම		987,367,312	23.71%	651,044,824	14.55%
ජැපාන්/වොයිස් බුන්ඩෙස් බැංකු/බැංකු ආදායම ඉන්ටර්නැෂනල් සෙට්ලිමන්ට්ස්					
රික්ස් බැංකු/බැංකු ආදායම කැනඩා/රිසර්ව් බැංකු ආදායම නිව්සීලන්ඩ්/රිසර්ව් බැංකු ආදායම ඉන්දියා/පිපල්ස් බැංකු ආදායම වයිනා					
ජා.මු.අ. සම්බන්ධ වත්කම්		265,339,197	6.37%	281,421,074	6.29%
	AAA	102,258,700	2.45%	1,090,124	0.01%
	AA+/-	263,816,685	6.34%	9,874,212	0.22%
	A+/-	68,901,225	1.65%	434,001	0.01%
	BBB+/-	1,094	0.00%	68,247	0.00%
	NR	41,345	0.00%	43,881	0.00%
දේශීය ශ්‍රේණිගත කිරීම	A+/-	5,775,226	0.15%	37,424,211	0.85%
මුළු විදේශීය මූල්‍ය වත්කම්		1,693,500,784	40.67%	981,400,574	21.93%
දේශීය මූල්‍ය වත්කම්	AAA	3,078,649	0.07%	8,627,666	0.19%
	AA+/-	32,499,239	0.78%	188,211	0.00%
	A+/-	245,772,455	5.89%	684,759,692	15.29%
	BBB+/-	27,355,435	0.66%	4,541,520	0.10%
	BB+/-	653,159	0.02%	9,070,842	0.20%
	RD	2,073,840,880	49.80%	2,756,094,101	61.60%
	NR	87,249,664	2.11%	29,678,496	0.67%
මුළු දේශීය මූල්‍ය වත්කම්		2,470,449,481	59.33%	3,492,960,528	78.07%
මුළු මූල්‍ය වත්කම්		4,163,950,265	100.00%	4,474,361,102	100.00%

(ඉ) ණය තත්ව විශ්ලේෂණය

ණය අවදානම් උපරිම නිරාවරණය ණය ශ්‍රේණිගත කිරීම අනුව දැක්වීම

ක්‍රමක්ෂය පිරිවැයට සහ අනෙකුත් විස්තීර්ණ ආදායම් තුළින් සාධාරණ අගයට වර්ගීකරණය කර ඇති මූල්‍ය වත්කම් වල ණය තත්වය පහත වගුවෙන් දැක්වේ.

විදේශීය මූල්‍ය වත්කම්	අපේක්ෂිත ණය අලාභ		ඊට කාලයේ අපේක්ෂිත ණය අලාභ		2023 එකතුව රු. 000
	සඳහා යටත් නොවන රු. 000	මාස 12ක් සඳහා අපේක්ෂිත ණය අලාභ අදියර 1 රු. 000	අදියර 2 රු. 000	අදියර 3 රු. 000	
මුදල් හා මුදල් සමානාස්‍රයන්					
ෆෙඩරල් රිසර්ව් බැංකු - ඇ.එ.ජ./රිසර්ව් බැංකු ආදායම ඉන්ටර්නැෂනල් සෙට්ලිමන්ට්ස්/බැංකු ආදායම ඉන්ටර්නැෂනල් සෙට්ලිමන්ට්ස්/බැංකු ආදායම ඉන්ටර්නැෂනල් සෙට්ලිමන්ට්ස්	-	808,019,166	180,161,106	-	988,180,272
කැනඩා/රිසර්ව් බැංකු ආදායම නිව්සීලන්ඩ්/රිසර්ව් බැංකු ආදායම ඉන්දියා/පිපල්ස් බැංකු ආදායම වයිනා					
	AAA	37,733,691	-	-	37,733,691
	AA-	104,986,173	-	-	104,986,173
	A+	68,375,609	-	-	68,375,609
	A	125,087	-	-	125,087
	A-	402,276	-	-	402,276
	BBB	1,096	-	-	1,096
	NR	41,366	-	-	41,366
දළ ධාරණ අගය	-	1,019,684,464	180,161,106	-	1,199,845,570
හානිකරණ අලාභ	-	(635,408)	(230,592)	-	(866,000)
ධාරණ අගය	-	1,019,049,056	179,930,514	-	1,198,979,570

අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම තුළින් සාධාරණ අගයට ඇති සුරැකුම්පත්					
AAA	-	64,574,785	-	-	64,574,785
AA+	-	143,594,484	8,985,855	-	152,580,339
AA-	-	6,251,667	-	-	6,251,667
		<u>214,420,936</u>	<u>8,985,855</u>	<u>-</u>	<u>223,406,791</u>
ජා.ම.අ. සම්බන්ධ වත්කම්					
NR	-	265,339,204	-	-	265,339,204
දළ ධාරණ අගය	-	265,339,204	-	-	265,339,204
හානිකරණ අලාභ	-	(7)	-	-	(7)
ධාරණ අගය	-	<u>265,339,197</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>265,339,197</u>
දේශීය මූල්‍ය වත්කම්					
ශ්‍රී ලංකා රජයේ සුරැකුම්පත්					
රජයේ සුරැකුම්පත් (අවදානම් රහිත ආයෝජන)	2,044,397,592	-	-	-	2,044,397,592
	<u>2,044,397,592</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>2,044,397,592</u>
නැවත විකිණීමේ ගිවිසුම් මත මිලදීගත් සුරැකුම්පත්					
අනෙකුත් අවදානම් රහිත ආයෝජන	333,951,940	-	-	-	333,951,940
	<u>333,951,940</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>333,951,940</u>
බැංකු සඳහා දෙන ලද ණය					
AA	-	32,500,000	-	-	32,500,000
A	-	556,927	2,587,458	-	3,144,385
A-	-	1,022,713	99,352	-	1,122,065
BBB-	-	12,442	506,153	-	518,595
BB+	-	42,061	619,100	-	661,161
NR	-	9,874,635	-	-	9,874,635
ශ්‍රී ලංකා බැංකු ණය ඇපකර යෝජනා ක්‍රමය	-	-	-	110,317	110,317
දළ ධාරණ අගය	-	44,008,778	3,812,063	110,317	47,931,158
හානිකරණ අලාභ	-	(14,696)	(10,458)	(110,317)	(135,471)
ධාරණ අගය	-	<u>43,994,082</u>	<u>3,801,605</u>	<u>-</u>	<u>47,795,687</u>
අනෙකුත් වත්කම්					
රජයේ සුරැකුම්පත් (අවදානම් රහිත ආයෝජන)	20,794,573	-	-	-	20,794,573
රජයේ ලැබිය යුතු දෑ (අවදානම් රහිත ආයෝජන)	8,698,715	-	-	-	8,698,715
අනෙකුත් අවදානම් රහිත ලැබිය යුතු දෑ	12,044,340	-	-	-	12,044,340
දේශීය ශ්‍රේණිගත කිරීම					
AA-	-	188,270	-	-	188,270
A	-	156,420	149,640	-	306,060
A-	-	1,875	151,124	-	152,999
NR	-	-	-	2,226,887	2,226,887
දළ ධාරණ අගය	41,537,628	346,565	300,764	2,226,887	44,411,844
හානිකරණ අලාභ	-	(63)	(173)	(2,226,887)	(2,227,123)
ධාරණ අගය	<u>41,537,628</u>	<u>346,502</u>	<u>300,591</u>	<u>-</u>	<u>42,184,721</u>

අමතර තොරතුරු

පාලනය

අභ්‍යන්තර කළමනාකරණය

මහ බැංකුවේ කාර්යභාරය

මූල්‍ය ප්‍රකාශ

2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට සංසන්දනාත්මක අගයන් පහත පරිදි වේ.

	අපේක්ෂිත ණය අලාභ සඳහා යටත් නොවන		මාස 12ක් සඳහා අපේක්ෂිත ණය අලාභ අදියර 1		ඊට කාලයේ අපේක්ෂිත ණය අලාභ		2022
	රු. 000	රු. 000	අදියර 2	අදියර 3	රු. 000	රු. 000	එකතුව රු. 000
විදේශීය මූල්‍ය වත්කම්							
මුදල් හා මුදල් සමානාත්මක							
ෆෙඩරල් රිසර්ව් බැංකු - ඇ.එ.ජ./රිසර්ව් බැංකු ඔෆ් ඔස්ට්‍රේලියා/බැංකු ඔෆ් ඉන්දියානු ජනරජය/බැංකු ඔෆ් ජැපාන්/ඩොයිඡ් බුන්ඩෙස් බැංකු/බැංකු ඔෆ් ඉන්ග්ලන්ඩ්/සෙවරෙස් රික්ස් බැංකු/බැංකු ඔෆ් කැනඩා/රිසර්ව් බැංකු ඔෆ් නිව්සීලන්ඩ්/රිසර්ව් බැංකු ඔෆ් ඉන්ඩියා/පිපල්ස් බැංකු ඔෆ් වයිනා							
	AA-	-	97,027	-	-	-	97,027
	A+	-	80,749	-	-	-	80,749
	A-	-	12,185	341,301	-	-	353,486
	BBB	-	68,279	-	-	-	68,279
	NR	-	43,887	-	-	-	43,887
දළ ධාරණ අගය		-	649,974,221	2,558,474	-	-	652,532,695
හානිකරණ අලාභ		-	(841,440)	(3,391)	-	-	(844,831)
ධාරණ අගය		-	649,132,781	2,555,083	-	-	651,687,864
අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම තුළින් සාධාරණ අගයට ඇති සුරැකුම්පත්							
	AAA	-	1,090,124	-	-	-	1,090,124
	AA+	-	9,777,301	-	-	-	9,777,301
		-	10,867,425	-	-	-	10,867,425
ජා.මු.අ. සම්බන්ධ වත්කම්	NR	-	281,421,082	-	-	-	281,421,082
දළ ධාරණ අගය		-	281,421,082	-	-	-	281,421,082
හානිකරණ අලාභ		-	(8)	-	-	-	(8)
ධාරණ අගය		-	281,421,074	-	-	-	281,421,074
දේශීය මූල්‍ය වත්කම්							
	රජයේ සුරැකුම්පත් (අවදානම් රහිත ආයෝජන)	2,498,995,015	-	-	-	-	2,498,995,015
නැවත විකිණීමේ ගිවිසුම් මත මිලදීගත් සුරැකුම්	අනෙකුත් අවදානම් රහිත ආයෝජන	698,069,219	-	-	-	-	698,069,219
		698,069,219	-	-	-	-	698,069,219
රජයට දෙන ලද කාලීන අත්තිකාරම්	රජයේ ලැබිය යුතු දෑ (අවදානම් රහිත ආයෝජන)	235,638,700	-	-	-	-	235,638,700
		235,638,700	-	-	-	-	235,638,700
බැංකු සඳහා දෙන ලද ණය	AAA	-	-	3,333	-	-	3,333
	A	-	5,513,369	6,906,357	-	-	12,419,726
	A-	-	4,133,725	1,342,976	-	-	5,476,701
	BBB+	-	-	79,786	-	-	79,786
	BBB-	-	1,126,323	11,592	-	-	1,137,915
	BB+	-	-	9,318,648	-	-	9,318,648
	NR	-	79,416	-	-	-	79,416
	ශ්‍රී.ලං.ම.බැ. ණය ඇපකර පහසුකම්	-	-	-	86,307	-	86,307
දළ ධාරණ අගය		-	10,852,833	17,662,692	86,307	-	28,601,832
හානිකරණ අලාභ		-	(6,057)	(251,566)	(86,307)	-	(343,930)
ධාරණ අගය		-	10,846,776	17,411,126	-	-	28,257,902

අනෙකුත් වත්කම්	රජයේ සුරැකුම්පත් (අවදානම් රහිත ආයෝජන)	17,919,801	-	-	-	17,919,801
	රජයෙන් ලැබිය යුතු දෑ (අවදානම් රහිත ආයෝජන)	3,540,585	-	-	-	3,540,585
	අනෙකුත් අවදානම් රහිත ලැබිය යුතු දෑ	8,085,234	-	-	-	8,085,234
දේශීය ශ්‍රේණිගත කිරීම	AA-	-	188,293	-	-	188,293
	A	-	130,285	168,989	-	299,274
	A-	-	9,252	140,526	-	149,778
	NR	-	-	-	2,226,887	2,226,887
දළ ධාරණ අගය		29,545,620	327,830	309,515	2,226,887	32,409,852
හානිකරණ අලාභ		-	(86)	(319)	(2,226,887)	(2,227,292)
ධාරණ අගය		29,545,620	327,744	309,196	-	30,182,560

(ඊ) ණය අනාවරණයෙහි විචලනය - අපේක්ෂිත ණය අලාභයේ අදියර අනුව

මූල්‍ය උපකරණ වර්ග මගින් නාණිකරණය සඳහා වෙන් කිරීම ආරම්භක ශේෂයේ සිට අවසාන ශේෂය දක්වා සැසඳීමක් ලෙස පහත සටහන මගින් ඉදිරිපත් කර ඇත.

	2023				2022			
	අදියර 1 රු. 000	අදියර 2 රු. 000	අදියර 3 රු. 000	එකතුව රු. 000	අදියර 1 රු. 000	අදියර 2 රු. 000	අදියර 3 රු. 000	එකතුව රු. 000
මුදල් හා මුදල් සමානාත්‍ය								
ඡන්දාවාරි 1 දිනට ශේෂය	841,441	3,391	-	844,832	52,009	33,359	-	85,368
අදියර 01ට මාරු කිරීම	365	(365)	-	-	28,828	(28,828)	-	-
අදියර 02ට මාරු කිරීම	-	-	-	-	(34)	34	-	-
අදියර 03ට මාරු කිරීම	-	-	-	-	-	-	-	-
ආදායම් ප්‍රකාශයට අයකරගත් අගය දෙසැම්බර් 31 දිනට ශේෂය	(206,397)	227,566	-	21,169	760,638	(1,174)	-	759,464
	635,409	230,592	-	866,001	841,441	3,391	-	844,832
අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම තුළින් සාධාරණ අගයට ඇති සුරැකුම්පත්								
ඡන්දාවාරි 1 දිනට ශේෂය	4,744	-	-	4,744	995	-	-	995
අදියර 01ට මාරු කිරීම	-	-	-	-	-	-	-	-
අදියර 02ට මාරු කිරීම	-	-	-	-	-	-	-	-
අදියර 03ට මාරු කිරීම	-	-	-	-	-	-	-	-
ආදායම් ප්‍රකාශයට අයකරගත් අගය දෙසැම්බර් 31 දිනට ශේෂය	65,529	-	-	65,529	3,749	-	-	3,749
	70,273	-	-	70,273	4,744	-	-	4,744
ජා.මු.අ. සම්බන්ධ වත්කම්								
ඡන්දාවාරි 1 දිනට ශේෂය	8	-	-	8	3	-	-	3
අදියර 01ට මාරු කිරීම	-	-	-	-	-	-	-	-
අදියර 02ට මාරු කිරීම	-	-	-	-	-	-	-	-
අදියර 03ට මාරු කිරීම	-	-	-	-	-	-	-	-
ආදායම් ප්‍රකාශයට අයකරගත් අගය දෙසැම්බර් 31 දිනට ශේෂය	(1)	-	-	(1)	5	-	-	5
	7	-	-	7	8	-	-	8
බැංකු සඳහා ලබාදුන් ණය								
ඡන්දාවාරි 1 දිනට ශේෂය	6,057	251,565	-	257,622	14,435	21,477	-	35,912
අදියර 01ට මාරු කිරීම	233,219	(233,219)	-	-	-	-	-	-
අදියර 02ට මාරු කිරීම	(865)	865	-	-	(4,804)	4,804	-	-
අදියර 03ට මාරු කිරීම	-	-	-	-	-	-	-	-
ආදායම් ප්‍රකාශයට අයකරගත් අගය දෙසැම්බර් 31 දිනට ශේෂය	(223,715)	(8,754)	-	(232,469)	(3,574)	225,285	-	221,711
	14,696	10,457	-	25,153	6,057	251,566	-	257,623
ණය ඇපකර යටතේ ගෙවන ලද මුදල්								
ඡන්දාවාරි 1 දිනට ශේෂය	-	-	86,307	86,307	-	-	13,016	13,016
අදියර 01ට මාරු කිරීම	-	-	-	-	-	-	-	-
අදියර 02ට මාරු කිරීම	-	-	-	-	-	-	-	-
අදියර 03ට මාරු කිරීම	-	-	-	-	-	-	-	-
ආදායම් ප්‍රකාශයට අයකරගත් අගය දෙසැම්බර් 31 දිනට ශේෂය	-	-	24,011	24,011	-	-	73,291	73,291
	-	-	110,318	110,318	-	-	86,307	86,307

අමතර තොරතුරු

පාලනය

අභ්‍යන්තර කළමනාකරණය

මහ බැංකුවේ කාර්යභාරය

මූල්‍ය ප්‍රකාශ

අනෙකුත් වත්කම්								
ජනවාරි 1 දිනට ශේෂය	86	319	2,226,887	2,227,292	189	241	2,226,887	2,227,317
අදියර 01ට මාරු කිරීම	-	-	-	-	-	-	-	-
අදියර 02ට මාරු කිරීම	-	-	-	-	(1)	1	-	-
අදියර 03ට මාරු කිරීම	-	-	-	-	-	-	-	-
ආදායම් ප්‍රකාශයට අයකරගත් අගය	(23)	(146)	-	(169)	(102)	77	-	(25)
දෙසැම්බර් 31 දිනට ශේෂය	63	173	2,226,887	2,227,123	86	319	2,226,887	2,227,292
ණය ඇපකර								
ජනවාරි 1 දිනට ශේෂය	219,324	-	-	219,324	1,011,732	-	-	1,011,732
අදියර 01ට මාරු කිරීම	-	-	-	-	-	-	-	-
අදියර 02ට මාරු කිරීම	-	-	-	-	-	-	-	-
අදියර 03ට මාරු කිරීම	-	-	-	-	-	-	-	-
ආදායම් ප්‍රකාශයට අයකරගත් අගය	(188,031)	-	-	(188,031)	(792,408)	-	-	(792,408)
දෙසැම්බර් 31 දිනට ශේෂය	31,293	-	-	31,293	219,324	-	-	219,324

(උ) රඳවාගත් ඇපකර සහ වෙනත් ණය වැඩිදියුණු කිරීම්

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් එහි සමහරක් ණය අනාවරණයන්ට එරෙහිව ඇපකර සහ වෙනත් ණය වැඩිදියුණු කිරීම් රඳවාගෙන තිබේ. විවිධ මූල්‍ය වත්කම්වලට එරෙහිව රඳවාගත් ප්‍රධාන ඇපකර පිළිබඳව පහත සටහනින් දැක්වේ.

ණය අනාවරණයේ ආකාරය

ඇපකරයක අවශ්‍යතාවයට යටත්වන අනාවරණයේ ප්‍රතිශතය

	2023	2022	රඳවාගත් ප්‍රධාන ඇපකරය/ඇපකරයන්
නැවත විකිණීමේ ගිවිසුම් මත මිලදීගත් සුරැකුම්පත්	100	100	අලෙවිකල හැකි රජයේ සුරැකුම්පත්
බැංකු සඳහා ලබාදුන් ණය			
සෞභාග්‍යා කෝවිඩ්-19 පුනරුද පහසුකම්	100	100	අලෙවිකල හැකි රජයේ සුරැකුම්පත් සහ ලැබිය යුතු ණය

(ඌ) අපේක්ෂිත ණය අලාභයේ සිදුවූ සැලකිය යුතු වෙනස්වීම්

සලකා බැලූ කාලපරිච්ඡේදය තුළදී, මූල්‍ය උපකරණ වල දළ ධාරණ අගයේ සිදුවූ සැලකිය යුතු වෙනස්වීම්, හානිකරණ අගයේ වෙනස්වීමට දායකවූ ආකාරය පහත සටහන් මගින් විස්තරාත්මකව දක්වා ඇත.

මුදල් සහ මුදල් සමානයන්
 දේශීය විදේශ විනිමය හුවමාරු වෙළඳපොළෙන් විදේශ විනිමය මිලදී ගැනීමත් සමඟ මුදල් ශේෂය වැඩිවී, ස්ථාවර තැන්පතු ප්‍රතිමිලදී ගැනීම් මත ආයෝජන වැඩිවේ.
 අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම මත සාධාරණ මිලට ඇති සුරැකුම්පත්
 ආයෝජන කළමනාකරණ උවදුරු වාරිකය නැවත ප්‍රතිශ්‍යාපනය කිරීම හේතුවෙන් ස්ථාවර ආදායම් සුරැකුම්පත්වල හා භාණ්ඩාගාර බිල්පත්වල ආයෝජන වැඩිවීම.
 බැංකු සඳහා ලබාදුන් ණය

- මෙතෙක් පැවති ශේෂයන්
 - වර්ෂය තුළදී ගෙවන ලද ණය හේතුවෙන් අඩුවී ඇත.
 - බැංකු වලට ගෙවන ලද ණය ඇපකර ගිණිකම් හේතුවෙන් වැඩිවී ඇත.

අභ්‍යන්තර අරමුදල්

- මෙතෙක් පැවති ශේෂයන්
 - ශ්‍රේණිගත නොකළ ප්‍රතිපාර්ශවයන් සමඟ සිදුවූ අවම අනාවරණය නිසා අඩුවී ඇත

ණය ඇපකර

ණය ඇපකර වල අවිනිශ්චිත වගකීම අඩුවීම නිසා අඩුවී ඇත

2023 බලපෑම: වැඩිවීම / (අඩුවීම)		
අදියර 01 රු. 000	අදියර 02 රු. 000	අදියර 03 රු. 000
(206,032)	227,201	-
65,529	-	-
8,639	(241,108)	-
-	-	24,011
(23)	(146)	-
(188,031)	-	-
(319,918)	(14,053)	24,011

	2022		
	බලපෑම: වැඩිවීම / (අඩුවීම)		
	අදියර 01 රු. 000	අදියර 02 රු. 000	අදියර 03 රු. 000
මුදල් සහ මුදල් සමානයන්	789,431	(29,967)	-
රජයේ ණය බැඳීම් සහ විදේශ විනිමය වෙළඳපළ මැදිහත්වීම් කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය ද්‍රවශීල වත්කම්			
ඉහළ නැංවීමේ අරමුණින් දුර්වල වූ ණය ශ්‍රේණියක් සහිත ප්‍රතිපාර්ශ්වයන් සමඟ මුදල් ශේෂයේ වැඩිවීම			
අනෙකුත් විස්තීර්ණ ආදායම මත සාධාරණ මිලට ඇති සුරැකුම්පත්	3,749	-	-
වර්ෂය තුළදී ස්ථාවර ආදායම් සුරැකුම්පත් කළඹෙන් සැලකිය යුතු කොටසක් රජයේ විදේශීය ණය ගෙවීම සඳහා බැහැර කිරීම			
බැංකු සඳහා ලබාදුන් ණය			
- මෙතෙක් පැවති ශේෂයන්			
දේශීය බැංකු වල ණය ශ්‍රේණිගත කිරීම අඩුවීම හේතුවෙන් වැඩිවී ඇත.	(8,378)	230,089	-
බැංකු වලට ගෙවන ලද ණය ඇපකර හිමිකම් හේතුවෙන් වැඩිවී ඇත.	-	-	73,291
අභ්‍යන්තර අරමුදල්			
- මෙතෙක් පැවති ශේෂයන්			
දේශීය බැංකු වල ණය ශ්‍රේණිගත කිරීම අඩුවීම නිසා වැඩිවී ඇත.	47	78	-
- අවශෝෂණය කරන ලද ශේෂයන්			
2022 වර්ෂය තුළදී ප්‍රා.සං.දෙ. යටතේ තිබූ ආයෝජන බැහැර කිරීම නිසා අඩුවී ඇත.	(151)	-	-
ණය ඇපකර			
වගකීම අඩුවීම නිසා අඩු වී ඇත.	(792,408)	-	-
	<u>(7,710)</u>	<u>200,200</u>	<u>73,291</u>

(ඵ) ක්‍රමක්ෂය පිරිවැයට ණය භානිකරණය කරන ලද වත්කම් වල දළ ධාරණ අගයේ වෙනස්වීම
 ක්‍රමක්ෂය පිරිවැයට ණය භානිකරණය කරන ලද වත්කම් වල දළ ධාරණ අගයේ වෙනස්වීම සංසන්දනාත්මකව පහත සටහනෙන් දැක්වේ.

	2023 රු. 000	2022 රු. 000
ජනවාරි 01 දිනට ක්‍රමක්ෂය පිරිවැයට ණය භානිකරණය කරන ලද වත්කම්	-	-
වසර තුළදී ණය භානිකරණ වත්කම් ලෙස වර්ගීකරණය කරන ලද ප්‍රමාණය	73,291	73,291
ප්‍රා.සං.දෙ. යටතේ තිබූ වත්කම් අවශෝෂණයේ දී අවශෝෂණය කරගත් ණය භානිකරණ වත්කම්	-	-
අපේක්ෂිත ණය අලාභ දීමනාවේ වෙනස	(73,291)	(73,291)
දෙසැම්බර් 31 දිනට ක්‍රමක්ෂය පිරිවැයට ණය භානිකරණය කරන ලද වත්කම්	-	-

48.2 පොළී අනුපාතික අවදානම

(අ) විදේශීය මුදල් පොළී අනුපාත සංවේදීතාවය

පොළී අනුපාත අවදානම යනු පොළී අනුපාතයේ වෙනස්වීම් නිසා ඇතිවන පාඩු විදීමේ අවදානමයි.

මහ බැංකුවේ සංචිතවල පොළී අනුපාත සංවේදීතාවය, පොළී අනුපාතය පදනම් අංක 10 කින් වෙනස්වීමෙන් විය හැකි ලාභය/ පාඩුව මගින් මනිනු ලැබේ. ඒ අනුව, මහ බැංකුවේ සංචිතවල අවදානම් නිරාවරණ සංවේදීතාවය පහත දැක්වේ.

කළඹ බණ්ඩය	විය හැකි පාඩුව (ඇ.එ.ජ. ඩොලර් මිලියන)	
	2023	2022
මහ බැංකුවේ සංචිත	0.77	0.09

අවදානම් කළමනාකරණ දෙපාර්තමේන්තුව විසින් විදේශ වත්කම් ආයෝජන කළඹෙහි පොළී අනුපාත අවදානම කළමනාකරණය කිරීම සඳහා පහත දැක්වෙන උපාය මාර්ගයන් අනුගමනය කරනු ලැබේ.

(i) පොළී අනුපාත වෙනස්වීම් මත විදේශ වත්කම් ආයෝජන කළඹට ඇතිවන බලපෑම පොළී අනුපාත සංවේදීතාවය මගින් මනිනු ලබන අතරම පොළී අනුපාතය මෙන්ම ආයෝජනයේ කාල සීමාව සැලකිල්ලට ගනු ලබන විකර්ත කාලවිච්ඡේදය පොළී අනුපාත අවදානම මැනීම සඳහා බැංකුව විසින් යොදා ගනු ලැබේ. විකර්ත කාලවිච්ඡේදය මගින් 1% ක පොළී අනුපාත (ඵලදාව) වෙනස්වීම් මත සුරැකුම්පත්වල මිල වෙනස්වීම් මනිනු ලැබේ. ඉහළ විකර්ත කාලවිච්ඡේදයක්

මගින් ඉහළ අවදානමක් පෙන්නුම් කෙරේ. එමනිසා මූල්‍ය වෙළෙඳපොළවල් තුළ ඇති වන සංවර්ධනයන්, ආයෝජන කළඹේ ඇති සංලක්ෂණයන් හා බැඳුම්කර ආයෝජන කළඹේ ඇති අවදානම් අභිරුචිය යන කරුණු සලකා බැලීමෙන් අනතුරුව මහ බැංකුව විසින් උචිත විකරිත කාලච්ඡේදයන් කලින් කලට සකස් කරනු ලැබේ. මහ බැංකුවේ සංචිතවල විකරිත කාලච්ඡේදය පහත ආකාර වේ.

ආයෝජන බණ්ඩය	විකරිත කාලච්ඡේදය	
	2023	2022
මහ බැංකුවේ සංචිත	0.22	0.05

(ii) විකරිත කාලච්ඡේදය මගින් විශාල වශයෙන් වන මිල වෙනස්වීම් ගණනය නොවන නිසා, විදේශ සංචිත ආයෝජන කළඹේ පොළී අනුපාත අවදානම මැනීම සඳහා භාවිතා කරන තවත් මිනුමක් ලෙස උත්තලතාවය (convexity) දැක්විය හැකිය. උත්තලතාවය මගින් බැඳුම්කර මිල ඵලදා වක්‍රය සරල රේඛීය සඵල කාල පරිච්ඡේදයට සාපේක්ෂව වෙනස්වීම මනිනු ලබයි. මෙමගින් ස්ථාවර සුරැකුම්පත් මිල, පොළී අනුපාතයට දක්වන සංවේදීතාවය තවදුරටත් නියමිත අගයට ආසන්න කිරීමට ඉඩකඩ ලබාදේ. කාලච්ඡේදයේ වෙනස සඳහා ඵලදා අනුපාතයේ වෙනස උත්තලතාවයයි. ඉන් විකරිත කාලච්ඡේදයේ පුරෝකථනය කළ දෝෂය මනිනු ලබයි. මෙය ඵලදා අනුපාතය සම්බන්ධයෙන් සුරැකුම්පත්වල මිලෙහි දෙවන අවකලනයයි.

මහ බැංකුවේ සංචිතවල උත්තලතාවය

කළඹ බණ්ඩය	විය හැකි පාඩුව (ඇ.එ.ජ.ඩොලර් මිලියන)	
	2023	2022
මහ බැංකුවේ සංචිත	0.0055	0.0023

(iii) අවදානම් වටිනාකම (Value at Risk)

සාමාන්‍ය වෙළෙඳපොළ තත්ත්වයන් යටතේ මූල්‍ය වෙළෙඳපොළ වලනයන් මගින් ආයෝජන කළඹක අයහපත් දිසාවට අවදානම තනි අගයකට සාරාංශ කිරීමක් අවදානම් වටිනාකම මගින් සිදුකරයි. එම නිසා අවදානම් වටිනාකම ඉලක්ක කාල සීමාව පුරාවට වන උපරිම අලාභය වන අතර එහි දී සත්‍ය අලාභය ඉහළ වීමේ සම්භාවිතාව පහළ හා කලින් සඳහන් මට්ටමේ විය හැක. අවදානම් වටිනාකම මගින්, අවදානම සහ තත්ත්වය හරහා සමාහාරය කළ හැකි මුදලින් ප්‍රකාශ කරනු ලබන සංඛ්‍යාවක් ලබා දේ. ස්ථාවර ආදායම් සුරැකුම්පත් ආයෝජන කළඹෙහි අවදානම් වටිනාකම, 99% ක විශුම්භ ප්‍රාන්තරයක් හා දින 10 ක කාල සීමාවක් උපයෝගී කරගනිමින් Historical & Parametric ක්‍රමය ඔස්සේ ගණනය කරනු ලැබේ.

කළඹ බණ්ඩය	අවදානම් වටිනාකම			
	2023		2022	
	Historical	Parametric	Historical	Parametric
මහ බැංකුවේ සංචිත	35.43	45.75	44.65	50.22

(iv) වෙළෙඳ හා විවෘත තත්ත්වයන් (Open Positions) හි සීමා

බැංකුව විසින් අන්තර් දින කටයුතු සඳහා නිශ්චිත ගනුදෙනුකරු සීමා (Specific Dealer Limit) ද එක්දින තත්ත්ව සීමා (Overnight Position Limit) ද බැංකුවේ ගනුදෙනුකරුවන් (Dealers) සඳහා පනවනු ලබයි.

(ආ) දේශීය මුදල් පොළී අනුපාත සංවේදීතාවය

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ මූල්‍ය තත්ව ප්‍රකාශයේ දක්වා ඇති දේශීය භාණ්ඩාගාර බිල්පත් කළඹ, ජා.මු.වා.පු. 9 යෙහි ඇති ව්‍යාපාරික ආකෘතික තක්සේරුව පරිදි අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම් තුළින් සාධාරණ මිලට, මූල්‍ය තත්ව ප්‍රකාශයෙහි වාර්තා කරනු ලබයි. බැංකුව පොළී ආදායම ඉපැයීම අරමුණු කර නොගෙන රජයේ සුරැකුම්පත් මිලදී ගැනීම සිදු කරන හෙයින් රජයේ සුරැකුම්පත් කළඹ, ආයෝජන කළඹක් ලෙස නොසැලකේ. බැංකුවේ මූලික අරමුණ වන ආර්ථික හා මිල ස්ථායීතාවය රැකීම සම්බන්ධ මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා දේශීය වෙළෙඳපොළට ද්‍රවශීලතාවය විදීමට හෝ දේශීය වෙළෙඳපොළින් ද්‍රවශීලතාවය උකහා ගැනීමට බැංකුව රජයේ සුරැකුම්පත් මිලදී ගැනීම හෝ විකිණීම සිදු කරනු ලබයි. එහෙයින් බැංකු ආයෝජන කළඹෙහි රජයේ සුරැකුම්පත්වල ප්‍රමාණය, එහි මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තිය විසින් තීරණය කරනු ලැබේ. කෙසේ වෙතත්, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු පනතේ 86(4) හා 86(5) වගන්ති යටතේ මිලදී ගත් රජයේ සුරැකුම්පත් ද මෙම කළඹෙහි ඇතුළත්විය හැක. ඊට අමතරව, රුපියල් වෙළෙඳපොළේ මූලික පොළී අනුපාත එනම්, ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ අනුපාතය හා

ප්‍රතිච්ඡිදන අනුපාත, මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා බැංකුව විසින් තීරණය කරනු ලබයි. වැඩිදුරටත්, රුපියල් ද්‍රවශීලතාවය විදීම හෝ වෙළෙඳපොළින් රුපියල් ද්‍රවශීලතාවය උකහා ගැනීම සඳහා වූ බැංකුවේ ක්‍රියාමාර්ග පොදු රුපියල් වෙළෙඳපොළේ පොළී අනුපාතයන් කෙරෙහි බලපානු ලබයි. ඒ අනුව රජයේ සුරැකුම්පත් කළඹ මගින් උද්ගත වන පොළී ආදායමේ වෙනස්වීම් කෙරෙහි ආයෝජන තීරණවලට වඩා බැංකුවෙහි රජයේ සුරැකුම්පත් කළඹෙහි ප්‍රමාණය මෙන් ම මූලික වශයෙන් බැංකුවේ මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග බලපානු ලබයි. එම නිසා බැංකුව දේශීය මූල්‍ය වත්කම්වල පොළියේ වන සංවේදිතාවය ගැන නොසලකනු ලැබේ.

(අ෭) වත්කම් සහ වගකීම් කල් පිරීම හෝ ප්‍රතිමිල කිරීම පහත සඳහන් කාලච්ඡේදවලදී සිදුවේ.

විදේශ මුදල් පොළී අනුපාත සංවේදීතා අන්තරය:	හරිත සාමාන්‍ය පොළී අනුපාතය %	2023	හය	මාස 6	වර්ෂ	වර්ෂ	වර්ෂ
		එකතුව	මසක් හෝ අඩු	සිට 12 දක්වා	1 සිට 2 දක්වා	2 සිට 5 දක්වා	5 ට වැඩි
		රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000
පොළී සංවේදී විදේශීය මූල්‍ය වත්කම්							
මුදල් හා මුදල් සමානාත්‍ය	2.5087	1,198,979,570	1,198,979,570	-	-	-	-
අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම් කුලීන් සාධාරණ මිලට ඇති සුරැකුම්පත්	2.3260	223,406,791	98,816,614	22,944,799	46,284,595	55,360,783	-
ජා. මු. අ. සම්බන්ධ වත්කම්	4.0830	12,242,252	12,242,252	-	-	-	-
මුළු පොළී සංවේදී විදේශීය මූල්‍ය වත්කම්		1,434,628,613	1,310,038,436	22,944,799	46,284,595	55,360,783	-
පොළී සංවේදී නොවන විදේශීය මූල්‍ය වත්කම්							
ජා.මු.අ. සම්බන්ධ වත්කම්		253,096,945	-	-	-	345,472	252,751,473
ව්‍යුත්පන්න මූල්‍ය උපකරණ		5,775,226	3,526,799	41,010	2,207,417	-	-
මුළු පොළී සංවේදී නොවන විදේශීය මූල්‍ය වත්කම්		258,872,171	3,526,799	41,010	2,207,417	345,472	252,751,473
මුළු විදේශීය මූල්‍ය වත්කම්		1,693,500,784	1,313,565,235	22,985,809	48,492,012	55,706,255	252,751,473
විදේශ මුදල් පොළී අනුපාත සංවේදීතා අන්තරය:							
පොළී සංවේදී විදේශීය මූල්‍ය වගකීම්							
ජා.මු.අ.	4.1030	292,928,957	34,755,557	34,755,557	69,511,115	153,906,728	-
වෙනත් විදේශීය බැරකම්	9.3290	800,490,754	152,181,295	145,765,485	291,530,970	211,013,004	-
මුළු පොළී සංවේදී විදේශීය මූල්‍ය වගකීම්		1,093,419,711	186,936,852	180,521,042	361,042,085	364,919,732	-
පොළී සංවේදී නොවන විදේශීය මූල්‍ය වගකීම්							
බැංකු හා මූල්‍ය ආයතන		54,113,792	54,113,792	-	-	-	-
ව්‍යුත්පන්න මූල්‍ය උපකරණ		48,947,900	8,845,596	4,308,498	10,889,030	24,669,983	234,793
ජා.මු.අ.		674,396,255	-	-	-	-	674,396,255
අනෙකුත් විදේශ වගකීම්		708,765,018	-	708,765,018	-	-	-
මුළු පොළී සංවේදී නොවන විදේශීය මූල්‍ය වගකීම්		1,486,222,965	62,959,388	713,073,516	10,889,030	24,669,983	674,631,048
මුළු විදේශීය මූල්‍ය වගකීම්		2,579,642,676	249,896,240	893,594,558	371,931,115	389,589,715	674,631,048
විදේශීය මුදල් පොළී අනුපාත සංවේදීතා අන්තරය		341,208,902	1,123,101,584	(157,576,243)	(314,757,490)	(309,558,949)	-
දේශීය මුදල් පොළී අනුපාත සංවේදීතා අන්තරය :							
පොළී සංවේදී දේශීය මූල්‍ය වත්කම්							
ශ්‍රී ලංකා රජයේ සුරැකුම්පත්	12.3977	2,044,347,592	153,187,295	74,440,866	7,336,054	4,651,050	1,804,732,327
ප්‍රතිච්ඡිදන මගින් ගිවිසුම් යටතේ මිලදී ගත් සුරැකුම්පත්	10.0000	333,951,940	333,951,940	-	-	-	-
බැංකුවලට දෙන ලද ණය	1.0000	47,795,687	47,783,080	9,464	3,143	-	-
අනිකුත් වත්කම් - සේවක ණය	3.3995	8,783,775	280,621	135,667	276,002	866,149	7,225,336
- අනෙකුත්	12.1308	21,441,646	3,605,936	1,436,378	1,358,935	8,451,966	6,588,432
මුළු පොළී සංවේදී දේශීය මූල්‍ය වත්කම්		2,456,320,640	538,808,871	76,022,375	8,974,134	13,969,165	1,818,546,095

අමතර තොරතුරු

පාලනය

අභ්‍යන්තර කළමනාකරණය

මහ බැංකුවේ කාර්යභාරය

මූල්‍ය ප්‍රකාශ

පොළී සංවේදී නොවන දේශීය මූල්‍ය වත්කම්							
අනෙකුත් වත්කම් - අනෙකුත්		11,959,300	11,959,300	-	-	-	-
අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම තුළින් සාධාරණ අගයට ඇති ප්‍රාග්ධන ආයෝජන		2,169,541	-	-	-	-	2,169,541
මුළු පොළී සංවේදී නොවන දේශීය මූල්‍ය වත්කම්		14,128,841	11,959,300	-	-	-	2,169,541
මුළු දේශීය මූල්‍ය වත්කම්		2,470,449,481	550,768,171	76,022,375	8,974,134	13,969,165	1,820,715,636
පොළී සංවේදී දේශීය මූල්‍ය වගකීම්							
නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම්	9.0000	227,035,873	227,035,873	-	-	-	-
මුළු පොළී සංවේදී දේශීය මූල්‍ය වගකීම්		227,035,873	227,035,873	-	-	-	-
පොළී සංවේදී නොවන දේශීය මූල්‍ය වගකීම්							
බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන විසින් තැන්පතු		142,472,582	142,472,582	-	-	-	-
රජය සහ රජයේ ආයතන විසින් තැන්පතු		2,073,290	2,073,290	-	-	-	-
සංසරණයේ පවතින මුදල්		1,186,503,181	1,186,503,181	-	-	-	-
අනිකුත් ගෙවිය යුතු දෑ		29,507,806	29,507,806	-	-	-	-
මුළු පොළී සංවේදී නොවන දේශීය මූල්‍ය වගකීම්		1,360,556,859	1,360,556,859	-	-	-	-
මුළු දේශීය මූල්‍ය වගකීම්		1,587,592,732	1,587,592,732	-	-	-	-
දේශීය මුදල් පොළී අනුපාත සංවේදීතා අන්තරය		2,229,284,767	311,772,998	76,022,375	8,974,134	13,969,165	1,818,546,095
විදේශීය මුදල් පොළී අනුපාත සංවේදීතා අන්තරය :	හරිත සාමාන්‍ය පොළී අනුපාතය %	2022 එකතුව රු. 000	හය මසක් හෝ අඩු රු. 000	මාස 6 සිට 12 දක්වා රු. 000	වර්ෂ 1 සිට 2 දක්වා රු. 000	වර්ෂ 2 සිට 5 දක්වා රු. 000	වර්ෂ 5 ට වැඩි රු. 000
පොළී සංවේදී විදේශීය මූල්‍ය වත්කම්							
මුදල් හා මුදල් සමානතන්	0.0000	651,687,864	651,687,864	-	-	-	-
අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම තුළින් සාධාරණ මිලට ඇති සුරැකුම්පත්	1.3005	10,867,425	34,125	1,076,988	-	9,756,312	-
ජා.මු.අ. සම්බන්ධ වත්කම්	2.9160	2,006,502	2,006,502	-	-	-	-
මුළු පොළී සංවේදී විදේශීය මූල්‍ය වත්කම්		664,561,791	653,728,491	1,076,988	-	9,756,312	-
පොළී සංවේදී නොවන විදේශීය මූල්‍ය වත්කම්							
ජා.මු.අ. සම්බන්ධ වත්කම්		279,414,572	29,523	-	-	377,081	279,007,968
ව්‍යුත්පන්න මූල්‍ය උපකරණ		401,580	401,580	-	-	-	-
අනෙකුත් ලැබිය යුතු දෑ		37,022,631	37,022,631	-	-	-	-
මුළු පොළී සංවේදී නොවන විදේශීය මූල්‍ය වත්කම්		316,838,783	37,453,734	-	-	377,081	279,007,968
මුළු විදේශීය මූල්‍ය වත්කම්		981,400,574	691,182,225	1,076,988	-	10,133,393	279,007,968
පොළී සංවේදී විදේශීය මූල්‍ය වගකීම්							
ජා.මු.අ.	3.9160	385,639,212	28,807,533	33,580,393	-	308,932,705	14,318,581
ආසියානු නිශ්කාණ සංගමය	0.0100	736,258,129	736,258,129	-	-	-	-
මුළු පොළී සංවේදී විදේශීය මූල්‍ය වගකීම්		1,121,897,341	765,065,662	33,580,393	-	308,932,705	14,318,581
පොළී සංවේදී නොවන විදේශීය මූල්‍ය වගකීම්							
බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන		146,408,028	146,408,028	-	-	-	-
ව්‍යුත්පන්න මූල්‍ය උපකරණ		71,697,994	5,537,140	5,238,797	11,469,456	40,991,347	8,461,254
ජා.මු.අ.		742,285,880	-	-	-	-	742,285,880

අනිකුත් විදේශීය වගකීම්		594,383,451	73,060,874	521,322,577	-	-	-
මුළු පොළී සංවේදී නොවන විදේශීය මූල්‍ය වගකීම්		1,554,775,353	225,006,042	526,561,374	11,469,456	40,991,347	750,747,134
මුළු විදේශීය මූල්‍ය වගකීම්		2,676,672,694	990,071,704	560,141,767	11,469,456	349,924,052	765,065,715
විදේශීය මුදල් පොළී අනුපාත සංවේදීතා අන්තරය		(457,335,550)	(111,337,171)	(32,503,405)	-	(299,176,393)	(14,318,581)
දේශීය මුදල් පොළී අනුපාත සංවේදීතා අන්තරය :							
පොළී සංවේදී දේශීය මූල්‍ය වත්කම්							
ශ්‍රී ලංකා රජයේ සුරැකුම්පත්	31.2439	2,498,995,015	2,481,264,384	-	15,768,874	1,961,757	-
ප්‍රතිවිකිණීමේ ගිවිසුම් යටතේ මිලදී ගත් සුරැකුම්පත්	15.5000	698,069,219	698,069,219	-	-	-	-
බැංකුවලට දෙන ලද ණය	1.0000	28,257,902	26,398,994	196,759	1,561,865	100,284	-
අනිකුත් වත්කම් - සේවක ණය	3.3688	8,053,421	261,770	226,096	461,704	1,469,430	5,634,421
- අනෙකුත්	9.0352	18,556,718	1,763,964	2,738,646	1,696,628	5,502,281	6,855,199
මුළු පොළී සංවේදී දේශීය මූල්‍ය වත්කම්		3,251,932,275	3,207,758,331	3,161,501	19,489,071	9,033,752	12,489,620
පොළී සංවේදී නොවන දේශීය මූල්‍ය වත්කම්							
රජයට දෙන ලද කාලීන අත්තිකාරම්		235,638,700	235,638,700	-	-	-	-
අනෙකුත් වත්කම් - අනෙකුත්		3,572,421	3,572,421	-	-	-	-
අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම කුළීන් සාධාරණ මිලට ඇති ප්‍රාග්ධන		1,817,132	-	-	-	-	1,817,132
ආයෝජන මුළු පොළී සංවේදී නොවන දේශීය මූල්‍ය වත්කම්		241,028,253	239,211,121	-	-	-	1,817,132
මුළු දේශීය මූල්‍ය වත්කම්		3,492,960,528	3,446,969,452	3,161,501	19,489,071	9,033,752	14,306,752
පොළී සංවේදී දේශීය මූල්‍ය වගකීම්							
නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම්	14.5000	330,637,059	330,637,059	-	-	-	-
මුළු පොළී සංවේදී දේශීය මූල්‍ය වගකීම්		330,637,059	330,637,059	-	-	-	-
පොළී සංවේදී නොවන දේශීය මූල්‍ය වගකීම්							
බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන විසින් තැන්පතු		323,046,181	323,046,181	-	-	-	-
රජය සහ රජයේ ආයතන විසින් තැන්පතු		221,411	221,411	-	-	-	-
සංසරණයෙහි පවතින මුදල්		1,026,567,252	1,026,567,252	-	-	-	-
අනිකුත් ගෙවිය යුතු දෑ		68,320,347	68,320,347	-	-	-	-
මුළු පොළී සංවේදී නොවන දේශීය මූල්‍ය වගකීම්		1,418,155,191	1,418,155,191	-	-	-	-
මුළු දේශීය මූල්‍ය වගකීම්		1,748,792,250	1,748,792,250	-	-	-	-
දේශීය මුදල් පොළී අනුපාත සංවේදීතා අන්තරය		2,921,295,216	2,877,121,272	3,161,501	19,489,071	9,033,752	12,489,620

අමතර තොරතුරු

පාලනය

අභ්‍යන්තර කළමනාකරණය

මහ බැංකුවේ කාර්යභාරය

මූල්‍ය ප්‍රකාශ

48.3 විදේශීය මුදල් අවදානම

බැංකුවේ විදේශීය සංචිත කළමනාකරණ කාර්යය යටතේ දරන්නා වූ විදේශීය වත්කම් තුළින් බැංකුවෙහි විදේශ මුදල් කටයුතු නිරූපණය වේ. විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළේ වෙනස්වීම් හේතුවෙන් බැංකුව, විනිමය අවදානමට විවෘත වේ. පාලක මණ්ඩලය සහ විදේශ සංචිත ආයෝජන අධීක්ෂණ කමිටුව විසින් බැංකුවේ විදේශ සංචිතයෙහි විවිධ මුදල් වර්ගවලින් දැරිය යුතු ප්‍රතිශත ප්‍රමාණයක් නියම කර තිබේ. මුදල් වෙන්කිරීම පිළිබඳව තීරණය කිරීමේ දී රාජ්‍ය ණය ආපසු ගෙවීමේ අවශ්‍යතාවයන් සැලකිල්ලට ගනු ලැබේ. එබැවින් බැංකුව විසින් ප්‍රධාන මුදල් වර්ග බොහොමයක්, එනම් ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපද ඩොලර්, ස්ටර්ලිං පවුම්, ජපන් යෙන්, යුරෝ, ඕස්ට්‍රේලියන් ඩොලර්, චීන යුආන් හා නවසීලන්ත ඩොලර් රඳවා ගනු ලබයි. විදේශීය මුදල් මත පනවා ඇති සීමාවන්ට අනුකූලවීම නිරන්තර සුපරීක්ෂණයට භාජනය වේ.

විදේශ මුදල් සඳහා ශුද්ධ නිරාවරණය

2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට ප්‍රධාන මුදල්වලට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ශුද්ධ නිරාවරණය පහත පරිදි වේ.

2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට	මුදල් වර්ගය									සියළුම මුදල් වර්ගවල එකතුව
	ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපද ඩොලර්	යුරෝ	ජපන් යෙන්	ස්ටර්ලිං පවුම්	විගෑහි	ඕස්ට්‍රේලියානු ඩොලර්	කැනේඩියානු ඩොලර්	නවසීලන්ත ඩොලර්	අනිකුත් මුදල්	
	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000
විදේශීය මූල්‍ය වත්කම්										
මුදල් හා මුදල් සමාන	415,748,240	746,105	32,129	4,892,576	-	2,429,557	1,777,619	2,436,400	771,782,944	1,199,845,570
ලාභ/අලාභ තුළින් සාධාරණ මිලට ඇති හා අනිකුත් විස්තීරණ ආදායම් තුළින් සාධාරණ මිලට ඇති සුරැකුම්පත් ව්‍යුත්පන්න මූල්‍ය උපකරණ	223,406,791	-	-	-	-	-	-	-	-	223,406,791
ජා.මු.අ. සම්බන්ධ වත්කම්	-	-	-	-	265,339,204	-	-	-	5,775,226	265,339,204
මුළු විදේශීය මූල්‍ය වත්කම්	639,155,031	746,105	32,129	4,892,576	265,339,204	2,429,557	1,777,619	2,436,400	777,558,170	1,694,366,791
සමානුපාතය	37.72%	0.04%	0.00%	0.29%	15.66%	0.14%	0.10%	0.14%	45.89%	100%
විදේශීය මූල්‍ය බැරකම්										
බැංකු හා මූල්‍ය ආයතන	54,113,353	-	-	397	-	42	-	-	-	54,113,792
ව්‍යුත්පන්න මූල්‍ය උපකරණ	-	-	4,581,300	-	-	-	-	-	44,366,600	48,947,900
ජා.මු.අ.	-	-	-	-	967,325,212	-	-	-	-	967,325,212
අනෙකුත්	1,049,205,692	-	-	-	-	-	-	-	460,050,080	1,509,255,772
මුළු විදේශීය මූල්‍ය බැරකම්	1,103,319,045	-	4,581,300	397	967,325,212	42	-	-	504,416,680	2,579,642,676
සමානුපාතය	42.77%	0.00%	0.18%	0.00%	37.50%	0.00%	0.00%	0.00%	19.55%	100%
ශුද්ධ විදේශීය මුදල් නිරාවරණය	(464,164,014)	746,105	(4,549,171)	4,892,179	(701,986,008)	2,429,515	1,777,619	2,436,400	273,141,490	(885,275,885)

වත්මන් මූල්‍ය වර්ෂයට අදාළ වෙළෙඳ දිනයන් සහිත හා තක්සේරු දිනයන් මිලඟ මූල්‍ය වර්ෂයට අදාළව සිදුවීමට නියමිත විදේශ විනිමය ගනුදෙනු මුදල් හා මුදල් සමානයන් තුළ අඩංගු වේ. එම ගනුදෙනු පහත පරිදි වේ

	ශ්‍රී ලංකා රුපියල්	ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපද ඩොලර්	ජපන් යෙන්
	රු. 000	රු. 000	රු. 000
2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට			
මිලදී ගැනුම්	-	468,490,917	178,831,219
විකුණුම්	(453,174,711)	(174,329,665)	-

2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට ප්‍රධාන මුදල්වලට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ශුද්ධ නිරාවරණය පහත පරිදි වේ.

2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට	ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපද ඩොලර්	යුරෝ	ජපන් යෙන්	ස්ටර්ලිං පවුම්	මුදල් වර්ගය					
					විගැ.වි	ඕස්ට්‍රේලියානු ඩොලර්	කැනේඩියානු ඩොලර්	නවසීලන්ත ඩොලර්	අනිකුත් මුදල්	සියළුම මුදල් වර්ගවල එකතුව
විදේශීය මූල්‍ය වත්කම් මුදල් හා මුදල් සමානයන්	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000
	118,593,473	2,002,372	130,117	373,692	-	62,567	17,653	10,635	531,342,187	652,532,696
ලාභ/අලාභ තුළින් සාධාරණ මිලට ඇති හා අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම් තුළින් සාධාරණ මිලට ඇති සුරැකුම්පත් ව්‍යුත්පන්න මූල්‍ය උපකරණ ජා.මු.අ. සම්බන්ධ වත්කම් අනෙකුත් ලැබිය යුතු දෑ	10,867,425	-	-	-	-	-	-	-	-	10,867,425
මුළු විදේශීය මූල්‍ය වත්කම්	192,522,006	2,002,372	130,117	373,692	281,421,082	62,567	17,653	10,635	531,743,767	1,008,283,891
සමානුපාතය	19.09%	0.20%	0.01%	0.04%	27.91%	0.01%	0.00%	0.00%	52.74%	100%
විදේශීය මූල්‍ය බැරකම්										
බැංකු හා මූල්‍ය ආයතන ව්‍යුත්පන්න මූල්‍ය උපකරණ ආසියානු නිශ්කාෂණ සංගමය ජා.මු.අ. අනෙකුත්	146,407,286	-	-	687	-	55	-	-	-	146,408,028
මුළු විදේශීය මූල්‍ය බැරකම්	736,258,128	-	-	-	-	-	-	-	-	736,258,128
සමානුපාතය	35.74%	0.00%	0.00%	0.00%	42.14%	0.00%	0.00%	0.00%	22.12%	100%
ඉදිරි විදේශීය මුදල් නිරාවරණය	(764,226,672)	2,002,372	130,117	373,005	(846,504,010)	62,500	17,653	10,635	(60,254,401)	(1,668,388,801)

වත්මන් මූල්‍ය වර්ෂයට අදාළ වෙළෙඳ දිනයන් සහිත හා තක්සේරු දිනයන් මිලඟ මූල්‍ය වර්ෂයට අදාළව සිදුවීමට නියමිත විදේශ විනිමය ගනුදෙනු මුදල් හා මුදල් සමානයන් තුළ අඩංගු වේ. එම ගනුදෙනු පහත පරිදි වේ.

2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට	ශ්‍රී ලංකා රුපියල්	ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපද ඩොලර්	ස්ටර්ලිං පවුම්
මිලදී ගැනුම්	38,782,950	242,870,513	5,467,529
විකුණුම්	(186,160,301)	(38,126,550)	-

පහත සඳහන් විනිමය අනුපාතිකයන් බැංකුව විසින් යොදාගන්නා ලදී.

මුදල් වර්ගය	සාමාන්‍ය අනුපාතය		වර්ෂ අවසාන එතැන් අනුපාතය	
	2023	2022	2023	2022
ඇ.එ.ජ. ඩොලර් 1	327.8228	328.1818	323.9233	363.1100
යුරෝ 1	354.4458	343.2079	357.4170	388.3461
ජපන් යෙන් 1	2.3263	2.4762	2.2983	2.7704
ස්ටර්ලිං පවුම් 1	408.3245	400.7632	412.2896	437.4023
වි.ගැ.හි. 1	437.4372	436.4326	437.9895	483.3276
ඕස්ට්‍රේලියානු ඩොලර් 1	217.6064	226.3545	220.2031	247.0237

2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට
 අමතර තොරතුරු
 පාලනය
 අභ්‍යන්තර කළමනාකරණය
 මහ බැංකුවේ කාර්යභාරය
 මූල්‍ය ප්‍රකාශ

සංවේදීතා විශ්ලේෂණය

වාර්තාකරණ දිනය ප්‍රකාරව ඉහත සඳහන් මුදල් වර්ගයක් ශ්‍රී ලංකා රුපියලට එරෙහිව සාධාරණ ලෙස ශක්තිමත් වීම/(දුර්වල වීම), විදේශීය මුදල් වලින් මූල්‍ය උපකරණ මිනුම් කිරීම මත බලපෑමක් ඇති කරනු ලැබූ අතර, ලාභය හෝ අලාභය කෙරෙහි පහත පෙන්වන පරිදි බලපා ඇත.

	ලාභයන් හෝ අලාභය	
	ශක්තිමත් වීම	දුර්වල වීම
	රු. 000	රු. 000
2023 දෙසැම්බර් 31		
ඇ.එ.ජ. ඩොලර් (5% විචලනය)	(23,208,201)	23,208,201
යුරෝ (5% විචලනය)	37,305	(37,305)
ජපන් යෙන් (5% විචලනය)	(227,459)	227,459
ස්විට්සර්ලන්ත ෆ්ලෑන්කි (5% විචලනය)	244,609	(244,609)
වි.ගැ.හි. (5% විචලනය)	(35,099,300)	35,099,300
මිස්ට්‍රියානු ඩොලර් (5% විචලනය)	121,476	(121,476)

	ලාභයන් හෝ අලාභය	
	ශක්තිමත් වීම	දුර්වල වීම
	රු. 000	රු. 000
2022 දෙසැම්බර් 31		
ඇ.එ.ජ. ඩොලර් (5% විචලනය)	(38,211,334)	38,211,334
යුරෝ (5% විචලනය)	100,119	(100,119)
ජපන් යෙන් (5% විචලනය)	6,506	(6,506)
ස්විට්සර්ලන්ත ෆ්ලෑන්කි (5% විචලනය)	18,650	(18,650)
වි.ගැ.හි. (5% විචලනය)	(42,325,201)	42,325,201
මිස්ට්‍රියානු ඩොලර් (5% විචලනය)	3,125	(3,125)

48.4 මූල්‍ය වත්කම් හා වගකීම් හි වට්ටම් නොකළ මුදල් ප්‍රවාහවල ගිවිසුම්ගත කල් පිරීම්

2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය වත්කම් හා වගකීම් හි වට්ටම් නොකළ මුදල් ප්‍රවාහවල ගිවිසුම්ගත කල් පිරීම් පහත පරිදි වේ.

	මාස 6 ඉටු	මාස 6 සිට වර්ෂ 1 දක්වා	වර්ෂ 1 සිට 2 දක්වා	වර්ෂ 2 සිට 5 දක්වා	වර්ෂ 5 ට වැඩි	එකතුව
	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	
2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට විදේශීය මූල්‍ය වත්කම්						
මුදල් හා මුදල් සමානතන්	1,198,979,570	-	-	-	-	1,198,979,570
අනෙකුත් විස්තීර්ණ ආදායම් තුළින් සාධාරණ මිලට ඇති සුරැකුම්පත්	95,203,787	27,139,807	49,401,366	58,705,161	-	230,450,121
ජා.මු.අ. සම්බන්ධ වත්කම්	12,242,245	-	-	345,479	252,751,473	265,339,197
මුළු වට්ටම් නොකළ විදේශීය මූල්‍ය වත්කම්	1,306,425,602	27,139,807	49,401,366	59,050,640	252,751,473	1,694,768,888
දේශීය මූල්‍ය වත්කම්						
ශ්‍රී ලංකා රජයේ සුරැකුම්පත්	320,828,212	234,538,446	193,637,980	876,898,558	3,264,975,031	4,890,878,227
නැවත විකිණීමේ ගිවිසුම් මත මිලදීගත් සුරැකුම්පත්	333,951,940	-	-	-	-	333,951,940
මූල්‍ය හා අනෙකුත් ආයතනයන්හි ගිවිසුම් ප්‍රාග්ධන ආයෝජන	-	-	-	-	2,169,541	2,169,541
බැංකු සඳහා දෙන ලද ණය	36,143,621	2,568,815	4,453,674	5,644,633	16,169	48,826,912
අනෙකුත් වත්කම්	18,484,179	2,755,895	3,738,926	14,740,341	31,331,199	71,050,540
මුළු වට්ටම් නොකළ දේශීය මූල්‍ය වත්කම්	709,407,952	239,863,156	201,830,580	897,283,532	3,298,491,940	5,346,877,160
මුළු වට්ටම් නොකළ මූල්‍ය වත්කම් විදේශීය මූල්‍ය වගකීම්	2,015,833,554	267,002,963	251,231,946	956,334,172	3,551,243,413	7,041,646,048
බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන	54,113,792	-	-	-	-	54,113,792
ජා.මු.අ.	55,902,352	55,562,774	108,073,407	282,754,804	1,147,893,395	1,650,186,732
අනෙකුත්	152,181,295	854,530,503	291,530,970	211,013,004	-	1,509,255,772
මුළු වට්ටම් නොකළ විදේශීය මූල්‍ය වගකීම්	262,197,439	910,093,277	399,604,377	493,767,808	1,147,893,395	3,213,556,296
දේශීය මූල්‍ය වගකීම්						
බැංකු හා මූල්‍ය ආයතන විසින් තැන්පතු	142,472,582	-	-	-	-	142,472,582
රජයේ හා රජයේ ආයතන විසින් තැන්පතු	2,073,290	-	-	-	-	2,073,290
ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ ගිවිසුම් මත අලෙවි කළ සුරැකුම්පත් හා නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම්	227,035,873	-	-	-	-	227,035,873
සංසරණයෙහි පවත්නා මුදල්	1,186,503,181	-	-	-	-	1,186,503,181

2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට

පාලනය

අභ්‍යන්තර කළමනාකරණය

මහ බැංකුවේ කාර්යභාරය

මූල්‍ය ප්‍රකාශ

	මාස 6ට අඩු	මාස 6 සිට වර්ෂ 1 දක්වා	වර්ෂ 1 සිට 2 දක්වා	වර්ෂ 2 සිට 5 දක්වා	වර්ෂ 5ට වැඩි	එකතුව
	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000
අනෙකුත් ගෙවීය යුතු දෑ	29,507,806	-	-	-	-	29,507,806
මුළු වට්ටම් නොකළ දේශීය මූල්‍ය වගකීම්	1,587,592,732	-	-	-	-	1,587,592,732
මුළු වට්ටම් නොකළ මූල්‍ය වගකීම්	1,849,790,171	910,093,277	399,604,377	493,767,808	1,147,893,395	4,801,149,028
ශුද්ධ වට්ටම් නොකළ මූල්‍ය වත්කම් / (වගකීම්)	166,043,383	(643,090,314)	(148,372,431)	462,566,364	2,403,350,018	2,240,497,020
2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට ව්‍යුත්පන්න මූල්‍ය වත්කම්						
ව්‍යුත්පන්න මූල්‍ය වත්කම්	174,664,046	40,640,896	14,563,988	41,970,522	860,760	272,700,212
ව්‍යුත්පන්න මූල්‍ය වගකීම්	177,700,713	43,890,959	22,997,259	65,209,000	971,770	310,769,701
2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය වත්කම් හා වගකීම් හි වට්ටම් නොකළ මුදල් ප්‍රවාහවල ගිවිසුම්ගත කල් පිරිමි පහත පරිදි වේ.						
	මාස 6ට අඩු	මාස 6 සිට වර්ෂ 1 දක්වා	වර්ෂ 1 සිට 2 දක්වා	වර්ෂ 2 සිට 5 දක්වා	වර්ෂ 5ට වැඩි	එකතුව
	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000
2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට විදේශීය මූල්‍ය වත්කම්						
මුදල් හා මුදල් සමානාත්	651,687,864	-	-	-	-	651,687,864
අනෙකුත් විස්තීර්ණ ආදායම් තුළින් සාධාරණ මිලට ඇති සුදකුම්පත්	76,939	1,166,269	122,550	11,138,399	-	12,504,157
ජා.මු.අ. සම්බන්ධ වත්කම්	2,036,025	-	-	377,081	279,007,968	281,421,074
අනිකුත් ලැබිය යුතු දෑ	37,022,631	-	-	-	-	37,022,631
මුළු වට්ටම් නොකළ විදේශීය මූල්‍ය වත්කම්	690,823,459	1,166,269	122,550	11,515,480	279,007,968	982,635,726
දේශීය මූල්‍ය වත්කම්						
ශ්‍රී ලංකා රජයේ සුදකුම්පත්	2,576,853,759	1,110,750	1,648,793	162,211	-	2,579,775,513
නැවත විකිණීමේ ගිවිසුම් මත මිලදීගත් සුදකුම්පත්	698,069,219	-	-	-	-	698,069,219
රජයට දෙන ලද කාලීන අත්තිකාරම්	235,638,700	-	-	-	-	235,638,700
මූල්‍ය හා අනෙකුත් ආයතනයන්හි ගිවිසුම් ප්‍රාග්ධන ආයෝජන	-	-	-	-	1,817,132	1,817,132
බැංකු සඳහා දෙන ලද ණය	17,790,731	2,406,273	3,778,538	5,463,674	-	29,439,216
අනෙකුත් වත්කම්	10,080,599	2,433,073	4,303,462	12,088,605	108,728,649	137,634,388
මුළු වට්ටම් නොකළ දේශීය මූල්‍ය වත්කම්	3,538,433,008	5,950,096	9,730,793	17,714,490	110,545,781	3,682,374,168
මුළු වට්ටම් නොකළ මූල්‍ය වත්කම්	4,229,256,467	7,116,365	9,853,343	29,229,970	389,553,749	4,665,009,894
විදේශීය මූල්‍ය වගකීම්						
බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන	146,408,028	-	-	-	-	146,408,028
ආසියානු නිශ්කාන්ත සංගමය	736,258,129	-	-	-	-	736,258,129
ජා.මු.අ.	42,676,142	47,398,218	102,078,683	264,345,549	994,038,353	1,450,536,945
අනෙකුත්	73,060,873	521,322,578	-	-	-	594,383,451
මුළු වට්ටම් නොකළ විදේශීය මූල්‍ය වගකීම්	998,403,172	568,720,796	102,078,683	264,345,549	994,038,353	2,927,586,553
දේශීය මූල්‍ය වගකීම්						
බැංකු හා මූල්‍ය ආයතන විසින් තැන්පතු	323,046,181	-	-	-	-	323,046,181
රජයේ හා රජයේ ආයතන විසින් තැන්පතු	221,411	-	-	-	-	221,411
ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ ගිවිසුම් මත අලෙවි කළ සුදකුම්පත් හා නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම්	330,637,059	-	-	-	-	330,637,059
සංසරණයෙහි පවත්නා මුදල්	1,026,567,252	-	-	-	-	1,026,567,252
අනෙකුත් ගෙවීය යුතු දෑ	68,320,347	-	-	-	-	68,320,347
මුළු වට්ටම් නොකළ දේශීය මූල්‍ය වගකීම්	1,748,792,250	-	-	-	-	1,748,792,250
මුළු වට්ටම් නොකළ මූල්‍ය වගකීම්	2,747,195,422	568,720,796	102,078,683	264,345,549	994,038,353	4,676,378,803
ශුද්ධ වට්ටම් නොකළ මූල්‍ය වත්කම් / (වගකීම්)	1,482,061,045	(561,604,431)	(92,225,340)	(235,115,579)	(604,484,604)	(11,368,909)
2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට ව්‍යුත්පන්න මූල්‍ය වත්කම්						
ව්‍යුත්පන්න මූල්‍ය වත්කම්	27,845,531	5,982,333	14,498,792	51,034,302	6,360,968	105,721,926
ව්‍යුත්පන්න මූල්‍ය වගකීම්	31,340,783	10,620,241	25,779,358	89,890,059	10,076,303	167,706,744

48.5 ද්‍රවශීලතා අවදානම

මූල්‍ය ලියවිලි ආශ්‍රිත බැඳීම් සපුරාලීමට අවශ්‍යවන අරමුදල් කෙටි දැනුම්දීමක දී සපයා ගැනීම සඳහා ඒකකයක් විසින් මුහුණපානු ලබන දුෂ්කරතා, ද්‍රවශීලතා අවදානම වේ. ඒකකයකට තම මූල්‍ය වත්කම් ඉක්මණින්, සාධාරණ අගයට වඩා ඉතා අඩු මිලකට විකිණීමට සිදුවීම ද ද්‍රවශීලතා අවදානමකි.

(අ) බැංකුවේ විදේශීය මුදල් වත්කම් සංයුතිය නිශ්චය කිරීමේදී ද ප්‍රධාන වශයෙන් සැලකිලිමත් වන්නේ ද්‍රවශීලතාවය සම්බන්ධයෙනි. අවශ්‍ය අවස්ථාවන්හි දී මැදිහත්වීමේ කාර්යයන් ද රාජ්‍ය ණය සහ ජා.මු.අ. ණය ආපසු ගෙවීම වැනි වූ බැඳීම් බේරුම් කිරීම සඳහා ද විදේශීය සංචිත ඇවර කිරීමේ විභව අවශ්‍යතාවය මෙයින් ගම්‍ය වේ. අරමුදල්වලට ඉක්මණින් ප්‍රවේශවීම තහවුරු කර ගැනීම සඳහා බැංකුව පහත සඳහන් මිනුම් යොදා ගනී.

- රඳවාගෙන ඇති සුරැකුම්පත්වල ද්‍රවශීලතා ලක්‍ෂණයන් පදනම් කළ ද්‍රවශීලතා වත්කම් අනුපාත.
- එක් එක් මුදල් වර්ගයෙන් සහ එක් එක් ප්‍රතිපාර්ශ්වය සමඟ රඳවා ගත හැකි සංචිතවල උපරිම සංකලනය වන සීමාවන්.

(ආ) විවට වෙළෙඳපොළ කටයුතු වැනි දේශීය මුදල් ඒකකයන් භාවිතා කරමින් කරන කටයුතුවල ද්‍රවශීලතා අවදානම අඩු කිරීම සඳහා ඉතා ද්‍රවශීලී වෙළෙඳපොළ උපකරණ වන භාණ්ඩාගාර බිල්පත් හා බැඳුම්කර, ඇප සුරැකුම් ලෙස භාවිතා කර ඇත. මහ බැංකු සුරැකුම්පත්, භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ප්‍රතිමිලදී ගැනීම්/විකිණීම් හා ඇමෙරිකානු එක්සත් ජනපද ඩොලර් මත ශ්‍රී ලංකා රුපියල් හුවමාරු වැනි උපකරණ භාවිතයෙන්, විදීම් හා උකහා ගැනීම් ඔස්සේ බැංකු පද්ධතියේ දෛනික ද්‍රවශීලතා තත්වය කළමනාකරණය කරනු ලබයි.

(ඇ) අනාගත මූල්‍යනයට සහාය වීම සඳහා පවතින මූල්‍ය වත්කම්

අනාගත මූල්‍යනයට සහාය වීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සතු මූල්‍ය වත්කම් පහත සටහනින් දැක්වේ.

	යටත් වූ ඇපකරයක් ලෙස මධ්‍යතන කල රු. 000	යටත් නොවූ ඇපකරයක් ලෙස යොදාගත හැකි රු. 000	එකතුව රු. 000
2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට විදේශීය මූල්‍ය වත්කම්			
මුදල් හා මුදල් සමානයන්	-	1,198,979,570	1,198,979,570
අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම් තුළින් සාධාරණ මිලට ඇති සුරැකුම්පත්	3,749,003	219,657,788	223,406,791
ව්‍යුත්පන්න මූල්‍ය උපකරණ	-	5,775,226	5,775,226
ජා.මු.අ. සම්බන්ධ වත්කම්	-	265,339,197	265,339,197
දේශීය මූල්‍ය වත්කම්			
ශ්‍රී ලංකා රජයේ සුරැකුම්පත්	-	2,044,347,592	2,044,347,592
නැවත විකිණීමේ එකඟතාවය මත මිලදී ගත් සුරැකුම්පත්	-	333,951,940	333,951,940
මූල්‍ය හා අනෙකුත් ආයතනයන්හි හිමිකරු ප්‍රාග්ධන ආයෝජන	-	2,169,541	2,169,541
බැංකු සඳහා දෙන ලද ණය	-	47,795,687	47,795,687
අනෙකුත් වත්කම්	-	42,184,721	42,184,721
මුළු වත්කම්	3,749,003	4,160,201,262	4,163,950,265

	යටත් වූ ඇපකරයක් ලෙස මධ්‍යතන කල රු. 000	යටත් නොවූ ඇපකරයක් ලෙස යොදාගත හැකි රු. 000	එකතුව රු. 000
2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට විදේශීය මූල්‍ය වත්කම්			
මුදල් හා මුදල් සමානයන්	-	651,687,864	651,687,864
අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම් තුළින් සාධාරණ මිලට ඇති සුරැකුම්පත්	1,090,124	9,777,301	10,867,425
ව්‍යුත්පන්න මූල්‍ය උපකරණ	-	401,580	401,580
ජා.මු.අ. සම්බන්ධ වත්කම්	-	281,421,074	281,421,074
අනෙකුත් ලැබිය යුතු දෑ	-	37,022,631	37,022,631
දේශීය මූල්‍ය වත්කම්			
ශ්‍රී ලංකා රජයේ සුරැකුම්පත්	-	2,498,995,015	2,498,995,015
නැවත විකිණීමේ එකඟතාවය මත මිලදීගත් සුරැකුම්පත්	-	698,069,219	698,069,219
රජයට දෙනු ලැබූ කාලීන අත්තිකාරම්	-	235,638,700	235,638,700
මූල්‍ය හා අනෙකුත් ආයතනයන්හි හිමිකරු ප්‍රාග්ධන ආයෝජන	-	1,817,132	1,817,132
බැංකු සඳහා දෙන ලද ණය	-	28,257,902	28,257,902
අනෙකුත් වත්කම්	-	30,182,560	30,182,560
මුළු වත්කම්	1,090,124	4,473,270,978	4,474,361,102

25.5 සටහනෙහි විස්තර කර ඇති පරිදි සීමාසහිත භාවිතයක් සඳහා ලැබී ඇති රු. මි. 456,377.84 (2022-රු.මි.526,467.65), ශ්‍රී.ලං.ම.බැංකුව හා පීපල්ස් බැංකුව ඔෆ් වය්නා සමඟ එළඹ ඇති මුදල් හුවමාරු ගිවිසුම 2023 දෙසැම්බර් 31 මුදල් හා මුදල් සමානයන්හි අන්තර්ගතව ඇත. මෙම පහසුකම යටතේ ලැබුණු මුදල් රටවල් දෙක අතර වෙළඳ කටයුතුවලදී, සෘජු ආයෝජනවලදී හා දෙපාර්ශ්වය මගින් එකඟවන වෙනත් කාරණයක් සඳහා යොදා ගත හැකිය.

49. මූල්‍ය වත්කම් හා වගකීම්

49.1 මූල්‍ය වත්කම් හා වගකීම් වර්ගීකරණය

මූල්‍ය තත්ව ප්‍රකාශනයේ ජේළි අයිතම සහ මූල්‍ය උපකරණ කාණ්ඩයන් අතර සැසඳුමක් පහත සටහනින් සපයයි.

	ලාභ/අලාභ මගින් සාධාරණ අගය	අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම තුළින් සාධාරණ අගයට ඇති - ණය උපකරණ	අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම තුළින් සාධාරණ අගයට ඇති - ස්කන්ධ උපකරණ	ක්‍රමිකය පිරිවැය	එකතුව
	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000
2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට					
විදේශීය මූල්‍ය වත්කම්					
මුදල් හා මුදල් සමානාස්‍රයන්	-	-	-	1,198,979,570	1,198,979,570
අනිකුත් විස්තීරණ ආදායම මත සාධාරණ මිලට ඇති සුරැකුම්පත්	-	223,406,791	-	-	223,406,791
ව්‍යුත්පන්න මූල්‍ය උපකරණ	5,775,226	-	-	-	5,775,226
ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල (ජා.මු.අ.) සම්බන්ධ වත්කම්	264,499,960	-	-	839,237	265,339,197
මුළු විදේශීය මූල්‍ය වත්කම්	270,275,186	223,406,791	-	1,199,818,807	1,693,500,784
දේශීය මූල්‍ය වත්කම්					
ශ්‍රී ලංකා රජයේ සුරැකුම්පත්	-	2,044,347,592	-	-	2,044,347,592
නැවත විකිණීමේ එකඟතාවය මත මිලදීගත් සුරැකුම්පත්	-	-	-	333,951,940	333,951,940
මූල්‍ය හා අනෙකුත් ආයතනයන්හි හිමිකරු ප්‍රාග්ධන ආයෝජන	-	-	2,169,541	-	2,169,541
බැංකු සඳහා දෙන ලද ණය	-	-	-	47,795,687	47,795,687
අනිකුත් වත්කම්	-	-	-	42,184,721	42,184,721
මුළු දේශීය මූල්‍ය වත්කම්	-	2,044,347,592	2,169,541	423,932,348	2,470,449,481
විදේශීය මූල්‍ය බැරකම්					
බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන	-	-	-	54,113,792	54,113,792
ව්‍යුත්පන්න මූල්‍ය උපකරණ	48,947,900	-	-	-	48,947,900
ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල (ජා.මු.අ.)	-	-	-	967,325,212	967,325,212
අනිකුත්	-	-	-	1,509,255,772	1,509,255,772
මුළු විදේශීය මූල්‍ය බැරකම්	48,947,900	-	-	2,530,694,776	2,579,642,676
දේශීය මූල්‍ය බැරකම්					
බැංකු හා මූල්‍ය ආයතන විසින් තැන්පතු	-	-	-	142,472,582	142,472,582
රජයේ හා රජයේ ආයතන විසින් තැන්පතු	-	-	-	2,073,290	2,073,290
ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ එකඟතාවය මත අලෙවි කළ සුරැකුම්පත් සහ නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම්	-	-	-	227,035,873	227,035,873
සංසරණයේ පවත්නා මුදල්	-	-	-	1,186,503,181	1,186,503,181
අනෙකුත් ගෙවිය යුතු දෑ	-	-	-	29,507,806	29,507,806
මුළු දේශීය මූල්‍ය බැරකම්	-	-	-	1,587,592,732	1,587,592,732
	ලාභ/අලාභ මගින් සාධාරණ අගය	අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම තුළින් සාධාරණ අගයට ඇති - ණය උපකරණ	අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම තුළින් සාධාරණ අගයට ඇති - ස්කන්ධ උපකරණ	ක්‍රමිකය පිරිවැය	එකතුව
	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000	රු. 000
2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට					
විදේශීය මූල්‍ය වත්කම්					
මුදල් හා මුදල් සමානාස්‍රයන්	-	-	-	651,687,864	651,687,864
අනිකුත් විස්තීරණ ආදායම මත සාධාරණ මිලට ඇති සුරැකුම්පත්	-	10,867,425	-	-	10,867,425
ව්‍යුත්පන්න මූල්‍ය උපකරණ	401,580	-	-	-	401,580
ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල (ජා.මු.අ.) සම්බන්ධ වත්කම්	280,406,015	-	-	1,015,059	281,421,074
අනිකුත් ලැබිය යුතු දෑ	-	-	-	37,022,631	37,022,631
මුළු විදේශීය මූල්‍ය වත්කම්	280,807,595	10,867,425	-	689,725,554	981,400,574

අමතර තොරතුරු

පාලනය

අභ්‍යන්තර කළමනාකරණය

මහ බැංකුවේ කාර්යභාරය

මූල්‍ය ප්‍රකාශ

දේශීය මූල්‍ය වත්කම්				
ශ්‍රී ලංකා රජයේ සුරැකුම්පත්	-	2,498,995,015	-	-
නැවත විකිණීමේ එකඟතාවය මත මිලදීගත් සුරැකුම්පත්	-	-	-	698,069,219
රජයට දෙන ලද කාලීන අත්තිකාරම්	-	-	-	235,638,700
මූල්‍ය හා අනෙකුත් ආයතනයන්හි ගිම්කරු ප්‍රාග්ධන ආයෝජන	-	-	1,817,132	-
බැංකු සඳහා දෙන ලද ණය	-	-	-	28,257,902
අනෙකුත් වත්කම්	-	-	-	30,182,560
මුළු දේශීය මූල්‍ය වත්කම්	-	2,498,995,015	1,817,132	992,148,381
විදේශීය මූල්‍ය බැරකම්				
බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන	-	-	-	146,408,028
ව්‍යුත්පන්න මූල්‍ය උපකරණ	71,697,994	-	-	-
ආසියානු නෂ්කායන සංගමය	-	-	-	736,258,129
ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල (ජා.මු.අ.)	-	-	-	1,127,925,092
අනෙකුත්	-	-	-	594,383,451
මුළු විදේශීය මූල්‍ය බැරකම්	71,697,994	-	-	2,604,974,700
දේශීය මූල්‍ය බැරකම්				
බැංකු හා මූල්‍ය ආයතන විසින් තැන්පතු	-	-	-	323,046,181
රජයේ හා රජයේ ආයතන විසින් තැන්පතු	-	-	-	221,411
ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ එකඟතාවය මත අලෙවි කළ සුරැකුම්පත් සහ නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම්	-	-	-	330,637,059
සංසරණයේ පවත්නා මුදල්	-	-	-	1,026,567,252
අනෙකුත් ගෙවිය යුතු දෑ	-	-	-	68,320,347
මුළු දේශීය මූල්‍ය බැරකම්	-	-	-	1,748,792,250

50. සාධාරණ අගය පිළිබඳ හෙළිදරව් කිරීම්

50.1 වත්කම් හා වගකීම් වල සාධාරණ අගය

සාධාරණ අගය යනු වෙළෙඳපොළ ගනුදෙනුකරුවන් අතර සිදුවන ක්‍රමවත් ගනුදෙනුවක දී, මිනුම් ගත කරනු ලබන දිනයට, ප්‍රධාන වෙළෙඳපොළෙහි දී හෝ එවැනි ප්‍රධාන වෙළෙඳපොළක් නොමැති අවස්ථාවක දී එම දිනයේ දී ලඟා විය හැකි වඩාත් වාසි සහගත වෙළෙඳපොළෙහි දී, වත්කමක් විකිණීමෙන් ලැබෙන මුදල හෝ වගකීමක් නූවමාරු කිරීමේ දී ගෙවීමට සිදුවන මුදලයි. වගකීමක සාධාරණ අගය මගින් එම වගකීම ඉටු නොවීමේ අවදානම පිළිබිඹු වේ.

ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති සටහන් 5.2 හි විස්තර කර ඇති පරිදි නිරීක්ෂණය කළ හැකි වෙළෙඳපොළ මිල ගණන් නොමැති අවස්ථාවක දී මූල්‍ය වත්කම් හා වගකීම් වල සාධාරණ අගය තීරණය කිරීම සඳහා තක්සේරු ශිල්පයම භාවිතා කරයි. නිරන්තර වෙළඳාම් සිදු නොවන සහ ඉතා අඩු මිල විනිවිදභාවයක් සහිත මූල්‍ය උපකරණ ඒවාහි නිවැරදි සාධාරණ අගය තීරුපණය නොකරයි. ඒවාහි සාධාරණ අගය මිණුම් කිරීමේදී, ද්‍රවශීලතාවය, සංකේන්ද්‍රය, වෙළෙඳපොළ සාධකයන්හි අවිනිශ්චිත බව, මිල උපකල්පන හා විශේෂිත උපකරණයන්ට බලපාන අනෙකුත් අවදානම් මත පදනම් වූ විවිධ මට්ටම්වල විනිශ්චයන් යොදාගනු ලැබේ.

මූල්‍ය උපකරණ සඳහා වූ සාධාරණ අගය ධුරාවලිය පහත දැක්වේ.

පළමුවන මට්ටම : අනන්‍ය වත්කම හෝ වගකීම සඳහා ක්‍රියාකාරී වෙළෙඳපල තුළ හිමි ප්‍රකාශිත (නොගලපන ලද) මිල ගණන් භාවිතයෙන් සාධාරණ අගය මැනීම;

දෙවන මට්ටම : පළමුවන මට්ටමේ සඳහන් ප්‍රකාශිත මිල ගණන් නොවන, එහෙත් සෘජුව (උදා:- මිල ගණන්) හෝ වක්‍රව (උදා:- මිල ඔස්සේ තීරණය වූණු) වත්කම් හා වගකීම් සඳහා නිරීක්ෂිත යෙදවුම් භාවිතයෙන් සාධාරණ අගය මැනීම, සහ

තෙවන මට්ටම : නිරීක්ෂණය කළ හැකි වෙළෙඳපල දත්ත මත පදනම් නොවූ (උදා:- නිරීක්ෂණය කළ නොහැකි) යෙදවුම් භාවිතයෙන් වත්කම් හා වගකීම්හි සාධාරණ අගය මැනීම.

පහත දැක්වෙන වගුව මගින් සාධාරණ අගය ධුරාවලිය අනුව වාර්තා කරන ලද වත්කම් හා වගකීම්වල විශ්ලේෂණයක් පෙන්වනු ලබයි.

2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට	පළමුවන මට්ටම රු. 000	දෙවන මට්ටම රු. 000	තෙවන මට්ටම රු. 000	එකතුව රු. 000
මූල්‍ය වත්කම්				
අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම තුළින් සාධාරණ මිලට වූ සුරැකුම්පත්	223,406,791	-	-	223,406,791
ව්‍යුත්පන්න මූල්‍ය උපකරණ	-	5,775,226	-	5,775,226
ජා.මු.අ. සම්බන්ධ වත්කම්	264,499,960	-	-	264,499,960
	487,906,751	5,775,226	-	493,681,977
මූල්‍ය නොවන විදේශ වත්කම්				
රන්	10,120,756	-	-	10,120,756
	10,120,756	-	-	10,120,756
දේශීය මූල්‍ය වත්කම්				
ශ්‍රී ලංකා රජයේ සුරැකුම්පත්	239,615,265	1,804,732,327	-	2,044,347,592
මූල්‍ය සහ රජයේ ආයතනයන්හි ස්කන්ධ ආයෝජන	-	-	2,169,541	2,169,541
	239,615,265	1,804,732,327	2,169,541	2,046,517,133
අනෙකුත් මූල්‍ය නොවන වත්කම්				
ඉඩම්	-	-	14,197,619	14,197,619
ගොඩනැගිලි	-	-	8,082,487	8,082,487
	-	-	22,280,106	22,280,106
මූල්‍ය වගකීම්				
ව්‍යුත්පන්න මූල්‍ය උපකරණ	-	48,947,900	-	48,947,900
	-	48,947,900	-	48,947,900
2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට				
	පළමුවන මට්ටම රු. 000	දෙවන මට්ටම රු. 000	තෙවන මට්ටම රු. 000	එකතුව රු. 000
මූල්‍ය වත්කම්				
අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම තුළින් සාධාරණ මිලට වූ සුරැකුම්පත්	10,867,425	-	-	10,867,425
ව්‍යුත්පන්න මූල්‍ය උපකරණ	-	401,580	-	401,580
ජා.මු.අ. සම්බන්ධ වත්කම්	280,406,015	-	-	280,406,015
	291,273,440	401,580	-	291,675,020
මූල්‍ය නොවන විදේශ වත්කම්				
රන්	10,031,610	-	-	10,031,610
	10,031,610	-	-	10,031,610
දේශීය මූල්‍ය වත්කම්				
ශ්‍රී ලංකා රජයේ සුරැකුම්පත්	2,498,995,015	-	-	2,498,995,015
මූල්‍ය සහ රජයේ ආයතනයන්හි ස්කන්ධ ආයෝජන	-	-	1,817,132	1,817,132
	2,498,995,015	-	1,817,132	2,500,812,147
අනෙකුත් මූල්‍ය නොවන වත්කම්				
ඉඩම්	-	-	10,855,725	10,855,725
ගොඩනැගිලි	-	-	7,099,239	7,099,239
	-	-	17,954,964	17,954,964
මූල්‍ය වගකීම්				
ව්‍යුත්පන්න මූල්‍ය උපකරණ	-	71,697,994	-	71,697,994
	-	71,697,994	-	71,697,994
මූල්‍ය හා අනෙකුත් ආයතනයන්හි ස්කන්ධ ආයෝජන				
කොටසක ධාරණ අගය තක්සේරු ශිල්ප ක්‍රමය භාවිතයෙන්, ස්කන්ධ ආයෝජනයන්හි සාධාරණ අගය ගණනය කරන ලදී.				
නිරීක්ෂණය කළ නොහැකි සුවිශේෂී යෙදවුම්				
කොටසක ධාරණ අගය				
සංවේදීතා විශ්ලේෂණය				
කොටසක ධාරණ අගයේ 10% ක වැඩිවීම හේතුවෙන් සාධාරණ අගය 10% කින් ඉහල යයි.				

2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට

අනෙකුත් මූල්‍ය වත්කම්

මූල්‍ය නොවන විදේශ වත්කම්

දේශීය මූල්‍ය වත්කම්

අනෙකුත් මූල්‍ය නොවන වත්කම්

2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට

අනෙකුත් මූල්‍ය වත්කම්

මූල්‍ය නොවන විදේශ වත්කම්

දේශීය මූල්‍ය වත්කම්

අනෙකුත් මූල්‍ය නොවන වත්කම්

මූල්‍ය වගකීම්

මූල්‍ය හා අනෙකුත් ආයතනයන්හි ස්කන්ධ ආයෝජන

කොටසක ධාරණ අගය තක්සේරු ශිල්ප ක්‍රමය භාවිතයෙන්, ස්කන්ධ ආයෝජනයන්හි සාධාරණ අගය ගණනය කරන ලදී.

නිරීක්ෂණය කළ නොහැකි සුවිශේෂී යෙදවුම්

කොටසක ධාරණ අගය

සංවේදීතා විශ්ලේෂණය

කොටසක ධාරණ අගයේ 10% ක වැඩිවීම හේතුවෙන් සාධාරණ අගය 10% කින් ඉහල යයි.

	2023 රු. 000	2022 රු. 000
ජනවාරි 1 දිනට ශේෂය	1,817,133	1,671,218
වර්ෂය තුළ එකතු කිරීම	-	-
අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායමෙහි හඳුනාගත් සාධාරණ මිලට වූ ලාභය	352,408	145,915
දෙසැම්බර් 31 දිනට ශේෂය	2,169,541	1,817,133
ඉඩම් හා ගොඩනැගිලි		
අගය කිරීමේ ක්‍රමය		
<p>සෘජු සන්සන්දනාත්මක ක්‍රමය සමඟ වෙළෙඳපොළ ප්‍රවේශය භාවිතා කරමින් ඉඩම් අගය කරනු ලබන අතර එහිදී වත්කම නුදුරේදී සිදුකරන ලද සමාන වත්කමක විකුණුම් අගය සමඟ සංසන්දනය කොට එකී අගයට එකතු කළ හෝ නාමිකව එකතු කළ වැඩිදියුණු අගයක් ගැලපුම් කිරීමකින් තොරව ස්ථානීය වෙනස්වීම් (Points of Difference) සඳහා පමණක් ගැලපුම් කිරීමෙන් සාධාරණ අගය ගණනය කරනු ලබයි.</p> <p>පොදු මහජනතාවට සේවා සපයන රාජ්‍ය අංශ ඒකකයන් විසින් පාලනය කරනු ලබන වත්කම්, විවෘත ද්‍රවශීල වෙළෙඳපොළෙහි හුවමාරු නොවන බැවින් සෙන්ට්‍රල් පොයින්ට් සහ වයිට් අවේස්, ගොඩනැගිලි හැර අනෙකුත් සියළුම ගොඩනැගිලි ක්ෂය කරන ලද ප්‍රවර්තන ප්‍රතිස්ථාපන පිරිවැය (DRC) ක්‍රමයට තක්සේරු කර ඇත.</p> <p>අනෙකුත් ගොඩනැගිලි අගය කිරීම සඳහා, තනි වර්තමාන අගයකට හැර වූ (වට්ටම් කල) ඇස්තමේන්තුගත අනාගත ආදායම, ලාභය හෝ මුදල් ප්‍රවාහයන් මත පදනම්ව දේපල අගය කරනු ලබන ආදායම් ප්‍රවේශය යොදා ගන්නා ලදී.</p> <p>පහත සඳහන් දෑ හේතුවෙන් වෙළෙඳපොළ ප්‍රවේශය යටතේ ඇස්තමේන්තු කරන ලද සාධාරණ අගය වැඩිවීම/(අඩුවීම) සිදුවිය හැක.</p> <ul style="list-style-type: none"> - පර්චසයක ඒකක මිල වැඩිවීම/(අඩුවීම) - වර්ග අඩියක ඒකක මිල වැඩිවීම/(අඩුවීම) <p>පහත සඳහන් දෑ හේතුවෙන් ආදායම් ප්‍රවේශය යටතේ ඇස්තමේන්තු කරන ලද සාධාරණ අගය වැඩිවීම/(අඩුවීම) සිදුවිය හැක.</p> <ul style="list-style-type: none"> - දළ වාර්ෂික කුලිය වැඩිවීම/(අඩුවීම) - වසර මිලදී ගැනීම (years purchase) වැඩිවීම/(අඩුවීම) 		
ව්‍යුත්පන්න මූල්‍ය උපකරණ		
<p>ව්‍යුත්පන්න උපකරණ අගය කිරීමේ අගය ආකෘතින් යෙදවුම් ලෙස ඉදිරි මිල ගණන් (වෙළෙඳපොළෙහි ඇති ඉදිරි ලකුණු forward points පදනම් කරගනිමින් සකස් කරන ලද) හා අගය කරන දිනට අදාළ එක් එක් මුදල් වර්ගයන්හි ශුන්‍ය පොලී ඵලදා වක්‍ර මත පදනම්ව ගණනය කළ වට්ටම් අනුපාත යොදා ගැනේ. අගය කරන ලද උපකරණයේ ආන්තිකයක් අඩංගු වේ නම්, ආන්තික අනුපාතයන් හි බලපෑම ඉදිරිපත් කිරීමටත් ඉදිරි මිල ගණන්වලට හා/හෝ පොළී අනුපාතයන්වලට ගැලපීම සිදුකරනු ලබයි.</p>		
රන්		
	2023 රු. 000	2022 රු. 000
ජනවාරි 1 දිනට ශේෂය	10,031,610	35,151,981
වර්ෂය තුළදී මිලදී ගැනීම්/(විකිණීම්)	-	(26,108,952)
විදේශ විනිමය ලාභ/(අලාභ)	(952,572)	4,094,758
රන් මිලෙහි වෙනස්වීම්	1,041,718	(3,106,177)
දෙසැම්බර් 31 දිනට ශේෂය	10,120,756	10,031,610

50.2 ප්‍රතිමිලදී ගැනීම් සහ ප්‍රතිචක්‍රණීම් ගිවිසුම් / නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම්

ගිවිසුම්වල කෙටිකාලීන ස්වභාවය නිසා, ආසන්න සාධාරණ අගයක් ලබා ගැනීමට ප්‍රතිමිලදී ගැනීම් සහ ප්‍රතිචක්‍රණීම් ගනුදෙනුවල වාර්තා කළ අගය සලකා බලනු ලැබේ. 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම රු.මි. 227,035.87 හා (2022 - රු.මි. 330,637.06) 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට ප්‍රතිචක්‍රණීම් ගිවිසුම් යටතේ පවතින ශ්‍රී ලංකා රජයේ සුරැකුම්පත්වල ධාරණ වටිනාකම රු.මි. 333,951.94 (2022 - රු.මි. 698,069.22) ක් වේ. 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට ප්‍රතිමිලදී ගැනීම් යටතේ වන ශ්‍රී ලංකා රජයේ සුරැකුම්පත් ශේෂයක් නොමැත. (2022-ශේෂයක් නොමැත).

50.3 සංසරණයේ ඇති මුදල්

සංසරණයේ ඇති මුදල්වල සාධාරණ අගය, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල වාර්තාකර ඇති පරිදි ඒවායේ මුහුණත වටිනාකමය.

50.4 තැන්පතු වටිනාකම

ඉල්ලු විටෙක දී ගෙවිය යුතු බැවින් තැන්පතු වල ධාරණ අගය ආසන්න සාධාරණ අගය ලෙස සලකනු ලැබේ.

50.5 සාධාරණ වටිනාකමට මනිනු නොලබන මූල්‍ය උපකරණ

සාධාරණ වටිනාකමට මනිනු නොලබන මූල්‍ය උපකරණ පහත වගුවෙන් දැක්වේ.

	ධාරණ වටිනාකම		සාධාරණ වටිනාකම	
	2023 රු. 000	2022 රු. 000	2023 රු. 000	2022 රු. 000
විදේශීය මූල්‍ය වත්කම්				
මුදල් සහ මුදල් සමානයන්	1,198,979,570	651,687,864	1,198,979,570	651,687,864
ජා.මු.අ. සම්බන්ධ වත්කම්	11,830,901	1,641,520	11,817,285	1,632,712
අනෙකුත් ලැබිය යුතු දෑ	-	37,022,631	-	37,022,631
දේශීය මූල්‍ය වත්කම්				
ප්‍රතිචක්‍රණීම් ගිවිසුම් මත මිලදී ගත් සුරැකුම්පත්	333,951,940	698,069,219	333,951,940	567,532,312
රජයට දෙන ලද කාලීන අත්තිකාරම්	-	235,638,700	-	150,128,800
බැංකු සඳහා දෙන ලද ණය	47,795,687	28,257,902	47,163,326	88,468,648
අනිකුත් වත්කම්	42,184,721	30,182,560	42,594,653	25,686,027
විදේශීය මූල්‍ය වගකීම්				
බැංකු සහ අනෙකුත් මූල්‍ය ආයතන	54,113,792	146,408,028	54,113,792	146,408,028
ආසියානු නිෂ්කාශන සංගමය	-	736,258,128	-	736,258,128
ජා.මු.අ.	967,325,212	1,127,925,092	967,325,212	1,127,925,092
අනෙකුත්	1,509,255,772	594,383,451	1,509,255,772	594,383,451
දේශීය මූල්‍ය වගකීම්				
බැංකු සහ අනෙකුත් මූල්‍ය ආයතනවල තැන්පතු	142,472,582	323,046,181	142,472,582	323,046,181
රජයේ සහ රජයේ ආයතනවල තැන්පතු	2,073,290	221,411	2,073,290	221,411
ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ එකඟතාවය මත අලෙවිකල සුරැකුම්පත් හා නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම	227,035,873	330,637,059	227,035,873	330,637,059
සංසරණයේ පවතින මුදල්	1,186,503,182	1,026,567,252	1,186,503,182	1,026,567,252
අනෙකුත් ගෙවිය යුතු දෑ	29,507,807	68,320,347	29,507,807	68,320,347

ජා.මු.අ. සම්බන්ධ වත්කම්, බැංකු වෙත ලබා දී ඇති ණය හා අභ්‍යන්තර අරමුදල්වලින් කරන ලද ආයෝජනවල සාධාරණ වටිනාකම ඒවායේ ධාරණ වටිනාකමෙන් වෙනස් වේ.

විදේශ මූල්‍ය වත්කම් යටතේ දක්වා ඇති මුදල් හා මුදල් සමානයන් හා අනෙකුත් ලැබිය යුතු දෑ, දේශීය මූල්‍ය වත්කම් යටතේ දක්වා ඇති ප්‍රතිචක්‍රණීම් ගිවිසුම් මත මිලදී ගත් සුරැකුම්පත් හා රජයට දෙන ලද කාලීන අත්තිකාරම්, විදේශීය මූල්‍ය වගකීම් යටතේ දක්වා ඇති බැංකු සහ අනෙකුත් මූල්‍ය ආයතන, ආසියානු නිෂ්කාශන සංගමය, ජා.මු.අ. සහ අනෙකුත් විදේශීය මූල්‍ය වගකීම් සහ දේශීය මූල්‍ය වගකීම් යටතේ දක්වා ඇති බැංකු හා අනෙකුත් මූල්‍ය ආයතනවල තැන්පතු, රජය හා රජයේ ආයතනවල තැන්පතු, ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ එකඟතාවය මත අලෙවි කළ සුරැකුම්පත්, සංසරණයේ පවත්නා මුදල් හා අනෙකුත් ගෙවිය යුතු දෑ හි සාධාරණ වටිනාකම හා ඒවායෙහි ධාරණ වටිනාකම් සමාන වේ.

51. අඛණ්ඩ පැවැත්ම හා ප්‍රාග්ධන කළමනාකරණය

51.1 අඛණ්ඩ පැවැත්ම

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශ 'අඛණ්ඩ පැවැත්ම සංකල්පය' අනුව පිළියෙල කර ඇත. මූල්‍ය ප්‍රකාශ වල දක්වා ඇති පරිදි ඒවා පිළියෙල කිරීමේදී පාලක මණ්ඩලය විසින් ප්‍රධාන මූල්‍ය අවදානම් තක්සේරුගත කර ඇත. එසේම, පාලක මණ්ඩලය විසින් බැංකුවේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම ක්‍රියාත්මක වීම සඳහා සුවිශේෂී බලපෑමක් ඇති කළ හැකි සැලකිය යුතු ආකාරයේ අවිනිශ්චිතතාවයන් නොමැති බවටත් එමනිසා දැනට පවතින අඛණ්ඩ පැවැත්ම සංකල්පය මූල්‍ය ප්‍රකාශ පිළියෙල කිරීම සඳහා සුදුසු උපකල්පනයක් බවටත් තීරණය කර ඇත.

51.2 ප්‍රාග්ධන කළමනාකරණය

2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ මුළු හිමිකරු ප්‍රාග්ධනය රු.බි.11.1ක් ලෙස සටහන් වූ අතර එම අගය, බැංකුවේ කටයුතු අඛණ්ඩව කරගෙන යාමට ප්‍රමාණවත් ප්‍රාග්ධනයක් බව පාලක මණ්ඩලය අදහස් කරයි. ශ්‍රී.ලං.ම.බැ. පනතේ 97 වන වගන්තිය ප්‍රකාරව මහ බැංකුවේ වත්කම්වල අගය එහි මුදල්මය බැරකම්වලට සහ එහි ගෙවා නිමි ප්‍රාග්ධනයේ එකතුවට වඩා අඩු බවට මහ බැංකුවේ විගණනය කරන ලද වාර්ෂික මූල්‍ය ප්‍රකාශවලින් පෙන්නුම් කරන විටෙක දී ආණ්ඩුව මගින් ප්‍රාග්ධන දායකත්වයක් සිදු කරන ලෙසට මහ බැංකුවට ඉල්ලා සිටිය හැක.

එවැනි අවස්ථාවක දී, පාලක මණ්ඩල අනුමැතියට යටත්ව ශ්‍රී.ලං.ම.බැ. විසින් ගණනය කරන ලද ප්‍රාග්ධන හිඟයේ ප්‍රමාණය ආණ්ඩුව මගින් ප්‍රාග්ධන දායකත්වයක් සිදු කරන ලෙස අමාත්‍යවරයාගෙන් ඉල්ලීමක් කරනු ලැබේ. එම ඉල්ලීමෙන් පසුව අමාත්‍යවරයා විසින්, පාර්ලිමේන්තු අනු මැතියට යටත්ව අවශ්‍ය මුදල, ව්‍යවහාර මුදලින් හෝ පවත්නා වෙළෙඳ පොළ ආශ්‍රිත පොලී අනුපාතික යටතේ නිකුත් කරනු ලබන, නිශ්චිත කල්පිරීමේ කාලයක් ඇති ගනුදෙනු කළ හැකි ණය සාධන පත්‍රවලින් මහ බැංකුව වෙත මාරු කරනු ලැබේ.

52. සම්බන්ධිත පාර්ශවයන්

52.1 රජය සහ රජය විසින් පාලනය කරනු ලබන ආයතන සමග ගනුදෙනු

බැංකුව විසින් සාමාන්‍ය මෙහෙයුම් කටයුතු කරගෙන යාමේ දී සම්බන්ධිත පාර්ශවයන් සමඟ ගනුදෙනුවලට පිවිසෙනු ලැබේ. ශ්‍රී ලංකා රජය (ශ්‍රී.ලං.ම.බැ. පරම අයිතිකරු වශයෙන්), විවිධ රජයේ දෙපාර්තමේන්තු සහ රජය මගින් පාලනය කෙරෙන ආයතන සම්බන්ධිත පාර්ශවයන්ට ඇතුළත් වේ. අන්තර්ජාතික ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 24 (සංශෝධිත) සම්බන්ධිත පාර්ශවයන් පිළිබඳ හෙළිදරව් කිරීමේ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතියට අනුව, තනිව ගත් කළ සැලකිය යුතු මට්ටමේ වන හා අනෙකුත් ගනුදෙනුවලදී සාමූහිකව සැලකිය යුතු මට්ටමේ වන, රජය සහ රජය මගින් පාලනය කෙරෙන ආයතන සමඟ එළැඹී ගනුදෙනු සහ විධිවිධානයන් පහත පරිදි වේ.

ගනුදෙනු වල ස්වභාවය	2023 රු. 000	2022 රු. 000
ගනුදෙනු:		
මිලදී ගන්නා ලද ශ්‍රී ලංකා රජයේ සුරැකුම්පත්	1,394,499	-
විකුණන ලද ශ්‍රී ලංකා රජයේ සුරැකුම්පත්	-	242,099
ප්‍රතිවිකිණීමේ හා ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ ගිවිසුම් යටතේ මිලදී ගත් හෝ විකුණූ ශ්‍රී.ලං.ම.බැ. සහ ශ්‍රී ලංකා රජයේ සුරැකුම්පත්	13,979,231,698	143,913,767,948
ප්‍රතිවිකිණීමේ හා ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ ගිවිසුම් යටතේ මිලදී ගත් හෝ විකුණූ ශ්‍රී.ලං.ම.බැ. සහ ශ්‍රී ලංකා රජයේ සුරැකුම්පත් සඳහා පොලී ආදායම් හෝ වියදම්	-	56,770,262
බැංකු සඳහා ලබාදුන් ද්‍රවශීලතා පහසුකම්	32,500,000	-
රජය වෙනුවෙන් ලද අරමුදල්	599,128,330	210,540,495
රජය වෙනුවෙන් දරන ලද විය පැහැදුම්	351,384,381	211,034,101
දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් නෝට්ටු මුද්‍රණය කිරීමේ පිරිවැය (සටහන 52.1.3)	2,603,776	1,856,465
දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා භාණ්ඩ, සේවා සහ බදු සඳහා ගෙවීම් (සටහන 52.1.4)	11,136,712	5,147,957
වර්ෂය තුළදී දළ විදේශ විනිමය ගනුදෙනු (සටහන 52.1.6)		
- විකුණුම්	285,491,347	872,421,407
- මිලට ගැනීම්	912,234,278	695,124,187
- ඇ.එ.ජ.ඩොලර්/ශ්‍රී ලංකා රුපියල් ව්‍යුත්පන්න මූල්‍ය උපකරණ	10,742,797	595,270,456
බාහිර නෛතික වියදම්	4,109	-
වර්ෂය තුළදී අත්හල දේපල වෙනුවෙන් ලද අරමුදල්	572,600	365,405
කුලී ආදායම්	208,276	207,763
ලාභාංශ ආදායම්	135,642	115,786
අනෙකුත් ගනුදෙනු (සටහන 52.1.9)	912,255	794,842

ශේෂයන් :		
ශ්‍රී ලං.ම.බැ. විසින් අයිතිකාරීත්වය දරන ලද ශ්‍රී ලංකා රජයේ සුරැකුම්පත් (සටහන 52.1.7)	2,044,347,592	2,498,995,015
රජයට දෙන ලද කාලීන අත්තිකාරම් (සටහන 14)	-	235,638,700
කොවිඩ් -19 පුනරුද්ධ ණය පහසුකම යටතේ ලබාදුන් ණය	14,435,008	1,821,749
නිශ්චිත අරමුණු සඳහා මිලදීගත් රජයේ සුරැකුම්පත්	20,491,905	17,930,602
බැංකු හා මූල්‍ය ආයතනවල තත්කාලීන දළ පියවුම් පද්ධතියේ (RTGS) ශේෂයන් (සටහන 26)	93,734,580	240,719,873
ලංකා බැංකුවේ ලන්ඩන් ශාඛාවේ පවත්වාගෙන යනු ලබන නොස්ට්‍රෝ ගිණුමේ ශේෂය	41,368	43,888
භාණ්ඩාගාරය හා අනෙකුත් අමාත්‍යාංශ වෙතින් ලැබිය යුතු දෑ	8,698,715	3,540,670
භාණ්ඩාගාරය හා අනෙකුත් අමාත්‍යාංශ වෙත කළ යුතු ගෙවීම් (සටහන 25)	248,714,938	1,021,468
දෙසැම්බර් 31 දිනට රජයේ හා රජයේ ආයතන සමග ජංගම ගිණුම් ශේෂයන්	(199)	(297)
අන්තල දේපල වල ශේෂයන්	8,766,945	5,998,940
අනෙකුත් ශේෂයන් (සටහන 52.1.9)	284,800	13,321,704
52.1.1	<p>ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු පනත් 61 වන වගන්තියේ 9 වන කොටස මගින් පැවරෙන බලය හා පාලක මණ්ඩලය මගින් පැවරෙන බලය ප්‍රකාරව ශ්‍රී.ලං.ම.බැ. විසින් බලපත්‍ර නිකුත් කළ බැංකුවල කටයුතු නියාමනය හා සුපරීක්ෂණය බැංකු අධීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව විසින් සිදු කරයි.</p> <p>බැංකුවේ බැංකු නොවන මූල්‍ය ආයතන අධීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ලියාපදිංචි බැංකු නොවන, මූල්‍ය සමාගම් වල නියාමනය සහ සුපරීක්ෂණය කරගෙන යනු ලබයි. ඒ අනුව, රජය විසින් පාලනය කරනු ලබන හෝ අරමුදල් සපයා ඇති බැංකුවලට සම්බන්ධිත ආයතන සහ බැංකු නොවන මූල්‍ය සමාගම් මෙම දෙපාර්තමේන්තුවේ සුපරීක්ෂණය යටතට පැවරේ.</p>	
52.1.2	<p>2023 අංක 16 දරණ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු පනතේ 132 වැනි වගන්තිය ප්‍රකාරව, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව ආණ්ඩුවේ නියෝජිතයා ලෙස තවදුරටත් කටයුතු කළ යුතු අතර, එහෙත් එය රාජ්‍ය ණය කළමනාකරණ ඒජන්සිය හෝ කාර්යාලය හෝ සම්බන්ධයෙන් අදාළ වන නීතිය ක්‍රියාත්මක වන දිනය තෙක්, ආණ්ඩුවේ ගිණුම සඳහා ආණ්ඩුවේ සුරැකුම්පත් නිකුත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් සහ දේශීය හා විදේශීය ණය සඳහා සේවා සැපයීම ද ඇතුළත් වන පරිදි රාජ්‍ය ණය කළමනාකරණය සම්බන්ධයෙන් ආණ්ඩුවේ නියෝජිතයා ලෙස කටයුතු කිරීමට පමණක් සීමා විය යුතුය.</p>	
52.1.3	<p>ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු පනතේ 44 වගන්තිය ප්‍රකාරව, මුදල් නිකුත් කිරීමේ තනි අයිතිය හා බලතල බැංකුව සතු වේ. ඒ අනුව බැංකුවේ ව්‍යවහාර මුදල් දෙපාර්තමේන්තුව, තෛතික ව්‍යවහාර මුදල් නිකුත් කිරීමේ තනි බලධාරියා ලෙස කටයුතු කරයි. මුදල් නෝට්ටු මුද්‍රණය කිරීමේ කාර්යය සි ලා රු ලංකා කරන්සි ඇන්ඩ් සෙකියුරිටි ප්‍රින්ට් (පුද්) සමාගම විසින් කරගෙන යනු ලැබේ. මෙහි කොටස් හිමිකමෙන් 40% දරන්නේ රජයයි.</p>	
52.1.4	<p>බැංකුව සාමාන්‍යයෙන් මෙහෙයුම් කටයුතු කරගෙන යාමේ දී, විවිධ භාණ්ඩ හා සේවා ලබා ගැනීම සඳහා රාජ්‍ය ආයතන හෝ රජයේ සුවිශේෂ බලපෑමක් හෝ පාලනයක් ඇති ආයතන සමඟ ගනුදෙනුවලට එළඹෙනු ලැබේ.</p>	
52.1.5	<p>සටහන් අංක 56 හි පැහැදිලි කර ඇති පරිදි බැංකුව භාරකරු ලෙස කටයුතු කිරීම මගින් රජය, භාරයන්, විශ්‍රාම ප්‍රතිලාභ සැලසුම් සහ අනිකුත් ආයතන වෙනුවෙන් වත්කම් සහ බැරකම් දැරීම හෝ ස්ථාපනය කිරීම සාමාන්‍යයෙන් සිදුකරනු ලැබේ.</p>	
52.1.6	<p>මුදල් නීති පනතට යටත්ව (2023 සැප්තැම්බර් 14 වැනිදා සිට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු පනතට යටත්ව) බැංකුවේ ජාත්‍යන්තර මෙහෙයුම් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් දේශීය, විදේශීය විනිමය වෙළෙඳපොළෙහි සංවර්ධනය හා වාණිජ බැංකුවල සහ ජාතික ඉතිරිකිරීමේ බැංකුවේ එක් දින විවෘත විදේශ විනිමය තත්ත්වය සුපරීක්ෂණය කරනු ලැබේ. දේශීය විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළ සංවර්ධනය සුපරීක්ෂණයේ දී ශ්‍රී ලංකා රුපියලේ විනිමය අනුපාතය දැඩි ලෙස වෙනස්වීම ලිහිල් කිරීමේ අරමුණින් බැංකුව වෙළෙඳපොළෙහි මෙම අංශ දෙකෙහි ම සිටිය යුතු බව සැලකේ. කෙසේවෙතත්, ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ විස්තීර්ණ ණය පහසුකම් වැඩසටහන යටතේ දක්වන ලද දළ නිල විදේශ විනිමය සංචිත (NIR) ඉලක්කය වෙත ළඟා වීම සඳහා විදේශ සංචිත එක්රැස් කිරීමේ අරමුණින් බැංකුවේ උපායමාර්ගික අවධානය ප්‍රධානවම විදේශ විනිමය මිලදී ගැනීම කෙරෙහි යොමුවිය. රට තුළ ආර්ථික කටයුතු අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමට උපකාරී වීම සඳහා ඉන්ධන හා ගල් අගුරු වැනි අත්‍යවශ්‍ය භාණ්ඩ ආනයනය කිරීම මූල්‍යනය සඳහා 2023 පළමු කාර්තුව තුළදී, විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළ වෙත විකුණා දැමීමට බැංකුවට සිදුවිය. එහිදී සිදුවූ විදේශ විනිමය මිලදී ගැනීම් හා විකිණීම් ප්‍රමාණය ඉහත සඳහන් කළ ආර්ථික කටයුතුවල ප්‍රතිඵල නියෝජනය කරයි.</p>	
52.1.7	<p>දේශීය මෙහෙයුම් දෙපාර්තමේන්තුව, 2023 අංක 16 දරණ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු පනතේ 31 වගන්තිය ප්‍රකාරව, බැංකුවේ මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාවට නැංවීමේ කාර්යයන් ලෙස විවෘත වෙළෙඳපොළ මෙහෙයුම් කටයුතුවල නියැලීම සහ එම පනතේ 32-34 වගන්ති ප්‍රකාරව තෛතික සංචිත පවත්වා ගැනීමේ අවශ්‍යතාව බලාත්මක කිරීම හා රජයේ කොටස්</p>	

2023 අංක 16 දරණ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු පනතේ 52 වන කොටස
 පාලනය
 අභ්‍යන්තර කළමනාකරණය
 මහ බැංකුවේ කාර්යභාරය
 මූල්‍ය ප්‍රකාශ

හිමිකම් ඇති වාණිජ බැංකුවල හා අනෙකුත් සමහරක් මූල්‍ය ආයතන හා රාජ්‍ය ආයතනවල බැංකුකරු ලෙස කටයුතු කරයි. 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට මෙම කාර්ය කිරීමේ දී උද්ගත වූ මුළු ශේෂය සටහන් අංක 12 හි දක්වා ඇත. රජයේ සුරැකුම්පත් මත උපයාගත් පොළිය 36 සටහනෙහි දැක්වේ.

52.1.8 රජයේ පාලනයට යටත් එක් බැංකුවක භාරකාරත්ව විධිවිධානවල බැංකුව නියැලුණි.

52.1.9 තනි වශයෙන් ගත්කල සුවිශේෂී නොවන, රජය, රජයේ දෙපාර්තමේන්තු සහ රජය මගින් පාලනය වන ආයතන සමග බැංකුව විසින් සිදුකල ගනුදෙනුවල ශේෂයන්, අනෙකුත් ගනුදෙනු හා ශේෂයන් හි ඇතුළත් වේ.

52.2 ප්‍රධාන කළමනාකරණ කාර්යය මණ්ඩලය සමග ගනුදෙනු

අධිපති ඇතුළු පාලක මණ්ඩලයේ සාමාජිකයන්, නියෝජ්‍ය අධිපතිවරුන් සහ සහකාර අධිපතිවරුන් ප්‍රධාන කළමනාකරණ කාර්යය මණ්ඩලයට ඇතුළත් වේ. ප්‍රධාන කළමනාකරණ කාර්යය මණ්ඩලය බැංකුව සමග සිදුකරන ලද ගනුදෙනු පහත පරිදි වේ.

52.3 ප්‍රධාන කළමනාකරණ කාර්යය මණ්ඩලය වෙත කළ ගෙවීම්

	2023 රු. 000	2022 රු. 000
කෙටිකාලීන සේවක ප්‍රතිලාභ	170,108	261,043

මෙයට අමතරව ප්‍රධාන කළමනාකරණ කාර්යය මණ්ඩලය සඳහා මවුන්ගේ සේවා ගිවිසුම්වලට යටත්ව මූල්‍ය නොවන ප්‍රතිලාභ ද සපයනු ලැබේ.

52.4 ප්‍රධාන කළමනාකරණ කාර්යය මණ්ඩලයේ සාමාජිකයන් සමග වූ වෙනත් ගනුදෙනු

	2023 රු. 000	2022 රු. 000
කළමනාකරණ කාර්යය මණ්ඩලයේ සාමාජිකයන් හට දුන් ණය ශේෂය	250,997	329,345
වසර තුළදී ප්‍රදානය කළ ණය	153,118	203,018
වසර තුළදී අය කරගත් ණය	205,474	187,331

මෙම ණය සඳහා අදාළ වන වාර්ෂික පොලී අනුපාතයන් සියයට 2 සිට සියයට 7 දක්වා පරාසයන්හි වන අතර, මාසිකව ගෙවනු ලබන එම සියළු ණය ප්‍රමාණවත් පරිදි ආරක්ෂිත කොට ඇත.

52.5 පශ්චාත් සේවා ප්‍රතිලාභ සැලසුම් සමග ගනුදෙනු

	2023 රු. 000	2022 රු. 000
ගෙවන ලද සහ ගෙවිය යුතු ආයතන	69,624	106,371

සටහන් අංක 32 හි දක්වා ඇති පරිදි බැංකුව විසින් විශ්‍රාම වැටුප් සහ අනිකුත් පශ්චාත් සේවා විශ්‍රාම සැලසුම් සඳහා විවිධ මුදල් ප්‍රමාණවලින් ආයතන වූ අතර රු.මි. 1,017.89 ක් (2022 - රු.මි. 986.99) සේවක අර්ථසාධක අරමුදලට ගෙවන ලදී.

සාමාන්‍ය ව්‍යාපාරික කටයුතු වලදී බැංකුව විසින් ස්වකීය පශ්චාත් සේවා සැලසුම් සඳහා බැංකු සහ මූල්‍ය සේවා සපයනු ලබයි. එවැනි සැලසුම් වල ශේෂයන් 30.2 සටහනෙහි දක්වා ඇත.

53. අසම්භාව්‍ය වගකීම්

53.1 මූල්‍ය අප කොන්ත්‍රාත්

රජයේ හෝ එහි නියෝජිතයන්ගේ සහ ආයතනවල නියෝජිත ලෙස ක්‍රියාකරමින්, මහා භාණ්ඩාගාරය විසින් බැංකුව වෙත නිකුත් කරනු ලබන ප්‍රති ඇප මත විවිධ පාර්ශ්වයන්ට ඇප සපයනු ලැබේ. 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට එවැනි ඇප කිසිවක් නොවීය.

53.2 ණය ඇපකර

බැංකුවෙහි ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවේ (ප්‍රා.සං.දෙ.) කාර්යයන් වන්නේ පිටස්තර ණය මාර්ග තුළින් ලැබෙන මුදල් සහභාගී මූල්‍ය ආයතන මගින් ප්‍රතිමූල්‍යකරණ ණය ලෙස සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායකයින්ට ලබාදීම, එම ණය මත සහභාගී මූල්‍ය ආයතන වෙත ණය ඇපවීම් නිකුත් කිරීම, ඇප වාරික රැස්කිරීම, ණය පැහැරහැරීම් මගහැරවීම සඳහා හා එම ණය නිසිපරිදි යෙදවෙන බවට සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා පශ්චාත් ණය සුපරීක්ෂණය කිරීම සහ ණය ඇපකරු අරමුදල් පරිපාලනය කිරීමයි. මෙම වැඩපිළිවෙල යටතේ ලබාදුන් ණය සම්බන්ධයෙන් සහභාගී මූල්‍ය ආයතනවලට සිදුවිය හැකි පාඩු ආවරණය සැපයීම සඳහා ණය ඇපකර පහසුකම් සැපයීම ප්‍රා.සං.දෙ. විසින් සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ දී අඛණ්ඩව සිදු කරන ලදී. මෙය ණය පැහැර හැරීමේ ප්‍රමාණය මත වන ආවරණයක් නොවන අතර සහභාගී වන මූල්‍ය ආයතන මගින් ණය ලබාදුන් පාර්ශ්වයන්ගෙන් ණය ආපසු අයකර ගැනීමේ ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමෙන් පසු, ඉතිරිවන පාඩු සඳහා වන ආවරණයකි. ණය අයකර ගැනීමේ ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමෙන් අනතුරුව සිදුවිය හැකි පාඩු පිළිබඳව සහභාගී වූ මූල්‍ය ආයතන විසින් කරනු ලබන ඉල්ලීම් පමණක් සලකා බැලීම මෙහි අර්ථය වේ. මෙම වැඩපිළිවෙල මගින් උද්ගත වන අසම්භාව්‍ය බැරකම් පහත දැක්වේ.

දේශීය වාණිජ බැංකු වෙත ලබා දුන් ණය ඇපකර :

	නොපියවා පැවැති ඇප ප්‍රමාණය	
	2023 රු. 000	2022 රු. 000
සම්බන්ධිත පාර්ශ්වයන්	114,763	1,989,471
අනෙකුත්	5,979	88,808
මුළු ණය ඇප ප්‍රමාණය	120,742	2,078,279

2023 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා ණය ඇපකර මත හඳුනාගත් අපේක්ෂිත ණය අලාභය, සටහන 39 හි වාර්තා කොට ඇත.

53.3 හෙතික හිමිකම්

බැංකුවට එරෙහිව නීති කෘත්‍යන් ගණනාවක් 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට පරිශේෂව තිබුණු අතර මේ සම්බන්ධයෙන් සැලකිය යුතු පාඩුවක් බැංකුවට ඇති නොවේය යනු බැංකුවේ මතය බැවින් ඒ සඳහා ප්‍රතිපාදන සලසා නොමැත.

54. බැඳීම්

(අ) 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට දේපළ, පිරිසත හා උපකරණ අත්පත් කර ගැනීම වෙනුවෙන් රු.මි. 64.78ක ප්‍රාග්ධන බැඳීමක් බැංකුව විසින් ඇති කර ගෙන තිබේ.

(ආ) 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට ඉදිරි හුවමාරු ගනුදෙනු මෙසේය.

	2023 000	2022 000
ඉදිරි විනිමය කොන්ත්‍රාත්තු		
ඉදිරි විනිමය විකුණුම්		
- ඇ.එ.ජ. ඩොලර්	1,221,302	559,112
- ස්ටර්ලිං පවුම්	-	12,500
- ජපන් යෙන්	538,182	-
ඉදිරි විනිමය මිලදී ගැනීම්		
- ඇ.එ.ජ. ඩොලර්	225,000	4,750

55. මූල්‍ය වත්කම් මාරු කිරීම්

සාමාන්‍ය ව්‍යාපාර කටයුතුවලදී, මූලිකව දේශීය හා විදේශීය යන දෙවර්ගයෙන්ම පවත්නා ණය සුරැකුම්පත් සම්බන්ධයෙන් බැංකුව විසින් ගනුදෙනු වලට එළඹීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස මූල්‍ය වත්කම් මාරුවීම් සිදු විය හැක. සටහන් 5.3.3. හි දැක්වා ඇති ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති අනුව, එසේ මාරුකරන ලද මූල්‍ය වත්කම් පෙර හඳුනාගත් ලෙසම පවත්වාගැනීම හෝ බැංකුවේ අඛණ්ඩ මැදිහත්වීමේ ප්‍රමාණයට පවත්වාගැනීම හෝ සම්පූර්ණයෙන් හඳුනා නොගෙන සිටීමට සිදුවිය හැක.

2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට

පාලනය

අභ්‍යන්තර කළමනාකරණය

මහ බැංකුවේ කාර්යභාරය

මූල්‍ය ප්‍රකාශ

සම්පූර්ණයෙන් ඉවත් නොකරන ලද හෝ පහත ගනුදෙනු තුළින් මූලිකව බැංකුවේ අඛණ්ඩ මැදිහත්වීමක් පවතී නම් මූල්‍ය වත්කම් මාරුකිරීමක් සිදු කරයි.

- ප්‍රති මිලදී ගැනුම් ගිවිසුම් යටතේ විකුණූ සුරැකුම්පත්
- සුරැකුම්පත් ණයට දීම
- සුරැකුම්පත් ඔඩපන කිරීම

55.1 සම්පූර්ණයෙන් ඉවත් නොකල නමුත් මාරුකල මූල්‍ය වත්කම්

(අ) ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ ගිවිසුම් යටතේ විකුණූ සුරැකුම්පත්

බැංකුවේ මුදල් ප්‍රතිපත්ති මෙහෙයුම් වල කොටසක් ලෙස ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ ගිවිසුම් යටතේ විකුණූ සුරැකුම්පත් ගනුදෙනුවල නිරතවන අතර හිමිකාරීත්වයේ අවදානම් හා ප්‍රතිලාභ සම්පූර්ණයෙන්ම පාහේ බැංකුව සතුව පැවතීම හේතුවෙන්, මූල්‍ය තත්ව ප්‍රකාශයේ “ශ්‍රී ලංකා රජයේ සුරැකුම්පත්” යටතේ එම ප්‍රමාණය සම්පූර්ණයෙන් හඳුනාගෙන තවදුරටත් පවත්වාගෙන යනු ලැබේ. ඒ අනුව ඒ මත ගෙවිය යුතු මුදල් ප්‍රතිස්ථාව සහ උපචිත පොළිය, මූල්‍ය තත්ව ප්‍රකාශයේ දේශීය මූල්‍ය වගකීම්හි ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ ගිවිසුම් යටතේ විකුණූ සුරැකුම්පත් ලෙස හඳුනාගෙන ඇත.

(ආ) සුරැකුම්පත් ණයට දීම

සුරැකුම්පත් ණය, ස්ථාපිත වෙළෙඳපොළ පුරුදු විස්තර කරන අතර එමගින්, ගාස්තුවකට යටත්ව, සුරැකුම්පත් එක් පාර්ශවයකගෙන් (ණය දීමනාකරු - ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව), තවත් පාර්ශවයකට (ණය ගන්නා) තාවකාලිකව හුවමාරු වීම සිදුවේ. ණයගන්නා ඉල්ලු විටදී හෝ යම් එකඟ වූ කාලසීමාව අවසානයේදී ඒවා නැවත ලබා දීමට බැඳේ. මේ වන විට අධිජාතික බැඳුම්කර සහ විවිධ නිකුත්කරන්නන් විසින් නිකුත් කරන ලද බැඳුම්කර සඳහා භාරකරු ලෙස තෝරාගත් නිශ්කාශණ ආයතනයක් කටයුතු කරයි.

නිශ්කාශණ ආයතනයේ කැමැත්ත පරිදි එම බැඳුම්කර සඳහා වන ඉල්ලුම මත පදනම්ව ණය දීමට බලය පැවරෙන පරිදි ගිවිසුමක් අත්සන් කර ඇත. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව මෙම ණය දීමට සම්බන්ධ නොවන බැවින් හා නිශ්කාශණ ආයතන, ණයකරුවන්ට සෘජුවම ණයදෙන බැවින්, මෙම ක්‍රියාවලිය “ස්වයං බැඳුම්කර ණය දීම” ලෙස හඳුන්වයි. ස්වයං බැඳුම්කර ණය දීමේ වැඩසටහන යටතේ බැඳුම්කර සඳහා යම් ණයදීමක් සිදුකර ඇත්නම්, එක් එක් මාසය අවසානයේ භාරකරු විසින් ස්වයං බැඳුම්කර ණයදීම සඳහා ගාස්තු ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවට එවනු ලබයි. හිමිකාරීත්වයේ අවදානම් සහ ප්‍රවීණතා සම්පූර්ණයෙන්ම පාහේ බැංකුව සතුව වීම හේතුවෙන් බැංකුව විසින් එම සුරැකුම්පත් සම්පූර්ණයෙන්ම මූල්‍ය තත්ව ප්‍රකාශයේ හඳුනාගැනීම තවදුරටත් සිදු කරයි. මෙම සුරැකුම්පත් මූල්‍ය තත්ව ප්‍රකාශයේ “අනෙකුත් විස්තීර්ණ ආදායම මගින් සාධාරණ අගයට වූ සුරැකුම්පත්” ලෙස ඉදිරිපත් කරයි.

(ඇ) සුරැකුම්පත් ඔඩපන කිරීම්

2017 ජනවාරි මාසය දක්වා සුරැකුම්පත් බෙරුම් ක්‍රියාවලියට පහසුකම් සැපයීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් ඕස්ට්‍රේලියානු ඩොලර් මිලියන 35.0 ක සුරැකුම්පත් යුරෝ ක්ලියර් බැංකුවට ඔඩපන කොට ඇ.එ.ජ ඩොලර් මිලියන 30.0 ක ණය පහසුකම් ලබාගන්නා ලදී. වර්තමානයේදී යුරෝ ක්ලියර් බැංකුවට ඔඩපන කරන ලද සුරැකුම්පත්වල වටිනාකම ඇ.එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 3.0 කි. ඔඩපන කරන ලද සුරැකුම්පත් යුරෝ ක්ලියර්හි වෙනම ගිණුමක රඳවා ඇත.

	2023	2022
	අනෙකුත් විස්තීර්ණ ආදායම් මත සාධාරණ අගයට වූ මූල්‍ය වත්කම්	අනෙකුත් විස්තීර්ණ ආදායම් මත සාධාරණ අගයට වූ මූල්‍ය වත්කම්
	රු. 000	රු. 000
වත්කම්	3,749,003	1,090,124
යුරෝ ක්ලියර් බැංකුව වෙත ඔඩපන කරන ලද සුරැකුම්පත්	3,749,003	1,090,124
වත්කම් වල ධාරණ අගය		

56. භාර සහ භාරකාරත්ව ක්‍රියාකාරකම්

බැංකුව, සාමාන්‍යයෙන් භාරකරුවකු ලෙස හා අනෙකුත් විශ්වාසනා තත්වයන්හි ක්‍රියාකිරීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස රජය, භාරයන්, විශ්‍රාම ප්‍රතිලාභ සැලසුම් සහ අනිකුත් ආයතන වෙනුවෙන් වත්කම් සහ බැරකම් දැරීම හෝ ස්ථාපනය කිරීම සිදු කරනු ලැබේ. බැංකුව විසින් ඉටු කරනු ලබන සැලකිය යුතු භාර ක්‍රියාකාරකම් පහත සඳහන් පරිදි වේ.

- 56.1** විවිධ විදේශීය ණය සහ විදේශ අරමුදල් යොදන සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සහ ණය යෝජනා ක්‍රම සඳහා වන ප්‍රදානයන්හි ණය මුදාහැරීම සහ ආපසු ගෙවීම් බැංකුව විසින් ශ්‍රී ලංකා රජය වෙනුවෙන් සිදු කරනු ලැබේ. තවද ශ්‍රී ලංකා රජය වෙනුවෙන් විවිධ විදේශීය ණය සහ ප්‍රදානයන් යටතේ ප්‍රතිපාර්ශ්වීය අරමුදල් රැස්කර ප්‍රදානය කරන නියෝජිත ආයතනයන්ගේ ඉල්ලීම පරිදි එම අරමුදල් භාණ්ඩාගාර බිල්පත්වල ආයෝජනය කරනු ලැබේ.
- 56.2** බැංකුව සේවක අර්ථසාධක අරමුදලේ (සේ.අ.අ) මුදල් සම්බන්ධයෙන් භාරකාරත්වය උසුලයි. ඒ අනුව, පනතේ විධි විධාන ප්‍රකාර දායක මුදල් ලබා ගැනීම, අධිභාර ලබාගැනීම, ආයෝජනවලින් ආදායම ලබා ගැනීම, සේ.අ.අ. අරමුදලේ ලියාපදිංචි සාමාජිකයන්ගේ ගිණුම් පවත්වාගෙන යාම, අතිරික්ත මුදල් ආයෝජනය සහ සාමාජිකයින්ට ප්‍රතිලාභ ගෙවීම් පාලක මණ්ඩලයේ කාර්යයන්ට ඇතුළත් වන්නේය.
- 56.3** ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ බලපත්‍රලාභී බැංකු ආයතන සහ 1972 අංක 5 දරන සම්ප්‍රදාන සමිති පනත යටතේ ලියාපදිංචි, බැංකු ව්‍යාපාරයෙහි යෙදී සිටින සම්ප්‍රදාන සමිති සඳහා විවෘතව ඇති ස්වේච්ඡා තැන්පත් රක්ෂණ යෝජනා ක්‍රමයක් වන “තැන්පතු රක්ෂණ යෝජනා ක්‍රමය” බැංකුව විසින් පරිපාලනය කර ඇත. 2010 ඔක්තෝබර් 01 දා සිට එම යෝජනා ක්‍රමයෙහි ඇති අරමුදල්, 2010 සැප්තැම්බර් 28 දා තම, ගැසට් අංක 1673/11 යටතේ පිහිට වූ “ශ්‍රී ලංකා තැන්පතු රක්ෂණ යෝජනා ක්‍රමය” වෙත පවරා ඇත.
- 56.4** 2010 සැප්තැම්බර් 28 දිනැති වූ 1673/11 අංක දරණ (සංශෝධිත) ගැසට් පත්‍රය අනුව 2010 ඔක්තෝබර් 01 දා සිට බැංකුව විසින් “ශ්‍රී ලංකා තැන්පතු රක්ෂණ යෝජනා ක්‍රමය” නමින් අතිවාරය තැන්පතු රක්ෂණ ක්‍රමයක් ජාතික අවශ්‍යතාවයක් ලෙස තැන්පත්කරුවන්ගේ අරමුදල් ආරක්ෂාව වෙනුවෙන් පිහිටුවා ඇත.
- මෙම යෝජනා ක්‍රමය සහ අරමුදල 2013 නොවැම්බර් 22 වන දින සිට පිළිවෙලින් “ශ්‍රී ලංකා තැන්පතු රක්ෂණ හා ද්‍රවශීලතා ආධාරක යෝජනා ක්‍රමය” සහ “ශ්‍රී ලංකා තැන්පතු රක්ෂණ හා ද්‍රවශීලතා ආධාරක අරමුදල” ලෙස නම් කරන ලදී.
- තවද අංක 2239/52 දරණ ගැසට් පත්‍රය අනුව 2010 සැප්තැම්බර් 28 දිනැති අංක 01 දරණ ආරම්භ රෙගුලාසිය අවලංගු කරමින් 2021 අගෝස්තු 06 දිනැති 2021 අංක 02 දරණ නව රෙගුලාසිය ශ්‍රී ලංකා තැන්පතු රක්ෂණ හා ද්‍රවශීලතා ආධාරක යෝජනා ක්‍රමය ලෙස නිකුත්කොට ඇත.
- 2023 නොවැම්බර් 15 දින සිට 2023 අංක 17 දරණ බැංකු (විශේෂ විධි විධාන) පනත ක්‍රියාත්මක වීමත් සමඟ, ශ්‍රී ලංකා තැන්පතු රක්ෂණ හා ද්‍රවශීලතා ආධාරක යෝජනා ක්‍රමයට අදාළ 2021 අංක 02 දරණ රෙගුලාසි වෙනුවට ශ්‍රී ලංකා තැන්පතු රක්ෂණ යෝජනා ක්‍රමයේ 2023 අංක 01 දරණ රෙගුලාසි බලපැවැත්වේ.
- සියලුම බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු, බලපත්‍රලාභී විශේෂිත බැංකු හා ලියාපදිංචි මූල්‍ය සමාගම් මෙම යෝජනා ක්‍රමයේ සාමාජිකයන් වේ. ඒ අනුව, 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට මෙහි සමස්ත සාමාජිකයන් ගණන 63 කි. 2023 අංක 17 දරණ බැංකු (විශේෂ විධි විධාන) පනතේ 43(2) වගන්තිය ප්‍රකාරව මෙම යෝජනා ක්‍රමය යටතේ රක්ෂණය කළ හැකි තැන්පතු ලෙස සාමාජික ආයතනවල ඉල්ලුම්, කාලීන හා ඉතුරුම් තැන්පතු වගකීම් දැක්විය හැකි අතර එසේ රක්ෂණය කළ නොහැකි තැන්පතු ලෙස 43(3) වගන්තියේ දක්වා ඇති තැන්පතු වගකීම් සහ යම් පොරොන්දු නෝට්ටු, දෙමුහුන් හිමිකම් සහ මහ බැංකුව විසින් නිශ්චය කරනු ලැබිය හැකි වෙනත් ණය සාධන පත්‍ර ඇතුළත් වේ.
- රු.මි. 350.20 ක් වූ ස්වේච්ඡා තැන්පත් රක්ෂණ යෝජනා ක්‍රමයෙහි ආයෝජන හා රු.මි. 1,168.31 ක් වූ වාණිජ බැංකුවල අත්හල දේපළ තුළින් කරන ලද ආයෝජන පැවරීමෙන් මෙම තැන්පතු රක්ෂණ අරමුදල පිහිටුවා ඇත. අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම තුළින් සාධාරණ මිලට ඇති මූල්‍ය උපකරණ වල සංචිත අගය වන රු.මි. 2,528.25 ක අගය සලකා බැලීමට පෙර 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට ශ්‍රී ලංකා තැන්පතු රක්ෂණ අරමුදලේ ප්‍රමාණය රු.මි. 110,117.96 ක් (විගණනය නොකළ / තාවකාලික) ලෙස දැක්වේ. ඒ අනුව, 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට මෙම අරමුදලේ මුළු ස්කන්ධ ශේෂය රු.මි. 112,646.21 ක් (විගණනය නොකළ / තාවකාලික) වේ. දැනට මෙම අරමුදලෙන් තැන්පතු හිමියෙකුට ගෙවන වන්දි මුදල් ප්‍රමාණය එක් මූල්‍ය ආයතනයක් සඳහා රු. ලක්ෂ 11 ක් හෝ විදේශ විනිමය තැන්පතු සඳහා ඊට සමාන මුදලකි. වන්දි ගෙවීම බැංකුවේ හෝ පාලක මණ්ඩලයේ වගකීමක් නොවන අතර අරමුදලේ බැරට ඇති මුදල් ප්‍රමාණය ඉක්මවා යන කිසිදු වගකීමකට ශ්‍රී.ලං.ම.බැ. වගකියනු නොලැබේ.
- යෝජනා ක්‍රමයේ මෙහෙයුම් හා කළමනාකරණ කටයුතු තැන්පතු රක්ෂණ හා නිරාකරණ දෙපාර්තමේන්තුවේ පිහිටා ඇති තැන්පතු රක්ෂණ ඒකකය මගින් පාලක මණ්ඩලය මගින් අනුමත වූ රෙගුලාසි හා ප්‍රතිපත්තින් වලට අනුව තැන්පතු රක්ෂණ හා නිරාකරණ දෙපාර්තමේන්තුවේ අධ්‍යක්ෂකවරයාගේ අධීක්ෂණය හා උපදෙස් අනුව සිදු කෙරෙන අතර බැංකුවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශවලින් වෙන් වූ පොත් හා ගිණුම් පවත්වාගෙන යනු ලැබේ. විගණනය භාරව විගණකාධිපති කටයුතු කරයි.
- 56.5** ශ්‍රී.ලං.ම.බැ. පාලක මණ්ඩලය වෙනුවෙන් රජය හෝ විදේශ අනුග්‍රාහකයෙකු විසින් මූල්‍යනය කරන ලද ව්‍යාපෘති සම්බන්ධයෙන් රජයේ අති විශේෂ නියෝජිතයා ලෙස ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව කටයුතු කරයි. මේ පිළිබඳව ශ්‍රී.ලං.ම.බැ. පනතේ 87(1) වගන්තිය යටතේ දක්වා ඇත. 2023 දෙසැම්බර් 31 මේ ආකාරයට සහභාගී වන මූල්‍ය ආයතනවලට ලබාදුන් ප්‍රතිමූල්‍ය ණය ප්‍රමාණය රු.මි.17,091.78ක් ලෙස දැක්වේ.